

དབུ་མ་སྤྱི་དོན་དགོངས་གསལ་སྒྲོན་མེ།

མཛོད་པ་པོ། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

མཛོད་བྲ། ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་ཉིད།

མེ་སྤྱི་དོན་མཛོད་ཁང་།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབྱུ་མ་འདུག་པའི་སྤྱི་དོན་
ནཱ་བཤའ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློ་གསལ་སློན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་བྱས།
བཛྲེད་བྱ། ཟབ་མོ་སློང་པ་ཉིད།

དཀར་ཆག

སྒྲོན་མེད།	A
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་རྣམ་ཐར།	H
དབུ་མ་སྤྱི་བཤད།	2
དབུ་མ་སྤྱི་རྗེ།	14
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས།	38
དབུ་མ་རིང་སོང་།	49
རིགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།	57
དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ།	65
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་བཞོད་པ།	69
ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ།	74
འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་བ་སྤོང་བ།	77
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་འགལ་བའི་རྩོད་བ་སྤོང་བ།	81
རྒྱད་ཁླ་མ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།	85
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།	89
སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།	93
དགོ་རྩ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	96

གཉིས་པ་འཛེམས་བྱའི་དག་ཅོས་བཟུང་བ།	101
གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འཛེམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	102
སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།	105
སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།	106
སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།	109
ཐབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ།	110
ཐབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ།	116
དབུ་མ་དགག་བྲ།	119
དགག་བྲ་བྲུབ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།	119
ཐལ་འབྱུང་བའི་བྲད་ཆོས་གཙོ་བོ་ཅོས་བཟུང་བ།	122
རིགས་པ་དེས་ཐལ་འབྱུང་བའི་བྲད་ཆོས་བཀག་ཚུལ།	125
འགོག་བྲད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྔ་པོ་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ།	126
དགག་བྲ་བྲུབ་ཚུང་བ་བཀག་པ།	139
དགག་བྲའི་ཆད་ཅོས་བཟུང་བ།	142
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	150
མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་ཚུལ།	151
དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ།	154

འཕྲོས་དོན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་	156
མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཅུ་བས་བཤད་ཚུལ།	158
དབུ་མ་ཐལ་བསྒྲོག་	160
སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་བཀོད་པ།	162
ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་འགྲེལ་པའི་དོན་དགོངས་ཚུལ།	163
དགོངས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་ཚུལ།	165
ཅོད་སྤྲོད་ནམ་གཞག་རྒྱུ་པར་བཤད་པ།	168
དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།	176
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ལ་དགོས་ཀྱིས་ལྷག་པོ་མེད་ཚུལ།	177
དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ།	179
གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་མ་བཀོད་པའི་སྒྲོན་མེད་ཚུལ།	180
ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ཚུལ།	183
ཉེས་པའི་བྱད་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ།	186
དབུ་མའི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ཚུལ།	187
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ།	190
རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།	190
དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ།	194

ཆིག་གསལ་དང་སྐར་ནས་མདོར་བསྟན་པ།	195
དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཚུལ།	196
ཆོས་ཅན་གཞི་མ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དངོས་བཤད་པ།	197
ཉེས་སྤོང་གི་ལན་སྐབས་ལེགས་ལྡན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།	198
ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་དངོས།	200
དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།	203
སྒྲིན་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་ལྗངས་ཚུལ།	204
གཞན་སྤྱི་འགོག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	207
གཞན་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ།	209
འབྲས་བུ་ལ་སྤྱི་བཞེར་བརྟགས་ནས་འགོག་པ།	210
གཞན་སྤྱི་བཀག་པ་ལ་ཚུད་སྤོང།	211
གཞན་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་བརྗོད་པ།	215
གཞན་སྤྱི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ།	216
སྒོ་བ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུད་སྤོང།	218
དབུ་མ་བདེན་གཉིས།	221
ལུགས་འདིའི་སྒྲིབ་གཉིས་རྣམ་གཞག་.....	230
ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོ་མོར་བདེན་མི་བདེན་དངོས་བཤད་པ།	230

སྒྲིབ་གཉིས་ནམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པ།	232
ཁྱེ་བྲག་འཛིག་ལྟའི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ།	240
སྒྲིབ་གཉིས་ལམ་གང་གི་སྐབས་སུ་སྤོང་ཚུལ།	246
གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་ཚུལ།	251
དོན་དམ་བདེན་པའི་དཔེ་བཤད་པ།	254
ནམ་མཁུན་གྱིས་བདེན་གཉིས་མཁུན་ཚུལ།	256
གཞན་སྐྱེ་བཞག་པ་ལ་མཐའ་གཉིས་སྤོང་སྤྲ་ཚུལ།	266
རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ།	268
རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ཅོད་སྤོང།	272
ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་གྱི་དམ་བཅལ།	275
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལས་འབྲས་གྱི་ནམ་གཞག	278
ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	282
བྱབ་མཐའ་འོག་མས་དུས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ།	283
ཐལ་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ།	285
ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་འཐད་པ།	293
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།	296
ཚུ་འབབ།	302

ཚད་འགོག་.....	315
རང་རིག་འདོད་པའི་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་པ།	315
སྤྱོད་བྱ་རང་རིག་དང་དེ་སྤྱོད་བྱེད་འགག་པ།	319
རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བློ་ཤེས་སྤྱོད་ཚུལ།	322
ཞར་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	328
ས་བརྩ་བ་ལས་སེམས་ཅམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ།	340
དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་ཚུལ།	341
བར་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱ་དང་འགྲེལ་བྱེད་མདོ།	345
ལུགས་འདིའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག	355
གཉིས་ཀ་ལས་སྤྱོད་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱོད་བ་དགག་པ།	357
དབྱ་མ་བདག་འགོག་.....	359
གཞན་སྤྱིས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ།	361
ནང་སྤྱིས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ།	363
བདག་ཕྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་དགག་པ།	371
མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པ།	374
བདག་དང་ཤིང་རྟེན་དབྱེད་པ་གཞན་ལ་བསྤྱོད་ཚུལ།	380
བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	387
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	391

སྒྲུབ་མཁའ་

༡༡། ཡངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཁྱེད་ཡོངས་ལ་སྐར་ཆོག་གསུངས་ལས་འདས་པ་ཇི་སྟེད་
བྱུང་བ་ལས། གྲེ་བྲག་སའི་གོ་ལ་འདིར་མའི་སྤྱི་ཆོག་གསུངས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ཅམ་གྱི་མཛོན་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་རྩ་བ་ཀྱང་། ཆེ་འདིའི་བདེ་ཐབས་
ཁོ་ནས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཛིན་ཏེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། དེ་དག་གི་གོང་མའི་
ཁྱད་པར་འཆོལ་འདོད་ཀྱི་ཆོར་བ་མཛོན་འགྱུར་སྤྱི་རྩ་བ་པའི་ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་སྒྲོབ་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། དེར་དུས་ཀྱི་ཆོན་
རིག་ལ་རེ་བ་བཅོལ་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་འདི་ཕྱིའི་
ལེགས་ཆོག་སྤྱོད་ཐབས་ལ་དམིགས་ཏེ་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཆོན་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཇི་སྟེད་ལ་
སྤྱོད་ཀྱང་། ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དཀའ་བ་ནི་ཆེས་
གསལ་བར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པར་སྒྲོས་ག་ལ་དགོས།

སྤྱིར་གཏང་འཛིན་ཏེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་གི་རྩ་བ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་
བར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་ན། དེ་དང་བྲལ་བའང་
སེམས་སྟངས་ནས་བྲལ་དགོས་པ་ལས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཁོ་ནས་སེལ་བར་འདོད་པ་ནི་ཏེན་འབྱུང་གི་
གཤིས་ལུགས་དང་རྒྱུ་འགལ་སོང་བར་ངེས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་
ཡིད། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆ་གང་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་
དངོས་པོའི་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཅན་དུ་མཚུངས་དགོས་
པ་བཞིན་དུ། སེམས་སྟངས་གི་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ། ཕྱི་
རོལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟངས་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་བྱུང་དགོས་པ་རྣམ་པ་

ཀུན་ནས་མཚུངས་ལ།

འོན་པར་ཀྱི་ཉེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་ན།
 སེམས་སྤྱིང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་སེམས་པའི་ཐབས་ཤིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་གང་ལ་བསྟེན་འོས་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། ད་བར་དཔལ་ནལ་ཐུང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་
 གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གང་དུ་བཅུལ་ཡང་ཉེད་དཀའ་ལ། དེ་ལྟར་འདུག་ཆ་སྤྱི་
 ཆོག་ནས་ནང་དུ་འབྱུལ་ཆས་དངོས་པོས་ལུས་ཚར་བའི་བོ་སྐབས་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་
 འབྱེན་ཅུས་པར་བཏེན། དེ་དག་གིས་ཡིད་ཆོམས་པར་བྱས་ནས་འདི་སྤྱིང་འདུ་རྩི་རྣམས་གཡེང་
 བས་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང། དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་ཅོ་སྟེན་དུ་སྒྲུབ་པོ་དད་ཞེན་ཅན་
 གྱིས་དམ་བཅའ་བཟུངས་དད་ཅམ་གྱིས་མི་རུང་བར། ཆད་མས་ངེས་པ་རུངས་པའི་སྟོན་ས་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། རུངས་པའི་ཆད་མ་ལའང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་
 རྩིས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ལས་དང་པོ་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ངེས་མི་ཅུས་
 བས་རྩིས་དཔག་ཆད་མ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་སྟོན་པ་མཐུ་མེད་ཀྱང་མ་མཐའ་ཐོས་བྱུང་གི་ཡིད་དཔྱོད་
 ཅམ་གྱིས་གོ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཆར་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། ལྷ་ལས་ལུས་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་
 ལས། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྒྱུ་སོགས་ལ་མི་ལྡང་ཡང། །གང་ཞིག་
 རིགས་པ་ལྡན་པའི་ཆོག། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས།

རི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་
 ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ངེས་པ་མ་ཉེད་པ་དེ་སྤྱིང་དུ། སྐབས་གནས་ཡང་དག་པ་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་དད་པ་སྤྱིང་དཀའ་བ་དང། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞིན་གནས་
 ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཉེད་དགོས་པའི་རིགས་པའི་དབང་སྤྱད་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་སྟོལ་

བཟང་པོ་དེ་དག་ནི། གང་ཟག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གཞན་ཆེ་བས་སྒྲན་གྱི་སྒྲུ་གྲུ་བཞིན་
 དུ་གཅེས་སྤྲས་ཀྱིས་སྐྱོང་དགོས་ལ། དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་སྒྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་སྤྱི་དང། དེ་དག་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་སྤྱི་ས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་གཞུང་ཆོད་ལྟན་རྣམས་དང། བྱད་པར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་
 ལུགས་རྒྱ་མཆོར་བདེ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་གཟིངས་ཆེན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཏེ། མདོ་ལས། དས་ནི་བྱེད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྒྲན་
 གྱི། ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ལུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འཁྱུའིང། འཕྲོ་བའི་
 ལྷག་བསྐྱེད་ལྷག་གིས་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ནི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་པར་སྤྲི་
 བཞིན་པར་ཀུན་གྱིས་མ་སྟན་སྤང་དུ་འདོད་ན། ལྷང་དོར་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལས་གྲོལ་དགོས་
 པར་གསུངས་པས་འདི་ལས་གསལ་བའི་མདོ་གཞན་ག་ལ་དགོས།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གཉིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལའང་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མཆོགས་དགོས་
 པ་ལས། ཕྱིའི་རྒྱུན་བསྐྱབ་བྱའི་དཔེ་དེ་བ་རྣམས་ནི་པར་སྒྲན་གྱི་ལམ་ནས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཡོངས་
 ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་ཞུ་ལུས་ལྟར། ད་ལམ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱང་གྲུ་ཆོང་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་གནས་ལྷ་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་
 དག་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུང་འབྲུམ་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཐའ་དཔྱོད་དང། ལུར་བཀོལ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད། མདོ་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཁྱིམ་ཁ་སྐོང་བྱང་དེས་
 སྒོམ། ཀུན་གཞི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་གསུང་འབྲུམ་སྤྱོད་སྤྲེལ་དེ་བ་གཟུགས་སུ་པར་སྒྲན་
 ཐོག་མར་ཞུས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་མཛད་ནས་དུས་རབས་བྱེད་དང་ལྷ་ཅམ་སོང་ཡང་། ད་དུང་སྒོམ་
 གཉིས་རྒྱལ་བཞིན་གནང་མཁན་དཔག་བསམ་གྱི་སྒྲོན་པའི་དབང་པོ་བཞིན་འཛད་མེད་དུ་འཕེལ་
 བས་བཞེན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང། སྤྱོད་སྤྲེལ་གཞན་ནས་དེ་སྤྱི་མ་ཕྱི་པར་ཤིང་ལྷ་བྱ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་

གཞོན་པ་དང། རང་རེའི་པ་ཡུལ་ཆོས་ལུན་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དུས་ལོག་སོགས་རྒྱུན་གཞན་
གྱིས་གཞོན་སྦྱོན་ཏེ་ཅང་ཆབས་ཆེ་བྱུང་བའི་ཡིད་སྦྱོའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལས་སྒྲིག་ཐབས་སུ།
ད་ལན་པར་སྦྱོན་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཤིང་པར་དང། སྐག་སའི་དོ་བར། སྤེ་ལིའི་འབྲུལ་པར་ཨོལ་སེཌ་
དང། དཔེ་མཛོད་ལྷགས་པར་ཁང་ནས་པར་སྦྱོན་ཁྱུས་པའི་མ་ཕྱི་བཞི་པེ་དེ་དག་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་དག་ཁྱུ་གང་ཁྱུས་བྱས་ཏེ་པར་སྦྱོན་སྐབས་ཀ་ཆོད་ལུན་གང་ལེགས་ཁྱུས་ཁྱུལ་མ་ཟད། འབྲུང་
འབྲུང་སྒྲིག་སྐྱད་ནང་གི་མ་ཕྱི་དེ་དག་འབྲུལ་དེབ་དང་བྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་འང་བཅུག་སྟབས་ན་སའི་གོ་
ལའི་བཅོས་མའི་སྐར་འཁོར་གནས་ཀྱི་བར། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་དུ་བཞུགས་སྟབས་པའི་
དགེ་མཆོན་ཆེ་བར་སྦྱོན་ཏེ་འབད་བ་མི་དམན་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱུ་འཆར་ལགས།

ཡིག་ཆར་དག་ཁྱུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཞུང་ཆོན་སོ་སོའི་སྐབས་འགོ་བཙོན་དུ་ཚོད་པའི་མིང།
ཤིང་རྩ་སྒོལ་འབྲེད་ལྟ་བུ་ཡིག་ཆེན་གྱིས་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྔ་དཔེ་རིང་སོགས་སུ་མེད་པར་
བརྟེན་ལྷག་སྦྱོན་ཡིན་མོད་ཀྱང། དེབ་གཟུགས་སུ་གཞུང་ཆོན་རྟེན་སྦྱོར་བའི་ཆེད་དེབ་གཟུགས་དུ་
མའི་ནང་དེ་བཞིན་དར་སྒོལ་ཆེ་བ་དང། སྒོ་བ་གཉེར་བའི་སྒོ་ཁོར་གཞུང་ཆོན་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་
ནམས་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་འཆར་ཞིང། བྱེད་པར་ཡིག་ཆར་འཕྲི་སྦྱོན་གྱི་བྱི་མས་སྦྱོན་སོགས་མེད་
པར་བརྟེན་རང་སོར་འཛོག་

དེ་སྔ་བར་མཆོམས་སུ་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་མཆོན་གྱི་རིགས་མི་དགོས་པ་ནམས་འཕྲི་བ་
ལས། དེ་མིན་གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱིགས་ནས་དངོས་སུ་བཅོས་དགོས་ངེས་ནམས་བཅོས་པ། དཔེར་
ན། ཡང་མཐའ་དག་ལྟ་བུ་ལ་ས་བཅད་སྔ་སྒོས་ཟེན་ན། འོག་ཏུ་སྔ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་ཤིང། མི་
འཆད་ན་ཆད་སྦྱོན་ལས་མི་འདའ་བས་བཅོས་དགོས་པའི་རིགས་དང།

ཡང་གོང་དུ་ས་བཅད་སྔ་བགྲངས་ཟེན་ནས། ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། གསུམ་པ་ཞེས་
མ་སྒྲོས་པར་གཞན་ལ་དང་པོ། གཉིས་པ། བཞི་པ། ལྔ་པ་བཅས་ཡོད་ན། གསུམ་པ་ཁ་སྐོང་ནས་

བཅོས་ཐེན་པ་རྣམས་མ་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་ཡང་རང་སོར་འཛོག་ཡོད།

དེ་བཞིན་དེ་སྔ་སློག་གྲངས་པར་ཅར་ཡིག་འོར་ཅི་བྱུང་དང་། འོན་མེད་ཁ་སློང་གྲེད་པའི་
རིགས་འགའ་ཤམ་དང་། ཡོངས་གྲགས་སམ་ཟུར་གནས་སྤྱི་གཞིགས་ཀྱང་སྤྱི་ཉགས་ཀྱི་
འགྲོས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་སོང་བ་འགའ་ཅི་བཅོས་པ་ཅམ་ལས། ལག་སོར་
རིང་པོ་བརྒྱངས་ནས་སྤང་བ་གང་བྱ་གྱིས་སློན་འཕྲི་འབྲེལ་མིན་གཏན་ནས་མ་བཅོས་པར་མ་བྱི་
བཞི་པོ་དང་གང་མ་ཐུན་བྱས་ནས་གཞོལ་བ་ཁོ་ནར་ལགས། གང་བཅོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤོག་
གངས་སོ་སོའི་གཤམ་དུ་ཐད་ཀར་ཐད་ཀར་བཀོད་ན་དགེ་མཚན་རྒྱུ་ཞིང་། དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་
མཛེས་ཆ་ལའང་གཞོད་སློན་གྱིས། འབྱུང་འབྱུར་དབྱུང་ཞིབ་གནང་བར་འདོད་ན་གཞིགས་བདེའི་
སྤྲད་དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་དུ་ཤོག་གངས་དང་བཅས་ཟུར་དུ་བཀོད།

སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་ཆ་དཔེ་གཞིགས་དགོས་པར་བརྟེན། གཞིགས་བདེའི་
སྤྲད་ཡིག་འབེབ་གྲེད་ཚུལ་དམིགས་བསལ་བཅོས་ཡོད། དཔེར་ན། མཐའ་དབྱེད་ནང་ཁ་ཅིག་
ཆང་མ་ལ་ཡིག་འབེབ་དང་། སྤྱི་དོན་ནང་དུ་དོན་ཆན་སོ་སོའི་རྫོགས་མཚམས་སྤྱི་ཡིག་འབེབ་
དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་བཅོས་ཡོད་པ་ནི་ལུང་རིགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་
ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། སློབ་གཉེར་གསར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གཞིགས་པའི་ཆེ། སློ་རོར་
དོན་ཆན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་མ་འབྲེས་པ་དང་། སློ་རོར་འཆར་བདེ་བ། གཞུང་གོང་འོག་པན་ཚུན་དཀའ་
ཆེགས་ཆེན་པོས་གཞིགས་ཞིབ་མི་དགོས་པར། ཡིག་འབེབ་སོ་སོ་ནས་དོན་ཆན་རྣམས་མཛོན་
གསལ་ཅན་དུ་འཆར་སློབ་སོགས་གོར་མ་ཆག དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་གོ་དོན་སྤྱར་དུ་རྫོགས་
ཐུབ་པས་དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་པས་བཅོས་པ་ཁོ་ནར་ལགས།

འོན་ཀྱང་གལ་ཆེ་དོ་སྤྲང་དམིགས་བསལ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཡིག་ཆ་སྤྲར་པར་སྤྱན་སྒྲུབས་
དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཨང་གངས་རྣམས་རང་སོར་གནས་ན་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་གཞིགས་བདེ་

བའི་དགོ་མཆོན་ཆེ་ཞིང། དེ་མིན་ཡིག་ཆ་ནམས་ནི་ནམ་རྒྱུན་དེ་བ་གཟུགས་པར་སྦྱོན་བྱེད་པ་དང་
མི་འདྲ་བར་སློབ་གཉེར་བའི་རྒྱུན་དུ་གཟེགས་དགོས་པའི་དཔེ་དེ་བ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་
སོང་བར་བརྟེན། ཡང་གངས་འདྲ་མིན་གྱི་དེ་བ་གཟུགས་མང་པོ་ཡོད་ན་དཔེ་བྲིད་སོགས་ལ་དཀའ་
ངལ་མི་ཉུང་བ་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་སྦྱོན་ཆ་ལ་སྦྱང་མེད་དུ་མི་བཞག་པར་བསམ་ཤེས་དང་གཟབ་
ནན་དགོས་པར་གཤམ་ཆེར་སྒྲུབ།

དག་ཅུ་དངོས་གཞི་སྐབས་དག་ཅུ་གནང་མཁན་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲིལ་ཁག་དང། བཀའ་རབ་
འབྲམས་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང། དེ་བཞིན་ཚུལ་མཐུན་སློབ་གཉེར་བ་བཙུ་སྤྱོད་གཉིས་
ལ་ཉེ་བ་འཛོམས་ནས་ཉིན་མང་པོའི་རིང་མ་སྤྱི་བཞི་པོ་གཞིར་བཟུང་། བོད་འོག་ཆིག་གཅིག་གྲང་
མ་ཡུས་པར་ངལ་བ་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་ཞིབ་བསྐྱར་གཟེགས་ཞིབ་གནང་བར་སྦྱོང་ཐག་པ་ནས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཅུ་རྒྱ། ད་དུང་འབྱུང་འབྱུར་མ་དཔེ་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡིག་ཆ་སྤྱི་ཀ་དག་
ཏུ་གཏོང་འོས་ཤིང་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤར་བུར་བོར་གནས་པའི་སློན་སྤྱི་བསྐྱར་བཅས་ཀྱི་
ནམ་པར་དཀར་བའི་པར་སྦྱོན་ལས་འགྲུལ་རིམ་སྟེ་ལ་ཡང། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་
བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས།

དེ་བཞིན་པར་སྦྱོན་གྱི་འགོ་གོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཡང། ཡུལ་གྲུ་གང་སར་དགོ་སྦྱོལ་སྦྱོན་སྦྱོན་ཏེ་
བྱ་ཅུ་མི་དགོས་པར་དད་ལྡན་གཏོང་པོད་ཡངས་པ་གཤམ་གསལ་པར་སྦྱོན་མཐུན་འགྱུར་བ་
ནམས་ཀྱིས། པར་སྦྱོན་ཞལ་འདེབས་ནམས་དད་གུས་སློབ་གསུམ་གྱིས་གནད་སློན་གང་ཅུས་བསྐྱལ་
བ་ལས་འགོ་གོན་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་བྱུང་བར་བརྟེན། པར་སྦྱོན་མཐུན་འགྱུར་བ་ཡོངས་ལ་
དམིགས་བསལ་ཡི་རང་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཅུ་རྒྱ།

མདོར་ན་བྱམས་མགོན་མིའི་ནམ་རྒྱལ་མཁས་གྲུབ་དགོ་འདུན་བསྐྱར་པ་དང་རྒྱས་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུམ་འབྲམ་དབྱ་པར་གཉིས་ཀྱི་དེ་བ་གཟུགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་

སྐྱོན་ལྟ་སྐྱབས་ནས་པར་དཀར་བའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཇི་སྟེན་བསགས་པ་དེས་ཀྱང། སྐྱིར་ལུས་ཅན་
 ཀྱན་གྱི་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་བྱུང་བའི་སྒོ་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཞེས་སྟན་པའི་
 བ་དན་ས་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
 བ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང། ཆོད་ལྡན་སྟོགས་མའི་དུས་འདིར་དེ་
 ཉིད་བཞད་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བཞིན་གསུམ་
 ལྡན་གྱི་ཇི་བཙན་སྒྲ་མ། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ནམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་འཕྱོག་པའི་སྒྲ་སྒྲུལ། ཡངས་
 པའི་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བྱམས་བཅེའི་ཚུ་འཛིན་གྱི་ལམ་ནས་སྒོ་གསུམ་ཆ་གདུང་སེལ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་ཆར་བཟང་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་མཛད་པ་ལས། ཟུར་གནས་སྡེ་འགོ་ཀྱན་གྱིས་དོན་
 དམ་པའི་འཛིག་ཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དུ་མངའ་གསོལ་བ། ལ་སྐྱེ་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབུས། རིས་མེད་སྡེས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱང་
 སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་བཏན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་སྟན་གྱིས་བྱུང་བ་དང།
 རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་རང་དབང་གི་བདེ་སྦྱིད་
 ཀྱི་ཉི་མ་སྦྱར་དུ་འཆར་ནས་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་བདེའི་དབལ་ལ་སྦྱར་དུ་རོལ་
 བ་དང། བྱེ་བྲག་མཁས་བྱུང་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཡ་
 རྒྱལ་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་
 མཐའ་དག་རིའི་དབང་པོ་ལྟར་སྟེན་མཐའི་བར་དུ་བཏན་ཅིང་རྒྱས་པ་དང། གཤམ་གསལ་པར་
 སྐྱོན་མཐུན་འགྱུར་བ་ནམས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཉེར་འཆེ་རིགས་མཐའ་དག་ཞི་ནས། ཆེ་ལྷག་དོན་
 ལྡན་ནས་དཀར་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག།

སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༡༡། །བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རྟེན་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
 མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་
 དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་
 ཐར་པ་ཆོག་དོན་སྦྱང་པོ་བསྟུས་པ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༡། །མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་འཇུག་མཁས་པ། །གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དཔལ་
 ཡང་མདོན་པར་མཐོ། །བྱད་པར་ཤེར་མདོས་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱའི་གནད། །དར་ཁིང་རྒྱས་མཛད་
 མི་པམ་སྤྲེའུ་མར་མཆོད། །

ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་སྟན་བསྟུས་ནས་སྐབས་དོན་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ།
 དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདི་ནི་
 རང་མཐུ་ཐད་པས་ལྷོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །སྟོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྤྲས་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྷོག་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བདག་
 འདས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་བྱས་འགྱུར་རམ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
 འཕགས་པ་སྟུ་སྟུ་བྱེས། །བཤད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཅུང་ཞིག་ཙམ་ཞིག་སྟུས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྟུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ལྟ་ཞོག་ས་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་མི་བྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན།
 སྤྱ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
 མཆུངས་མེད་སྤྲེའུ་མ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་རྣམས་

ཀྱང་སློང་དམན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྤྲོད་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྤང་རོར་
ཅེས་དུ་རྣམ་པ་ཐར་པ་མིག་ལམ་དུ་སོན་པ་འགའ་ཞིག་དད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆོག་འགའ་
འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྤྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་རོས་བབུང་བ། སྤྱི་
བལྟམས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བར་འདུག་ཚུལ། ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ། འཇམ་མགོན་
ཀྱུ་ལ་བའི་གཏུང་འཆོབ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་བའི་སྤྱགས་འགན་བཞེས་པ། སྤང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་ལ།

ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྤྱེས་རབས་ཀྱི་ སྤང་བ་རོས་བབུང་བ།

རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པ་ཐར་པ་
ཞེས་པའི་དོན་དངོས་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་གཏུལ་
བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཆད་ལྡན་སྤྱི་མ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་ནི། བསྟན་བཀའ་ཞབས་ཉོག་དང་། བསྟན་སྤྱེལ་བྱེད་པ།
མཛལ་ཁ་སོགས་རི་སྐད་མཛད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐར་པའི་དོན་དུ་མི་འགྲོ་བར། ཐ་མལ་པའི་གང་ཟག་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ། འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་ཐོས་
ཀྱི་གཏུལ་བྱ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་གྱུས་དང་། རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་དང་། སྟོབ་
ཀུས་པ་སྟོན་ལམ་ཚུན་ཆད་ནས་འདུག་ཀུས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་
མཆོམས་སྤྱར་དུ་འདེམ་ཁྱི་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་འཛིན་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་དང་
གང་གི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་བརྗོད་པར་མི་ཀུས་ཀྱང་། སྤྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱ་
གངས་ཅེས་སྤྱི་མ་ལས་སྐལ་གཏུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་དད་པའི་ས་བོན་འཕེལ་བ་དང་། གསུང་

J

གི་གྲུབ་མཐའ་པ་རོལ་དུ་སོན་པ་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་སྒྲར་ཐང་མཁན་པོ་བཙུག་ལྟ་
རིགས་པའི་རལ་གྱི། ༩༽ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱན་ལ་སྒྲིག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་
ཕྱག་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཐེན་པ། ༡༽འཇམ་མགོན་ཆོས་གི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མཆོག་འདུལ་བ་
འཛིན་པ་སྒྲར་ཐང་ལྷ་མ་གཤམ་པ་དཔལ་ལྡན། ༡༠༽ལུང་རིགས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱག་ཀྱན་མཐེན་
རོང་སྟོན་ཆོས་རྩེ་ཤུག་གི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་བསྟན་འཛིན་གི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མའི་སྤྱེ་བ་
འཛིན་ནས་རྒྱ་པོད་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྤྱད་གཉིས་གི་སྟོན་པ་འཛིན་
སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གནང་བར་རྒྱུད་ལྷན་གཤམ་ཤིང་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐང་ནང་དུ་འདུགས་ལ།

སྤྱོད་བསྟན་པ་ནས་འཆད་ཉན་གི་བྱ་བར་འདུག་ཚུལ།

སྒྲར་ཤིང་ཕྱིན་གི་ཡུམ་གི་དངོས་བསྟན་སྤྱོད་ཉིད་གི་རིམ་པ་དང་། སྤྲུལ་རྟོག་མཛོན་རྟོགས་
གི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྤྱོད་པ་གི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་མཚུངས་
ལྷ་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་གི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། བྱམས་མགོན་མའི་རྣམ་རོལ་གནས་ལྟ་
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་བརྟེན་ཆེན་པོ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་
པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ འཕགས་མཆོག་བྱག་ན་བརྟེན་འདུལ་ཞིང་ཁ་བའི་སྤྱོད་ས་
སྤྱོད་བསམ་བཞིན་དུ་མའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འཕྱུལ་གི་རོལ་པས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཁྱང་། ཕྱི་ལོ་
༡༧༤༣ ལོར་འཕན་པོ་སྤྱང་ག་ཤོད་འོད་སྒྲར་ཐུན་མོང་གཤམ་བྱའི་སྤྱོད་རོང་འདམ་ལས་སྤྱེས་
ཀྱང་འདམ་གི་སྤྱོན་གིས་མ་གོས་པར་ཉི་མའི་གཉེན་ལྟར། རོ་མཆར་བའི་བསྟན་དུ་མ་དང་བཅས་
སྤྱོད་བསྟན་པའི་ཚུལ་མཛད།

སྤྱོད་གཞོན་དུས་སྤྱུང་སྤྱོད་གི་སྤྱེས་སྤྱུངས་གཉིས་གི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་བག་ཆགས་
བཟང་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས། སྤྱེས་རབས་ལས། བཙོན་ར་འདྲ་བའི་བྱིས་ལ་ནི། རྣམ་ལང་

བདེ་བར་མ་སེམས་ཤིང་། །ལྷག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་ཡང་རུང་། །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྱིམ་བཟང་ངན་གང་དུ་གནས་ཀྱང་ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་མཆོན་པའི་
ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དུས་འདས་ཏེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་མའི་འོབས་སུ་ཚུད་པ་ལྟར་ཆ་གདུང་
གིས་རབ་ཏུ་མནར་བའི་ཤིན་ཏུ་ནད་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་གཟིགས་ནས། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྦྲེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
འབྱུང་གནས། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། རྩེ་གཞོན་ཏུ་མཛེས་
པ་དཔལ་གྱིས་ལྷག་བཏབ་པའི་མལ་རྩོ་ཆ་དཀར་དགོན་པར་རབ་འབྱུང་དུར་སྦྲིག་གོས་གྱིས་
མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། དེར་སློབ་གཉེར་གནང་སྟོལ་སྦྱི་མཚུངས་ལྟར་ཐོག་མར་སློ་འཛིན་སྦྱོར་བྱངས་
དང་གསན་བསམ་མི་རིང་བར་གནང་ཡང་། བྱིས་མཁས་མང་གྲེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེར་སྨྱད་
ཐོས་བསམ་ཞོར་སྤྱིང་གྲ་ཆང་དུ་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ཡོངས་རྩོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གསན་
བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་འདུས་མང་ཡོངས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀྱར་འོས་པའི་མཁས་པའི་
གཙུག་རྒྱུན་འབྲུག་ལྷ་དང་བྲལ་བ་རྩོད་མེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཆ་དཀར་དགོན་དུ་གདན་ཁྱེད་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བར་མཛད།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྟེང་། ཕྱི་ལོ་༡༥༡༢ ལོར་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་
ཀྱི་འཆད་ཉན་ལོ་ཤས་བར་སྟོངས་སུ་ལུས་དགོས་པ་བྱུང་སྟབས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཆ་དཀར་དགོན་
པ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་
བཞེས།

འདིས་འཁྲལ་གཞི་བྱས་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་མཆོན་
ཡང་འདྲ་སྟབས་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད་མོད་ཀྱང་།

ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་ཀྱི་མཆོ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ཅིང་
དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་དར་བ་མཆོག་
ནི་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་མཇུག་ཏུ་ཕེབས་ཟིན་པས་དུས་ཀྱང་མི་མཆུངས་པར་རྣམ་ཐང་དུ་གསལ།

སྐབས་དེར་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་ཀྱང་། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཅལ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་པར་བྱིན་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་བཙེ་བཞག་རྣམས་སྤྲུགས་ཐོག་ནས་གནང་སྟེ་ཞལ་སློབ་ཆོས་ཟིན་གྱིས་སུ་བཞོད་པ་
དང་སྐབས་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཡིག་ཆར་བཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

དགྲང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་མེ་ཁྲི། གྱི་ལོ་༡༥༣༩ ལོར་འབྲི་གྲང་ཁྲལ་དུ་ཡོད་
པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཆོས་ལུགས་དང་ཞུ་སྟོབས་
བསྐྱར་བར་བརྟེན། ཆ་དཀར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་དགའ་ལྡན་དུ་ཁྱི་
ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གནས་སྟོས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡང་། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཆེན་པོ་
རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས། བྲག་བཏབ་པའི་དབུས་སྟོད་བྲག་དབར་དགོན་པར་ཆེ་སྤྲིལ་ཏེ་འཆད་ཉན་
མཛད་པས་དགོན་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ལོ་འབྲས་རྣམས་གང་ཐད་ནས་དབྱར་གྱི་ལྗོན་པ་ལྟར་འཕེལ།
གྱིས་ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་འདི་ཉིད་སེར་སྤྲད་གྲ་ཆང་དུ་འང་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་
དུ་གདན་པུངས་ཐོག་གྲ་ཆང་དུ་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྲུགས་འགན་བཞེས་ནས་སྟོན་དམ་པ་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་གནང་བ་ལས། ཡིག་ཆ་
གསར་ཅོམ་དགོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འབྲིགས།

ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ།

འོ་ན། ཡིག་ཆ་ཐུན་མོང་མེན་པ་གསར་གཏོད་ཅི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། དེ་སྔ་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུ་གཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ་ནས། འཆད་
ཉན་གྱི་རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་སོང་རྗེས། སྤར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོས་གདན་དྲངས་
པ་ན་ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་དར་རྒྱས་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཀྱང་། ཕྱིས་དགོ་
འདུན་རྗེ་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་ལས། རྒྱ་འབྲོམ་སྟོད་སྟོད་གྲུ་ཆང་བཞི་པོ་སོ་སོར་འཆད་ཉན་གཏན་
དུ་སློན་པ་ཡོང་སྟོད་སྟོད་དུ་ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱམ་པ་དང་། སྟོད་དུ་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་
མཆན་བཟང་པོ། རྒྱར་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་འཕགས་པ། འབྲོམ་དུ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རང་
འབྱུང་བ་འཆད་ཉན་གྱི་བྱེད་པོར་བསྐོས་ཏེ་བཤད་སྟུབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཐེར་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་གང་ས་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་
པར་མཛད།

སྐབས་དེར་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྒེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་
ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱམ་པ་མཆོག་གིས་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་པ་ལས། གང་གི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་མཆུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་
རྣམས་གྲུ་ཆང་གི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཆོས་རྗེའི་གསུང་
ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱར་ཐའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་ཅན་དུ་གྱུར་བ་མ་ཟད་མ་གྱི་རྣམས་ཀྱང་བེད་
མེད་དུ་གྱུར་སྟབས། སྤར་འབྱུང་འབྱུར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མས་དབུ་པར་གྱི་
གཞུང་གི་ཐད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་གསར་རྩོམ་གསོལ་འདེབས་རིམ་གྱིས་ཁྱུས་པ་
ལས། འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་རྩི་
བཟང་པོ་འགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་གྱིས་སྟོན་སྟེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་མཐའ་

དཔྱོད་གཞན་ངོ་ཚྭ་ག་མི་རྣམས་པར་མཛད་དགོས་བྱུང་།

དངོས་གཞི་གསར་ཚུལ་མཛད་པའི་ཆེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་འཇུག་པ་བདེ་བ། གཞུང་གི་བཟོད་བྱའི་གནད་དོན་ཆ་ཆང་བ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་རྒྱས་པ། མཁས་པ་སྤྱི་མའི་བཞེད་སྲོལ་དུ་མ་དང་། ཅ་བའི་ཆོག་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ཆོག་གས་དུ་མས་མ་བཅེངས་པར། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུ་ལ་ལོག་ཏོག་ཇི་བྱུང་ནམ་མཁའི་སློག་གི་ཕྱིང་བ་ཁྲུག་པ་བཞེན་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པར་མཛད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་བ། ཁྱི་མ་མེད་པའི་རང་ལུགས་རྣམས་གཞུང་ཆོན་སོ་སོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཉིད། དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་རབ་བྱུང་དགྲུང་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༦༡ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༠༥ ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད། མི་རིང་བར་དབྱུ་མའི་ཡིག་ཆ་གསར་ཚུལ་ནན་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལས་དབྱུ་མའི་སྤྱི་དོན་བཅུམས། སྤར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་བཟླ་ཞིག་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་དབྱུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱང་བཅུམས་གནང་བ་དེ་དག་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པལ།

སྤྱིར་གསུང་རྒྱུ་དུ་དབྱུ་མའི་གཞུང་མཛད་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱན་དུ་སྤྱུག་ཤིང་བཀར་ནས་དབྱུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་ཚུལ་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞེན་དབྱུ་མ་ཚུལ་པའི་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པར་ངེས་ཏེ། དབྱུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་བྱུང་དུ། ཟབ་མོའི་གནད་འདི་ཕེན་ཏུ་ཏོགས་པར་དགལ། །བདག་སློ་བྱིས་པ་བས་ཀྱང་བྱིས་པའི་སློས། ། བྱུང་པར་འབྱུང་བཞི་རྒྱས་པའི་གྲིབ་སོས་ནོན། །ཁོར་འཁྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་རྣམས་བཟོད་པ་བཞེས། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་བྱུང་དུ་གསལ། །དེ་མཚུངས་དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་བཅུམས་པ་ཡིན་ན། དབྱུ་མའི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་དེའི་མཇུག་ཏུ་བཅུམས་པས་དགྲུང་ལོ་བདུན་བཅུར་ཕེབས་ཟིན་པར་བསྟོན་དུ་མེད།

གང་ལྟར་དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆོང་འདི་ཉིད་དུ་རྒྱ་བོད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་མཁས་མང་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོག་ལ་འབྲུག་བཅོལ་བ་བྱུང་བའི་བྲིན་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་དཔར་གྲ་མ་ཉམས་པར་གནས་ནས། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་གི་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ལ་འཛིན་སྦྱོར་སྤེལ་གསུམ་གནང་དང་གནང་ཐུས་ལགས།

མདོར་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ་རིམ་བཤགས་སྟོན་ལྷ་མི་གྱུར་པ་ཐུས་ཀྱང་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་བསྐྱོར་བའི་ནང་ནས་རབ་དང་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཅོལ་བྱ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བཤགས་ལ་ཐབ་པ་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་དང་། ཐུས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བཤགས་པར་བྱིན་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བར་བཤུ་ནས་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པས་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། བཅོལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ལྷན་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་དང་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་དང་བཅོལ་བྱ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཐ་མི་དད་ན་རྣོས་སྦྱོན་ལས་མི་འདའ་བས་བསྐྱར་རྣོས་ངལ་བ་བྱེད་པ་འབྲས་མེད་དུ་གྱུར།

དེས་ན་པར་བྱིན་སྐབས་རྩ་བ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཆོག་འབྲེལ་དང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་སོགས་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་གཞུང་ཁག་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་མཛད་པའི་གསེར་ཐོང་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་རྩ་འཇུག་དོན་རྗེ་བཞིན་འབྲེལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྩ་འཇུག་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མི་དགོས་པར་བརྟེན། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་སུ་དགག་བཞག་

སྒོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་བ་སྤྱི་ལ་ཕན་ཚུབས་
ཆེ་ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་བ་སོགས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གྲུབ།

ཁྱད་པར་རང་ཅག་གཞུང་རྣམས་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་མདོ་རྒྱད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་དང་ཡབ་
སྲས་གྱི་གཞུང་རྣམས་མང་གཞི་བྱས་ནས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཟིགས་དགོས་པ་དང་། སློབ་གཉེར་
གང་བྱེད་པ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལ་མིན་པར་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
ཚུལ་བཞིན་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་བོད་ཆད་ལྡན་གཞུང་རྣམས་ལ་སློབ་དགོས་པ་གདམས་པར་སྤང་བས་
རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡ་མཆན་ཆེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དབུ་པར་གཞུང་མཛད་པའི་ཆེ་རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་
དང་དངོས་ཤྱགས་བསྟན་ཚུལ་ཙམ་ཙམ་མི་རུས་པ་ག་ལ་ཡིན། དཔེར་ན་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་གྱིས་
མདོན་ཏྲོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་རྩ་ཏེ་ཀ་ལ་བལྟས་ན། བརྗོད་བྱའི་གནད་ཆང་ཞིང་རྗོད་བྱེད་
ཆོག་ཅུང་ལ་ཆོག་འགྲེལ་གོ་བདེ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་རུས།

དེ་མཚུངས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྡན་ལ་མཁས་པར་མ་ཟད་ཐོས་
དོན་སྦྱབ་པ་ལ་གཞིལ་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཤིང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་བཤད་སྦྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་
འཛིན་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པར་ངེས་ཏེ། ཡགོང་ས་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཁྲི་ཆེན་
དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་མཛད་པ་འདི་ལྟར།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་ཁུར་འཛིན་དགེ་འདུན་མཆོག་། བཀའ་གདམས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
སྤྲིགས་མའི་དུས། གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་དར་རྒྱས་མཛད་པ་ལ། སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་སྒོ་བྲོས་
རྒྱས་གྱུར་ནས། ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཤོག་བརྒྱངས་ཏེ། ཀློག་ལྡན་སྤེར་ཆགས་
ཆོགས་གྱིས་རབ་བསྐྱར་ནས། ཐར་པའི་ཞིང་དུ་འཕྱར་བར་བརྩམས་པ་འདི། ཡོངས་འཛིན་ཁྲོད་
གྱི་བྲིན་དུ་ངེས་པ་རྟེན། བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་སྤྲིང་ནས་

བསྟོད་ཕྱག་འཆེལ། །མཁུན་དང་བཅེ་བས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་
ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་།

རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་བདུན་པ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་
ཆིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཡོད་པ་དེའི་ནང་འདི་ལྟར། དགེ་འདུན་མཁས་དབང་ཆོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་གྲུལ། །ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་གནད་གསང་ཆངས་དབྱངས་སྒྲིལ། །འདོམས་མཛད་
པས་ཀྱི་ཚོལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མཐུས། །དར་རྒྱས་མི་པམ་སྒྲ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་བསྟོད་ཆིག་དུ་མ་གྲ་ཆང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཆོས་ར་སྒྲ་བརྒྱད་དུ་གསལ།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་སྐྱེས་སྤང་འཛིན་པ་ཕུར་ལྷོགས་དག་དབང་བྱམས་པས། གནས་
གསུམ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པ། །བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱ། །ཕྱང་
རྟོགས་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་མཛད། །བཀའ་བློན་མཉམ་མེད་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་དང་།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་
གསེར་རིའི་འཕྲེང་བའི་དབུས། །མི་འཛིགས་སེང་གའི་སྒྲ་སྒྲོག་བསྟན་པའི་སྤྱིང་། །ཕྱོགས་དུས་
ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་གནས་པའི་ཆེད། །དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་གསུང་གིས་སྤྱིད་ན་རྒྱལ། །ཞེས་
སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་པར་བྱུང་བ་ལས་གོང་གསལ་
སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། །

འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་དགའ་ལྡན་གྱི་པའི་
ཐུགས་འགན་བཞེས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་གྲུ་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་འཆད་ཉན་སྟོབ་དཔོན་མཛད་ནས་ཕྱིས་རྒྱུད་སྦྲད་མཁན་པོ་དང་།
བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བརྒྱུད་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གྱི། ཕྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་
དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལོ་དེར་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུང་ལྷའི་
ཉིན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་གྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཁན་
པོ་དང་། གྱི་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ། ཡལོང་ས་སྐྱ་སྤེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་
སྟོམ་པ་བསྐྱེད་བར་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ནང་
ཆོན། མཁས་པའི་དབང་པོ་སེར་སྦྲད་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་
དུ་གསལ།

དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ལོ་ངོ་ལྔ་རིང་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས། ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་ཐེར་
ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྒྲགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་
གྱི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་ཞིང་དུ་ཉམས་པ་སྤར་གསོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་ཁ་བའི་ལྗོངས་
སུ་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་སྟན་པའི་བ་དན་ས་སྟེང་ན་བྱུང་པར་གྱུར། དུས་རབས་
ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་འང་བྱུར་གནས་གདན་གསུམ་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་པར་བྱིན་སྦྱི་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོན་ཡང་དག་མཐའ་ལྟ་བུ། དམིགས་བསལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བས་བསྒྲགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་སྟོལ་ཡོད་པ་ཐོས་སོ།།

ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཐུན་ལས། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བ་མེད་པའི་རྫོང་ཆེའི་སྤྱོད་བརྟེན་ཏེ་གནས་འོག་
མིན་དུ་རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུངས་པར་བྱས་པའི་ངེས་པ་
ལྟ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་
པ་ལས། རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་ལྟར་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་གནས་ངེས་
མེད་དུ་སྤྱོད་འཆི་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་
དམ་པ་བརྟེན་ཟིན་ནས་གང་ཟག་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་འཆི་དང་མཚུངས་པར་སྤྱལ་བའི་རོལ་གར་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱིས་འགོ་བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་པར་འདོད་དེ། ཐུང་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། གལ་
ཏེ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་དག །དུས་གཅིག་མཉམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ཉིས་པའི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱན་སྤངས་
ན། །ངན་ཐུ་ངན་འདའ་བར་གྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱོད་ཐོན་ཟིན་ལྟར་
གཟིགས་པས་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་རྫོང་ཀུན་བཏང་སྟེ། །ཡོངས་སུ་ཐུ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས། །
ཞེས་དང་།

དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། དཔའ་བོ་ལ་ལར་བཅས་པ་དང་། །མདོན་
པར་འབྱུང་དང་འཆི་བ་སྟོན། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་ཐུ་ངན་འདའ། །ལ་ལར་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་ལོ། །ལ་
ལར་བདུད་རྣམས་རབ་ཏུ་འཛོམས། །ལ་ལར་དཀའ་བ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཐར་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཐུ་ངན་མི་འདའ་ལོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཏེན་མཐུན། །འཛིན་ཏེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་
ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱལ་བའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས། །སྤྱོད་པ་མདོན་པར་
སྤྱོད་བ་དང་། །དགའ་ལྟན་གནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །སྤྱུམས་སུ་འབྱུག་དང་བཏུམས་པ་དང་། །བཟོ་

ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཙུན་མེད་འཁོར་དབྱེས་རོལ་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྟོན་
པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་རི། །བྱང་
ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །བྱང་རན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་
ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་བར་སྟོན། །ཞེས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱའི་རྣམ་ཅན་གྱིས་ཞིང་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་
པ་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བཙུ་དབང་ལྷག་ཀྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་
པོ་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་མིའི་རྣམ་རོལ་ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་
སུ་ལས་སྐལ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱ་ཇི་སྟེད་བྱང་བ་རྣམས་སྤྱོད་གོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད་ནས།
རེ་ཞིག་སྐྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་དུག་པ་རབ་བྱང་བཙུ་པའི་ས་འབྲུག་ཕྱི་
ལོ་༡༥༦༩ ལོར་གདུལ་བྱ་ཏྲག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་སྤྱལ་བའི་ཕྱིར། ཞིང་འདིར་དགོངས་
པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ཚུལ་བསྟན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་འང་
གཤེགས།

རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །ཅེས་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གནས་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་
གདུང་ཡང་འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་དང་། ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྟོང་
གི་སྒྲིང་། སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱེན་སྤུམ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་དེ་སྟོན་དགའ་
ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྟེང་ཐོག་ལྷ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་དད་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་བཅས་སོ། །

སེར་སྒྲིང་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༥ སྒོན་འཕགས་ཡུལ་དུ་བརྟེན་པ་བརྒྱས་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པར་བསྐོས་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་དབངས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་བ་གྲགས་པ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་འཕ།
བསྟོད་པ་གང་སྟོ་མ་བཞུགས་སོ།།

༥ གང་གི་སྟོ་སྟོས་སྟོབ་གཉིས་སྟོན་པ་ཉི་ལྟར་ནམ་དག་རབ་གསལ་བས། །དེ་སྟེད་དོན་ཀྱན་རི་བཞེན་
གཞིགས་སྟེར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྟེགས་བཅ་འཛིན། །གང་དག་སྟོན་པའི་བཅོན་རར་མ་རིགས་ཐུན་
འཛོམས་སྟུག་བསལ་གྱིས་གཟེར་བའི། །འཕྲོ་ཆོགས་ཀྱན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་བྱུག་ཅུའི་
དབངས་ཐུན་གསུང། །འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྟོན་ཉོན་མོངས་གཉིད་སྟོང་ལས་ཀྱི་ཐུགས་སྟོན་དཀྲོལ་མཛད་
ཅིང། །མ་རིག་ཐུན་སེལ་སྟུག་བསལ་སྟུ་གུ་རི་སྟེད་གཅོད་མཛད་རལ་གྱི་བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་
ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ཐུན་རྟོགས་རྒྱལ་སྐས་སྟུ་བོའི་སྟུ། །བཅུ་པག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་
སྐས་བདག་སྟོའི་ཐུན་སེལ་འཇམ་དཔལ་དབངས་ལ་འདུད། །ཇོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྒྱེ། །བཅེ་ཐུན་ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་
རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་སྟོའི་གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་རབ་བསལ་ནས། །བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་
ཐུགས་རྟོགས་བ་ཡི། །སྟོ་སྟོས་སྟོབས་པའི་སྤང་བ་བསྐྱུལ་དུ་གསོལ། །

༡༡། །མ་ཏི་བླ་དྲི་བ་མཐུ་ཤུ་སྒྲ་མ་རྒྱ་མ་ཀ་ཨ་མ་ཏུ་ར་སྒྲ་
ས་སྒྲ་ཏུ་ཐ་བི་བླ་ཏི་ཏ་སྒྲ་ཀ་ར་ཐ་བླ་ཨྲ་ཀ་ར་
བླ་ཀ་ར་ཏུ་མ་བི་ཏ་ར་ཏི་སྒྲ།

༡༡། །བསྟན་བཅས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྤྱི་དོན་
ནམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་གསལ་སྒྲོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

༡༡། །ན་མོ་མཆོ་རྟོ་ཡ། བྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་པས། །སྤྱོད་གསུམ་
བརྟེན་ནས་ཐེག་གསུམ་གདུལ་བྱ་ལ། །མཛད་མཆོག་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་རབ་བསྐྱོར་བའི། །ཐུབ་
དབང་སྤྱོད་པའི་དབང་པོར་ཐུག་འཆའ་ལོ། །རབ་འབྱམས་ཞིང་དུ་རྒྱབས་ཆེན་སྤྱོད་པ་ཡིས། །མཐའ་
ཡས་འགོ་བ་སྤྱོད་པའི་ཁུར་འབྱེར་བའི། །རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་དབུས་ན་ལྷ་མ་མེ་བ། །སྤྱོད་ཀྱི་ཐུ་བོ་
གཉིས་ལའང་མགོས་ཐུག་འཆའ་ལ། །རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་
མོའི་དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ལ། །ས་སྤྱོད་འདི་ན་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ། །སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ཉག་ཏུ་རྒྱལ་
ཁྱུར་ཅིག །ཡབ་སྤྱོད་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ། །འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་འབྲེད་ཐུབ་མཆོག་
སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ། །སྤྱོད་འཛིན་རྒྱ་མེད་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཞབས། །ཞི་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་

ཞབས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་མཁུན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱུས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །ཅུར་སྤྲིག་འཛིན་
 པའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཟུང་བ། །སློབ་ཐང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་ས་གསུམ་གྱི། །སྤྱི་རྒྱའི་
 འདྲེན་པ་མཆོག་ལ་སྦྱང་ནས་འདུད། །དེ་སྤྲིས་སྤྱོད་པོ་གཉིས་ལས་ལེགས་བརྒྱད་པའི། །བཤེས་
 གཉེན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཆོས་འདི་ཡི། །བཀའ་བློན་འོད་པའི་སྒྲ་མའི་ཞབས་བརྟུང་ནས། །དགོངས་
 པ་རབ་གསལ་དགོངས་གསལ་སྒྲོན་མེ་འབྲི། །

དབུ་མ་སྤྱི་བཤད།

༥ དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་
 འཆད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་ཅག་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ཅམ་
 གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་གྱིས་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སློན་ས། དེའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་
 རིགས་ཏེ། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། གཉིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྣམ་
 པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །ཚུ་སྤྲིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་
 གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱུན། །གཏན་ནས་ཡོངས་ཡེ་མི་མངའ་
 ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱུན། །རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་
 བ་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་
 པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཇུག་བྱ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཡང་། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། རྫོགས་པའི་བསྟན་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོན་པས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་

བརྒྱད་ཁྱིམ་ཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་ནང་ནས། བཛྲེན་བྱའི་ངོས་ནས་རབ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི།
 རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་མ་
 ཟད། ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན། སྐས་
 དོན་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ངེས་པ། བྱངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་
 པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེ་ཡང་མགོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལུང་
 རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་
 པོས་སྒྱུར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་
 ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཐུན་མོང་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐྱེ་པོ་གསེ་ཐེགས། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། འཛིག་
 རྟོན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་དུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྐྱེ་དུ་མའི་ལུང་གི་སྟོ་
 རས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མདོ་སྐྱེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་། རིགས་
 པའི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ཆོགས་དུག་པོ་དེས་བཛྲེན་བྱ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་ཤེས་རང་
 གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་དངོས་བཞག་པ་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་
 འཐག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གིའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་བཞག་པ་དང་། རབ་
 བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འཛིག་ལ་
 སོགས་པ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན། རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚོད་
 བསྐྱོག་གིས་བྱད་པར་དུ་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཚུལ་བསྟན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་

འཕྲེང་བ་དང་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ་གཉིས་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གིས་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བཅུ་བྱུག་འགོག་ན། དེ་གང་ཞེན་ཡོད་དེ། ཆོད་
མ་གཞལ་བྱ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཡན་ལག་རྟོག་གི་གཏན་དབབ་དང་། ཆོད་དང་
བརྟེན་དང་སྟན་འབྲེན་གྱོལ་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་ཆིག་ལྟག་ཆར་བཅད་པ། འདི་དག་
རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བཅུ་བྱུག་གོ ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། སྐྱེ་འཛིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
གཞག་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། མི་ལམ་རི་བཞིན་སྐྱེ་མ་
བཞིན། ་རྩི་ཐའི་གྲོང་ཁྱེར་རི་བཞིན་དུ། ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཛིག་
པར་གསུངས། ་ཞེས་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པ་ན། ་ཁ་ཅིག་དེ་
མི་འཐད་དེ་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་མེད་དགོས་པ་དང་། ་དེ་མེད་ན། མདོ་
ལས། ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ། ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་ཡང་མདོན། ་འཛིག་
པར་ཡང་མདོན། ་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མདོན་ནོ། ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ་སྟོན་མེད་དེ། ་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་པོ་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ་དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ་སྐྱེ་འམ་
གནས་འཛིག་ཡོད་དམ་མེད། ་དམན་པ་འམ་མཉམ་དང་བྱེད་པར་ཅན། ་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་
བསྟན་དབང་གི། ་གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆོད་བསྐྱོག་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་བྱེད་པར་དུ་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཐད་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནི། ་རྐྱེན་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་

མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
ན་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
དགོས། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྦྱབ་མི་རུས་སོ་ཞེས་ཚུད་པ་དེ་འགོད་པ་ལ།
ཚུད་བསྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀུན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་
ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཚུད་པ་དེ་བཀོད་ནས། དེ་
ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་སྦྱབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་མེད་པས་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་བསྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་
བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྲིན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅས་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྒྲིན་མེད་
ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལན་ལྷག་མ་རྣམས་ཚུད་བསྒྲོག་གི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་
གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པས། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་
ལས་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་
དང་། ཡོད་པ་བ་ནི་བདེ་འགྱོར་འགྱོ། །མེད་པ་བ་ནི་ངན་འགྱོར་འགྱོ། །ཡང་དག་རི་བཞིན་ཡོངས་
ཤེས་ནས། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རི་སྲིད་སྤང་བོར་འཛིན་ཡོད་
པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྦྱི་བ་

ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །དགྲིལ་
འཁོར་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་དུ། །རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་
སྦྱེ་བ་ཡང་། །ཞེས་དང་། །བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིན་ཏེན་འདིས། །སྤྲེའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་འདོད་
ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཕྱོགས་མཐའ་གཏུགས་
པའི་སྤྲོད་ཆེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཏེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། །དེའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ། །རང་ལུགས་
འབྲེལ་བ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། མགོན་
པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། །རང་རྒྱུད་ལ་དགག་པ་གསལ་བར་མ་མཛད་པར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། །རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད་ཅིང་། །དེའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁྲུངས་སུ་བྱས་
ནས། །སྒྲོ་བ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོ་བའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་
རི་ལྟར་བཀལ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དགག་པ་གསལ་བར་མཛད་
ནས་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་
ལུས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འབྲེལ་བ་ལ།
འབྲེལ་བ་བྱསྒྲུབ་པའི་ཉ་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་

དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་
 གི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀའ་བ་ལ་དགག་པ་རྒྱལ་པར་མཛད་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རང་གཞུང་དབུ་མ་
 སྤྱི་པོ། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་དང་། གཞན་གཞུང་དུ་མཛད་པ། ཅ་ཤིའི་འགྲེལ་བ་
 ཤེས་རབ་སློན་མའི་ཐེང་བ་མཛད་པའི་སློན་ས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སློབ་ཕྲེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་
 ཡེ་ཤེས་སྤྱི་པོས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བ་ལ། བདེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་པའི་སློན་ས་རང་རྒྱུད་དུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་ཞི་འཛོལ་བ་སྲས་དང་། འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཀའ་
 བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རིག་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་མ་སྤྱི་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
 དང་མ་སྤྱི་པར་བསྟན་པའི་སློན་ས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་
 དབུ་མར་འགྲེལ་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོལ་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད།
 སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་དབུ་མ་སྤྱི་པ་དང་དབུ་མའི་སློབ་རིམ་བར་མཐའ་གསུམ་མཛད།
 འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་ཅ་བའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་
 ལ་སོགས་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཀའ་བའི་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལ་དགག་པ་རྒྱལ་པར་
 བཛད་པའི་སློན་དེ་ལེགས་པར་སྤངས་པའི་སློན་ས། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་དང་མ་སྤྱི་པར་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་བ་ལ། རང་གཞུང་དབུ་མ་
 འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་འགྲེལ་དུ་མཛད་པ་ཅ་ཤིའི་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ།
 བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཙྰ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ག་ལས་འཇིགས་མེད། དེ་བ་ཤར་མ། གུ་ན་གླི། གུ་ན་མ་ཉི། སྤྱི་ར་མ་ཉི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཙྰ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་དུ། བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཉན་པ་པོ་དང་ཉན་བྱ་དང་། །སྤྱི་པོ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཙྰ་ཤེའི་དཀའ་བའི་གནས་མ་བཤད་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་དང་ཆོག་གསལ་གཉིས་སུ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ལེགས་ཆ་བྲངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་ཙྰ་མ་ཡང་བྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཉི། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་དེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་ཙྰ་ཤེའི་ཆོག་དངོས་སུ་གསན་ནས་དོན་རྗོགས་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗོ་པོའི་དབྱུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། རྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤིང་། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པའི། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །སྐྱ་སྐྱབ་སློབ་མ་རྒྱ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་དང་། རྟོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་བརྟེས་པ། །བྱུང་བདག་དཔལ་ལྡན་རྗོ་རྗེ་མེས་དཔར་བཏུང་དེ་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་པ་དང་། བརྟེ་ཏ་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་དཔལ་ལྡན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་གསུང་གི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱི་བརྒྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་དེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས། མགོན་པོས་མངོན་པའི་གཞུང་དང་སློབ་མའི་ཆོགས་དུས་མང་ཞིག་
ནས་ཉམས་པས་དང་སང་དུས་ན་གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་དོན་མགོན་པོའི་སྐྱེ་ཆའི་མཇུག་ལ་གཞུང་སློབ་དང་། སློབ་མའི་ཆོགས་
ཉམས་ཅུང་ཟད་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབ་པར་བྱེད་ན། འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་གང་། འཇུག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབུ་
མ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཆིག་གི་དབུ་མ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་
དབུ་མ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབུ་མའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལྟ་བུའི་དེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་དང་པོ་དང་། རིགས་ཆོགས་དུག་ལྟ་བུ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ལ་ཡང་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། གཞི་དབུ་མ། ལམ་དབུ་
མ། འབྲས་བུ་དབུ་མ་དང་གསུམ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་པོ་དང་། དེ་མདོན་
སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཆིག་གི་དབུ་མ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་
ཡང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
ཅོམ་པར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་དང་ཆིག་གསལ་གཉིས་སུ།
རིགས་ཆོགས་གཞན་རྣམས་ལུང་ཁུངས་སུ་སྒྲོས་པ་ན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས། ཅ་ཤེས་སྒྲོས་པ་ན་
དབུ་མ་ལས་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

འཇུག་ཚུལ་ལ་དབུ་མ་འཇུག་པས་ཅ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་

དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག ཅ་ཤེས་ཀྱིན་རྗེ་བ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་
རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཅིང་། འཇུག་པས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་གོ་བཅར་བ་མི་
འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་འཇུག་པ་
ལས་ཅ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་ཟབ་མའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་རྣམས་དང་སྟན་
མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཅ་ཤེས་དགོངས་པ་མཐར་
སྟག་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཆེད་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནས་མི་འབྱུང་བ་དེ་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་ཀྱན་གཞི་རང་རིག་མེད་པ་སོགས་
ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ནས་མི་འབྱུང་བས། སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཅ་ཤེས་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་པ་ལས། ལུགས་འདི་ནི་སྟན་མོང་མིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་བྱཏོ། །ཞེས་
དང་། དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་པས། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་
འདིར་འབྱུང་བའི་ལུགས་གང་ཞིག་བཀལ་ལན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་
བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

དེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་ཤེའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་འབྲེལ་
 དུ་མི་རུང་བ་ལ་དེས་པ་བརྟན་པོ་ཉིད་པའི་སློན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྤྱི་བའི་གཞན་སྤྱི་སྤྱི་
 དང་ཁྱད་པར་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་ལེགས་པར་བཀག་པའི་སློན་ནས་མིང་
 བནས་བཞག་ཅམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ཅ་ཤེའི་དོན་འབྲེལ་
 བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་དབུ་མ་ལ་
 འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱ་ཆེ་བའི་འཇུག་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་ཁྱད་པར་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་སློན་ནས་མི་འདོག་པ་གང་ཞིག ཅ་ཤེས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐབ་མོའི་
 ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་
 པའི་བྱིར་བེར་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་
 རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློན་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཐེག་
 ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་གང་རུང་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་མཛོན་སུམ་རྟོགས་དགོས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཛོན་བསྟན་ཅམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་
 གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟན་ནས་འཐོབ་དུས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་ཤིང་གོམས་
 པར་བྱས་པ་ལ་བརྟན་ནས་འཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་
 པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མཛོན་

པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་ཤེས་ནས་བསྟན་པའི་ཟབ་
མོའི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟངས་དུ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་གསུམ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་
བརྒྱ། འབྲས་བུའི་ས་ཡང་སྦྱ་གསུམ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་དང་། ས་ལྡ་པ་དང་བྱུག་
པའི་གོ་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམས་གཏན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཞི་གནས་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་
གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རིམ་པ་རྣམས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་སོགས་
རིགས་ཆོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་དག་གིས་ཁ་བསྐྱང་བའི་སློན་ནས་ཅ་ཤེས་ལ་རྒྱ་ཆེ་
བའི་སློན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་མ་བསྟན་ཏི་ཟེར་ན། དེས་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཕྱོགས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞི་དངོས་བོའི་གནས་ཚུལ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བཅས་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་པར་བཀྲལ་ལན་གྱི་སློན་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དེས་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར། དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་དེ་ཡང་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། རིགས་ཆོགས་གཞན་ནས་

བསྟན་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིས་རིགས་ཆོགས་གཞན་ནས་བསྟན་པའི་སོ་
སོ་སྤྱི་བོའི་ཆོས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བས་ཁ་བསྐྱངས་ནས། ཅ་ཤེས་
ལ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། ཅ་ཤེས་ལས་ཐབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱད་ཆོས་མ་བསྟན་
ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ཅ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་
བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དར་རྒྱུག་ལས། དེ་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་
གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཅ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

མདོར་བསྟན་ན། འདིར་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་ཅ་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་
འཇུག་པ་བརྒྱུམས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཅ་ཤེས་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་དུ་
མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བཏན་པོ་ཉིད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་
ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་དགོངས་པས། འདིར་དེ་ཁོ་ན་འི་
དོན་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་འདིར་གང་ཞིག་ཡིན་སྟམ་དུ་གང་
ཞིག་ཐེ་ཆོས་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཞིག་སྒོ་ཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་བའི་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་ངེས་

པའི་དོན་དུ་ཉོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐེ་ཆོས་དང་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དག་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་
 གྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་སྟོང་ཇེ།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 ཐབས་མཆོད་པར་བརྟེན་པ་དང་། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་དངོས་དང་། ཇི་ལྟར་
 བརྩམས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
 སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྟོད་པ་དང་། དེ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱག་འཆལ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྦྱེས། །ཞེས་བ་ནས། དེ་
 ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་ཇེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་དེ་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་བ་ནས། གཡོ་དང་རང་བཞིན་
 ཉིད་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དང་པོའི་སྐབས་སུ། བསྟན་བཅོས་
 གཞན་གྱི་བསྟོད་བྱག་གི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་སྟོས་པའི་ཉན་རང་དང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་དངོས་
 སུ་མ་བསྟོད་པར། སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྤྱག་
 བསྐལ་བ་ལས་སྦྱོབ་པར་འདོད་པའི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཤེས་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་
 འབྲུངས། ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས། བྱང་སེམས་དེ་ཡང་རྒྱ་གསུམ་ལས་འབྲུངས་
 པ་དང་། རྒྱ་གཞན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བརྩེ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལས་འབྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་པས་

ཀྱང་། རྟོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱིང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་
དང་པོ། མེས་པ་ཅན་འཁོར་བའི་བཅོན་རླུང་བསྐྱེད་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་
པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོན་པར་འོས་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་
སངས་རྒྱུ་ཉིད་འབྲིང་རྣམས་སྐྱབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་གས་སུ་བཅས་པ་གཉིས་སྟོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་སྐྱབ་དབང་ལས་འབྱུངས་ན་ཉན་རང་དེ་གང་། འབྱུངས་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་
དོན་ཏུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉན་རང་ཞེ་བའི་ཉན་ཞེ་གཙོ་བོར་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་ཐེག་པ་རྒྱུང་ཏུ་འགང་ཟག་
ཉན་ཐོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟོག་
འབྲེལ་ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉན་ནས། དེ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་
སོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཏུ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་སྤྱི་བ་ཀའི་ཐོས་སྟོག་ལ་འཇུག་པས། དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཐོས་སྟོག་
པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་ཐོས་ནས་
དེ་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་
བྱུང་། །བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱབ་པར་བཤེ། །བྱང་རྒྱུ་པ་ཡི་སྤྱི་ཡང་རབ་ཏུ་བརྟོད། །དེ་
བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་ཏུ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
པའི་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་བཤད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐམ་
ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་བཤད་ཏུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉན་
ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོས་སློག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གཞན་ལ་སློག་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་པ་ཅམ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་པས། དེ་ལ་ཐོས་
སློག་གི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་ཐོས་སློག་གི་སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཞེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་ཆུབ་གཉིས་པ་ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱི་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པར་
བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རང་དོན་དུ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་གཙོ་པོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་
གང་ཟག་རང་རྒྱལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་འདིར་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བརྒྱ་ཞེས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་པ། པར་རྒྱས་པ། གཉིད་སད་པ། ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་
ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ལ་འབྱུག་ཅིང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཏ་ཏ་བསྟན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ལ་
འབྱུག་པས། རང་རྒྱལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན་པས་
དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པ་འགྱུར་བྱང་ཟད་མི་འཚམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་འབྲིང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་བལྟོས་ནས་ཆོགས་
གཉིས་ཀྱི་གོམས་པ་བསྐང་རུས་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་བྱེད་པར་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་
པས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་པོར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱེད་
པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཆོགས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་
འབྲིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱལ་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་དེ། ཆོགས་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན།
རང་འབྲས་ཆོས་སྒྲིལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་
འབྲས་ཆོས་སྒྲིལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
ཡང་དག་པར་འབྲས་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ལ་སོགས་པ་ཆོགས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཁྱད་པར་
ཅན་མེད་ཀྱང་ཆོགས་ཅམ་ནི་ཡོད་དེ། ཆོགས་པལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས།
བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་དག་ལ་སྤྱད་པས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རང་རྒྱལ་འབྲིང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། རང་ལམ་དུ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་
དོན་འཛིན་གྱི་ཉོག་པ་སྤྱོད་། ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་མི་སྤྱོད་བའི་སྒྲོ་ནས་འབྲིང་པོ་འཛོག་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུགས་འདིར་ཕྱི་དོན་ཡོད། ཉན་རང་གཉིས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་
སུམ་གྱིས་ཉོགས་པ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་སྒྲོ་བ་པ་རྣམས་བདེན་འཛིན་སྤྱོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤུབ་པའི་དབང་པོས་རྟེན་
འབྲེལ་ཐབ་མའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་སེམས་བསྐྱེམས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་གི་
འདོད་བྱའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་བས་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་འབྱུངས་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ན། རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་
དང་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མོས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབ་པའི་དབང་པོས་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་སེམས་
བསྒྲོམས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་སྒྲོབ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉན་སེམས་བསྒྲོམས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པ་མེད་པས། སྐབ་པའི་དབང་པོ་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འཐད་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རང་རྒྱལ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཉན་སེམས་བསྒྲོམས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
ཟློང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཆེ་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཟློང་ཡང་། སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་ཟློང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། ཟླ་ངན་
འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞེན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་
ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རང་རྒྱལ་ཡིན། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལྷང་དེའི་
ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་ལ་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་པས་
མ་བྱུང་སྟེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཁ་བྱངས་པའི་
ཕྱིར་དུ། བྱང་སེམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་བསྐྱེད་པ་མཛད་པའི་

ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བོའི་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གི་གསུངས་ན་རེ། འབྲེལ་པར་ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱིས་
 ཉན་འབྲེལ་ཐབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་སེམས་བསྟོམས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་
 རྒྱལ་མ་ཐོབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་སྤྱུལ་པའི་དབང་པོ་ལས་འབྲུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ལན་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་པས་ཉན་འབྲེལ་ཐབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་མ་ཐག་ཏུ་
 ཉན་རང་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ། ཕྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་སྤྱུལ་
 པའི་དབང་པོ་ལས་འབྲུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚྭ་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 འདྲིར་རང་རྒྱལ་སྤྱུལ་དབང་ལས་འབྲུངས་པ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས། དེ་ལ་དམིགས་སྤྱག་པའི་ཚྭ་
 ལན་མཛད་ཅིང་། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚྭ་ལན་དེ། དེ་ལ་དམིགས་སྤྱག་པའི་ཚྭ་ལན་མིན་
 པས། སྐབས་དོན་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་སྤྱུལ་དབང་ལས་འབྲུངས་ན། སྤྱུལ་པའི་དབང་པོ་དེ་གང་། དེ་གང་ལས་འབྲུངས་པ་
 ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཉན་སྤྱིའི་སྤྱུངས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 དེ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་དང་། ཉན་རང་ནམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལ་དེའི་བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བ་མཛད་པས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམས་ལ་
 སྤྱུལ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་པས་ཀྱང་དབང་སྤྱག་དམ་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པ་ནམས་ལ་དེའི་བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམས་ལ་
 སྤྱུལ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འབྲུངས་ཚུལ་ཡང་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་པ་

རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ། ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་
 ཅིག་ ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཐུབ་པའི་
 དབང་པོ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་འབྲས་བྱ་
 དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པས་དེ་ལ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བ་
 འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུངས་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། ཐུབ་པའི་དབང་
 པོ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འགའ་ཉེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་ཉེར་ཡིན་དང་། རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་དུས་ཉིད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་མདོ་སྤེལ་ས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དག་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཆམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཉེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར། ཡང་དག་པ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ནི་རི་ལྟར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་བཙུན་ལྡན་འདས་ལྡན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཆམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པར་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པ་ལ་བདེན་ཁ་སྟེར་བཞིན་དུ་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འགའ་བར་སྐབ་རིགས་པ་ལས་སྤར་ཡང་

ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་དོགས་པ་སོ་ན་གནས་
པ་ཡིན་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རང་ལ་ཆོས་སྒྲིན་པའི་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
ལས་འབྱུངས་པ་ལ་བདེན་ཁ་སྒྲིན་པ་ཡིན་གྱི། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་འབྱུངས་པ་ལ་བདེན་ཁ་སྒྲིན་
པ་མ་ཡིན་པས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར།

ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་ལུང་གིས་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གི་
བཅེགས་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཆོམ་པ་ལྟར་
ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤངས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ་དེ་གཅེས་པར་ཤེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་
པས་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིན་གྱི་སྒྱ་གུའི་
ལོ་མ་འཇམ་པོ་དེ་གཅེས་སྤྲས་ཀྱིས་བསྐྱང་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅེས་སྤྲས་ཀྱིས་བསྐྱང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་ཉན་རང་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཁ་བྱངས་པའི་དགོས་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་དང་། ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་དང་། བྱང་སེམས་རང་གི་བདག་རྒྱུན་
དུ་གྱུར་པའི་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུངས་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ན། ལྷན་པས་འདིར་ཐུབ་དབང་

ལས་འབྲུངས་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བྱང་སེམས་འབྲུངས་ཚུལ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་འབྲུངས་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ། བཅེ་
བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་
རྒྱ་གསུམ་ལས་འབྲུངས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་གང་ལས་འབྲུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅེ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གསུམ་ལས་འབྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་གྱི་སྟོང་ཇེ་ལ་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་པར་འདོད་པའི་སྟོང་ཇེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཙོན་རྒྱར་བསྐྱམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་
ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་གསུངས་པས་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དེ་ཁ་ཅིག་ རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་
ཆོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཉིད་
འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟུང་ནས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་དེས་གཞན་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་ཀྱང་། གཞན་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མ་
དམིགས་པས། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྐྱོང་བའི་དམིགས་ནམ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ བདག་གིས་འདི་ག་ཉེན་འདི་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བཏོན་
 ཉེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་སྤྱི་མ་པའི་སེམས་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བར་
 མདོ་བྲངས་པ་ལས། བདག་གིས་འདི་ག་ཉེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བཏོན་ཉེ་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྤྱི་མ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རང་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་
 པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་
 རས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ འདིར་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤིག་
 གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་མཆོད་གཞི་
 ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་ཉིད་ཀྱང་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་བྱའོ། །སྤྱི་མ་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོང་བའི་དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་སེམས་ཤིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་
 མཆོད་ཉིད། འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་
 པར་འཕྲོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་དམ་མི་
 བྱེད། བྱེད་ན་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་
 ལ་བསྐྱེད་པ་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཙའ་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་

སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་བྱེད་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཁྲ་བ་ཆེས་པ་དང་། སྟན་གྱི་མུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་དེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ན། མདོ་དང་འགལ་བས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དང་པོ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་སྒྲོན་དེར་མི་འགྱུར་རྟེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོང་བ་མ་ཐོན་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤིག་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྒྲོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྒྲོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་རྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས། བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྒྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་གྱུར་པའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཐོས་པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞེས་པོ་རྟེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྐྱབ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་རྟེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིས། །ཁྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཕྲོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟེན་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་རྟེ། ཅ་བའི་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་དང་པོའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐབས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད། སེམས་ཅན་
སྤྱག་བསྐུལ་ལས་སྦྱོར་འདོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ། རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་ཇེ་
ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ཕུན་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་དང་པོར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་། རྒྱལ་
བའི་སྤྱ་གུ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཆུ་ལུང་དང་། མཐར་གཤུལ་བྱས་
ལོངས་སྦྱོད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་
ཅན་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་སྦྱོར་འདོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་དེ་ལ། དང་པོར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཇེ་དང་།
བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཆུ་ལུང་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཇེ་དང་། མཐར་གལ་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཇེ་འི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་སྐབས་སུ་དཔེ་གསུམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་མངའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ། འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་
སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོར་པའི་བྱན་མོང་མེན་པའི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་
གཤུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
ཆེན་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ། རྒྱལ་བའི་
སྤྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དང་པོར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཅན་
གྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས་སྤྱག་བསྐུལ་བས་སྤྱག་བསྐུལ་ཅན་གྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས། རང་དོན་
དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱེན་དུ་
གྱུར་པའི་སྙིང་རྗེ་དེ། རྒྱལ་བའི་ལྷ་གྲུ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཆུ་
ལུང་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆུས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྲན་ནས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གོམས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་ན། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སྒྲུབ་བར་འགྱུར། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལས་བསྐྱོད་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱུ་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱེན་བྱེད་པའི་སྙིང་རྗེ་དེ། མཐར་གལ་ཆེ་བ་གདུལ་བྱས་ལོངས་སྒྲིབ་
པའི་གནས་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་
གདུལ་བྱའི་ཁམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཆན་དུས་དུག་ཏུ་གཟིགས་པ་མེད་ན། གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྒྲིབ་པ་དང་། ཉན་རང་དང་བྱང་
སེམས་རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱུད་མར་འབྲུང་བ་དེ་མི་འཐད་པས། གདུལ་བྱའི་
ཁམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཆན་དུས་དུག་ཏུ་གཟིགས་པ་དེ་ཡོད་ན་དེ་ལས་བསྐྱོད་ཀྱི་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་དུ་བཏང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་མཐའ་གཉིས་ལ་ལྷུང་བའི་བྱི་མ་མེད་པའི་སྙིང་ཉིད་རྫོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། །སྙིང་རྗེ་སྒྲིབ་བཏང་སྒྲིབ་ཀྱིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་མེད་བཤད་
པ། །སེམས་ཡོད་སྤྱི་ཞིག་དེ་ལ་དམོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་བཙུང་ཉིད་ཅེས་སོགས་

གྱི་གཞུང་འདིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནད་ཁྲད་པར་
 ཅན་རྩི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་པ་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྤྱིང་རྩི་
 ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར། དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བས། རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྦྱོར་པ་སྦྱི་དང་ཁྲད་པར་སྦྱོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱོབ་དགོས་ཚུལ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱུག་འཆལ་བ་ལ། སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་བཤད་ལ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྦྱིས་པའི་སྤྱིང་རྩི་འོ་ཐོ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིང་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་
 ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་
 ཚུལ་ཐོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དང་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་སྦྱར་ནས་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱི་
 བའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་བྱུག་ཏུ་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཐོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དེ་ཐག་པ་སོགས་
 ཀྱིས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། སྦྱིས་བའི་རྩི་ལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་
 དང་། ཁྲོད་གི་ཁྲོན་པ་ཐབ་མའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། བྱེན་དུ་འཕྲེན་པ་དཀའ་ཞིང་སྦྱར་དུ་འཇུག་
 པ་སྦྱོབ་པ་དང་། སྦྱི་བར་མཆོམས་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་། ཚུའི་ཁྲུང་གིས་ནོན་པ་དང་། ཅིག་པ་
 ལ་སོགས་པས་གཅོག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་། ལས་ཉོན་
 གྱི་ཐག་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་མ་དུལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྦྱོར་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་། དེ་ཡང་མནར་མེད་ནས་སྤིང་རྩི་འོ་བར་གྱི་འཁོར་
 བའི་ཁྲོན་པ་ཐབ་མའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་སྦྱི་བའི་རྒྱ་གསོག་དཀའ་ཞིང་། རན་འགྲོར་
 སྦྱི་བའི་རྒྱ་རང་གི་རང་གིས་གསོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དེས་སྦྱི་བར་མཆོམས་མེད་
 པར་འཁོར་བ་དང་། སྦྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་སྦྱུག་བསྐྱུལ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཁྲུང་གིས་ནོན་ཞིང་གཏུང་
 བར་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱར་ནས་སྦྱོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གང་
 གིས་འཁོར་དུ་བཅུག་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་མ་དུལ་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་དུ་

བརྒྱུག །གནས་གང་དུ་ཚུལ་རིམ་ལོར་ན། གནས་སྤྱི་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་དུ་འཁོར་བ་དང་། འཁོར་ཚུལ་ཡང་མི་འཁོར་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་འཁོར་དུ་བརྒྱུག་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་དང་། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་འཁོར་བ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། དེ་ཀུན་ནས་སྒོར་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་གསོག་པ་དཀའ་ཞིང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རང་གི་ངང་གིས་གསོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། ངན་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་དང་། ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། བདེ་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་ཕྱག་སེན་གྱི་ཅེ་མོས་གཞལ་བའི་རྩལ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བར་མཆམས་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་གང་རུང་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་པ་ཡོད་པས། སྤྱི་བར་མཆམས་མེད་པར་འཁོར་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རང་ཉིད་དང་པོར་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམས་ནས། དེ་རྗེས་སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམས་པ་ན་ཡིད་ལ་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་མ་ཐོན་ན། གཞན་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཐོབ་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ། དེའི་གྲོགས་སུ་རྒྱ་གཞན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། དེའི་རྒྱུར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱམས་པ་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་དགྲ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བ་མཐོང་བ་ན་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་།

བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲེའི་དགའ་བ་སྒྲེའི་བ་དང་། བར་མ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཁར་བ་མཐོང་ན་
ཡལ་བར་འདོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེའི་བ་དང་། གཉེན་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཁར་བ་མཐོང་ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེའི་ཞིང་། དེ་ཡང་རི་ཅམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ལྷགས་དག་སྒྲེའི་བ་མཐོང་སྐྱེས་ཀྱིས་འབྲུག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་བྲལ་ས་པ་སྒྲོང་ཚུལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྒོ་བ་
དཔོན་ཅ་རྒྱ་གོ་མའི་གཞུང་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དུ་
བྱུང་བའི་རིགས་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་
དང་། བསྐྱབས་སྒྲོད་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་ཚུལ་དང་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དཔེགས་པའི་
སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྲུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་སྤར་བཤད་པའི་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་དགོས་པར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། སྒྲོང་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན་བཤད་པ། དང་པོ་ལ། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ལ་
དཔེགས་ཀྱང་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲོ་
བཅོས་མ་མིན་པ་རང་གི་རང་གིས་སྒྲེའི་སྒྲོ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་མ་རིམ་
ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་
གཏན་ནས་སྒྲོང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲིང་རྗེ་བཅོས་མ་མིན་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་

ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལས་
སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས། བྱི་མ་དང་ལྷག་བསམ་ཆམ་དག་གཉིས་དོན་གཅིག་དང་པོ་
དེ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཁྲི་དར་རྒྱུ་ལས། སེམས་ཅན་སྤྱག་
བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་
མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཁུར་དུ་ལེན་
པའི་ལྷག་བསམ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། འདིའི་སྙིང་རྩེ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས།
ཉན་རང་གི་སྙིང་རྩེ་དང་ཁྲུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་ན། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་གསུམ། དེ་གསུམ་པོ་
དམིགས་པའི་སྐྱོན་ས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་འཛོག་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་ག་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སྤྱག་བསྐལ་དང་
བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དམིགས་པའི་སྐྱོན་ས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡང་
དམིགས་པའི་སྐྱོན་ས་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། འགྲོ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པའི་སྐྱོན་ས་འཛོག་ཀྱང་། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྩེ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་། འགྲོ་ལ་སྙིང་རྩེ་རྒྱུར་གང་དེ་ལ་
འདུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་སྙིང་རྩེ་ལ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་སེམས་

ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་གང་རུང་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཁླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྒྲིབ་ཇེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པའི་སློ་ནས་འཛོག་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་དེས་སྤར་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ནས་འཛོག་པ་དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་དེས་སྤར་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ནས་བཞག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སློ་ནས་བཞག་པའི་བྱིར།

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་དེ་ལ། མི་རྟག་པ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེར་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་

གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། སྟོང་རྗེ་དང་པོ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དེས་སྤར་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟེ་འཇིག་གྲེད་པར་རྟོགས། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པར་སྟོང་པའི་ཁེགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པ་དེ་ཁེགས་རྒྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་
ཕྱང་པོའི་ཆོས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ངེས་རྒྱས་པས། ཕྱང་པོའི་ཆོས་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐ་སྟངས་བདེ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ཉེར་བསྟུང་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྟོང་རྗེ་གཉིས་པ་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་
བ་ལྟར་དུ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐ་སྟངས་
བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉེར་བསྟུང་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྟོང་རྗེ་གསུམ་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། མི་ཉག་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དེས། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་འཇིག་སྟངས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེས་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་
ཞེག་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོ་སྟུག་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་མེད་ཀྱི་

སྒྲིབ་ཇེ་དང་ཚུལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་གཉིས་པོ་དེས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཞལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་འདད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེས་ན་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་ཇེ་དེ་དམིགས་པར་འདོགས་པ་ན། སྒྲིབ་ཇེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་
 ཀྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་དུ་དེས་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱུང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞལ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲིབ་ཇེས་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་
 དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ཀྱི་
 སྒྲིབ་ཇེ་དེ་ལ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་ཡང་སྤང་། བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཡང་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་མེད་དུ་སྤང་བ་རྣམ་པ་འདད་ཀྱི་ལུང་གིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདེན་སྤང་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་གཉིས་སྤང་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེས་ན་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེས། དམིགས་མེད་དང་
 ཚུལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་གཉིས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་
 པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞལ་བ་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱི། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་
 པའི་གང་ཟག་ལ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞལ་བ་དགོས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་དང་།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་ག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་བྱི་མ་གཉིས་འགལ་
 བར་འདོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་
 ཇེ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་
 རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ལ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་རྣམ་པ་ཞལ་བའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་

པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་ཀྱི་ནམ་པ་ཤར་བའི་སྤྲོད་ཆེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་དེས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ཉག་སོགས་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་གང་ལ་ཡང་སློ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཐོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཉག་པར་འཛིན་པའི་ཉག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས། བུམ་པ་དམིགས་པར་འཛིན་རེས་ཀྱི་ཉག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་། བུམ་པ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་ཐོང་བའི་གང་ཟག་གིས། བུམ་པ་དམིགས་པར་འཛིན་རེས་ཀྱི་མི་ཉག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཆེ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་ན། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མི་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པའི་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན།
མི་ཉག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་འཛོལ་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། དམིགས་པར་
འཛོལ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དེ་དམིགས་པར་འཛོལ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་འཛོལ་པའི་
ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མི་ཉག་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་པར་
ཤར་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཇེ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་གཉིས་ཀྱིས།
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མི་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཚུ་བྲངས་ཤིང་བྱི་མ་མེད་པའི་ནང་དུ་ཆེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་
བ་ཆུང་གིས་ཆུབས་པ་ན། ཉེན་ཆུ་དང་བཉེན་པ་ཆེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སྐད་ཅིག་གིས་
འཛོལ་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། མི་ཉག་པའི་སེམས་ཅན་འདི་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ན་སྐྱམ་པ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་འདི་སྐྱབ་
བསྐྱལ་དང་བྲལ་ན་སྐྱམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་ག་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
ཅན་ལྷན་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྒྲིབ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྷ་བ་འཆོལ་
བར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོ་
དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ལོན་

ནམས་ཀྱིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ལ། བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་ཐར་པ་ཆད་མས་ངེས་
དགོས་ཏེ། སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན། སེམས་ཅན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲིབ་དགོས་པ་དང་ནུས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྱེན་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་གྱི་འཁོར་པའི་ཙུ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་ནུས་པ་ལ་ངེས་པ་འབྱེན་པར་བྱེད། དེ་
ལ་ཡང་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་དགོས་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་ནམས་ཀྱིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ལ། བཅོས་མིན་
གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་ཐར་པ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཐར་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་
ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དམ་བཅའ་མི་འཛོག་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་།
གདུལ་བྱ་གཉིས་གྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ཅམ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་སྤྲོ་མོ་
རྟོགས་པ་སྤོང་དུ་སོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་
ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་ཐར་པ་ཆད་མས་
ངེས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་སྒོ་ཡིན་
ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་རྟོགས་བྱང་ཆད་མས་ངེས་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར།

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ནམས་ཐུབ་དབང་སྤྱེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་གཙོ་
ཐོར་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུ་གཙོ་པོ། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲིབ་པར་འདོད་
པའི་སྤྱོད་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་རྗེ་ལ་ཡང་བསྟོད་པ་ཡིན་
ཏེ། འབྲེལ་པར་སྤྱོད་རྗེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

བསྟན་བཅོས་འཇུག་པ་རྩལ་པའི་ཐོག་མར། མཆོད་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་ནས་རྩལ་པར་
དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་། སྒྲིན་མེད་དེ། ཙུ་བ་ཤེས་རབ་དང་། རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་

གཉིས་ལས་མཆོད་བཞེད་དངོས་སུ་མཛད་ནས། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མ་མཛད་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མཛད་ནས་མཆོད་བཞེད་དངོས་སུ་མ་མཛད་
པ་ཡང་ཡོད་དེ། དབུ་མ་བཞེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འབྲུག་པ་
ཚུམ་པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་། ཚུམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་འདི་ཚུམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོན་བྱུག་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་འབྲུག་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། གླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཐུན་མོང་གི་བཞེད་བྱ་དང་། འདིའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་
དགོས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱང་ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཅ་ཤེའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་དུ་འབྲེལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་བཅས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
བཞེད་བྱ་དང་། འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བདེ་སྒྲུག་
ཏུ་རྟོགས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རྣམས་
མཐུན་ཐོབ་པ་ཉིད་དགོས་དང་། དེ་འབྲེལ་རྣམས་མཐུན་དགོས་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་དང་།
དགོས་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་བཞེད་བྱར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་དང་། དེ་བསྟན་བཅོས་འབྲུག་
པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས།

༥ གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ། རྒྱའི་ས་བཤད་པ།
འབྲས་བྱའི་ས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུགས་འདིའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། གྲེ་བྲག་
ཏུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་སྤྲས་འཕགས་པའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་འབྲུག་པ་འདིས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་
པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཏན་ལ་འབེབས་ན། དེ་སྟོན་པའི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཞིག་
ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་སྟོན་པའི་གཞུང་མང་དུ་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་གསུམ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ།
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རིན་ཆེན་ཐོང་བས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་བ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་
གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་དང་། སྟོད་པའི་རོ་བོ་ཕྱིན་དུག་དང་། དེའི་ཕྱོགས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དང་། དེ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་དང་། སྟོད་པའི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་
པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་སྟོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུའི་སྟོན་ས་བཅུ་བཟོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། སྙིང་རྩེ་སྟོན་བཏང་སྟོད་ཀུན་དང་། །ཞེས་པ་དང་།
བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟོན་འདིས། །ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་འདོད་ན། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་ནི། །སྟོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་
འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྩེ་སོགས། །སྟོན་པ་རང་དོན་ཡོངས་བཏང་བ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་གཞན་པན་བྱ་བའོ། །བཟོད་པ་ཁྲོ་བ་སྤངས་པ་སྟེ། །དཀར་པོའི་ཆོས་སྟེལ་བཙོན་འབྲུས་
སོ། །བསམ་གཏན་ཅེ་གཅིག་ཉོན་མོངས་མེད། །ཤེས་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། །སྙིང་

བཅེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། སྙིང་རྩེ་རོ་གཅིག་སྒོ་བྲོས་སོ། སྒྲིན་བས་ལོངས་སྟོང་གིས་སྒྲིས་བདེ། བཟོད་བས་མདངས་ལྡན་བཅོན་བས་བཟིད། བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྒོ་ཡིས་བྲོལ། སྙིང་བཅེ་བས་ནི་དོན་ཀུན་སྒྲུབ། བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར། ཅིག་ཅར་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཡུལ། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་འཕྲོ་འགྲུབ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་བས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲུབས་འགྲོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིན་དུག་གི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་ས་བཅུའི་ཉམས་ལེན་རགས་པ་ཞིག་བསྟན་པའི་བྱིར། མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་བདུས་པས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་བས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དལ་འབྱོར་དང་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་དཀའ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེ་བ་བརྙེད་དཀའ་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མ་སྐྱེད་པ་དང་། སྒྲས་པ་དང་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་བདུད་ལས་སྟོང་བརྙེད་དཀའ་བས། རྙེད་དཀའ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བྱིར། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་འདི་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མའི་སྒྲིས་བྱ་ཡིན་པས་རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བཏན་པོ་རྙེད་ནས། ལམ་གཞན་ལྟར་སྤང་ལ་དགྱི་མི་རུས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མགོན་པོའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱས་ཞི་བ་ལྟས། སྤྱིར་བསྐྱབ་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་བསྐྱབ་བདུས་ལས། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེ་བསམ་པའི་སྟོན་ས་ཆེ་འདིར་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཐན་ཡོན་སེམས་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱིར་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་ཆེས་

གྱི་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་འཇུག་སྟོན་སྒྲུང་། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ལུས་ལོངས་སྟོང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་གཏོང་བསྐྱུང་དག་སྟེལ་བཞི་བཞི་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་སྟོང་པོ། དབུ་མ་རྒྱ། དབུ་མའི་སྟོན་རིམ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་བས་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་རྩོ་བོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མས་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད། རྒྱུས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱེལ་ནས། གོ་སླ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིར་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གསུམ། རྒྱལ་སྐས་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་རྩོགས་པའི་རྩེ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་གཞུང་གཅིག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་གསུམ་བསྟན་པས་དེ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པས། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བར་འབྱུར་བ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྟ་བས་མཆོན་ནས་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོང་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྟོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཐབ་མོ་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས། དགག་བྱ་གང་བཞག་མ་ཤེས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞག་པར་གོ་ནས། ཉོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དང་། གུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་སྤང་ངོ་ཅམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲིག་ཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། ཉན་རང་སྤྱབ་དབང་། སྤྱབ་དབང་བྱང་སེམས། བྱང་སེམས་ཆོས་གསུམ་ལས་འབྱུངས་པ་དེ། དབུ་མ་འབྲུག་པ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་དབུ་མ་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཟོ་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་འབྲུག་པ་འདིར་ས་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་གུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་སྟོན་ན། མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་སྟོན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བས། ས་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་གུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་པ་ཞིག་བསྟན། དེ་ཡང་མདོ་སྤེ་ས་བཅུ་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་བསྟན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ས་བཅུ་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། ཟེན་བྱེད་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་སྟོན་སྟེན་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། སྤྱིང་།

ཐེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད། ཆར་རྣམ་པར་སྤེལ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ འདིར་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན། རོ་བོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བ་ལ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་འཛིན་དང་དེའི་བག་ཆགས་ལ་ཟག་པ་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་འདིར་བསྟན་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཟག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆེག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བཟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྟོབ་ལམ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཛོག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས། དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ཀྱི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་མེད་དེ། སྟོད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དབྱ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི་སྟོད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པས། དེས་བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་

ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། ས་དང་པོ་ལ་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་དོན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ས་དང་པོ་མ་
ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་
སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མ་རིག་ས་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་དུ་བྱས་ནས།
དེ་གཉིས་ཟད་པ་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཟད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་།
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལ་ལས།
མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
ནི་སྒྲིལ་གསུངས་བྱེད་ཀྱི་ངི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་
ཅན་ཀྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚུལ་ངེས་པའི་ལན་དུ།
ཐ་སྐྱད་དུ་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ངི་
མ་ཅན་ཀྱི་རྟོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་མེར་བཅུག་པ་ན། མེས་ངི་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་གོས་མི་བསྐྱེད་པ་ལྟར།
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ན་ངི་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། གཤམ་གསུངས་མཐོང་
བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐ་སྐྱད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྟེན། ཅེས་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་
ཀྱང་། ངི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། ལྷ་ཆོགས་ངི་མས་ངི་མ་ཅན། ངི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་
ན། ངི་མ་འཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། འདོད་ཆགས་
ལས་སྒྲིལ་ངི་མ་ཅན། ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་ངི་མ་སྐྱེད། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྙིང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་། ཟབ་དོན་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་མ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་བཅུ་པོ་དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྦྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་བཅུར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུར་བཞག་གི་འདིར་རང་གི་ངོ་ཐོའི་བྱང་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། བཅུ་པོ་དེ་ལ་ངོ་ཐོ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་དེ། དཔེར་ན། བྱ་རྣམ་མཁའ་ལ་བགྲོད་པའི་རྩེས་འཛིག་རྟེན་པའི་བརྟ་བྱང་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་རིམ་བཞིན་བརྫོང་མི་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྒྲོན་མི་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ། བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བགྲོད་ཚུལ་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་ལ་སྒྲོན་མི་རྒྱས་ན། ཉན་པ་པོས་དེས་རིམ་བཞིན་བརྫོང་བ་ལྟར་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་བྱ་རྩེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྫོང་པར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཡང་། །བརྫོང་མི་རྒྱས་ན་ཉན་པར་ག་ལ་རྒྱས། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་དང་།
ས་བྱུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་དང་། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ། གཉིས་པ་རི་མ་མེད་པ་བཤད་པ། གསུམ་པ་
འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ། ལྟ་བུ་སྒྲུངས་དགའ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། གཞུང་སྒྲིའི་བསྐྱུ་བ་བཤད་པ། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱང་གཞི་
སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། བྱང་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་
པའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་སྒྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་
སྤྱི་ཆོས་གསུམ་ཉམས་སྤྱི་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཞེས། སྤྱི་རྒྱུ་ཆེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒོ་ན་
ལས་གྱིས་དགེ་ཅན་གྱིས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པས་མཆོན་པའི་ས་དང་པོའི་ཆ་ཤས་སྤྱི་གྱུར་པའི་དོན་
དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་ནས་འཆད་པ་
ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། ཞེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་
དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བྱང་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
རང་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་
བཤད་པ། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་པོར་ཐོབ་པ་ན། དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་པའི་དོན་ལྷན་གྱི་མཆོན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་
པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་བཤད་པ། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། མདོར་ན་
འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་སྤངས་ཏྟགས་རིགས་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་

བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཡིས། །ཞེས་བ་ནས། འདི་
ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རིམ་ལྔ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཞན་རྒྱད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། དེགས་ཀྱི་སྟོན་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། རྟོའི་སྟོན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་
པོ་འཆད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་བ་ནས། བསོད་
ནམས་དག་གི་དབང་གིས་པམ་བྱས་ནམ་པར་འཕེལ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་
འཆད་པ་ལ། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྟོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས། ས་
འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པ་ལ། ས་འདིར་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་
ཚུལ་བཤད་པ། དེ་ལས་ཉེན་དམན་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས་ལུས་ལོངས་སྟོང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་
གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཆེ་སེར་སྒྲའི་ཀུན་འཛིན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏོང་བས་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་འཕོབ་ཚུལ་དང་། དེ་གཞན་
གྱི་ངོ་ཐོར་དཔོག་པའི་ཉགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཆེ་དེ་ལ་
རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱ། །ཞེས་བ་ནས། ལྷང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་སོ་སོ་སྟེ་པོ་རྣམས་ནི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་། མི་ལ་
སོགས་པའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཡང་ལོངས་སྟོང་ལས་འབྱུང་ཞིང་ལོངས་སྟོང་གྱང་སྦྱིན་པས་
འདེན་པར་གཟིགས་ནས། ཐུབ་པས་པར་སྦྱིན་དུག་གི་ནང་ནས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་
བ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྟེ་པོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །ཞེས་བ་ནས། ཐུབ་པས་
དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་འདེན་

བ་ལ་གཏོང་བ་པོ་ཚུ་ལ་དང་མ་ཐུན་བ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། སྤྱིང་ཐེ་དམན་ཞིང་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་སེམས་ཅན་རང་དོན་ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག་གིས། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་ཡང་ལོངས་
 སྟོང་འབྱུང་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྤྱིང་ཐེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་སེམས་ཅན། །ཞེས་པ་ནས།
 ལྷག་བསྐལ་ཉིང་ཞིའི་རྒྱར་གྱུར་སྤྱིན་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྤྱིན་པས་མངོན་
 མཐོའི་བདེ་བ་འདྲན་པར་མ་ཟད། སྟོང་བ་པོ་འཕགས་པའི་སྤྱི་བོ་དང་ཤད་ནས། དེས་ཉེན་འབྲེལ་
 ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉམས་སུ་གླངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་ཐོབ་
 ཅེས་འཆད་པ་ལ། འདིར་ཡང་སྤྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་ཞིག་ཆོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡིས་རྒྱ་
 ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤྱིན་འབྲས་
 ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ལོངས་སྟོང་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་ཏེ། སྟོང་བ་པོའི་ཡིད་ཆེ་མ་པ་ཅམ་གྱིས་
 སྤྱིན་འབྲས་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་ལ་པན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་
 ཅམས། །སྤྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཐོབ། །ཅེས་པའི་གཞུང་གསུངས། བཅེ་བའི་
 བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་སྤྱིན་
 བ་ལས་འབྱུང་བས། སྤྱིན་པས་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ལས་སྤྱིན་པའི་གཏམ་གཙོ་བོར་མཛད་
 བ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་བཅེ་བདག་བཅེ་བདག་མ་ཡིན་པའི། །དེ་ཕྱིར་སྤྱིན་པའི་
 གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤྱིན་པ་བཏང་བས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། སྟོང་བ་
 པོས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་དགོ་སྟོང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཡིད་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་ན། སྟོང་བ་པོ་ཡིད་ཆེ་མ་པའི་ཆེ་དེ་བས་གྱང་
 ཆེས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྤྱི་ཐོས་བསམས་
 ལས། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་ལུས་བཅད་དེ་སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཆོ། །ལུས་ཀྱི་ཤ་བཅད་པའི་

སྤྱག་བསྐུལ་ལས་ལྷག་པའི་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་སྤྱོད་དགོས་པར་མཐོང་ནས། སྤྱག་བསྐུལ་དེ་
བཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྲར་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་
འབྲུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་བདག་གི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས། །ཞེས་
པ་ནས། དེ་བཅད་བྱ་ཕྱིར་སྦྲར་དུ་བཙོན་འབྲས་ཚོས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། དེས་
ཟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། སྦྱིན་པ་
སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང་། །ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟན། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་མཐུག་བསྐུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། ཟླ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་དེ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་མཐོན་པོར་གནས་པ་དང་། རང་ཉིད་གང་ལ་གནས་པའི་
རྟེན་དེ་ལ་འོད་གྱིས་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུན་པ་སྤྱག་པོ་དང་ཆ་གདུང་སེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
ས་དང་པོ་རབ་དགའ་འདི་ཡང་རྒྱལ་སྤྱས་འཕགས་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་མཐོན་པོར་གནས་པ་
དང་། རང་ཉིད་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། འགོ་བའི་ཡིད་གྱི་ལུན་པ་
སེལ་ཞིང་ཆ་གདུང་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཟླ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་ནས་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་
པའི་སྟོན་ནས་མཐུག་བསྐུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་
ཤིང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསུངས། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ།
རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དབུ་མ་རིང་སོང་།

༥ དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ། ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་བཤད་པ། སློའི་སློ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
ཚུལ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་བྱུང་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ།

བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡད་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྐྱེས་
ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ། རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི། སློན་པོའི་ཆོག་སྐྱོན་པོ་གཙོ་བོར་
བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྲིང་
ཇེ་འཛིན་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལུན་རིང་དུ་ཆངས་པར་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡད་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་བྱ་ག་
གྱ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གཤོག་པའི་རྒྱུད་གི་ལྷགས་དང་། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་
ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཆོག་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་རྣམས་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་
བྱུང་བ། རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོའི་བྱ་ག་གྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རིགས་ཙམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཁྱད་པར་ཙན་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་འདིར་རིགས་ཁྱད་པར་ཙན་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་དང་། ས་བདུན་པར་སྟོང་མ་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་སྟོན་སྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཙམ་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཙམ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཙམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་ཚོགས་སྦྱར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟར་སྟེ། དཔེར་ན། རྟོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྟོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། དབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྟོག་གོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། སྟོན་པ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མི་བརྟན་པའི་ཁྱད་སྟངས་སུ་མཛད་པ་གང་ཞིག་སྟོན་པ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་སྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ས་འདིར་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་གྱིས་གཞོན་པུས་ན། སྟོན་སྟེན་གང་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོང་མ་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་སྟོན་སྟེན་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པུས་པ་ཡིན་ཏེ།

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་

སྒྲིམ་པའི་རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྒྲིམ་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སྒྲོན་པོའི་
 ཆོག་མཐོང་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །རྣམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྒྲོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས། སྒྲོན་པོའི་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། གྱེ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི། རང་
 གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ས་བདུན་པ་འདིར་སྒྲོའི་སྟོན་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུ་ས་པའི་རྒྱ་མཆན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བྱག་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་བའི་ཏུས་པ་མེད། ས་བདུན་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་དེ་སྒྲོང་བའི་ཏུས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ས་བྱག་པ་
 མན་ཆད་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་ཐོད་བཀྲལ་དུ་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་མེད། བདུན་པའི་གནས་སྐབས་
 སུ་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ཏུས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ས་བདུན་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོ་བོ་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འབད་ཅོལ་ཡོད་ཀྱང་། མདོ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་མ་མདོན་དུ་བྱེད་མི་དགོས། བྱག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་དགོས་
 པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེའི་ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལུགས་འདིར་གང་ཟག་
 བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས། དེ་སྤར་
 མི་སྒྲེ་བའི་རྩལ་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྒྲོང་དགོས། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་

པ་དེ་ཡང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་སྤངས་རིགས་སྤུན་མོང་བ་ཡིན་པས། ས་བདུན་པའི་
སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
ཤེས་སྤྱིབ་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་རྒྱས་ཤིང་། ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་
སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་
བའི་འགོ་ཚུལ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བད་རྟིང་ལ་སྤེལ་ཞི་ཞེས་པ་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རིམ་པ་
ཆོལ་བར་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ས་བྱུག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད།
ཆོགས་སྤྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པ་ཙམ་དུ་སྤང་བས་
དོགས་པ་སོན་གནས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་གྱིས་ས་བྱུག་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆན་བཅས་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཏོགས། ས་
བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཆན་མེད་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཏོགས། བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་
སུ་མཆན་མེད་ཚོལ་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཏོགས་ཀྱང་། འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏོགས་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གི་སྟོན་སྟོན་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ས་བདུན་པར་མཆན་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཏོགས་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་སྤྱི་བརྒྱད་མི་
དགོས་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་གི་སྟོན་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་
ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཞེས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ལུང་གི་སྟོན་སྟོན་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་མཛོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་
པར་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ས་བདུན་པ་ནས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གྱིས་གཞོན་ཀུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་། ཡུལ་ཅན་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་གིས། རྟོགས་ཚུལ་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་གི་
 སྒྲིལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ས་ལྔ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་སྤངས་པའི་
 འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ། ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་སྟག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས། རྟོགས་ཚུལ་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ལ། གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྒྲིལ་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་
 སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པ་དེ་ལས་ལྔ་པར་ཅན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་ལྔ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས། གྱི་
 རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བྱུག་པ་མན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་འགོག་
 པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ཅིང་ལྔ་དེ་སྟེ། འགོག་པ་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 འཇུག་པ་ལས། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐྱད་ཅིག་དང་། །སྐྱད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་
 འགྲུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་སྒྲིལ་
 འཇུག་ལྔ་དེ་གཉིས་ཀ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལྔ་པའི་བྱ་བ་དང་། འཇུག་པའི་
 བྱ་བ་གཉིས་ཆ་ཤས་སུ་སོང་བས་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་བྱང་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་
 མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྔ་པའི་བྱ་བ་དང་འཇུག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱ་
 རྟོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་ལྔ་པར་ཅན་བྱེད་ཀུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟུག་པའི་

གནས་སྐབས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་ཀྱང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་
 ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་མ་འཛོལ། ས་འདིར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་
 སློན་ས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། འུག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་སྤྱོད་མོང་མིན་པ་འཛོལ། ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ལ་མཆན་མེད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སློན་ས་འཇུག་ལྡང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ། ས་བརྒྱད་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཆན་མེད་ཚུལ་མེད་ཀྱི་སློན་ས་འཇུག་ལྡང་གྱི་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་འཇུག་ལྡང་ཁྱད་
 པར་ཅན་གྱི་པ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་འཛོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་མ་བྱུང་བས་དུས་སྤང་
 དུ་ལ་འཇུག་ལྡང་གྱི་པ་མི་དགའ་ཡང་། རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་
 སྒྲུབ་བྱུང་བའི་སློན་ས་འཇུག་ལྡང་གྱི་པ་དགའ་བའི་ཕྱིར།

ཚོད་པ་སློང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་ཆེ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས། ཉན་རང་ཐེལ་གྱིས་
 གཞོན་ཀྱུས་སམ་མི་ཀྱས། ཀྱུས་ན་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མི་ཀྱས་ན་མི་འཐད་དེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ།
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན། ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཆེ་ཆེའི་དབང་
 གིས། ཞེས་དང་། མདོ་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། ཞེས་དང་། ས་བརྒྱུ་པ་ལས་
 གྱང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཡིས། ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་དོན་
 དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བདེན་
 འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྟོབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྤྱི་ལྗོངས་
 ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་མ་འཛོལ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་
 པའི་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ལྗོངས་ལས། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་
 རྣམས་ཀྱང་དེར་བསྐྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་པོ་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
 སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་སྟོང་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 མི་སྤང་ངོ་ཟེར་ན། ཡང་དག་ཀྱང་རྫོགས་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་
 པར་གྲུབ་པའི་ཀྱང་རྫོགས་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྤང་བའི་ཀྱང་རྫོགས་
 བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུ་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ །དེ་ལ་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་རྟོ་རྟུ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 དེས། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དང་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་
 ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷག་བཅས་སྤང་
 འདས་དང་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷག་
 བཅས་སྤང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་སྤང་དང་བཅས་པའི་སྤང་འདས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
 གྲང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲུག་སྟོན་ཐོབ་ལ་
 མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྟོན་འདྲུག་ལས། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་
 ཁམས། ཁམས་ལས་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། མི་ལྟོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སྟུ། སེམས་ནི་ཡང་
 དག་ཁྲངས་གྱུར་པ། རྟེན་ས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། བག་མེད་གྱུར་གྲང་བསོད་ནམས་
 ཤུགས། རྒྱུན་མི་ཆད་པར་དུ་མ་ཞིག། ཁམ་མཁའ་མཉམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་གྲང་མདོ་སྟེ་དེ་ནམས་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་པོའི་
 སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ། ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། ཞེས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལས། སྐྱེས་པ་ཙམ། ཞེས་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི། ཞེས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་
 པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 གསུམ་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
 རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེས་མདོ་གསུམ་
 པོ་དེའི་དོན་བསྟན་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཡིན་པས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་

བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མདོ་སྤྲེལ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་
 བྱེད་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 དེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ལ། མདོ་སྤྲེལ་ས་བརྩུ་བ་ལས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བཀོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་
 གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་འབྱུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་པ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་སྤྲེལ་ས་བརྩུ་བ་ལས། བྱང་སེམས་
 ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུས། སྒྲོའི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
 མི་ཏུས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲེལ་མེད་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ས་བརྩུ་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་སོགས་རིགས་
 པ་གསུམ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིར།

རི་ལྟར་གཞོན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་མན་
 ཆད་ལ་ཆགས་པ་མདོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ། ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་པ་
 སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་ལ་སྤོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་མཚུངས་གང་ཞིག བྱང་སེམས་དེ་ལ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་མེད་པའི་བྱིར།

ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོད་པའི་སྤ་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་
 ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་
 རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
 བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྤྲ་མ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་མི་རྒྱས་པ་ཇི་སྟེན་འཇུག་གི་བར་དུ། བཏགས་ཚོས་གང་
 ཟག་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་མི་རྒྱས་པར་འཇུག་པ་གང་
 ཞེག། དེ་ཇི་སྟེན་འཇུག་གི་བར་དུ་དེའི་དབང་གིས་ལས་གསོག་ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 འཁོར་བའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ལ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་
 དེས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔས་ཀྱང་། རང་གི་སྒོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་
 རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོད་པའི་སྤ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་ཡང་མི་
 འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཉོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། རི་སྤོང་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་ཉོགས་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་ཉོགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྫོགས་པར་ཉོགས་པ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་རྫོགས་པར་ཉོགས་པ་སྟེན་དུ་འབྱོར་གོས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོས་སྤྱར་བྱ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཅི་འདྲ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲར་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀུན་ཤེས། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འསྤངས་པ་ལས་ཀྱང་། སྦྱོར་བྱ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྦྱོར་བྱ་གང་། །སྦྱོར་བྱ་ཁམས་དུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་རི་ལྟར་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་ལས་ཀྱང་། གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེས་རྒྱུའི་བདག་མེད་ལ་སྤྱད་པས་མེད་ཀྱང་། བྱང་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དེས་སྤྱོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མིག་ན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེས་དཀའ་ཞིང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེས་སྤྱོད་པས། དེ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་སྟེང་དུ་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབབ་པའི་དཔེར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱང་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ནང་སྤྱོད་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དེ་རང་རང་གི་སྒྲུབ་པ་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ལ་དེས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་སྤང་འདས་
 ཐོབ་པ་ལ། དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་གང་རུང་གིས་སྟོང་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱས་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་བསྒྲུམས་པས་སྒྲོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན།
 བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་རུང་གི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས། དེ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་རྟོགས་ཟེན་
 གོམས་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
 ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་སྟོང་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་
 ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་ཀྱན་ལྷན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་ནས། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན།

སྒྲོན་མེད་དེ། དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱིས་ཡན་ལག་
 དང་མ་བྲལ་བར་བསྒྲུམས་པས། བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། སྤར་
 མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་། རྟོགས་ཟེན་གོམས་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་
 ལམ་མ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ལྷན་གྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་ལུས་པས། འདིར་དེ་
 བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་རྒྱལ་ཐོན་ཆ་མེད་བསགས་
 པའི་རགས་པ་བྱེད་དོན་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་
 བྲལ་བར་བསྒྲུམས་པས་བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟོང་ནས་ས་བཅུ་དང་།
 ལམ་བྱེ་མ་གསུམ་བཞུག་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བཞུགས་སྟོང་པའི་ནམ་གཞག་བྱེད་པ་འདིར་བྱང་དོན་དུ་

འགེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཕྱི་དོན་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་
ཆད་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་དང་འགེལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་ལུགས་ལ། ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། དོན་སྤྱི་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བཟུང་
བ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དེ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ལུགས་འདིར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་དེ།
ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་
བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཚུར་མཐོང་ཡོད་པར་ཐལ། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། གྱིས་པ་ལག་མཐེལ་
ལྟ་བུ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱི་རིགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འབྲ་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་ཡིད་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་ཕྱང་
འདས་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས། དང་དོན་དགོངས་

པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འགོག་བདེན་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་
སྤྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་མེད་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱི་ཆན་རྒྱ་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་སྟོག་དབང་འགགས་པ་རགས་པའི་
མི་རྟག་པ་དང་། དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་མི་བསྟོན་པ་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་
དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེས་བྲངས་པའི་ལས་གཉིས་
རགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། བདེན་འཛིན་དང་དེས་བྲངས་པའི་ལས་གཉིས་སྤྲ་བའི་ཀུན་འབྱུང་
དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
སྤངས་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྤྲ་བའི་འགོག་བདེན་དང་། དང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་རགས་པའི་ལམ་བདེན་དང་། ཕྱི་མ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲ་བའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་སྤྱང་འདས་འཐོབ་ཀྱས་པར་ཐལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་སྤྱང་འདས་འཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་
པའི་ཐར་པ་དེ་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུན་པ་དགྲ་བཙུན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་ལམ་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།
མ་གྲུབ། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་

དེ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟེན་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མངོན་པ་གཉིས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་པ་དེ་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ། ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། མ་བསྟན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིམ་བུ་བྱུང་བཞི་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་མཛད་པའི་ཕྱིར། དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོས་པ་ཡིན་ན། དག་བཅོས་པ་ཡིན་པས་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མ་བྲལ། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོལ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། སྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོལ་ལམ་དངོས་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱ་དམིག་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟོང་གོལ་འགྱུར་

གྱི། རྫོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་
པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེས། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་མངོན་
གྱུར་བ་དང་བལ་བར་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་འབྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་། དེས་དངོས་སུ་བྲངས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་རྣམས་
སྟོང་བྱས་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་དང་དེས་དངོས་སུ་བྲངས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་སོགས་སྟོང་མི་
བྱས་ཏེ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། དེས་སྟོང་མི་བྱས་པས་
མ་བྱེད་ཀྱི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱ་བདེན་འཛིན་
གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་
དངོས་སུ་བྲངས་པའི་ཁམས་འོག་མ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་བ་སྟོང་མི་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྟོམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྟོམས་འཇུག་དེ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་པོ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་བྱས་པར་
མཚུངས་ཀྱང་། མངོན་གྱུར་བ་སྟོང་པ་ལ་བྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེས་སྲིད་
ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་
ཞིག་སྟོང་བྱས། སྟོམས་འཇུག་དེས་དེ་མངོན་གྱུར་བ་ཅམ་ཡང་སྟོང་མི་བྱས་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་སྟོང་འབྲུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ།

༩ གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་འབྲུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། གྲོལ་བ་ཐུང་འདས་འཕྲོལ་བ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་བ་ལྟའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་པ་སྟོང་འབྲུག་ལས་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོན་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ལ་ཐབ་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། གྲོལ་བ་ཐུང་འདས་འཕྲོལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་གྲོལ་བ་ཐུང་འདས་འཕྲོལ་བ་ལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འབྲུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྲུང་གི། སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་གྲོལ་བ་ཐུང་འདས་འཕྲོལ་བ་ལ་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལུང་གིས་གཞོད། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས། དངོས་པོའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པའི་རྩ་བ་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྟོང་ཡང་བཞག་པར་དཀའ་བ་དང་། སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏན་ཅན་ལ་ཐུང་ལས་འདས་པ་ཡང་འཕྲོལ་དཀའ་བར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། བསྟན་རྩ་དགོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། དགོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས། སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ལ། ཐུང་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཚུ་ལ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པའི་རྩ་མོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྩ་མོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་ན་གྲོལ་བ་མུང་འདས་
 ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་མུང་འདས་འཐོབ་ཀྱས་པ་གང་
 ཞིག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྩ་མོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་།
 མུང་འདས་ཐོབ་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་
 བ་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་ཆེ་ན། གྲོལ་བ་མུང་འདས་ཐོབ་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་དེའི་ཆེ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་དེ་མེད་
 གྲང་། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་རྩེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་སྤྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
 དེར་ཐལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 ཆོར་འདུ་རགས་པ་མེད་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་ལངས་རྩེས་སུ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་སྤྲེ་བ་ལྟ་
 ཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བཅས་པའི་སེམས། །འགགས་པ་སྤྲར་ཡང་སྤྲེ་
 འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་
 པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་

ལས་དེ་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་སློང་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྒྱུ་ལ་དེ་འབྲུ་བའི་སློང་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱུ་ལ་དེ་འབྲུ་བའི་སློང་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་སློང་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་
 གྱུ་ཁྲིད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཀྱན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
 གཉིས་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་སློང་པ་དེ་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་
 རྣམ་འཛིན་པའི་སློང་པ་གཅིག་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་སློང་པ་གཉིས་
 འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སློང་པ་ནི། །མེད་ཅེས་ངེས་
 པ་ཉིད་ཅེ་ན། །སློང་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀྱན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

སློང་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་
 སློང་པ་དེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སློང་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སློང་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་
 ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་བདེན་འཛིན་
 གྱིས་བྲངས་པའི་སློང་པ་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཆོར་བའི་འཁོར་
 གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་མ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་།དེ་ནི་སློང་འཇུག་གི་བར་དུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྒྲིས་པ་ན་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སློང་པ་སྒྲིབ་
 ཆོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྒྲིས་པ་ན་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སློང་པ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་
 མ་སྟན་རྒྱུ་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོར་བའི་རྒྱུ་
 གྱིས་སློང་པ་སྟེ། །ཆོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚོར་བའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་
མེད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་
ཆེ་ཆོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་། རྟོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཆེ་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་
ནས། སྤེད་པ་ཅི་བྱིར་སྟོག་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་
པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྤོང་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་
བཏགས་སྤོང་བྱས་ལྟན་སྤྱོད་སྤོང་མི་བྱས་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེས་རེ་
ཞིག་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱོད་དང་ཀྱན་བཏགས་མཛོན་
གྱུར་བ་སྤོང་བྱས་པར་ཡང་མཚུངས། དེ་གཉིས་ཀའི་ས་པོན་སྤོང་མི་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན། ལུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མི་བྱས་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་མི་བྱས་པས། དེ་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་མི་བྱས་པ་དང་།
ལུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་དགོས། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། དེ་མ་ཐད་བར་དུ་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་རྣམས་མི་སྟོག་པས། དེ་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འཛོག་དགོས་པར་
མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མོ་དང་། གང་ཟག་རང་
བཞིན་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོར་འཛོག་མི་འཛོག་སྐྱུ་མཆན་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་མཚུངས་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་སྤོང་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྲུབ་པ་འགོག་བྱས་མི་བྱས་སྐྱུ་མཆན་རྣམ་པ་ཀྱན་
དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ས་བཀོད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་མྱང་འདས་འཐོབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་ནས། མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་བསྟོམས་པས་གྲོལ་བ་མྱང་འདས་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྤྱལ་པའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དངོས་གནས་པ་བཟུང་ནས་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་སུ་བསྟོམས་པས་བྱད་མེད་དངོས་ལ་ཆགས་པ་མི་ལྡོག་པ་རྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སྤྱག་བསྐྱེད་པས་ཐོབ་པའི་མདོ་ཆོག་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྤྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཆོ། སྤྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྱལ་པའི་བྱད་མེད་མཐོང་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་དགྲིས་ནས་འཁོར་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཚ་སྟེ། སྟན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ། དེ་སོང་ནས་ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བྱད་མེད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བབྱེད་པའི་མི་དེའི་མདོན་པར་བཅོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ན་དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་དང་དག་བསྟེན་དང་དག་བསྟེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་

འབྲ་བར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་མི་སྤྱོད་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སློམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་སྤྱོད་སྟེ། དེ་དག་
ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་
བཟུང་ནས་མི་ཉག་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་སུ་སློམ་པས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཙམ་སློང་མི་རྒྱས་
པ་ཡིན་གྱི། བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་ཉག་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སོགས་སུ་སློམ་པས་ཉག་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཙམ་སློང་མི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་སློམ་པའི་ཤེས་པ་དེ། ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བདེན་པར་བཟུང་ནས་མི་ཉག་སོགས་སུ་སློམ་པས་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་དེའི་ཚེ། བདག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་པོ་སྤྲུམ་པ་ན། དེ་
འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱུས་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡིད་བཏྲན་མི་
རུང་བའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། བདེན་བཞི་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

བསམ་གཏན་དཔེ་མཐུད་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་མཐོང་བས། སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཞིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མིན་པ་འདི་ལས་འདའ་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱེལ་པ་དང་། བཙུ་ལྷན་འདས་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་
ཀྱུར་གྱུར་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུ་ལྷན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་སེམས་
ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་དུ་གསོལ། བཙུ་ལྷན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྱེལ་ན། འཇམ་དཔལ་། བདག་དང་བདག་གི་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་
བ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་། བདག་དང་གཞན་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་

བ་དེས་ནི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་སྟུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་
བར་འགྱུར་རོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་བདག་ནི་དག་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་
བར་བདག་གིས་ཤེས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་བདག་འདིར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇམ་དཔལ་
གཞོན་ཀྱུར་གྱུར་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
ནམས་རི་ལྟར་འཁུམ་པར་བགྱི། འཇམ་དཔལ། གང་གིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་
མཐོང་བ་དེས་སྟུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཉིད་འབྱུང་བ་མེད་པར་
མཐོང་བ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་
ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་སྒྲོལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་ན། འཛོལ་བ་སོ་
རང་ཉིད་དང་ཐོབ་བྱ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་བདག་
ཏུ་འཇིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འཇིན་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཤེས་བྱིན་སྟམ་བརྒྱུ་པ་ལས། རབ་འབྱོར། འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་
སྟམ་དུ་བདག་གི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་སམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་
གང་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་གཤེས་ཏེ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་
ཐོབ་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པར་འགྱུར་བ་ལགས་

སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། མྱོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབ་
 པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་
 སྤང་འདས་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་ས་བཤད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སློན་ས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
 བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟུན་མ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་ན་མཐོང་སྤངས་ཀྱན་སྟོར་གསུམ་མ་
 སྤངས་པས་དེ་དག་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་འཛིན་རྒྱད་ལ་ལྟན་པ་ཅན་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། འབྲས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྤྱང་གིས་ཁྱབ་པ་ལུགས་འདིར་འདོད་པར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་རང་རྒྱད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་ཆོ་གྲོས་འདི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྤྲས་དོན་
 མཛད་པ་པོ་དང་། སྟོད་འཇུག་གི་འགེལ་པ་མཛད་པ་པོ་གཉིས་གང་ཡིན་བཟླ་ དང་པོ་ཡིན་ན།
 འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྤྱང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པའི་ལུང་དེ་
 འཛེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་འདིར་ནི་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྤྱང་གིས་ཁྱབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་སྤང་འདས་འཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མེད་
 ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གྲོལ་བ་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
 ལས་གསུངས་པར་མ་ཟད། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་
 པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟུན་སྤང་མི་རུས་པར་ངི་སྟོང་འཇུག་གི་བར་དུ་གང་ཟག་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟུན་སྤང་མི་རུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག དེ་ངི་སྟོང་

འབྲུག་གི་བར་དུ་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་
 གྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ཇི་སྤྲོད་སྤངས་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་
 སྤྲོད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་
 དུ་གྲགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྤྲོང་པའི་
 བདག་མེད་རགས་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་མི་
 ལུས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་རང་གིས་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྤྲོང་བ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ནས། སྐབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་ལུས་པར་བཤད་
 ཟེན་པའི་བྱིར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་འཛིག་ལྟ་རགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྤྲོང་པའི་སྤྲོང་ཉིད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། གང་ཟག་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤངས་མི་ལུས་པར་ཇི་སྤྲོད་འབྲུག་གི་བར་དུ། ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱ་བྱི་
 བར་མཆོམས་མེད་པར་འཁོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ལྗོག་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། དུས་
 གསུམ་དུ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་
 ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། དེ་ནི་

རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །རར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་
འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་
ལྟོག་པས་རྒྱ་མེད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ལས། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་
ངེ་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། །གནས་མེད་ལེན་མེད་
སྤངས་འདལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། །དེའི་དོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྱོར་
བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། །ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྱོར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་
མཐོང་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྱོར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་སྟོམ་པར་བསྟན་ཅིང་། །འོན་ཀྱང་བྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་ཇི་དང་སྟོན་ལས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །དེ་ཉིད་ལས། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་ཀྱང་། །མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་
ངེས་པར་འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྟོང་ཇི་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་མཚམས་སྟོར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་ལ། །གྲོལ་བ་སྤང་འདས་འཕྱོར་བ་ལ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པར་མ་ཟད། །ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲི་ཆེགས་ལས། གཞུགས་ནི་དབུ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །ཆོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་འདྲ། །འདྲ་
ཤེས་སྒྲི་ག་ཆུ་ཉ་བྱ་སྒྲི། །འདྲ་བྱེད་ནམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །ནམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲི་མ་ཉྩ། །ཉི་
མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྒྲི་ཉ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་
ངེས་པའི་ཐེག་དམན་ལ་སྒྲི་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྒྱུགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་སྒྲི་བ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ནམས། མདོ་དེས་སྒྲི་ཉིད་སྒྲི་མོ་བསྟན་པར་མི་བཞེད་པར་གཞུགས་
སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྒྲི་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་དབུ་བ་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་
བཞེད་དེ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། གཞུགས་སོགས་མི་རྟག་པ་དབུ་བ་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་
བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲི་སྒྲི་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྒྲི་མོ་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། སྒྲི་པས་ཐེག་དམན་ནམས་ལ་སྒྲི་པོ་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ནམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་དབུ་བ་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་
གསུངས་པར་བཤད་ཅིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་
རིགས་ངེས་པའི་སྒྲི་ཉིད་སྒྲི་པའི་སྒྲི་དུ་མི་རུང་བའི་ཐེག་དམན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་
དམན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གང་དག་
སྒྲི་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པ་ཉེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་བྱུག་སྒྲི་པའི་བཙོན་རྩ་ནི། །མོངས་པ་
དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲི་སྒྲི་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྒྲི་མོ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་
ཉིད་ལས། སྒྲི་ཉིད་སྒྲི་པ་ན་འདུས་བྱས་ཟད་པ་སྒྲི་ཉིད་དུ་སྒྲི་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་སྒྲི་
ལས། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པ་སྒྲི་ཉིད་དུ་བསྟན་པས། དེ་གཉིས་སྒྲི་ཉིད་དུ་
དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆེན་སྒྲི་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྒྲི་མེད་བསྟན། །གཞན་

གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་དུ་དོན་གཅིག་པའི་དོན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདུས་བྱས་
ལ་ཟད་པ་ཁས་ལེན་པས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཟད་པ་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དབྱ་མ་པས་ངེས་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཆང་བས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་སྟོང་ཉིད་
དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་འདུས་བྱས་ཟད་པ་སྟོང་
ཉིད་དུ་བསྟན་ན། དེའི་ཚུལ་དེ་གང་། དེ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་རིམ་གྱིས་ཡིན་ཟེར་ན།
དང་པོ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བར། གང་སྐྱག་བསྐྱེལ་འདི་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པ། རེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ།
འགོག་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། རུབ་པ། སྐྱག་བསྐྱེལ་གཞན་གྱིས་མཆམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་། མི་འབྱུང་མི་
སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲུ་ལོ་མ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ། སྤྱིད་
པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། བྱང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གང་སྐྱག་བསྐྱེལ་འདི་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ། ཞེས་པ་ནས། རུབ་པ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དག་
བཅོམ་པའི་ཆེ་འདིའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟག་མེད་ཕྱང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་མཉམ་གཞག་
དེའི་གཟིགས་ངོར་མེད་པར་བསྟན། སྐྱག་བསྐྱེལ་གཞན་གྱི་མཆམས་མི་སྦྱོར་ཞེས་པ་མན་ཆད་
གྱིས། དག་བཅོམ་པའི་མ་འོངས་པའི་ཕྱང་པོ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོར་མེད་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་པའི་ཆེ་འདིའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟག་མེད་ཕྱང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་
པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ཡིན་གྱི། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ཐག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེའི་གཟིགས་ངོར་
མེད་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་གྱི། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ཐག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེའི་གཟིགས་ངོར་

ཟད་པ་སྤྲོད་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཞོན་མ་ནས་ཟད་པ་འཕྲུག་
རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་པའི་ཕུང་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། མཉམ་
གཞག་དེའི་གཟིགས་དོར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞོན་མ་ནས་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྲུལ་བ་འདོད་པ་ལྟར། གཉེན་པོས་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
ཐོབ་བྱ་ལྟག་མེད་ཕྱང་འདས་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་པོ་དག་བཙུག་པ་མེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་པོ་
དག་བཙུག་པ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཐོབ་བྱ་ལྟག་མེད་ཕྱང་འདས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞོན་མ་ནས་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གཞོན་ནས་ཟད་པས་
ཟད་ཅེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ།

༥ གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་ལ། འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་དང་། མ་བཤད་
པའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་སངས་
རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་
ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་དོ། །

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཚུད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕུང་དང་ཡང་འགལ།
རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྲུལ་བཤད་པའི་མདོ་བསྟན་བཙུག་དེ་ཐམས་
ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཟེར་རམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར། དང་

པོ་ལྟར་ན། བྱལ་བ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་ཙམ་སྟོན་པ་མིན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་ས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། བསྡོམ་བླ་བས་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བྱང་སེམས་གྱི་མཐུ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །སྡོད་པ་ཡོངས་བསྡོམ་བ་ཤད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྡོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྦྱལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྦྱལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་བྱལ་བ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་བསྟན། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་གྱིས་སྟོན་ས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཆུ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཙན་རྣམས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཙན་རྣམས་གྱིས་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་གིས་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཕྱགས་དེ་ཡང་། འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་

རྫོགས་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་། དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པས། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་པོ་དེ་རྫོགས་པར་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་བདག་མེད་དེ་བདག་མེད་སྤོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྫོགས་པར་བསྟོན་པ་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་པའི་ཐབས་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་ཡོད་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པའི་དོན། ཉན་རང་གི་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡོད། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྟོན་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་བུ་རྒྱ་ཤ་ལི་ཏ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཞེགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་གོ་ཆོད་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་ཁས་ལྷངས་ནས་ཆོས་ཉིད་བསྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གི་བྱའི་ཆད་ངོས་མ་ཐོག་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཞག་པར་བསྟོན་ཡང་། ཆད་མས་མ་ཞེགས་པས་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤེ་སྟོང་ལས་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྤེ་སྟོང་ལས་སྟོང་ཉིད་

བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ་འདྲ་
བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བརྟུན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་སོ། །དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སྐྱུ་བའི་
ཆོས་ཟུངས་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་གསུངས་པ། །སྟོང་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། གྱི་གོ་འུ་ཏ་མ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀས་བྱས་སམ།
ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཉག་པར་
འགྱུར། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་དངོས་
དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་པའི་ཐད་ལས་ཀྱང་། ཀ་ཏུ་ཡ་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་གཉིས་ལ་གནས་ཏེ།
པལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མེད་པ་ཉིད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།
སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་དོར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་བའི་
རྩས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས། སྟོང་ཉིད་རིགས་མ་ཐུན་
ཀྱི་དཔེའི་སྟོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་
བརྗོད་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྤྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གོང་དུ་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་

ལས་སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་པ་དེ། སྤྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་རང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྤྲོད་ལས་སྤྲོད་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་གཉིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཞིང་བདག་མེད་ཅེས་པའི་མདོ། (1)ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོར་བཞེད་པ་ཁྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུད་པ་དེ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ།

༥ གཉིས་པ། འགྲེལ་བ་ནས་མ་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་དང་། རྒྱུད་ལྷ་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྤྲོང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འཕགས་པ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་སྤྲོད་གིས་བྱུང་བ་དང་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྲོད་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤྲོད་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྲོད་རྒྱས་ཀྱང་། འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྲོད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལ་རྒྱུང་འབྲེད་ཆེན་པོ་དགྲུང་བྱས་ནས་རྒྱུང་དུའི་རྒྱུང་དུ་དེ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

རང་ལུགས་ལ། གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྲོད་རྒྱས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྲོད་མི་རྒྱས་

(1) བཅོས། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོར། (མ་ཕྱི། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོར།)

པའི་དོན་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས།
འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་དང་
རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས། གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་གཟུགས་དང་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་
པ་ལ་བྱེད་དམ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྟོང་རྒྱས་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་སྟོང་མི་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན། རིགས་པ་དེའི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་
བདེན་མེད་དུ་ངེས་རྒྱས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ལྟས། དངོས་གཅིག་དངོས་
པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་
བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་སྟུང་བང་པོ་རྒྱལ་ཡང་དང་པོ་ཁེགས་ན་དེའི་བྱེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པ་ཡང་ཁེགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ཅོད་པ་མཚུངས་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ཅ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
སོགས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདིར། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་དབང་པོ་རྟོ་འབྲིང་
རྒྱལ་གསུམ་ལྟ་བ་མཆོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་དམན་པ་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཉན་ཐོས་རང་

བཞིན་གྱི་དབང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་བ་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཕྱི་དོན་པ་
དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལ་བཟོས་ཏེ་རང་རྒྱལ་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དང་། ལྷ་བ་མཆོག་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་བཟོས་
ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྟོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་
དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆད་མས་སྤྱར་དུ་དཔོག་ཅུས་མི་ཅུས་དང་། རིགས་པའི་རྣམ་
གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློན་ས་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་
གྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནི་ཆད་མར་དམིགས་སློན་ས། །ཞེས་སོགས་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པའི་དོན། འཕགས་པ་སློབ་པ་
གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱེངས་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོན་པ་སྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་
དང་། རྟོན་བརྟེན་པའི་དོན་ཡང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྟོགས་བྱའི་རིགས་དེ་ཡང་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བྱེད་པས། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་སློང་རྒྱལ་དགོས།
བདེན་གྲུབ་སློང་རྒྱལ་བཅད་པར་བདེན་སྤོང་སློང་རྒྱལ་མི་འགྲུབ། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་སློང་རྒྱལ་
འགྲུབ་པས་དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྤོང་དུ་ངེས་དགོས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན།
རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་མི་ཅུས་པས་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འཛིན་པ་མི་སྤོང་
ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་སློན་མེད་དེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་ལ་ཡང་སེམས་

ཅ་མ་པའི་ལྟ་བ་ལ་མ་འབྲིད་པར། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་དགྲི་མི་རུང་བ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཕྱོད་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་བྱི་དོན་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མ་འབྲིད་པར། ཞེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་དགྲི་མི་རུང་བ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མ་འབྲིད་པར། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཐོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞག་པ་དང་། མེད་པར་བཞག་པའི་སྐབས་གཉིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིར་ལམ་ཞེས་གསུམ་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་རྩལ་སྤྱོད་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ཞིང་། རྩལ་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཉན་རང་དེ་ལ་ཡང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོད་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་རུང་བ་ཆེས་མང་བས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་བྱིར།

རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འབྱུང་དུ་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་གཉིས་འབྱུང་བར་མ་ཟད། དེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐབས་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོན་པ་སྐབས་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་དང་། རྟོན་བཞེན་པའི་དོན་ཡང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟོགས་བྱའི་རིགས་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་དང་བྱེད་པར་ལ་བདེན་པར་སྟོ་

བཏགས་ནས། འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྤྲད་དུ་ལོ། ཞེས་པའི་མདོ་
ཁྲུངས་སུ་མཛད་ནས་བསྐྱབ་པར་མཛད་པའི་བྱིར།

རྒྱུད་མ་མ་ཙ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ།

གཉིས་པ་རྒྱུད་མ་མ་ཙ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་
ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་
ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་མ་མ་ལས། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་མེད་
བས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མདོར་བསྐྱུ་ན་གང་ཟག་བཞི་
པོ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པར་རྣམས་པར་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་འདི་ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྟུང་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམས་པར་གཡེང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་
ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པར་འདོད། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། སྟོན་མེད་དེ། འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་དང་
འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་མ་རྟེན་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྟུང་བའི་སོ་སོ་སྟེ་
སོ་འགའ་ཞིག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་བདེན་པར་

བཟུང་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ཉན་རང་འགའ་ཞིག་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་
པར་གཡེང་བ་དངོས་སོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་པ་ལ་གསར་
དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གང་
རུང་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཞེས་
གསུངས་ན། དེ་གང་རུང་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཐེག་
པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་བ་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་
དབང་རྣམས་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དང་པོ་དེས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དུ་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་དེས་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་
སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱད་མ་མ་ལས། རང་འབྱུང་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། མིག་
དང་མི་ལྡན་པའི་མིས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་བཞི་པོ་དེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་ལ་སྒྲིལ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་གིས་བཅིངས་པ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཐབས་ལ་ཞུགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མ་ཐུན་པ་ཡང་དག་པ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མ་ཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་པ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པར་འཇོག་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་གིས་བཅིངས་པ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྒྲིལ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་འདི་ལ་སྒྲིལ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིལ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའོ། །གང་གི་དབང་དུ་མཇུག་ནས་འོད་སྤངས། གང་ཟག་དུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ནི་སྒྲིལ་ཡི་མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྒྲིལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་ལ་སྒྲིལ་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་མཐུ་མ་ལས། འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། །རང་བྱུང་རྣམས་ནི་སྒྲིབ་རྣམ་བཞི། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆེན་དང་། མུ་སྟེགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་མི་རྟོག་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འདི་བཞི་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་དོན་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྱུང་བ་དང་།
 གྲོལ་བ་མྱང་འདས་འཛོལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་སྒྲིམ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཡིད་འོང་བ་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་
 གྱི་ནམ་རྟོག་སྒྲི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་། ཡིད་མི་འོང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྒྲིམ། དེའི་དབང་གིས་ལས་
 བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། དེ་ལྟར་འཁོར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་དམིགས་
 པ་ལ་སྟོད་པ། དེ་དག་ལ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་ལས་ཉོན་མོངས་
 པ་ཀུན་འབྱུང་ངོ། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་ལས་ནི་ལས་ཀུན་འབྱུང་ངོ། ལས་ཀུན་འབྱུང་
 བ་ལས་ནི་སྒྲི་བ་ཀུན་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྒྲི་
 བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
 མ་ཤེས་པ་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་བ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་། དེ་
 བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་
 སྒྲ་མའི་འགྲེལ་བར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ། སྒྲི་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་
 སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུག་གོ། གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་མི་འབྱུག་པ་དེ་ལ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འབྱུར་
 བ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ནི། མ་རིག་
 པས་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་མི་བྱེད་དོ། མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྲིད་
 པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀུན་ནས་ལྡང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་

ཀྱང་། འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དང་པོ་
ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲིན་པའི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐེག་དམན་འགལ་
ཞིག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

༥ གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་བྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་དང་། གཞུང་དོན་
དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུགས་པ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མི་མཐུན་སྟོབས་
དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ལ། ས་འདིར་མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་བྲི་མ་སྤངས་པའི་
སྒྲོ་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཉེས་སྒྲོད་སྟོམ་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་དག་བཅུ་རང་གི་རང་གིས་གསོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས། ཞེས་པ་ནས། དམ་པའི་ལས་ལམ་
བཅུ་ཆར་གསོག་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

ས་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དག་བཅུ་རྗོགས་པར་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། ས་འདིར་
མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་བྲི་མ་སྤངས་པས། ས་དང་པོའི་གནས་
སྐབས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྟག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། བྲང་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཉམས་དང་བཅས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། དག་པའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་
བཅུ་ཆར་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། ཞི་འོད་ཆགས་པ་དེ་དག་གིས་ནམ་མཛེས། །ཞེས་པའི་བར་

གསུངས། ཉེས་སྤྱོད་སྤོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བས། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་འདིས་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་ངེ་མ་སྤངས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཉིས་སྒྲེའི་རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྲལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྱི་བ་བརྒྱད་མར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ན་ངན་སོང་ལས་སྤྱར་དུ་ཐར་བ་དང་། མངོན་མཐོངས་ལེགས་གང་འཐོབ་པའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱགས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་མཐོང་རྒྱ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་མཐུན་ཤོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ། ལྷ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་དེ་ཡང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དཔེའི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རི་ལྷར་རྒྱ་མཆོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཞེས་པ་ནས། དེ་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

བཞི་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་

གཅིག་དང་། དེས་ཟིན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད་དོ་
 ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྔོང་བྱེད་པ། ཞེས་པ་ནས། གསུམ་ལ་
 ཆགས་པས་སྔོང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་འདས། ཞེས་པའི་པར་གསུངས། གཉིས་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་
 པའི་སྒྲོན་མ་མཐུག་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་ཆ་
 བ་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྲིད་པ་འཁོར་བ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་
 དེའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་དང་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བ་ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་དང་ཆོས་མཐུན་
 སྤྱར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཆེ་བ་ལས་བྱང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི། ཞེས་པ་མན་
 ཆད་ཀྱི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྣམ་པར་དག་ན་དག་བྱའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྲོད་པ་ལ་སྒྲོབ་
 པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
 རང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་སྔོང་བ་དང་། བདེན་འཛིན་སྔོང་བའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཉེས་སྲོད་སྒྲོམ་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞན་དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་། བསྟུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སེམས་
 ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་དོམས་མེད་
 དུ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་རབ་བྱང་དེས་ལུས་ངག་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བདུན་སྔོང་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་ངག་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བདུན་དང་ཡིད་ཀྱི་
 གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་བོར་སྔོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བདུན་པོ་དེ་

བྱང་སེམས་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་གནང་བའི་སྐབས་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་དགེ་སྦྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རི་སྒྲིབ་འཆོ་བར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་རི་སྒྲིབ་འཆོ་བར་གྱི་སྒྲོམ་
པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅངས་ཤིང་།
བམ་བས་མ་གོས་པའི་དགེ་སྦྲོང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེ། ཉེས་སྒྲོད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀོན་བཅེགས་ལས། འོད་སྤངས། འདི་ལ་དགེ་སྦྲོང་ཁ་
ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་ཤིང་གནས། ཆོ་ག་དང་
སྒྲོད་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲ་རགས་རྣམས་ལའང་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ། ཡང་
དག་པར་སྦངས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་
སྤྱད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པས་འཆོ་བ་ཡོངས་སྤྱད་པ་ཀྱང་། དེ་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་
སྤངས། དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་པོ་ལོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སྦྲོང་ཁ་ཅིག་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་
དག་པར་སྦངས་ཀྱང་། དམིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་
པ་དེ་ནི། འོད་སྤངས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་བ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སོ་ཐར་གྱི་ཉེས་སྒྲོད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྦྱོར་བའི་དགེ་སྦྲོང་

དེ་དག་སྒྲོང་ཆམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ནི། ཞེས་པ་དང་། མདོ་ལས་འོད་སྤངས་དེ་ནི་
 ཞེས་པ་དེ། ས་གཉིས་པ་བ་ལ་སྟེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 སུ་ཡང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 སྒྲོང་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

༥ ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་
 དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེད་གཞི་སའི་ངེས་ཆོག་བཤད་པ་དང་། བྱེད་ཆོས་སའི་ཡོན་
 ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་ནས་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱེད་ཏེ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ས་དང་པོ་གཉིས་སུ་པར་བྱིན་དང་པོ་
 གཉིས་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་འཛོལ་པའི་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དེ་ཐོབ་ཅིང་།
 དེ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་
 པར་ཐོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱིབ་མདོན་གྱུར་བའི་བྱེད་ཤིང་བསྟེགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྤྱ་བལྟས། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་ལྟར་
 དམར་སེར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེད་གཞི་སའི་
 ངེས་ཆོག་དེ་འཆད་པ་ལ། ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཤིང་མ་ལུས་བསྟེགས་པའི་མེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་
 ཉི་ལྟར་ཟངས་འབྱུང་སྤྱི་སྤྱི་བ་འབྱུང་། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

བྱེད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ས་འདྲིར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་

པར་ཐོབ་ཚུལ་དང་། བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་
 བ་བཤད་པ་དང་། ས་འདིར་སྟག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་
 སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བཤེས་ནམས་ལ་གཞོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་སོ་སྟུང་
 པའི་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་མེད་པས་ཁོང་ཁྱོད་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྱོས་རྒྱུད་རང་དབང་
 མེད་པར་འབྲུགས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས། བྱང་སེམས་དེའི་ཤ་རུས་སྤང་རེ་རེ་ནས་བཅད་
 ཀྱང་གཙོད་བྱེད་ལ་མི་ཁོ་བར་མ་ཟད། སྤྱིར་ཤ་རུས་བཅད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་ལྷག་པའི་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་དགོས་པར་མཐོང་ནས། སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་
 བཅེ་བ་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་ཚུལ་
 དང་། ཤ་རུས་གཙོད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་སྟོན་ས། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་འགའ་ཡིས་དེའི། །ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་
 དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཁོང་ཁྱོད་ཉེས་དམིགས་
 བསམ་པའི་སྟོན་ས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། བཟོད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པའི་
 སྟོན་ས་བཟོད་པ་སྟོམ་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞོད་བྱེད་ལ་གཞོད་
 ལན་འཇལ་བས་སྤར་བྱས་ཀྱི་གཞོད་པ་མི་སྟོག་ཅིང་། གཞོད་ལན་འཇལ་བས་སྤར་བྱི་སྟུག་བསྐྱལ་
 ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པས་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་དང་། གཞོད་
 བྱེད་ལ་གཞོད་ལན་འཇལ་བ་དང་ཕྱིན་ཆད་བདེ་བར་འདོད་པ་འགལ་བ་དང་། གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་དེ། སྟོན་གྱི་ལས་ངན་འདག་བྱེད་ཡིན་པ་ལ། སྤར་ཡང་དེ་ལ་གཞོད་ལན་འཇལ་
 བས་སྤར་བྱི་སྟུག་བསྐྱལ་དེ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ངན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་།
 ཁོང་ཁྱོས་སྤར་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་པ་དང་། གནས་སྐབས་བཞིན་མི་སྟུག་

ཅིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་དགྱི་བར་འགྱུར་བས། ཁོང་ཁོ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དགག་རིགས་སོ་ཞེས་འཆད་
པ་ལ། གཞོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་ན། །ཞེས་པ་ནས། མི་བཟོད་པ་ཡིས་སྐྱར་དུ་ངན་
འགྱོར་སྐྱར་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་བཟོད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་པ་སྒྲོམ་རིགས་པར་བསྐྱར་པ་ལ།
སྐར་བཤད་པའི་ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་པན་ཡོན་བཟོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་
ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱལ་སྐས་འཕགས་པའི་བཟོད་པའི་
པན་ཡོན་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་སྒྲོམ་རིགས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ། །ཅེས་པ་ནས། བསྐྱེད་པའི་བཟོད་
པ་ཉག་ཏུ་སྐྱར་བསྐྱེན་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་འཁོར་
གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བཟོད་
པའི་པར་ཕྱིན་དང་། དེས་ཟིན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད་
དོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྐྱོས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས།
འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྐྱར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ས་འདིར་ལྷག་པའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པ་ལ། ས་འདིར་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པར་
མ་ཟད། བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པས་
ས་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་མ་ཐོབ་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། སྤངས་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་འཆད་པ་ལ། ས་དེར་
རྒྱལ་སྐས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འདོམས་པར་
བྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤྱིན་སོགས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་གསུམ་པོ་དེ་བྲིམ་པ་དང་རབ་
བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་བྲིམ་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གཟུགས་སྤྱི་
ལག་རྗེས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །ཞེས་
པ་ནས། སངས་རྒྱུས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱི་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་ནས་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཛུགས་བསྐྱུས་
ཏེ་འཆད་པ་ལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དེས་དང་པོར་རང་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་པ་རྣམས་
སེལ། དེའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་སོགས་གཞན་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་
དེ་བཞིན་དུ། ས་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་དང་པོར་ས་གསུམ་པ་རང་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་
བགགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་འདི་འཐོབ་པ་ལ་
གཙོ་བོར་བགགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་རྒྱུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྣོན་པོ་
རྣམས་ལ་ཡང་ཁོ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་ནས་སའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཛུགས་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་འོད་བྱེད་
འདི། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་གསུངས།

དགེ་ཅུ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ལ་ཁོས་པ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས། ཡུལ་གང་ལ།
ཁོང་ཁོ་རྗེ་ཅུ་ཞིག་སྤྱི་པས་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འཛོམས་བྱའི་དགེ་ཅུ་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྗེ་ལྟར་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟན་

རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཡུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱ་མཚན་བདེན་པ་
 དང་མི་བདེན་པའི་ཚིག་གང་གིས་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་
 སྒྲེས་ན། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་
 པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། ཁོང་ཁྱོ་བ་ཁོང་ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་
 པའི་དགེ་བ་ཉེ་བར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་མཚན་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་རྒྱུར་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པ་ལ་བྱས་
 སོ་ཞེས་གཤེགས་ནི་རྒྱ་མཚན་མི་བདེན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། ཉེས་པ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལ་ཆེན་
 པོ་བྱས་སོ་ཞེས་གཤེགས་ནི་རྒྱ་མཚན་བདེན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་སྤྱ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་སེང་གེ་སྤྲུལ་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱ་
 གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིས་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དབྱུག་པ་དང་། ལུ་རྩུར་
 གྱིས་བརྟེན་པ་དེ་ཅུ་གྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མ་རྒྱུང་ཞིང་མས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ། ཐ་ན་གཞོད་སེམས་དང་། ཐ་བ་
 དང་། ཞེ་སྤང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅུ་གྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མ་རྒྱུང་ཞིང་མས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་སྤྱ་མ་བཏང་ན་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་སེམས་དང་། ཐ་བ་དང་། སྤང་བའི་
 སེམས་ཇི་སྟེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གོ་ཆ་གཞོད་ཡང་བགོ་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་
 མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱུག་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ཁྱོས་པས། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་དེ་ཡང་། རྟེན་གྱི་བྱང་
 སེམས་དེ་ཁོ་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས།

བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཡུལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་པས་བསྐལ་
པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་
དགོ་རྩ་འཛོམས་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་བོ་དང་། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷ་གཉིས་ཀས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞི་བ་ལྷས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་
སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱིན་མེད་དེ། དེ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེན་པོ་ཆེ་བ་མ་ཉོག་ལས། རྒྱལ་མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
སྤང་གིས་གཞལ་མི་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པའི་རྣམ་
སྟོན་གྱི་མཆོམས་འཛིན་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁྱོ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སོ་སྐྱེས་བྱུང་ཀྱང་། ཁོ་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་
སོ་སྐྱེས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྷ་སོགས་གསར་དུ་
སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་སོ་སྐྱེར་ངེས་ཏེ། འཕགས་
པའི་རྟེན་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྷ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ལ་ཁྱོས་པས་དགོ་རྩ་རི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང་།
སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྱོས་པས་དགོ་རྩ་རི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང་། ཡུལ་རྟེན་མཉམ་པས་མཉམ་
པ་ལ་ཁྱོས་པས་དགོ་རྩ་རི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་
པས་དགོ་རྩ་རི་ཅམ་འཛོམས་པའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། བར་པ་གཉིས་
པོ་དེ་བརྒྱལ་ས་ལྷག་སྟོང་ལས་དམན་པ་གཅིག་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྟོབས་
ཆེ་བས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐྱེད་པས། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་

པའི་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་བསྐལ་བ་སྟོང་དུ་
བསགས་པའི་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལུས་ངག་ཏུ་
འཐོན་ནས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོའི་གངས་དང་མཉམ་པར་གཞི་ནས་བསྐལ་
པར་གོ་ཆ་བགོ་མི་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་པ་དང་། བྱང་
སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པར་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་གཞི་ནས་བསྐལ་པར་
གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྙུང་པ་ལས། ལུང་བསྟན་མ་
ཐོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་གིས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲོས་ཚོད་པ་ཚོམ་བྱེད་
ན། །ཐ་བ་སྒྲོན་ལྡན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་སྟེད་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་
དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྐལ་པར་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སྟོང་ལམ་དུ་སྦྱར་དུ་འཕོ་བྱས་པའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་ཞིག་གིས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན། ཁོང་ཁྲོ་
སྐད་ཅིག་གི་གངས་དང་མཉམ་པར་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་ཆོགས་གཉིས་ལ་སྟོབ་དགོས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོས་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པར་མ་ཟད་རྣམ་སྤྲིན་དཔལ་བ་སྟོང་དགོས་པ་ཡང་
ཡོད་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་དེ་འབྱེད་རྒྱལ་སྤྲིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་
སྟེད་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྟེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི། །དཔལ་བར་གནས་
པར་འགྱུར་ཞེས་སྟབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁྲོས་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་དང་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། གཉེན་
པོ་སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་སྟོམ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་

བའི་མདོ་ལས། ཚེས་སྟོང་གི་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དེས། ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་
 བཤགས་སྟེན་ལན་གསུམ་རེ་བྱས་པས། རྣམ་སྟིན་དག་ཀྱང་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་རི་
 ལྟར་སྒྱུར་ཡང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུས་བྱལ་བར་གསུངས་པས། བཤགས་སྟེན་བྱས་ན་ལམ་གསར་དུ་
 སྟེ་བའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་པ་སོར་མི་ཆུད་ཀྱང་རྣམ་སྟིན་སྟོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོས་དགོ་ཅ་
 འཛོམས་པའི་ཡུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་མ་ངེས་ཏེ། གྲོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྟོང་
 བ་ལ་ཁྱོས་པས་ཀྱང་དགོ་ཅ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་གཞུང་
 བསྐྱབ་བདུས་སྟུངས་པ་ལས། དགོ་སྟོང་དག་དགོ་སྟོང་གི་འདི་ལྟར་སྒྱུར་སེན་མོའི་མཚོད་
 རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས། བཅུན་པ་དེ་
 ལྟ་ལགས་སོ། །དགོ་སྟོང་དག་འདིས་རི་ཅམ་ཞིག་ནོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་
 ར་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་དགོ་སྟོང་འདིས་
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྟེད་སྟོང་འགྱུར་དུ་ཡོངས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས།
 དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་
 སྒྱར་བ་བརྟུང་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ་
 སྟོང་གི་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེ་དག་
 གང་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར་རི་
 ལྟར་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྟོང་པ་ལ་མ་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་
 མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་
 བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་འཁོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་ཀྱང་མགལ་བ་ལ་ཡང་
 སེམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མི་བྱ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་སྟིན་གྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་

པོ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་རྒྱུད་དུ་བཏང་བ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་དུ་འབྱིན་པ་དུས་ཟུང་དུ་བཏང་བ་དེ་ཟད་པ་
 རྒྱུད་དུ་དང་། དེ་ཉིད་འབྲིང་དུ་བྱས་པ་ཟད་པ་འབྲིང་དང་། དེ་ཉིད་གཏན་མེད་དུ་བྱས་པ་དེ་གཏུགས་
 པའམ། ཟད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་གི་གྲོགས་ལ་ཁྲོས་པའི་ཁོང་ཁྲོའི་རྣམ་
 སྤྱོད། ཚུལ་ཁྲིམས། རོས་པ། དཀའ་ཐུབ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་སྤྱོད་མེས་
 ལུས་པའི་མདོ་ལས། བན་ཚུན་གཞོད་པའི་སེམས་སྤྱོད་ཀྱང་བྱེད་པ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རོས་པས་
 སྐྱོབ་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་མི་སྐྱོབ་སྟེ། །སྤྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་
 པའང་སྐྱོབ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཛོམས་བྱའི་དགོ་ཅ་ངོས་བཟུང་བ།

༥ གཉིས་པ་འཛོམས་བྱའི་དགོ་ཅ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགོ་ཅ་ངོས་པའི་དགོ་ཅ་དེ་ཡང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་ཅ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལེགས་པར་
 རྟོགས་པའི་དགོ་ཅ་ཁོང་ཁོ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པས་འཛོམས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས།
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། སྤྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱུང་དགོ་བ་བསྐྱལ་པ་
 བརྒྱར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སྤྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་
 སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགོ་ཅ་དེས་
 འཛོམས་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛོམས་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་
 ཡུལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱེད་པ་པོའི་རུས་པ་བཅོམ་པའི་བྱ་བ་བཞིན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་ན་ཁོང་ཁོ་སོགས་ཀྱིས་འཛོམས་མི་རུས་པས་མ་བྱུང་
 སྟེ། སྤྱིན་སོགས་དང་པོ་ལྔའི་དགོ་ཅ་རྣམས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་

ཀྱུ་ལས། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། ཁོ་གས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། གསུམ་
པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ལྡ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་དང་། རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་
ཅ་ཡིན་ན། ཁོང་ཁོ་སོགས་ཀྱིས་འཛོམས་མི་རུས་པས་བྱུང་སྟེ། རྫོགས་ཀྱི་མཆོས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། ཚུལ་ཐེགས་པ་ཀྱི་མཆོད་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ན། ཀྱི་མཆོ་མ་བསྐྱམས་བར་དུ་ཚུ་ཐེགས་
མི་བསྐྱམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྫོགས་བྱང་མ་ཐོབ་བར་དུ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་ཐེན་པའི་དགོ་ཅ་
ཡང་མི་ཟད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། དདུལ་ཚུའི་ཁམས་
གསེར་དུ་སྤང་བ་སྤང་གང་གིས་ལྷགས་སྤང་སྤྱོད་གསེར་དུ་བསྐྱུར་བ་ན་ལྷགས་ཟད་ཀྱི་དདུལ་
ཚུའི་ཁམས་མི་ཟད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོང་ཁོས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་ཅ་འཛོམས་མི་རུས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐེན་པའི་དགོ་ཅ་ཁོང་ཁོས་འཛོམས་
པར་ཡོད་པར་ཐུག། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོ་ཅ་འཛོམས་པ་ཡོད་པ་གོང་དུ་བསྐྱུབས་
ཐེན་པའི་བྱིར། དེས་ན། མདོ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱང་
དུ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་ཅ་ཡིན་ན། རྫོགས་བྱང་མ་ཐོབ་བར་དུ་འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་མི་ཟད་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་མ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཁོང་ཁོ་གཏན་ཟད་བྱེད་པ་ལྟར་དུ། ཁོང་
ཁོ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཏན་ཟད་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་རི་ལྟར་འཛོམས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཁོང་ཁོས་དགོ་ཅ་
འཛོམས་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་སྤྱར་དུ་འབྱེན་པའི་རུས་པ་བཅོམ་ནས།
འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་དུ་བཏང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། བྱིས་ཀྱི་དང་མདུན་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་

བྱ་ཡིད་འོང་མི་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤྱོད་མི་
 ལུས་པས། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅའི་ས་བོན་འཛོམས་མི་ལུས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་པ་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་།
 སྤྱོད་ལམ་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་གཙོད་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་བཟོད་
 པ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་བྱིས་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན། དང་པོས་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ཡིད་མི་འོང་ཡང་མི་སྐྱེ། སྤྱོད་ལམ་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་གཙོན་ཟད་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྤྲོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱི་དགེ་ཅ་འཛོམས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་
 བྲས་པ་ལས། ལས་གྱི་འཁོར་བར་ལྷི་གང་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། སྤྲོན་བྲས་གང་
 ཡིན་དེ་དག་ལས། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམ་སྤྲོན་འབྱུང་། ཁྱེས་དགེ་མི་དགའི་ལས་སྟོབས་གང་ཆེ་བ་
 དེའི་འབྲས་བྱ་སྤངས་སྤྲོན་ནས། ལས་གཞན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བྲས་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྷར་ན་ཡུན་རིང་དུ་བྲས་པ་དེ་ཡང་བཅོམ་པ་ཡིན་པས། མི་དགེ་བ་
 སྟོབས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་འཛོམས་བྱེད་དང་། དགེ་བ་སྟོབས་ལྡན་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་
 འཛོམས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབུ་མ་སྤྱོད་པོའི་འགྲེལ་
 པར། ས་བོན་མེ་ཡིས་ཆིག་པ་བྱིས་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་སྤྲོན་པོ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་སྤྲིག་པ་དག་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་བཅོམ་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་བྱིས་
 རྒྱུན་དང་ཕྱད་པ་ན་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་སྤྲོན་ཡིད་མི་འོང་དང་ཡིད་འོང་འབྱིན་མི་ལུས་པར་
 གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཁོང་ཁྱོས་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་ཅ་
 འཛོམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པའི་ལུས་པ་ལ་གཞོད་པ་བྲས་པའི་སྤྲོན་ནས་

འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཟད་པ་ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་རྩི་ཅམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་རྒྱུན་དང་ཟད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ཁྱོས་བཙུགས་པའི་དགེ་ཆ་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་མི་འབྲིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཟད་པ་ཚུང་དུ་བྱས་པ་དེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཏན་ཟད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱུལ་བར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བཤམས་སྟོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་སྤྲིན་དཔྱུལ་བར་སྤོང་བ་དག་ནས་ཆེ་འདིའི་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔྱུལ་སྟོང་པོའི་འབྲེལ་བ་ལས། དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་རྣམས་ལ་ནི། ཆེ་འདིར་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་གྱིས་དགེ་ཆ་འཛོམས་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་གསར་པ་སྐྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། བདེ་འགོ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་གྱི་སྒོ་ནས་བཤམས་སྟོམ་ལ་འབད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱང་སྤོང་ངན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོས་པ་དང་། སྟད་པ་དང་། སྤང་བ་ལ་ཉེས་པ་བྱ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོས་པས་དགེ་ཆ་འཛོམས་པ་ལ། དུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་ངེས་མ་ངེས་དང་། རྒྱ་མཚན་བདེན་མི་བདེན་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་ཆ་འཛོམས་བྱེད་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་སྐྱ་མ་ངེས་ཏེ། རྣམ་མཁའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས། ཆ་བའི་ལྷུང་བ་བྱང་བས་འཛོམས་པར་ཡང་གསུངས། བསྐྱབ་བརྒྱས་ལས། རྟེན་བཀྱར་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱིམ་ལ་ལྟ་བ་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་བྱང་བས་ཀྱང་དགེ་ཆ་འཛོམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཟོད་པ་སྟོམ་རིགས་པར་གདམས་པ་ལ། སྤར་བཤད་པའི་ཁོང་ཁྱོའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཟོད་པའི་པན་ཡོན་བསམས་པའི་སྟོན་སྒོམ་ཁོང་ཁྱོ་སྟོན་མ་ནས་དགག་

བ་དང་། བཟོད་བ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྟེན་རིགས་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིལ་འབྲུག་ལས། ཞེ་སྒྲིལ་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་
བ་མེད། །བཟོད་བ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ལྷན་མེད། །དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྒྲིལ་ཆོག་མཆོད་ཆུང་གིས་
གོམས་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

༥ ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་བ་ལ། ས་འདིར་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་བསྟེན་
བ་དང་། སའི་ངེས་ཆོག་བཤད་བ་དང་། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་བཤད་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
ཡོན་ཏན་སྤངས་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་བ་དང་། ཐོབ་ཐེན་མི་ཉམས་པར་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་
དུ་བྱེད་བ་ཡང་། དགེ་བ་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཆོག་གསུམ་བྱེད་པར་
ཅན་གྱི་རྒྱུར་ཡང་བཙུན་འགྲུས་བསྟེན་པས། ས་འདིར་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ལྷག་པའི་ཆུང་དེ་འཆད་བ་ལ། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙུན་འགྲུས་ཟེས་འགྲོ་ཞིང་། །བསོད་
ནམས་སྒྲོ་བྱས་ཆོག་གསུམ་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་བ་སའི་ངེས་ཆོག་བཤད་བ་ལ། ས་དང་པོ་གསུམ་དུ་པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་ཉམས་
སྤངས་པ་ལ་བཟེན་ནས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་བར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ས་
བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བཙུན་འགྲུས་
ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་བ་དང་། བསྐྱེད་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་མ་ཟད། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པ་རགས་ལ་མཁས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པས་མཉམ་གཞིག་གི་གནས་སྐབས་སུ་
ཤེས་སྒྲིབ་མཛོད་གྱུར་པའི་བྱུང་ཤིང་བསྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྤྲ་བལྟས། ཟེས་ཐོབ་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་ལྗང་དཔལ་སེར་འབྱུང་བ། ས་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་

ལས་ཆེས་ལྷག་པ་གཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སའི་
 དེས་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། བཙོན་འབྲས་གང་དུ་འབར་བར་གྱུར་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས།
 ལྷང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྷག་འབྲུང་ཞིང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་སྤང་བའི་ཁྱད་
 བར་བཤད་པ་ལ། ས་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་རང་གི་ངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ང་དང་ང་ཡི་
 བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། དེས་བྲངས་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་
 པའི་ཉིག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་
 ཟད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གསུངས་སོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ།

༥ ས་ལྟ་བུ་སྤངས་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ། སའི་དེས་ཆོག་བཤད་པ་དང་། བསམ་གཏན་
 ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ས་འདི་ལ་སྤངས་དཀའ་བ་
 ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པའི་ལྟའི་བྱའི་
 བདུད་ལ་སོགས་པ་བདུད་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕམ་པར་མི་རུས་པས། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་
 བདུད་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པ་བྲན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕམ་པར་མི་རུས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་སའི་
 དེས་ཆོག་དེ་འཆད་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྤངས་དཀའི་ས་ལ་
 འཕམ་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་
 ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སར་ཕྱིན་གྱི་
 ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་སྤྱོད་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པར་མ་ཟད། བདེན་བཞི་སྤྱོད་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བསམ་གཏན་
ལྷག་ཅིང་སྒྲོ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ། །ཅེས་པའི་
གཞུང་གསུངས། མདོ་སྤེལ་བཅུ་པ་ལས། བྱང་སེམས་ས་ལུ་པ་དེ་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པ་
ལས་ལོགས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་མཁས་པར་གསུངས་ཀྱང་། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་མ་འདྲས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྫོབ་
བདེན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། བྱང་འདས་
ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱེད་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་
ཞིག །བྱང་འདས་ལ་འགོག་བདེན་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་
འགྲེལ་པར། འགོག་བདེན་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པར་གསུངས།
མདོན་སུམ་ཆད་མ་དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་འབའ་ཞིག་གི་དངོས་ལུལ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་དངོས་
སྐྱེ་བའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་བཤད་པར་མི་རུང་ཞིང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བཤད་པས་ཆོག འགོག་བདེན་ཀྱང་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་འདས་འཛོལ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་འབད་པ་དུ་མས་སྐྱབ་པས་འགོག་བདེན་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པར་
འདོད་པ་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞི་འགྲེལ་ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་བྱེད་པ་གཞག་ཅམ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱེད་སྟེ། རི་བཅས་སེམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་མ་རྟེ་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་བྱང་འདས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ན། ཆོས་ཉིད་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས། ཆོས་ཉིད་ནི་མ་རྟེ་
དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་འདས་དང་ཆོས་སྐྱེའི་དགག་བྱའི་ནི་མ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་
བ། །མེས་པ་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱག་འཛུལ་འདུད། །གང་ཞིག་
འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྤངས་པ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་བྱ་ངན་འདས། །ཆོས་
ཀྱི་སྐྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དག་མ་དག་གི་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ལ་བྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། འགོག་བདེན་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ངི་མ་རྩེ་
དག་ཏུ་སོང་བ་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ངི་མ་རྩེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས། ཆོས་ཅན་བྱང་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་དག་པ་སྟོགས་རེ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པས་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྟོ་བྱར་ཀྱི་ངི་མ་སྤངས་པའི་
ཆོས་ཉིད་དེ་འགོག་བདེན་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོས་
སྐལ་ཀྱི་ངི་མ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐོང་སྤང་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་དང་། བདེན་
བྱབ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། དགག་བྱ་རི་བོང་གི་རྩ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
སྲིད། དགག་བྱ་བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཀྱང་། བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་དེ་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་
དང་། བུམ་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷགས་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་
ཡིན་པས་བྱབ། དེ་ཡིན་ན་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ལ་དོན་
དམ་བདེན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་སྟེང་གི་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་ཀྱང་། གནས་ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་
དེ་ནི་དེའི་དུས་གསུམ་ག་ལ་མ་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པ་དེའི་འདས་
མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཆོས་ཉིད་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོག་གསལ་

ལས། དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མེ་ལ་མ་འབྱུང་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

སེམས་བསྐྱེད་བླ་མ་པ།

༥ (2)གཉིས་པ་ས་བླ་མ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ། སའི་ངེས་ཚིག་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ་དང་། ཟེར་མེ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་མཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ། ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ས་བླ་མ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་འདིར་ཡང་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་གནས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའམ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བཤད་པ་དང་།

གཉིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྟོམས་འབྱུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཐོབ་པས་སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་མངོན་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་མཉམ་གཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་འཐོབ་པར་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེ་གནས་རི་ཅམ་བྱེད་པར་འཕགས་པས་དེའི་ལྷག་མཐོང་བྱེད་པར་འཕགས་པར་འབྱུང་བས། ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པས་ས་འདིར་ཡང་ཞེ་གནས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་

(2) བཅོས། གཉིས་པ་ས་བླ་མ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། (མ་ཕྱི། བཞེ་པ་ས་བླ་མ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།)

བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་
སྒྲིགས་སོ་བདུན་སྤྲ་རགས་དང་བདེན་བཞི་སྤྲ་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་མ་ཟད། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་བཤད་པ་ལ། འདིར་ཐོབ་པའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་ཡོན་ཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པ་དེ་ལ་རག་ལས་བས་
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། རི་ལྷར་ཡོང་བའི་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབ་ཏུ། །ཞེས་པ་ནས།
མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་
བསྐྱུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྙུང་པ་ལས། དཔུས་མོང་དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་ནམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྲུང་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་
མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྷ་འདི། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་།
ཤེས་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་ཐུན་པར་ཞུགས་ནས་ཅི་ཡང་མི་
མཐོང་བ་བཞིན་དུ། གང་དངོས་པོར་ལྷུང་བའི་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉམས་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་
མིས་གཟུགས་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་དངོས་པོར་མ་ལྷུང་བས་སྤྱིན་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ།

༥ བཞི་པ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གླུ་མ་འདིར་
བྱང་སེམས་ས་རྩག་པ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་

ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་གཟིགས་ཚུལ་དེ་རི་ལྟར་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལ་འདྲི་ན་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་འདྲི་དགོས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་དང་། རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་བཤད་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མདོ་དོན་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་མི་རྒྱས་པས་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལྷང་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཆད་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། རི་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལྷང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་གེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྐུ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འདིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འདིག་རྟེན་དུ། །སྐྱ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱིན་ཆེན་སློང་ཐག་བཅུ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། གཞོན་ལུ་འདི་ང་ལྷ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་གྱིས་དང་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བའི་དུས་དང་མཚན་དེ་དང་མཐུན་ཞིང་ལོ་དུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་། ར་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡི་ཙ་བྱི་གཞོན་ལུ་འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཆེ་སྟོན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་ཅན་

དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་བའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་དུས་དང་། མཚན་དང་། ལོ་དུ་བཞུགས་མི་མཐུན་པར་གསུངས་
པ་དང་། ར་བོ་ཆེ་ལས་ས་བདུན་པ་བར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ལས་ས་དང་པོ་བར་བཤད་པ་མི་
འགལ་ཏེ། སྤྱལ་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མདོ་སྡེ་འགའ་
ཞིག་ལས་རྒྱལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅས་དེ་ཡང་། ཟབ་མོ་ཉིན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉན་པའི་བག་
ཆགས་བཞག་པའི་སྟོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་མ་བཞག་
པའི་སྟོད་མི་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་མོས་པ་རུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་མོས་པ་
ལྷར་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་ལས་
འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་པོ་སྐྱེས། དེ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱས་ནས་ངན་
འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཤེ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་
རྒྱུང་རྣམས་ཕྱང་བར་བྱེད། །རི་ལྷར་སྐྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྤྲུགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་
པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐྱར་བ་མི་འདེབས་
པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བའི་ལས་འབྲས་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱས་པ་དགོས་པ་དང་། དོན་དམ་
པར་སྟོ་མི་འདོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཛོག་ཤེས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། གཅིག་ནི་ངན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་
ལ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞི་ཉིད་དུ་འོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དམ་པ་མིན་པ་གང་ཞིག་
བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་

འགྲོ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྟོང་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཉན་པའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་པའི་སྟོང་མི་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན། སྟོང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གང་སྟོང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐོས། ཐོས་པའི་དོན་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱུ་གཡོ། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་པའི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་དུས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བའི་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་ལ་མོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ལ་མོས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་རྟེན་གྱིས་མི་འཕོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་འཕོངས་སྟོང་གིས་མི་འཕོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟེན་ན་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུང་བ་མཐོང་ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ་དང་། ཁོང་ཁོས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་དགེ་ཅ་འཛོམས་པ་དང་། མདོག་མི་སྤྱུག་པར་བྱེད་པས་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་མི་མཉེས་པ་མཐོང་ནས་བཟོད་པ་སྟོམ་པ་དང་། རྟོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་ཅས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་མི་འཛད་པར་མཐོང་ནས་དགེ་ཅ་རྣམས་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྟོན་མི་རྣམས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ལ་མོས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་

པ་ལ། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལ་འདྲ་བའི་གསུང་སྤྲོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐབ་མོའི་ཕྱོགས་ལ་མོས་པའི་སྟོང་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མོས་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་དེ་ནི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་
རིགས་སོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་ལ་མཉན་པར་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་
ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་
གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྟོང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་གོ་ཡང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་ན་ལས་འབྲས་ལ་
མི་གཞོད་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བཀ་ཆགས་
བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་ན། དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྟོ་
ནས། ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་བཟོ་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པས་ཡང་བ་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། སྦྱིན་པར་དགའ་བ་ཡང་སྦྱིན་པ་དང་། བསྐྱེད་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ།
དམ་པའི་ཆོས་འདི་འབད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་ཉེ་བར་
བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ཐ་མ་ཡན་ཆད་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཀུན་བརྟན་ལས། ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་མོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་

འདུལ་བའི་ལེ་ལྷ་ལས། དགེ་སློང་གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་ཤེས་ཤིང་། ཉེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་བར་ཤེས་ཏེ་ཉེས་པ་རྣུང་བའི་འགྲོད་པ་
 སེལ་ཞིང་བརྟན་པོར་མི་བྱེད་པས་མཆམས་མེད་པ་ཡང་གཞོན་ན། ཆོ་ག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཕན་ཆེགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མ་སྦྱིས་དགྲའི་མདོ་ལས།
 མཆམས་མེད་བྱེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་འཇུག་ཅིང་མོས་ན། དེའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་
 སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཞེས་ང་མི་སྤྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་སེམས་རྟེན་བཀུར་དང་གྲགས་པས་ཀྱན་ནས་མ་
 བསྐྱངས་པ་དང་། བཤད་བྱའི་ཆོས་ལོག་པར་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའམ་གང་
 རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་བསོད་ནམས་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་བར་མ་ཟད། སྤར་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་
 ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། ཆོས་སྤྱན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 པས། །མདོ་སོགས་ཡང་དག་དེ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར།
 དེའི་བྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྟེན་པ་
 དང་། བཀུར་སྟེ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་
 སོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ།

༥ (3)གཉིས་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཡང་
 དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལུང་དོན་རིགས་པས་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་པས་
 སྦྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་

(3) བཅོས། གཉིས་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།

(མ་བྱེ། བཞི་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།)

འགོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནིད་ཤེས་པའི་མི་མ་སྒྲི་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 (4) བྱང་སེམས་ས་ལྔ་པ་བ་ས་བྱུག་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ན། མཉམ་ཉིད་བཅུའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས། ས་ལྔ་པ་བ་དེ་ས་བྱུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་
 བཅུས་འཇུག་གོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
 དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲི་བ་མེད་པ་དང་།
 མ་སྒྲིས་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷང་
 བ་མེད་པ་དང་། རྟོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་། མི་ལམ་དང་།
 མིག་ཡོར་དང་། རྒྱག་ཅ་དང་། ལྷ་ཆེན་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ན། རྣོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མ་སྒྲི་པའི་བཟོད་པས། བྱང་
 ལུབ་སེམས་དཔའི་ས་བྱུག་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷང་དེས་ས་བྱུག་པ་བས་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་
 དང་། ཞེས་སོགས་ཆེ་ག་རྒྱུ་བུན་མ་གཏོགས་པའི་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས། མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་
 སུ་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་དང་། བུན་པོ་དེས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་
 བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆེ་ག་རྒྱུ་བུན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན། གཞན་རྣམས་
 ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་པ། ཞེས་པ་
 དེས། ས་བྱུག་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟིགས་ངོར། སྒྲོ་སེང་ལ་སོགས་
 པའི་མཆོན་མ་ཐ་དད་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པ། ཞེས་པ་
 དེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

(4) བཅོས། བྱང་སེམས་ས་ལྔ་པ་བ་ས་བྱུག་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ན།

(མ་བྱེ། བྱང་སེམས་ས་ལྔ་པ་བས་བྱུག་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ན།)

གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ད་ལྟ་བའི་
 དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དུས་གསུམ་གའི་དངོས་
 པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཡང་འབྲུལ་དུ་ལུང་རིགས་སོགས་
 ཀྱིས་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོས་པ་
 མེད་པ་ཞེས་པ་དེས། མཉམ་གཞག་དེའི་གཞིགས་ངོར་སྤང་དོར་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྤང་མེད་པ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དམ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤང་དོར་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དེ་ལ་སྟེག་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ། མཉམ་གཞག་དེའི་གཞིགས་ངོར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཅིང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

ཆོག་ཀྱང་བདུན་པོ་དེས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཞིགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྐྱུལ་པ་དེའི་ཆེ་ན། དེ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་ཡང་རྟ་སྤང་དུ་
 མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཞུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་མ་
 སོགས་དང་འདྲ་བར་གཞིགས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣོ་ཞིང་ཞེས་པ་དེས། ས་དུག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱར་བར་བསྟན། རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པ་ཞེས་པ་དེས། མི་སྐྱེ་
 བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པའི་ས་དུག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་དགག་བྲ།

༥ གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མ་བུ་ན་སྤྱོད་གས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་། ངོས་འཛིན་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་དགག་བྲ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཚོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཞིག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དེ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། དགག་བྲ་བུ་མ་པའི་དོན་སྤྱི་ཚོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དེ་བཀག་པའི་བུ་མ་མེད་ངེས་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་འབྲུག་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡིས་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངོས་འཛིན་དངོས་བཤད་པ་ལ། ངོས་མ་ཟེན་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་ཆེ་བ་དགག་པ། རྒྱུང་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱོད་གས་སྡེ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།

དགག་བྲ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་བཟོད་པ།

༥ དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དབུ་མའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། དབྱུང་བཟོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར། མི་བཟོད་ན། དབུ་མའི་རིགས་པས་མ་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དབུ་མའི་རིགས་པས་བཀག་པར་ཐལ།
 གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད། དེ་བཞི་པོ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་པལ་ཆེར་ལས་བཀག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པར་བརྒྱུད་ན་ཉག་མཐའ་དང་། །མེད་པར་བརྒྱུད་ན་ཆད་མཐའ་དང་། །དེ་
 གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་ཡང་མི་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཡོད་མིན་མེད་
 མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན། །མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིགས། །ཞེས་པ་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། །ཡོད་པས་
 རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཞིང་། །མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་ལས་མིན། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་
 བ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་དང་། ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །མེད་པ་པ་ནི་
 ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པས། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཉག་པར་འདྲིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་
 ཟླ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 དཀོན་བཅེགས་ལས། འད་སྤངས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
 ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །གཙང་དང་མི་གཙང་
 འདི་ཡང་མཐའ་ཉིད་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །མཁས་པས་དབུས་
 ལའང་གནས་པར་ཡོད་མི་བྱེད། །ཅེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་
 པའང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། ཆད་མས་གྲུབ་ནས་ཡོད་དམ། མ་གྲུབ་པར་ཡོད།
 དང་པོ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ནས་ཡོད་དམ། མིག་ཤེས་ལ་སོགས་
 པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དག་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་

ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྩ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །སྒྲེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་
ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲུལ་ཅི་
ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། དེ་ལ་བདག་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་དེར་ཁ་ཚོན་ཚོད་
དམ་མི་ཚོད། མི་ཚོད་ན་མི་འཐད་དེ། དངོས་སྤྲུལ་པས། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་བཞི་
པོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཚོན་ཚོད་ན། དངོས་
པོའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུག་པ་ལས། གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་ཉེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་
གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པ། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་
པས། །ཁྱོད་གྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཞེན་
ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་དོས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། གང་
ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་
གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཚོད། ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚོད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོམ་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཚོས་
ལ་རྟོན་པ་དང་། ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་དེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་།

ནམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་རྟོན་པ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་སྤྱི་རིགས་པར་
 ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་ཚད། རོན་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་པའི་གོ་མི་ཚད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་ཚད། ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་པའི་ངོ་
 བོར་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཚད་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཐ་
 སྟད་དུ་ཡོད་པར་སྤྲི་ཞིང་དེ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚད་དམ་མི་ཚད་ངེས་པ་ན། ཐ་སྟད་
 ཏུ་ཡོད་པས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་གོ་ཚད། རོན་དམ་དུ་མེད་པས་རོན་དམ་དུ་མེད་གོ་ཚད་ཅེས་ཟེར། ཐ་
 སྟད་དང་རོན་དམ་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་ཡོད་དམ་མེད་ངེས་པ་ན་བདེན་
 གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་པས་ངེ་བ་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་
 བྱེད་དོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།

༥ གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རིགས་པ་དེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བྱད་ཆོས་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་རིགས་པ་
 དེས་ངེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་
 བཟུང་བ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྦྱེ་བོ་
 ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་
 བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་འཕྲོ་བ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱིས་རོན་དུ་གཉེར་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་

ལ། དེ་འཛོལ་བ་ལ་ལམ་དུས་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་གསོག་པ་ལ་རག་ལས། དེ་ཡང་གཞི་དུས་སྤྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སོ་སོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་བ་འགྲུང་བ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་གཟུགས་སྤྱི་ཚོགས་འགྲུང་བ་ལ་ངེས་པ་མི་རྟེན་པས། གཟུགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་གྲུས་པར་མི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་གསོག་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་གསོག་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྲེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་འཛོག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་འཛོག་མི་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་གསོག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་ལ། རྒྱ་སོ་སོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་བ་མ་འཆོལ་བ་འགྲུང་བར་ལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དང་པོ་དེ་སྒྲེ་བ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་གསོག་དགོས། ཕྱི་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་གསོག་པ་དེ་འགྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཡང་དག་ལྟ། །མི་གང་སྤྱི་ལ་ཡོད་ཀྱང་བ། །དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་རྣམས་སྤྱ། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མི་འགྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དང་པོ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་སོ་སོ་བ་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བར་
 དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས། བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དེ་དག་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་
 རྒྱ་འབྲས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད། དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རྒྱ་སོ་སོ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་སོ་
 སོ་བ་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བར་དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས། རྒྱ་འབྲས་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་མོར་ནས། རི་སྤྱོད་ཐལ་འབྱུར་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་
 མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་ཞོག །ཐར་པ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་མི་བྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་
 ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་
 ཞི་བ་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ་
 ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དེ། །དེ་དག་ཀྱང་རྩོམ་དེ་ཉིད་བདེན་
 ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འབྱུང་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དབྱ་མའི་རིགས་པས་བཀག་
 བས། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་གྲུབ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་
 ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་རྒྱ་
 འབྲས་མི་སྤྲོ་བར་འདོད། འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བྱ་
 བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་འགལ་
 མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པར་མ་ཟད། བན་ཚུན་གྲོགས་བྱས་ནས་དེས་པ་བྱངས་ཏེ་ཆོགས་གཉིས་མ་
 ཆང་བ་མེད་པར་བསགས་ནས་འབྲས་བྱ་སྤྲོ་བ་ལས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་
 བུའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཡིན་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་བསྐྱོག་ལས།
 སློབ་པ་ཉིད་དང་ཉེན་འབྱུང་དག །དབྱ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཆུངས་

བ་མེད་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིགས་པ་དེས་ཐལ་འབྱུར་བའི་བྱང་ཆོས་བཀག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། བྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་ཐལ་འབྱུར་བའི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད། བྱོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བྱིར་ཉེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་ལྟ་ངན་གྱི་བྱ་བ་གཙོད་པ་ལ་ཉེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱ་མའི་རིགས་པས་ཉེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་བཀག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་བྱིར། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་བཤེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་བ་འགལ་བྱུང་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། བཤེན་མེད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལྟོས་གྲུབ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དབྱ་མ་པས་དངོས་པོ་བཤེན་མེད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བཤེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །བྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འབྱུར། །ཞེས་འབྱུང་འཇིག་དང་བཤེན་བཞིའི་འདོར་ལེན་སོགས་མི་འཐད་པར་ཚུད་པ་ལ། བྱིར་བ་འགལ་བའི་ལན་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟར་ན། འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཞིག་ཐེབས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་

མི་སྟོང་ན། །འབྲུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྟོད་ལ་
 མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྲུབ་པ་འགལ་བའི་ལན་མཇུག་པའི་ཕྱིར། །གཟུགས་སོགས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འབྲུང་འཇིག་དང་། །བདེན་བཞིའི་འདོར་ལེན་དང་།
 །སྐྱབས་ལུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རུང་ཞིང་། །རུང་བའི་དོན་ཡང་དེ་དག་ཡོད་པ་ལ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཅ་ཤེས་ལས། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། །གང་
 ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། །དེའི་འབྲེལ་པ་ཆོག་
 །གསལ་ལས། །གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ། །རི་
 །སྐད་དུ་སྤྲུལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། །གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་
 །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་སྒྲ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་
 བ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རུང་ལ། །གང་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རུང་བ་དེ་
 ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། །ཆོག་གསལ་ལས། །ཁོ་པོ་ཅག་ལ་འབྲུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་
 མེད་པར་མ་ཐད་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 །འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། །དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཆོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་
 གགས་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་པོ་ལྟར་སྤྱད་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་པོ་ལྟར་སྤྱད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་ལས། །དང་པོ། །གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དབྱ་མའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་མི་བཅོད་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དེ་
 རིགས་པ་ལྟར་སྤྱད་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་དེ་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་དབྱད་མི་བཅོད་ན། །ཆོས་

དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་བཀག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དེ་དོན་དམ་
 དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་རྟེན་ན། ཆོས་དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་མེད་པར་རྟེན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དེ་ཆད་མ་དེས་མ་རྟེན་ན། ཆད་མ་དེས་ཆོས་དེ་མེད་པར་རྟེན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཆད་མས་ཁྱོད་མེད་པར་རྟེན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་མིག་ཤེས་ཆད་མས་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་ཆད་མའི་གཟུང་བྱ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཆད་མས་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱི་མཛོན་སུམ་དུ་ཐོས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་མེད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཆད་མཐར་ཁས་སྤངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབུད་མཆམས་དང་། དབུད་པའི་ཆེ་ན་རྟེན་
 མི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཁྱོད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སུམ་སྤྲུལ་སོགས་དང་
 ལྷས་བྱིན་མཆོད་སྤྱིན་སོགས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་སྤྱི་ཆོགས་པ་བྱས་པ་འདི་རྣམས་ལ།
 མིང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅིམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བཏགས་དོན་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་ཐོ་
 གཅིག་དང་ངོ་ཐོ་ཐ་དད་གང་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཅའ་བ་ན་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་འཆོལ་བ་ལ་
 བྱུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ན་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ངོ་ཐོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་
 དུ་རྟེན་རྒྱ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་ན་རྟེན་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་རྟེན་དོན་བདེན་གྲུབ་དང་། འཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པ་དེ་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཡང་དག་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་ཆོས་དང་
 གང་ཟག་དེ་དག་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ངོ་ཐོ་གཅིག་དང་ངོ་ཐོ་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མ་རྟེན་པས་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་མ་རྟེན་པའི་
 དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ན་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་

ཆེན་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་མོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྙེད་པ་ན་ཆོས་
དང་གང་ཟག་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་དེ་དག་བདེན་པར་
མེད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་ཟུ་བཞིར་བརྟགས་ནས་འགོ་ག་
པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་
པར་སོང་། མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་སྒྲུབ་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས། གཉིས་
ཀར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དགག་པ་གཉིས་རྣམས་མར་གོ་བ་ཡོད་ཀྱང་
ལུགས་འདིར་དགག་པ་གཉིས་རྣམས་མར་གོ་བ་མེད་དོ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བན་ཚུན་སྤང་
འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་རྣམས་པར་བཅད་པས་མེད་པར་གོ་མི་རུས། མེད་
པ་རྣམས་པར་བཅད་པས་ཡོད་པར་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དགག་པ་གཉིས་རྣམས་
མར་གོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སྤྲོ་བས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་འགོ་ག་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་འགོ་ག་རིགས་པར་ཐལ། འགལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་
ཀྱི་སྟོན་ས་འགོ་ག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་སྤྲོ་བས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དང་དབྱ་
མ་པས་བདེན་མེད་ཏུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་དེ་ལ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་
ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གང་གི་ཡང་བཞེད་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡང་མི་སྲིད།

གྲུབ་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡོད་པ་མེད་པ་དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གང་དུ་ཡང་བཟུང་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་འདྲིན་མི་རིགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲིན་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་གྱི་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འབའ་ཞིག་སྒྲིང་པོར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་མིན་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤང་ལས་བསྟན་མ་བསྟན་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་ཡང་མཐའ་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་འབྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་གསུམ་སྤངས་པའི་འགལ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་འགོག་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་འདྲིན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་རིགས་པས་བཀག་པའི་བྱིར་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་ན་ཆད་མཐར་

ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཤེས་རབ་སྣང་པོ་ལས། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གྲང་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱད་པ་ལས། ཆོས་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྲུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྟོང་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དགག་པ་གཉིས་རྣམས་མར་གོ་བར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོད་བསྒྲོག་ལས། རང་བཞིན་མེད་
པ་ཉིད་བསྒྲོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོག་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ།
རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་དག །དེ་ཕྱིར་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོས་
བསྒྲོག །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྟོང་མིན་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་ཡོད་པ་གཤམ་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་མི་
སྟོང་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་
ན་ཁྱབ་པ་འགལ་ཁྱབ་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་
མེད་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། དགག་བྱ་རི་བོང་རྩ་མེད་པས། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡོད་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་ཡོད་པ་སོགས་
བཞི་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲུང་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་འབྱུང་བ་ནི། ཅ་ཤེ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་
ལྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བར་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མེད་
པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར་པར་མ་བྱེ་བའི་སྒྲིན་ཡིན་པས། དེ་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་
གང་དུ་ལྟུང་ན་ལྟུང་བ་པོའི་སྒྲིས་བྱ་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཤིག་ལ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པ་
དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གང་དུ་བཟུང་ན་འཇིན་པ་པོའི་སྒྲིས་བྱ་བྱང་གི་གཡང་སར་ལྟུང་ནས་
ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཤིག་ལ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མཐར་འཇིན་དེ་ལ་ཡང་
གཉིས་ཡོད་པའི་རྟག་པའི་མཐར་འཇིན་གྱི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་རྟག་
པ་དང་། སྒྱི་གཙུག་པོ་དང་། དབང་ལྷག་རྟག་པ་སོགས་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྒྲུབ་ས། ཉམ་མཁའ་རྟག་རྣམས་དང་། དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྟག་པའི་མཐར་འཇིན་དང་། དེའི་ཞེན་ལུལ་དུ་བྱུབ་པ་
ཞིག་བྱུང་ན། རྟག་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ལ་རྟག་འཇིན་གྱི་འཇིན་སྒྲུངས་དངོས་
སུ་མེད་ཀྱང་། དེ་རྟག་པའི་མཐར་འཇིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུབ་ན་དངོས་པོའི་ཡོད་པ་དེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་རང་བཞིན་
སྒྲུངས་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་དེ་དངོས་པོའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འཁྲུལ་དགོས། དེ་མ་འཁྲུལ་
ན་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་དགོས། དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་ན་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཤེ་
ལས། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆད་པའི་མཐར་འཇིན་གྱི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག་ ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་

མཁེན་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་
 སེམས་བྱུང་དང་། བད་སྡེ་ཁ་ཅིག་སྲིད་པ་བར་དོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་སྡེ་བ་རྣམས་གྲིས་རང་
 འོས་ནས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་
 སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་ཆད་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པར་འཛིན་
 པའི་སྒོ་དེ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ཆད་པའི་མཐར་
 འཛིན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་ན་དངོས་
 པོའི་ཡོད་པ་དེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་
 ཉག་པ་ཡིན་དགོས། གནས་ལུགས་དང་ཉག་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
 ཞིག་ན་དེ་དག་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྡོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་
 པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཡོད་པར་བརྒྱུད་ན་ཉག་པའི་མཐར་འཛིན། མེད་པར་བརྒྱུད་ན་ཆད་པའི་
 མཐར་འཛིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་ཡོད་པ་དང་། རུམ་མཁའ་ཉག་པར་བརྒྱུད་ན་ཉག་
 མཐའ་དང་། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་བརྒྱུད་
 ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འདོད་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྲིས་
 ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པར་བརྗོད་
 པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པས་ནས་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པས་ཉག་པར་ལྟར་འགྱུར་ལ། སྡོན་གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དངོས་
 པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྦྱངས་ནས་ད་ལྟ་བྱིས་དེ་ཞིག་པས་མེད་དོ། །ཞེས་ཁས་སྦྱངས་པས་ཆད་
 པར་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཉག་པར་འཛིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་ཅེས་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་སོགས་གཞུང་གོང་མའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་
སྤྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་
ཉིད་དོ་སྟེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་
པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
འདོད་པ་དེ་དངོས་པོ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་མ་བྱུང་ན། དེ་དག་གཏན་ནས་མེད་
པ་པོར་བྱའི་རྩ་དང་འབྲས་བྱ་ལས་སྤངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་ལྟ་བུ་ནི། རི་སྒྲིབ་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིབ་
དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་
དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། པོར་བྱའི་རྩ་དང་འབྲས་བྱ་ཉེས་སུ་སྤྲོ་བ་ལས་མ་འདས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཛོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བྱི་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ།
དབུ་མ་པས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དངོས་སྤྲོ་བས། སྤྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་པོ་དང་
མཚུངས་པར་རྩོད་པའི་ལན་དུ། སྤྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་པོ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པས་སྤྲོ་ཆགས། ཁོ་པོ་
ཅག་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་མི་མཚུངས་པའི་ལན་ཡང་མ་མཛད། སྤྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་པོས་མེད་པར་

ཁས་སྒྲངས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་མི་མཚུངས་ཞེས་ལན་མ་
མཛད་པར་དབུ་མ་པས། སྐྱེ་བ་ལྔ་སྐྱེ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཡོད་
པར་ཁས་སྒྲངས། སྐྱེ་རོལ་མེད་པ་པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་
མི་མཚུངས་པའི་ལན་མཛད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་
གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེ་ཞིག་ལྟ་
བ་འདྲིའི་སྒྲོན་མ་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མེད་དེ། དབུ་མ་པ་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར་ལ། དེ་དག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་བྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་མི་རིགས་པ་དང་།
དགོངས་འབྲེལ་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒོམ་པའི་
ཆེན་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་མི་རིགས་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ། རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
སྒྱིར་སྒོ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་གང་
དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་སྤྲ་གསུམ་ཡོད་པས། དང་པོ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་སྒོ་
གཉིས་པ་དེ་སྒོམ་དགོས་པའི་བྱིར། སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ངེས་ཤེས་བྱངས་
ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་རྒྱན་གྱིས་འཛིགས་པ་འབྱུང་བ་ན་ཆོས་རྒྱན་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འཛིགས་པ་སྟོང་བྱས་ཀྱི། ཆོས་རྒྱན་ཡོད་
མེད་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བས་དེའི་འཛིགས་པ་སྟོང་མི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཀླུ་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། ཅེས་སོགས་དང་། འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་
 པར་ནི། །དེ་སྒྲོང་བ་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་
 མོངས་སྒྲོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་འགྱུར་
 ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བས་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་དེ་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བའི་བྱ་རི་དྲགས་
 སོགས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འབྲུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་། །དེ་རྣམས་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་དང་དེའི་གཉེན་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟག་ནས་འགོག་པ་
 དེ་ཡང་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་ལེན།
 དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྟོང་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་
 རས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལྟར་ན་འགལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་དང་ཉོན་
 ཤེས་སོགས་གཟུགས་སྒྲོ་སོགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
 ཞེས་སྒྲོ་བས་ཐ་སྟོང་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཐ་སྟོང་ཀྱི་དོན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་སྒྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་
 སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་
 དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཆད་མ་ཡིན་ན་
 བློ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་ཁ་ཆོན་ཆོད་
དམ་མི་ཆོད་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་པ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྐྱེ་བ་དང་ཐལ་
འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བདག་སྐྱེ་
སོགས་བཞིར་བརྟག་ནས་འགོག་ཅུས་མི་ཅུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོར་
སྐྱེ་བས། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ཐ་སྟད་བརྟགས་པའི་བརྟགས་དོན་བཙལ་བའི་ཆོན་ཆེད་པའི་སྐྱེ་བར་
ཁས་སྤངས་པས་བཞིར་བརྟག་པའི་སྐོན་ནས་འགོག་ཅུས། ཐལ་འགྱུར་བས་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་
བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དེ་ལ་བརྟགས་དོན་བཙལ་བའི་ཆོན་ཆེད་པ་འགོག་པའི་
རིགས་པས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་
སྐྱེ་བ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་བཀག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པས་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིར་ནི་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་
པ། །དེ་ཉིད་མཁུན་པའི་མཆོག་གིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར། གལ་ཏེ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་རི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་

བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མ་སྤྱི་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན་འོན་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་
བྱུང་། །དེའི་ཕྱིར། བན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གྱེ་མ་གྱེ་རྩུང་ན་བ་དང་
སྟོང་མེད་པས་ཀྱང་བཀལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དཀའ་བ་ཞིག་བབ་སོ། །གང་གི་ཆེ་
ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱི་སོ་
ཞེས་སྤྱི་བ་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ། ཆོས་རྣམས་འཇུག་པ་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་། མཐར་ཐུག་དཔྱད་
བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གཉིས་སོ་དེ་དབང་གང་བཅོན་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་
ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཆོད་མས་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
རྣམས་མ་གཟེགས་པ་ཡིན་གྱི་མེད་པར་གཟེགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་གཟེགས་པ་ཡང་ཡུལ་མ་
ཡིན་པས་མ་གཟེགས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ་ཆོད་མ་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐར་
ཐུག་གི་དོན་འཇུག་པ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཆོད་མ་དབང་བཅོན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་འཇུག་པ་
ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དབང་བཅོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་ལ་
མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་མི་གཞོད། མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་
དོན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་མི་གཞོད་དེ། དེ་ལྟར་གཞོད་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པས་དོན་དམ་བདེན་
པ་བཀག་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་བཀག་པར་འགྱུར་བས། བདེན་གཉིས་
གཞི་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་འདུ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོག་ངེས་དོན་
ལ་རྟོག་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་རིགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་ལ་མི་རྟོན། ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་རྟོག་པའི་བྱང་པར་འཐད་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཞལ་བའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཞལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་
 བྱིར་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། ཚད་མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བ་སྟོན་སྒྲ་ཚོགས་སུ་
 སྒྲང་བ་དེ། གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་སྒྲང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་
 དེ། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་
 ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པའི་ངོར་ཇི་ལྟར་སྒྲང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གནས་
 ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་པའི་ངོར་ཇི་ལྟར་སྒྲང་བའི་དོན་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་དེ།
 རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དགག་བྱ་བྱ་བ་ཆུང་བ་བཀག་པ།

༩ གཉིས་པ་དགག་བྱ་བྱ་བ་ཆུང་བ་བཀག་པ་ལ། ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ། འཛིག་བྱེད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ། གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་དེ། རོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལ་བསྐྱོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། སེམས་ཅན་པས་དངོས་པོའི་སྤྱིང་དུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག དེས་དངོས་པོ་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་པོ་དེས་སྤྱིང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་དེ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲ་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་གྱིས་སྤྱིང་པར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེས་ལྷ་གྲ་བཤེན་པར་འཛིན་པའི་བཤེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་གྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་མི་རྟགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱུར་བའི་གྲོག་སྐྱར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཤེན་འཛིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་གྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་ལྟར་དེ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཤེན་པར་གྲུབ་ན་བྱ་བ་ཆུང་བ་གསུམ་པོ་དེར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ཡང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བཤེན་པར་གྲུབ་ན། རྟག་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྟག་པར་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཅ་ཤེའི་ལུང་དེས། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱའི་བྱང་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་
དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུའི་ཆ་བ་ལྟར་ངོ་བོ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད། འཛིག་
བྱེད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས། གནས་སྐབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར། ཐག་པ་སྤྲུག་
པ་གཅིག་རིང་པོར་འཛིན་པ་ན། མཐོ་གང་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ་རིང་པོར་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། ཐག་པ་
འདོམ་གང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། རིང་པོའི་སྒོ་འདོར་བ་དང་། བ་རི་རྩ་རི་ལ་བསྟོས་པ་དང་།
རྩ་རི་པ་རི་ལ་བསྟོས་པ་དང་། མེའི་ཆ་བ་དེ། ཚུའི་ཆ་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་
འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས་ཀྱང་། མེའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཐག་གིས། དེ་མེའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་འདོར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་མེའི་དུས་གསུམ་ག་
ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་མེ་བདེན་པས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འཛིག་བྱེད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆོས་དང་པོ་དང་སྒོམ་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཆ་གས་
ལ་མི་བསྟོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ངེས་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
ལམ་སྒོམ་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས། བྱང་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་

གྲི་ཞལ་གྲིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་གྲི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་
 གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་
 བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་
 གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ལ་བཟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་དེ་ཡོད་
 དམ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྒྲ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པ་
 རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཚུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མེ་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་རང་བཞིན་གྲིས་མ་བྱུང་གྱང་དེ་མའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་དང་།
 དེ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མས་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་
 གྱང་། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་མས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དུས་
 གསུམ་དུ་ཡང་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ། གང་ཞིག་སྤར་མ་བྱུང་བ་ལས་
 བྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། གང་ཞིག་རྒྱུ་ཆ་བཤམ། རྒྱ་རོལ་དང་པ་རོལ་ལས། རིང་པོ་དང་ཐུང་
 དུ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་བཟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
 བཛྲོད་དོ། །ཅི་མའི་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་གྱང་ཉན་པ་སོ་རྣམས་གྲི་སྒྲག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། །སྒྲོ་བཏགས་
 ནས་ཀུན་རྫོབ་དུ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཛྲོད་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་
 མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། །སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་
 རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དགག་བྱའི་ཚད་ངོས་བཟུང་བ།

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་དགག་བྱའི་ཚད་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དགག་བྱ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིབ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྲར་མི་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིབ་གཉིས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་ན་འགོ་བ་རྣམས་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གང་ཡིན་
འདྲིར་དཔྱད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལོག་ཏྟག་དང་། ལོག་ཏྟག་
དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཚེད་བསྒྲོག་རང་འགྲེལ་ལས།
སྤྱིས་བྱ་ཁ་ཅིག་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་པ་ལ། རོན་དམ་པར་བྱད་མེད་
ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེས་འདོད་ཆགས་
སྤྱིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྤྱལ་བ་ཞིག་སྤྱལ་ལ་དེས་དེའི་ལོག་
པར་འཛིན་པ་དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཆིག་སྤོང་བ་སྤྱལ་བ་ལྟ་བུས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྤོང་བ་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་དང་འབྲེལ་བ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲོག་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུལ་གྱི་དགག་བྱ་དང་
དུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དུལ་གྱི་དགག་བྱ་གཙོ་བོར་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་འཛིན་ལྟར་སྤྱིས་ཀྱི་ཞེན་དུལ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ནས་འགོག་
མི་བྱས་ན། བདེན་འཛིན་ལྟར་སྤྱིས་སྤོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་སྟོན་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ལྟར་སྤྱིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་ཤིང་སྤྱིས་བྱངས་ཏེ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་བྱིས།

ལོག་རྟོག་དེ་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ནམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ནི་དང་པོ་དང་། བྱི་མ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་ཆོས་གང་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཆེད་དུ་བསམས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགག་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་གྱི་ཀུན་བཏགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཙམ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབབ་ན་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ན་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྒྲོམ་དགོས་པས། དེས་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་མཛོན་གྱུར་བ་སྤོང་མི་རུས་ན་དེའི་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་པ་ལྟ་སྒྲོམ་གྱང་ཅི་དགོས་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཙམ་སྒྲོམ་པས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིས། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བ་ལ་མི་པན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱའི་གཙུག་པོ་ལོག་པ་དགོས་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་ངེས་ནམ་འབྲེད་ལས། ལུགས་འདིར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། སྐྱར་འདེབས་ནི་བྱུབ་མཐས་བཞག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གྱང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་། དེས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་

གྲིས་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆད་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ནི། གོ་
གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར། དུལ་རང་གི་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྡོད་ལྷགས་ཀྱི་སྡོན་ས་ཡོད་པ་དེ། འོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མཐར་
སྒྲག་ཡིན་གྱི། མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྡོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ།
འོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་ཆོས་མཐར་སྒྲག་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་
རང་གི་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་སྡོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྡོད་
ལྷགས་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྡོད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་
གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལྷགས་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྡོད་ལྷགས་མིང་
དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྷགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས་དབྱ་མ་པ་གཉིས་དགག་
བྱ་ལ་སྡོའི་ངོར་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བ་ནི། མིང་བདས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གིས་སྡོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་དེ། འོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མཐར་སྒྲག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་འཛིན་
རྟོག་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་། མེད་ན་མེད་པས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཐག་ཁྲའི་སྤེང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ན་སྐྱལ་འཛིན་
ཀྱི་སྒྲིལ་པའི་ཆེ། ཐག་ཁྲ་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། དབྱེབས་དང་། ཆོགས་པ་དང་། དེ་ལས་
འོན་གཞན་པ་གང་ཡང་སྐྱལ་དེའི་མཆོན་གཞིར་བཟུང་རྒྱ་མེད་པས་ཐག་ཁྲའི་སྤེང་དུ་སྐྱལ་རང་

འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལས། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ར་དེ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་སྤྲོང་དུ་རར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆེ། སྤང་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཆོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་གང་ཡང་ར་དེའི་མཆོན་གཞིར་བཟུང་བྱ་མེད་པས་ར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོའི་སྤྲོང་དུ་ར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་ཐག་ཁའི་སྤྲོང་དུ་སྒྲུལ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་མཆུངས་ཀྱང་། བཏགས་དོན་གཉིས་ལ་ཆད་མས་གཞོད་མི་གཞོད་མི་མཆུངས་ཏེ། དང་པོའི་བཏགས་དོན་ལ་ཆད་མས་མི་གཞོད། ཕྱི་མའི་བཏགས་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོའི་སྤྲོང་ན་དེ་ཡོད། ཐག་ཁའི་སྤྲོང་དུ་སྒྲུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐག་ཁ་སྒྲུལ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རའི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། སྒྲེས་བུ་ས་མེན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མེན་རྒྱང་མེན་ནམ་མཁའ་མེན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱན་མེན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྒྲེས་བུ་གང་། །ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཀྱན་ལ་སྒྲོས་སྒྱུར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ཆོས་ཙན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་
ཙམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་འཐད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཉིད་རྟོག་པས་
བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཙན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཙན་གཉིས་
གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་
དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་མ་ཆང་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྟུ་གྱ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་ན། སྟུ་གྱ་དང་དེ་གཉིས་
བདེན་གྲུབ་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟུ་གྱ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཡང་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུ་གྱའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་
གཟིགས་འོར་ཡང་སྟུ་གྱ་ཡོད་པ་དང་། སྟུ་གྱའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་སྟུ་གྱ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་
དེ་བསྟོན་མེད་དུ་འབྱུང་། དེ་ཡང་བརྟེན་སྐྱར་བ་པོ་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཏུ་ཡང་མ་བྱུང་། རྟོག་
མེད་ཤེས་པས་བརྟེན་སྐྱར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟོག་མེད་ཤེས་པས་བརྟེན་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་
ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མིང་ཙམ་བརྟེན་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྟངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ། སྒྲམ་བྱ། བུམ་པ་ཞེས་པ་དང་།

ལྷས་སྒྲིལ། མཆོད་སྒྲིལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོམ་ནས་སྒྲུང་དོར་ལ་ཞུགས་ན་
 སྒྲུང་དོར་མི་སྒྲིབ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་བཏགས་དོན་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་
 དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་བྱུང་བ་བཏགས་ནས་སྒྲུང་དོར་ལ་ཞུགས་ན་སྒྲུང་དོར་
 རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་སྒྲིལ་དང་ཕྱད་འདོད་པའི་མི་ཞིག་གིས། ལྷས་
 སྒྲིལ་གང་དུ་ཡོད་ཟིན་པ་ན། བྱ་རོག་སྐད་སྒྲོག་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱིས་
 ཆོམ་ནས་བྲིས་དུ་ཞུགས་ན་ལྷས་སྒྲིལ་དང་ཕྱད་པར་བྱས་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་བཏགས་
 དོན་ལྷས་སྒྲིལ་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་བྱུང་བ་བཏགས་ནས་
 ཕྱད་དགོས་ན་ཕྱད་མི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 གསང་བ་སྤོ་རྣམས། དང་པོ་ཉིད་ནས་རྟོག་པས་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པས་བཏགས་
 ཙམ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། བཙལ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟོག་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་འཛིག་རྟོག་དང་མ་ཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 འཛིག་རྟོག་པ་དང་མ་ཐུན་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡང་། འཛིག་རྟོག་སྒྲིབ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པར་
 ཁས་སྒྲུངས་ན་ཡོད་པ་དང་། མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་
 སོ་སྒྲེ་བོ་དང་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ལྷན་
 སྒྲིས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟོག་པ་དང་
 མ་ཐུན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བཙལ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟོག་དང་ལྷན་ཅིག་
 ཅོད་གྱི། ང་ནི་འཛིག་རྟོག་དང་མི་ཅོད་དེ། །གང་འཛིག་རྟོག་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་
 ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཛིག་རྟོག་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ཡིན་པ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
 དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་
 ལས། །སེམས་དབྱུལ་འཛིགས་པ་ང་ཡིས་བསྟན་བྱས་ནས། །སེམས་ཅན་སྟོང་ཤག་དུ་མ་སྟོ་
 བསྟེན་ཡང་། །གང་དག་ཤི་འཕོས་ངན་འགྲོར་བྲག་འགྲོ་བའི། །འགྲོ་བ་དེ་དག་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་
 ཡིན། །གང་དག་རལ་གྱི་མདའ་ཆེན་མཆོན་འབྱིན་པའི། །གཞོན་པ་བྲེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དེ་དག་ན། །ལུས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་མཆོན་ཆ་མེད། །སྒྲ་
 ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྟོག་ཁ་འབྲེད་ཅིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་
 ན་དེ་ལ་འང་བྲེད་པོ་འགའ་མེད་དོ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་
 གིས་འཛིག་རྟོན་རྣམ་བཏགས་ཏེ། །འདུ་ཤེས་འཛིན་པས་བྱིས་པ་རྣམ་པར་བྱེ། །འཛིན་དང་འཛིན་
 མེད་པ་ཡང་འབྱུང་བ་མིན། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མི་ལམ་སྦྱུ་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། །ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྲིར་དེ་ལྟར་སྒྲུང་གྲུང་ཀྱང་། །གྲོང་ཁྲིར་
 རྟོགས་བཅུར་ཡོད་མིན་གཞན་ནའང་མེད། །གྲོང་ཁྲིར་མིང་ཅམ་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག །དེ་
 བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་འགྲོ་འདི་གཟིགས། །ཞེས་དང་། །ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 །འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །གཟུགས་དང་། །ཆོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་དང་།
 །འདུ་བྲེད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །གཟུགས་ནི་སྦྱུ་མ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མིང་བཅས་བཞག་པའི་གཟུགས་སོགས་སུ་མ་ཟད་འཛིག་བྲེད་གྱི་མིང་བཅས་ཡང་མིང་བཅས་
 བཞག་ཅམ་ཡིན་ཏེ། །རིགས་པ་བྱུག་ཏུ་པ་ལས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟོན་མ་རིག་རྟེན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིག་རྟོན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་
 འཐད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། །གཟུགས་གྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་

ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་མིང་ཅམ་
 ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །བདག་གཞན་
 ཏུ་ནི་བསམ་བྱས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཁམས་རྒྱལ་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་གདགས་པར་མ་
 གཏོགས་པར། །གང་གི་ཡོད་དང་མེད་འགྱུར་བའི། །འཛིག་རྟེན་དོན་ཏུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བདུས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་
 པར་འཛིན་པ་སྟན་སྒྲིལ་དང་། ཆོས་རྣམས་མིང་བདུའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་
 པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ། རྣམ་སྤྱོད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འོག་ཏུ་དགག་སྒྲུབ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་འདི་དག་འགོག་པ་དང་། མིང་བདུས་བཞག་ཅམ་ལ་འཆིང་གོལ་དང་།
 བྱ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་། དེ་དག་ཏུ་གྲུབ་ན། གནས་ལུགས་སུ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། དོན་དམ་བདེན་པར་
 གྲུབ་དགོས་ཀྱང་། དེ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་
 མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཏུ་གྲུབ་པས། གསུམ་པོ་དེར་འགྲུབ་ཀྱང་
 བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། རིགས་པ་
 རྒྱལ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་བྲངས་པ་ལས། ཟུང་འདས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཟུང་འདས་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་ཏུ་བདེན་
 པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་མཐུན་བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། གནས་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་

བོར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་ཡོད་
 པས་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་སོང་ཡང་། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 འགོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ལམ་རིམ་དང་། བྱང་པེས་
 རྣམ་འབྲེད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་འདི་ཙམ་ལ་
 ཐལ་རང་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པ་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་
 མི་བཞེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྐྱས་པ། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 མངོན་སུམ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བཞེད་མི་བཞེད་སོགས་རིགས་
 པ་དུ་མས་འབྲུབ་གོ། །

མཐའ་བཞེད་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་
 དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་
 གཞན་དག་ལས་ལྷ་ག་ལ་ཞིག་ ཁྱེས་པ་ནས། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་སྤྱིར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས། ཞེས་པ་ནས། ལྷག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་
 གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དང་པོ་ལ། མཐའ་བཞེད་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་
 དུ་དགག་པ། དེ་ལ་ཙོད་པ་སྒོང་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་
 ཚུལ། རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནས། དངོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་སྤྱིན་ཆོགས་དང་
 མཚུངས། ཞེས་པ་ནས། མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
 གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་

བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བཞི་པ་ནི། སོ་སོ་སྒྲི་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །ཞེས་
པ་ནས། རྣམ་དབྱེད་པ་ནི་ཐུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

མཐའ་བཞི་སྒྲི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲི་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་དེ་ལས། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་
གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཐའ་བཞི་ལས་སྒྲི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་རི་
ཏྱར་མཛད་ཚུལ། དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ། འཕྲོས་དོན་དགག་སྐྱབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་མཉམ་ཉིད་བརྩུ་
གསུངས་པའི་ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲི་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་ན།
མཉམ་ཉིད་གཞན་རྣམས་བསྟན་སྒྲ་བར་དགོངས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་མཐའ་
བཞི་ལས་སྒྲི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མཛད་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པའི་
དམ་བཅའ་ལྷགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་བྱིར་འདིར་ཆོས་སྒྲི་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་
མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པར་སྒྲ་བར་དགོངས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ཐོག་མར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་
མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྒྲི་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་ནམ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་གཞར་ཡང་གི་སྒྲིའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཞིང་། གང་ན་ཡང་ཞེས་
པ་ནི་ལུལ་དུས་གང་གི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲི་བའི་གཞི་སྟོན་པ་དང་། གང་དག་ཅེས་པ་རྟེན་པའི་

ཆིག་གིས་གང་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་
ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞར་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གང་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་པའི་ཆིག་གིས་
ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་པའི་ཆིག་གིས་
ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་
ལུགས་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་ཡང་དེའི་གྲུབ་མཐའ་དབང་གིས་མི་སྤྱེ་སྟེ། དངོས་སྤྱོད་
བས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་ཞེས་དམ་བཅས་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཆེ་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་མ་སྤྲང་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན་ཡུལ་དུས་རང་
བཞིན་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ། མཐའ་བཞེ་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞུང་གི་མཚམས་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་
སྤྱེ་བ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དང་
གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། འདྲིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་ལས་སྤྱེ་བ་དང་སྤྱེལ་གྱི།
ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་པ་དོན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བཞོག་
མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྲོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདྲིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ལས་སྤྱེ་བ་དང་སྤྱེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་པ་དོན་གྱིས་འབྲུབ་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་འོག་མ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་གི་དབང་གིས་ཀྱང་བདག་ལས་མི་སྤྱེ་
སྟེ། ཡུལ་འདྲིར་གྲུར་གྲུམ་མི་སྤྱེ་ཡང་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྱེ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་མི་

སྒྲི་བ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན། དུས་འདིར་ལོ་ཐོག་སྤུན་སུམ་ཆོག་མ་མི་འབྱུང་ཡང་དུས་གཞན་དུ་
འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྒྲི་བ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་
བལྟས་ནས་མི་སྒྲི་ཡང་རང་བཞིན་འདི་ལས་སྒྲི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྲི་བ་ཅམ་
ཡང་མ་ཡིན། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མི་སྒྲི་ཡང་དངོས་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་
སྒྲི་ཞེས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཞི་པོ་དེ་གང་གི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲི་བའི་ཕྱིར།

མཐའ་བཞི་ལས་སྒྲི་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲི་བ་གང་
རུང་འགོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་གཅོད་མཆམས་དེ་ལྟར་
ཡིན་གྱི། སྒྱིར་དབུ་མ་སྤྲང་བར་བཤད་པ་ལྟར་འགོད་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་དོན་གྱི་སྐབས་
སྤྱ། གང་གིས་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲིས་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་
མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདག་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱོད་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྒྲི་བའི་དམ་བཅའ་
མཛད་ནས། རྒྱགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་དེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ལྷལ་དུས་རང་
བཞིན་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྒྲི་བ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོག་གསལ་
ལས་ཀྱང་། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། རྒྱུགས་བཞི་ཁས་སྒྲུངས་
པའི་སློན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྤྱོད་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་སྒྲི་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ཐ་
སྙད་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་ནི་གཞན་སྒྲི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དེ། གཞན་སྒྲི་ཁས་ལེན་པ་

རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་བསམས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཁས་ལེན་ན་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་། འབྲས་བྱ་རང་དང་
 ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་སྦྱེའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
 ཆོས་ཅན་རེ་རེས་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་
 ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་
 དངོས་པོ་བདག་ལས་མི་སྦྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་
 དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས། བདག་མེད་ཟ་རགས་གང་དམ་བཅས་པའི་བཞེད་
 དོན་གང་ཡིན་ཀྱང་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། འཛིག་
 ཉེན་འདི་ན་ངི་སྦྱེད་སྒྲ་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 འབྱུང་བས་ན། མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བཞིའི་སྦྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམ་
 བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོག་ནས་ཀྱང་། མཐའ་བཞིའི་སྦྱེ་བ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། མཐའ་བཞིའི་སྦྱེ་
 བ་བཀག་པའི་མཐར། དེའི་ཕྱིར་སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་སུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། སྐྱོར་བ་ནམས་གྱིས་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བཞེད་དོན་འགོག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་དེ་ལས་གཞན་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བཀག་ཅམ་དེ་ཉིད་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་འདི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་སྐྱབ་གྱི་གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟགས་པ་དང་མེད་པར་བརྟགས་པ་འགོག་སྟེ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་། མེད་མཐའ་གཉིས་ནམས་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཉིས་བཀག་ཅམ་མི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་བཀག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དབུ་གསུམ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་བརྗོག་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གྱིས། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་བརྗོག། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་བྱབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་བྱེད་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་སྦྲངས་པ་ནམས་གྱི་ལུགས་ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པར་ཁས་སྦྲངས་པའི་བྱིར།

འཕྲོས་དོན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་དགག་པར་འགྱུར་བ་ལ་རང་གི་
དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཉོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་བཅད་པ་ལྟ་
བུས་མི་ཆོག་སྟེ། རང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱས་ཟེན་ལ་བཅད་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དང་ཡོངས་
བྱུང་ཅེས་པའི་སྐྱས་དགག་བྱ་སྐྱས་ཟེན་ལ་མ་བཅད་ཀྱང་། དེ་དག་ངེས་པ་ན་བདེན་པའི་སྒྲོས་པ་
བཅད་པའི་རྣམ་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ངེས་ན། རང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་པར་ངེས་ཀྱས་པའི་
ཆོས། སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། སྤྱ་བུ་ལྟ་བུ།

ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་སྐྱབ་པ་དང་ཆོགས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་པར་འགྱུར་ཞེས་འདོད་པ་
མི་རིགས་ཏེ། བྱམ་ཟེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེས་ཆང་མི་འཐུང་བ་མེད་དགག་ཡིན་པ་འགོག་མི་ཀྱས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྐྱ་མདོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་
འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞི་དང་ཆོགས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐུང་དེ།
བྱམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི། འཕངས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཆང་འཐུང་མི་འཐུང་སོགས་ཅི་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཉོགས་
དགོས་པའི་ཆོས། དགག་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས། རང་
ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ལྷལ་དུ་རང་གིས་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་

མི་འཕེན་པའི་དགག་པ། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་བུ།
 རང་ཉིད་ངེས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་བྱུར་པའི་ཆོས་
 གཞན་འཕེན་པའམ་སྒྲུབ་པའི་དགག་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་གཞན་
 དངོས་སུ་འཕེན་པ། རྒྱགས་ལ་འཕེན་པ། དངོས་རྒྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ། སྐབས་སྟོབས་
 གྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བའི་ལྷས་སྒྲིན་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ནི། ལྷས་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་
 མི་ཟ་བ་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་
 གང་རུང་དུ་ངེས། བྱད་པར་མ་ངེས་པར་ངེས་པའི་ཆེ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་འདོད་ནས་འདི་
 བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་རིགས་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་
 འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ལྟ་བུ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དགག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་མ་གཞག་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ལྷན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 བྱགས་སུ་བྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
 དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་དགག་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་གཞན་དངོས་ལ་འཕེན་པ་བསྟན་ནས། དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཞེས་
 པས་རྒྱགས་ལ་འཕེན་པ་དང་། ཆོག་གཅིག་ཅེས་པའི་དངོས་རྒྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ་དང་།
 དེ་ལྟར་རང་ཆོག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་། གཞན་
 པ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་མེད་དགག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
 དམ་བཅའ་མཛད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མཛད་པར་འགྱུར་ཉེ། རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་ན་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བཞི་འགོ་ག་པའི་རིགས་པ་རྩ་བས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། བདག་སྐྱེ་བཀག་པ། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བྱེད་ཅོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་བགྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་བྱེད། །ཞེས་པ་ནས། གང་བྱེད་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བཞི་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མ་བཤད་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བྱུང་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་གིས་བྱེད་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་དང་། རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་དགག་པ་ལ། རྩོད་པ་སྟོང་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བས་མཐར་འཇིག་གི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཚུལ་དང་། རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྲས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། གང་གིས་སྤྱིན་ཆོགས་དང་མཚུངས་གཏི་ཐུག་སྐྱུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་སྤྱར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འབྲེལ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་བཀག་པ་དང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་བཀག་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པའི་བྱུང་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་བཀག་པ་དང་། འཛིག་
 ཉོན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རང་དང་ངོ་པོ་
 གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཀག་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། རྒྱ་དུས་སུ་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་སྐར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་ན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་
 མེད་དུ་ཐལ་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། དུས་དབྱིད་དུས་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་ས་
 བོན་སྤང་རོ་ལྟར་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ས་བོན་སྤིང་མཐའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཟེར་ན། འོ་
 བ། ས་བོན་གྱིས་ས་བོན་སྤང་རོ་ལྟར་ཉམས་པར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་
 ཞིག་ ས་བོན་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུང་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དང་
 བཅས་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་
 པ་ནས། རི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་ན་ས་སྐྱུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་རོ་
 ལུས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་སྐྱུ་གུའི་
 གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བས་ས་སྐྱུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་
 ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་སྐྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་ ས་སྐྱུག་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་
 གྱི་དུས་སུ་ས་བོན་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་གུ་ཡང་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་
 འམ། ཡང་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་གུ་བཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ས་བོན་
 ཡང་བཟུང་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དང་བཅས་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། བྱེད་
 རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་སྐྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཁས་མི་
 རྒྱངས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ། འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ས་བོན་ཞིག་
 པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་
 མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདག་སྐྱེ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ན་ཡང་
 དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་
 ལེན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་བདག་སྐྱེ་མེད་པས་བདག་ལས་
 སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་བསྟུན་ཏེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་
 ཞེས་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ཙ་ཙ་ཞེས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་བཀག་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཡིན་ན་ལས་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞེས། ཙ་ཙ་ཙ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་རིགས་པས་
 དགག་པ་ལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་
 མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དབུ་མ་ཐལ་བཞེད་ག

༥ གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་འགོག་
 པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཀོད་པ་དང་། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་
 སློན་བཟོད་པའི་ཚུལ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སློན་དེ་སྤངས་པའི་སློན་ས་འགྲེལ་པའི་དགོངས་
 པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།

བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་སྤྱུགས་སྡེ་མ་བརྗོད་པ།

༥ དང་པོ་ལ། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གངས་ངེས་བྱས་ནས་དེ་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཀྱི་རང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་འདོད་ཅིང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་དུ་
མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་གཙོ་བོ་མེད་
ན། རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས། ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གང་
ཡིན་རྒྱུ་ཚུ་ལུང་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལྷ་གྱའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པས་རྣམ་འགྲུང་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་གྱ་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡང་། ལྷ་གྱ་ལྷ་གྱ་
ལས་སྐྱེ་བའམ། ལྷ་གྱ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རང་དབང་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྱ་ས་
བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ན་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ལྷ་གྱའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས་ལྷ་གྱ་ལྷ་གྱའི་
རང་བཞིན་དུ་གྲུང་བའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་གྲང་
རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་མ་བཞིན་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱ་དུས་སུ་
སྐྱེས་ཐོབ་གྲང་གསལ་མ་བཞིན་པས་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་དགོས་པར་གངས་ཅན་གསལ་བྱེད་པས་
འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་བའི་ས་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པ་དང་། རྒྱུན་ཐོབ་ས་སྦྲར་ཡང་གསལ་དགོས་པ་འདོད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མས་སྐྱེར་ཤེས་བྱར་མེད་པ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པ་
ཞིག་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུན་ཐོབ་ས་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་
པ་མེད་ཅིང་། དགོས་པ་ཡོད་ན། སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཕྱི་མས་མ་སྐྱེས་པ་
ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བས། རྒྱུན་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་གྱིས་
གསལ་དགོས་པར་འདོད་ཅིང་། གསལ་ཐོབ་སྦྲར་ཡང་གསལ་བ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། དགོས་པ་

ཡོད་ན། སྤར་ཡང་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་བཀོད་པ།

༥ གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་བཀོད་པ་ལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱ་གྲུའི་རང་བཞིན་དང་སྤྱ་གྲུའི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱ་གྲུ་བཞག་ཏུ་མེད་པས། དེས་ན་སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་གྲུབ་པ་སྤར་ཡང་ས་བོན་ལས་སྤྱེད་གོས་ན། སྤར་ཡང་སྤྱེད་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། འགྲེལ་བ་བྱུ་བྲ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པ་རྣམས་བདག་ལས་སྤྱེད་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྤྱེད་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྤྱེད་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱེད་ན་ནམ་ཡང་མི་སྤྱེད་བར་མི་འགྱུར་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྤྱེད་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྤྱེད་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤར་ཡང་སྤྱེད་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། འགྲེལ་བ་དེས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེ་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དེས་བདག་སྤྱེད་འགོག་ཏུ་སྤྱ་གྲུ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཤིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཆོག་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གི་
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པས་དེས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
གིས། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ལས་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་བྱུ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ས་བོན་ལས་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས། འབྲེལ་པ་དེས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། དེ་སྐར་བཞད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཁེགས་རུས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཁྲབ་པ་དེ་གངས་ཅན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འགོ་དོན་མེད་
པ་སོགས་གྱིས་འོག་ནས་འཆད་པའི་གཞི་དབྱེད་འདུག་པའི་ཕྱིར།

ལེགས་ལྷན་གྱིས་འབྲེལ་པའི་དོན་དགོངས་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སློན་བརྗོད་ཚུལ་ལ། འབྲེལ་པའི་
དོན་ཇི་ལྟར་དགོངས་པའི་ཚུལ་དང་། དགོངས་ནས་སློན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དང་། ཚུད་པ་སློང་བ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྲེད་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་
སྐར་ཡང་གི་དོན་ཡོད་པར་དགོངས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསྐྱོག་དོན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་
ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་ན། དེ་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སློན་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་འབྲེལ་པ་དེས། སྐྱེ་ལྷན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་

དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། མ་
ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་པར་དགོངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྲབ་པ་གངས་ཅན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་
འགོ་དོན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་འགལ་ཁྲབ་ཏུ་སོང་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་དེས་འཕངས་པའི་སྐྱོར་བའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱང་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཐལ་འགྱུར་དང་གཏན་ཆིགས་ལ་དེ་ལས་སྐྱོན་ཆེ་བ་མེད་
པས་དེའི་སྐྱོན་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་
དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་བྱུང་བས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་
ལྷ་བུའི་མཁས་པ་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འགྲེལ་བ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བསྟན་པའི་
སྐྱོན་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་འགྲེལ་བ་དེས་དེ་མ་བསྟན་
པར་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུགས་དང་བཅས་པའི་གཏན་
ཆིགས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུགས་བཅས་ཉགས་སུ་
བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འགྲེལ་བ་དེས་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན།
བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཚོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེ་ལྟར་ཁྲབ་པར་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ། འགྲེལ་བ་དེས་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་
པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུགས་དང་བཅས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་དོན་རིམ་རྒྱུ་
 དགོངས་ཚུལ་དང་། དགོངས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་
 བའི་དོན་རིམ་རྒྱུ་དགོངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིལ་བྱ་བྱེད་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་
 སྒྲིལ་བར་ཐལ། བདག་ལས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བ་དེ། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྒྱ་དུས་སུ་མི་
 གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲིལ་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བ་དོན་
 བཅས་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲིལ་བ་དེ་ལུགས་བསྟན་གྱི་སྒྲིལ་བ་དང་། སྒྲིལ་བྱ་
 གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིལ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། རག་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་བྱུང་བའི་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིལ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ།
 རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

དགོངས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྒྲིལ་བཟོད་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ། བདག་སྒྲིལ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་
 དཔེ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིལ་བཟོད་པའི་ཚུལ་དང་། དབུ་མ་བས་བདག་སྒྲིལ་མེད་པར་དམ་བཅས་
 པའི་དམ་བཅའ་ལ་གངས་ཅན་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་པའི་སྒྲིལ་བཟོད་
 ཚུལ་དང་། གལ་ཏེ་བཞེད་དོན་ཉགས་སུ་འགོད་ན། དབུ་མ་པའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིལ་
 བཟོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲིལ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་འདིས་བདག་སྒྲིལ་

འགོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་གི་རྟགས་དཔེ་ཡང་དག་མ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་ཟིན་ལྟར་ན། སྐྱེ་ལྡན་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་
 སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྱག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ཡང་ན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ།
 བདག་ལས་སྐྱེ་ན་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྱག་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གང་
 རུང་ལས་མ་འདས། དང་པོ་ལྟར་ན། དབྱ་མ་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། ཕྱི་
 མ་ལྟར་ན། གངས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། དབྱ་མ་པས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྱག་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྱག་བཅས་ཁས་སྦྲངས། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་
 དོན་མེད་དང་སྤྱག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཆད་མས་ངེས་ན། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གངས་ཅན་ན་རེ། ཁྱོད་གི་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན། མངོན་པར་
 གསལ་ཟིན་པའི་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ལྷ་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་
 གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
 ན། མི་འཐད་དེ། དེ་གངས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གངས་ཅན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གི་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ལྷ་བུའི་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་པས། གཏན་
 ཆིགས་གང་བཞོད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འགལ་ཁྱབ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གལ་ཏེ་བརྗོད་དོན་རྟགས་སུ་བཞོད་ན་དབྱ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་
 པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 བསྐྱེད་མི་ཅུས་པས། རྟགས་དཔེ་ངེས་པར་འགོད་དགོས་ཤིང་། དངོས་ཟིན་ལྟར་འགོག་མི་རུང་

བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས། དེས་ན་སྐྱེ་ལྔ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ།
བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐུག་མེད་
དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་ཐུག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བསྒྲིག་དོན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་པར་མཛོད། དེ་འགོད་ན་བདག་སྐྱེ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་ན། བདག་སྐྱེ་བཀག་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་
སྐྱེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་བསྒྲིག་པའི་དོན་སྐྱེ་
བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྒྲིག་དགོས་
ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཉགས་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་
བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་ན། བདག་སྐྱེ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་
བྱེད་པ་མཛོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་བསྒྲིག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐྱབས་སུ་བདག་སྐྱེ་སྐྱབ་
པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བསྒྲིག་པའི་དོན་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་བསྒྲིག་པའི་དོན་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ན་གྱིས་འཕྲུལ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་དཔྱེད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་སྐྱེ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་དབུ་མ་པའི་བྱུ་བ་
མཐའ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པར་འགྱུར།

གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ན་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་
 པའི་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་ན་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད། སྐྱེ་བ་ཞིག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་
 བྱས། བདག་སྐྱེ་ནི་བཀག་དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་
 རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་དེས། བྱད་པར་མ་ངེས་པ་ན། རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས།
 འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་གྱིས་སྐྱས་པས་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་མཛོན་པས་དངོས་
 པོ་ནམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་།
 སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱོན་
 སྒྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་སྤྱོད་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་འགྲེལ་
 པའི་དོན་དགོངས་པའི་ཚུལ་དང་། དགོངས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། ལེགས་
 ལྡན་འབྱེད་གྱིས་མདོར་བསྟན་ལ་སྤར་ཡང་གི་དོན་ཡོད་པ་དགོངས་ཤིང་། སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་
 འགྲེལ་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་འགྲེལ་པ་དེས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་གམ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་ །དང་པོ་ལྟར་
 ན། མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀུས་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་ཡང་དག་དངོས་སུ་མ་

བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 དང་སྤྱག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། བདག་སྐྱེ་
 འགོག་བྱེད་གྱི་བརྒྱུག་དོན་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་གང་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་
 སྐྱེ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་སྤྱག་བཅས་དེ། ཐལ་འགྱུར་
 དེས་འཕངས་པའི་སྐྱོར་བའི་གཏན་ཆིག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
 རིགས་ཏེ། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྱག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱབ་མཐའ་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་དང་།

གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་ཡང་། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་
 ཐལ། བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་གང་ཞིག་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྱག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། དེས་
 ར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་མདོར་བརྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྤར་ཡང་གི་དོན་ཡོད་པར་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་དང་
 འབྲེལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྱག་མེད་གྱི་
 བརྒྱུག་དོན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྱག་བཅས་པ་རོལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་
 གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཁས་བླངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཆེ་
 བས་སྐྱོན་སྒྲོངས་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱི་སྐྱོར་བའི་བརྒྱུག་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བརྒྱུག་
 ཁྱབ་གྱི་བརྒྱུག་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་
 བརྒྱུག་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པར་དགོངས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་

མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱ་བ་འགལ་བྱ་བ་ཉུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གོང་དུ་བརྗོད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གཞན་སྐྱེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་
 སྐྱེ་བ་དེའི་དགོངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་དེའི་དགོངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
 ཡིན་ན། བདག་སྐྱེའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་རིགས་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་
 དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་ན། གཞན་སྐྱེའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་རིགས་པ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ལེགས་
 ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྤར་ཡང་གི་དོན་དགོངས་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་མ་
 དགོངས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་
 པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟེན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་པས། དེའི་བརྒྱུག་དོན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
 ཐུག་བཅས་པ་རོལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྤངས་དགོས་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་
 ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བས་སྟོན་སྟོང་མཛད་པ་གང་ཞིག ལེགས་ལྡན་
 འབྲེད་ཀྱིས་སྤར་ཡང་གི་དོན་དགོངས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྟོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་
 དགོངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་བཏེན་བསྐྱོག་ཚུལ་དེ་ལྟོག་བྱུང་གི་བསྐྱོག་ཚུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་ཟིན་གི་ཉག་ས་བསྐྱོག་ན་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་དགོས་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་བདག་སྤྱི་མེད་པར་ཉག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ལ་རང་རྒྱུད་གི་གཏན་ཆོག་ས་ཤིག་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པ་ལུགས་སུ་ཆངས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཆོས་སོ་སོར་བསྐྱོག་པས་དངོས་ཟིན་གི་ཉག་ས་བསྐྱོག་ན་དངོས་ཟིན་གི་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་དགོས་པ་མི་མཆུངས་པས་སྤྱོན་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་ཉག་ས་བསྐྱོག་ན་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་མི་དགོས་ཀྱང་། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན། ཉག་ས་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པས། བདག་སྤྱི་རྣམ་པར་བཅད་ཅུ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་འདོད་པ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་གིས་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་ཅོད་པ་དེ། བདག་སྤྱི་མེད་པར་དམ་བཅའ་བའི་དངོས་ཟིན་ལས་བསྐྱོག་པས། དབུ་མ་པའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སྤྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གིས་ཤེས་རབ་སྤྱོན་མའི་སྤྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྤྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་གི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་སོགས་གི་གཞུང་དེ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྐབས་གི་དོན་སྤྱི་ལྡན་གི་དངོས་སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གི་ཉག་ས་བསྐྱོག་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཐལ་ཆོས་བསྐྱོག་པ་ཉག་ས་སུ་བྱས་ནས། སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་རབ་སྤྱོན་མེ་ལས། སྐབས་གི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་སོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། འདིའི་ཐལ་ཆོས་གི་ཉག་ས་བསྐྱོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱོག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྤྱི་མེད་པ་ཉག་ས་

སུ་མ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲིག་པས་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་བར་འཛོམ། དེའི་ཐལ་ཆོས་བསྒྲིག་པས་ཉགས་གསལ་བར་འཛོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། དམ་བཅའ་བསྒྲིག་པས་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པར་གསུངས། སྟོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆོས་བསྒྲིག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲུལ་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་བསྒྲིག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྲིག་པའི་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆོག་གསལ་འགྱུར་རྟིང་ལས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲིག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སུན་འབྱེན་མངོན་དེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། བདག་སྐྱེ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་

དེ་ཐལ་འགྱུར་དེས་འཕངས་པའི་སྒྲོར་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཞན་སྒྲེ་འཕེན་ཚུལ་ཡང་། སྒྲེ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་
རྒྱའི་དུས་སུ་རང་གི་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
ན་བདག་སྒྲེར་འགྱུར། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། དོན་དམ་པའི་གཞན་སྒྲེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲེ་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་གཞན་སྒྲེ་
མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་དང་མི་མ་ཐུན་ཞིང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མེ་ལས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ན། བདོར་བསྟན་བྲངས་རྒྱུ་བཤད་མ་བྲངས་པར་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྒྲོན་སྒྲོན་ཚུལ་ཡང་བདག་སྒྲེ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་
ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲར་
ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་བྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་
བརྗོད་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྒྲེ་འགོག་པ་དེ་རྟགས་
དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་གམ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་ །ཕྱི་མ་ལྟར་ན།
སྒྲེ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བདག་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། བདག་སྒྲེ་འགོག་བྱས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་
ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་ཉིད་གང་ལ་འཕེན་པའི་འཕེན་ལུལ་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་སྒྲེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་བྱས་དང་། བདག་སྒྲེ་ཡོད་

པར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏོག་མངོན་གྱུར་བ་གཞོམ་ཁུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་ཡང་སྦྱེ་བ་
 འོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་བདག་སྦྱེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་སྦྱོར་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་ཡང་སྦྱེ་བ་འོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་
 པའི་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ། གཞན་སྦྱེ་འཕེན་ཚུལ་ཡང་། འགྲེལ་བ་འདིས་སྦྱེ་བ་ཞིག་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པར་ཐལ། སྤར་ཡང་སྦྱེ་བ་འོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཏྲགས་སུ་བཞོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་སྦྱེ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་སྦྱེ་བ་དེ་བདག་སྦྱེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་སྦྱེ་བ་དེ་
 བདག་སྦྱེ་མེད་པར་ཏོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་གང་ཞིག་སྦྱེ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོས་བཞག་བ་མ་ཡིན་པར་དབྱད་མཐར་ཉིད་པའི་སྦྱེ་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོན་དམ་པའི་གཞན་སྦྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། འོན་དམ་པའི་གཞན་སྦྱེ་མི་བཞེད་པའི་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན།

ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྦྱེ་མེད་
 པར་ཏོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་ཁུས་སུ་བཞེད་པ་དེ་དགོངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆིགས་མི་བཞེད་པར་དགོངས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ལེགས་ལྡན་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་དང་རང་ཉིད་ལ་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་སྟམ་པ་མི་
 འདུག་གི། ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་སུ་སྤང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལ་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་
 སྦྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། འོན་དམ་པར་གཞན་སྦྱེ་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། སྤར་ཡང་སྦྱེ་བ་

དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་ཏུ་ཁས་
 གྲངས་པའི་དབུ་མའི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་
 མེ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་ནི། དེ་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་
 མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བསྐྱབས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྐྱེན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་པས། དེ་སྐྱབ་
 པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 དངོས་སོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་དགག་པའི་སྒྲོན་པ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བསྐྱབས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བྱ་བ་སྐྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་
 ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་གམ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་
 འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། གྲགས་དང་བཅས་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བ་
 གཞན་གྱིས་སྐྱེན་ཀའི་སྐྱགས་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགོད་ན་ཆོལ་
 བ་གཞན་གྱིས་སྐྱེན་ཀའི་སྐྱགས་དང་བཅས་པས་དབུ་མ་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་
 བརྗོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་བདག་སྐྱེ་མེད་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། འོ་ན། དེས་དེ་
 ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཆད་མས་ངེས་ན། ལྟ་བུ་རང་
 གི་རྒྱའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་མུ་གུ་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 མུ་གུ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཆད་མས་ངེས་ན་མུ་གུ་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཆད་
 མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཆད་མས་ངེས་ན་མུ་
 གུ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་ཅན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་མ་ངེས་
 སོ་ཟེར་ན། མུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ནང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གང་གིས་ཀྱང་མུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་མ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། ནང་སྡེས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེས་མུ་གུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཆད་
 མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

༥ བཞི་བ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གཤམ་པས་སྐྱོན་དེ་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ས་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང་།
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་
 མི་འཇུག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། སྐྱོན་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ས་ལ་དགོས་ཅུས་ལྷག་པོ་མེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་
བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉིས་པའི་བྱུང་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐལ་
འགྱུར་གྱི་བསྐྱོག་དོན་ཁས་སྦངས་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་
པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་སོགས་མ་བསྟན་པའི་
སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་
མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཉིས་པ་མ་བསལ་
བའི་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་དགོས་ཅུས་
ལྷག་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་
པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འགྲེལ་བ་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་
མེད་དེ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དགོས་ཅུས་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལས་དགོས་ཅུས་ལྷག་
པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ལྷན་གྱི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་
ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྲུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་གངས་ཅན་ལ་འགལ་བ་
བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་ལྷ་གྲུ་རང་གི་རྒྱུ་
བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིན་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས། སྐྱེས་ཅིན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཁས་སྦངས། དགོས་པ་ཡོད་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྲུག་མེད་དུ་ཁས་སྦངས། ལྷ་གྲུ་
བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྤྲུབ་ཕྱིད་དུ། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་དུས་
སྤྱི་མེད་པ་ཞིག་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལས་འགོད་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཐལ་

འགྱུར་ལས་དགོས་ཀྱས་ལྷག་པོ་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པས་འགལ་བ་མ་མཐོང་བས་མི་
བརྫོག་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཀོད་ཀྱང་འགལ་བ་མཐོང་མི་ཀྱས་པས་འགོག་མི་ཀྱས།
མཐོང་བཞིན་དུ་མི་བརྫོག་ན། རེ་ཞིག་བསྟོན་འདིང་བ་ཡིན་པས་བསྟོན་འདིང་བའི་གྲོལ་བ་ཚྱོད་
ཆར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཉགས་དཔེ་འགོད་མི་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འགོད་དགོས་
སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་ཉིད་རྟོག་གཏེ་བསྟན་བཅས་ལ་མཁས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་
འདོད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གངས་ཅན་ལ་འགལ་
བ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉགས་བསལ་དངོས་སུ་ཁས་
ལྡངས། འབ་པ་དོན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་
འགལ་ཡང་དེ་དང་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་འགལ་བས་ཆད་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འབ་པ་
དོན་གྱི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ཡོད་ན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་
བ་ཐུག་མེད་དུ་ཁས་ལྡངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་
གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱོའོ་ཞེས་སྐྱས་པ་ཡིན་
ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མཐོང་ལ། ཁྱེད་གྱིས་
སྐྱེས་པ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ཅིང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་
གིས་ཚྱོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་རང་གིས་ཁས་ལྡངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་རོལ་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ལ་འདི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལས་གཏན་ཆིགས་དང་
དཔེ་བཀོད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཅམ་ཞིག་གིས་ཚྱོད་པ་ན་ཅི་པ་རོལ་པོ་ཁས་
ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། པ་རོལ་པོ་རང་གིས་ཁས་ལྡངས་པ་དང་འགལ་བས། ཚྱོད་པས་ཀྱང་མི་
བརྫོག་ན་ནི་དེའི་ཆེ་འོ་ཆེ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྫོག་པར་མི་

འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་བསྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་
དཔོན་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆང་བར་བྱེད་པ་ན། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ལ་དགའ་བ་ཉིད་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་
དེ་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དགོས་བྱས་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་ལ།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་དགོས་བྱས་ལྷག་པོ་མེད་པར་མ་ཟད་དབུ་མ་པས་དེ་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་ཏེ། དབུ་མ་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
བ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། རྟོགས་ནི་གང་ལ་ཡོད་མིན་པ། དེ་ལ་ཡུན་
ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ཐུན་ཀ་བརྗོད་པ་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅོད་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། གལ་
ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེ་ན་ང་ལ་སྟོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་
སྟོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་
ནི། །སྒྲུབ་པའམ་བརྗོད་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་ཐུན་ཀ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་གངས་ཅན་གཞན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་མེད་པའི་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ།
ཡང་། གང་གི་ཆེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་པས། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དེ་ཆོ། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་

བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་འདིས་
བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་གངས་ཅན་གྱིས་སྤྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་
མེད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོད་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དབུ་
མ་བསལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་བྱིར།

གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་མ་བཞེད་པའི་སྟོན་མེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་
བར་བསྟན་པ་ལ། ཚྱོད་པ་དང་ལན་གཉིས། ཚྱོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཅེ་སྟེ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་
ན། ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་
ཁ་ཅིག་དབུ་མ་བསལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་
སྟོན་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ། གཞན་
གྱིས་སྤྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས།
དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། བྱིར་གྲོལ་མཐའ་དག་ལ་གཏན་ཆིགས་འགོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་
དང་། འགོད་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། བཤད་པར་
བྱ་སྟེ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འགལ་བ་བརྗོད་
པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་། བྱིར་གྲོལ་མཐའ་དག་ལ་
གཏན་ཆིགས་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་དམ་བཅས་པ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་དང་མཐུན་དཔེ་བཞེད་པའི་སྟོན་མེད་བྱིར་གྲོལ་སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་
སྤྲོ་གྲོལ་ཡང་དག་གི་ཕྱགས་ཡིན་ནའང་། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་
དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་

དཔེ་ཡང་དག་འགོད་རྒྱ་མེད་པས་རང་ཉིད་བསྐྱ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགོད་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་པར་བསྟན་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་པས་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱིས་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱིས་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོད་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བའདད་དུ་བྱས་ནས། ཐལ་འགྱུར་སྤར་བའདད་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པས། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་ཁྲུངས་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས། རི་ལྟར་གཞོད་ན། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། མ་ཁྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བའདད་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མདོན་གསལ་ཀྱི་རྩ་བུ་མ་ཐུན་དཔེར་བསྟན། དེ་དག་གིས་ཞེས་པ་དང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བའདད་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ་ཞེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བའདད་དུ་བྱས་ནས། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པས་འགལ་བ་གདོན་མི་བ་བར་བཟོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་
 ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་
 དག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
 མདོར་བཞག་པའི་དག་དེའི་འགྲེལ་པའི་དག་ཡིན་ལ། དག་འདི་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་
 ལ་གྲགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉི་ལྔ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཏན་ཆོག་གསལ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་
 དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་གྱི་
 མཆོན་གཞི་གང་ཞེ་ན། འགྲེལ་བ་འདིས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་དཔེ་དང་
 དོན་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཏན་ཆོག་གསལ་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅི་སྟེ་བཟོད་པར་བྱེད།
 ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

འགྲེལ་བ་དེས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་
 ཀྱི་དཔེའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་པའི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ཀྱི་བྱེད་པར་

ཡོད་དེ། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐུ་གུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་
སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་
ཡོད་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྲལ་སྟེ། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་རྩ་བུམ་བཞིན། མངོན་
གསལ་གྱི་རྩ་བུམ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུ་གུ་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུ་གུ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་
སྒྲུབ་དག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ཡན་ལག་ལྔ་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། ཞེས་པས་བསྐྱབ་
བྱ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་བརྒྱུད་པ་དང་། རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྲལ་སྟེ། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་
གྱི་རྩ་བུམ་བཞིན། ཞེས་པས་བྲལ་བ་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བུམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་
བེན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བེན་ཡོད། ཅེས་པས་ཉེར་གཏོང་
བརྒྱུད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཐུ་གུ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅེས་པས་མཐུག་སྐྱད་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ཚུལ།

གཉེས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ།
འགྲེལ་པ་འདིས་ཕྱགས་ལ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲོན་ཡང་མེད་དེ། འགྲེལ་པ་དེས་མངོན་གསལ་
གྱི་རྩ་བུམ་མཐུན་དཔེར་བསྟན། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བུམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་
བེན་ཡོད་པར་ཁས་ལྷངས། སྤར་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལྷངས་པས་མཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཡང་
མེད། འགྲེལ་པ་འདིས་རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐུ་གུ་སྤར་ཡང་

མི་སྤྱི་བར་བསྟན། གངས་ཅན་གྱིས་སྤར་ཡང་སྤྱི་བར་ཁས་སྒངས་པས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པའི་མ་
གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡང་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བར་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པར་ཁས་སྒངས་
པས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡང་མེད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་ན་སྤར་ཡང་
མི་སྤྱི་བས་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་པ་འགལ་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆིག་གསལ་ལས། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་
གྱི། གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། གངས་ཅན་པ་
དག་མདུན་ན་གནས་པའི་བྱམ་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མངོན་པར་གསལ་
བར་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་འདིར་དཔེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་རྣམས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་
མངོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྤྱི་བ་བཀག་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི། བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་ཉིད་དུ་དོགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་དོགས་པ་གལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་
བ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་རྗེ་སྒྲིབ་སྤྲས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཉེས་
པ་མ་བསལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །སྟུན་འབྲེན་པ་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་
དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་སྤར་ཡང་གི་དོན་ཡོད་པར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བདག་སྤྱི་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟགས་དཔེ་འགོད་དགོས་པ་ལས། མ་བཀོད་ཅེས་ཅོད་པ་
ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་དེ་ལ་སྤར་ཡང་གི་དོན་ཡོད་མེད་ཅེས་ལ་ཅོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པའི་ཆེ་ན་མདོར་བསྟན་བྲངས་རྒྱས་བཤད་མ་བྲངས་
པར་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་

བ་ལ་རྟགས་དཔེ་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཀྱས་པར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱང་ཚུབ་ལམ་ངེས་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་པའི་སྒྱུར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་མ་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཀྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་སྒྲོན་བཟོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་ཟིན་ཡོད་པ་དེ་འགྲེལ་པ་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཡང་འདོད། སྒྱིར་དེ་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡོད་པ་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཆིག་གསལ་ལས། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྟགས་སྒྱུར་དངོས་སུ་འགོད་དགོས་པ་ལས་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉེས་པའི་བྱད་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཉེས་པའི་བྱད་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ།
ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདིར་མ་བསྟན་པ་རུང་ཟད་མེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བདག་སྐྱེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་སྐྱེ་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་
སྟེང་དུ་བདག་སྐྱེ་མི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐྱེས་སྐྱེ་
ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདག་སྐྱེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། སྐྱོར་བའི་བྱད་པར་
གཞན་ཞིག་འགོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱམ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་
ཉེར་བཞི་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱམ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འགྲེལ་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་ལོག་
ཏོག་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་
ཀྱི་ཆོག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་དོན་མཚུངས་པས། དང་པོ་བཀག་པས་
ཕྱི་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགྲེལ་པ་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་
སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཉལ་སྐྱོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་བཞེད་ནས། ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཉལ་སྐྱོར་
ལུགས་ལ་བསྟན་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མའི་སྒྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོན་མེད་དབུ་མའི་སྒྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ། འགྲེལ་བ་དེས་སྒྲེ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་གྱིང་། དེའི་བརྒྱུག་དོན་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་གངས་ཅན་ལ་འགལ་བ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གངས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་རྗེ་ཅམ་གྱིང་བ་དེ་ཉིད་ཁོ་བོ་ཅག་མངོན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོན་མེད་དབུ་མའི་སྒྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཆད་མའི་སྒྲེས་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་འགྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཐལ་བ་ལས་བརྒྱུག་པ་བསྐྱུབས་པས་པ་རོལ་པོ་ལ་ཉེས་པ་མང་པོ་རྗེ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་ཁོ་བོ་ཅག་མངོན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གང་ལས་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲགས་ཆེད་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་ལ་སྒྲགས་དང་བཅས་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་བརྒྱུག་དོན་ཁས་ལེན་འདོད་མེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ཅམ་གྱིས་བརྒྱུག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་དེ་ལ་དོན་དེ་སྒྲོན་པའི་རུས་པ་ཡོད་ན། སྒྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་བ་པོ་ཞགས་པས་བཅིངས། དབུག་

བས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དེ་སྟོན་འདོད་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་དོན་དེ་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ།
 གངས་ཅན་གྱིས་སྟུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་འདོད་ནས་སྟུ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟུ་གུ་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྟོན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲ་
 བས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྒྲ་བ་ལ་ཐལ་བ་བསྐྱབས་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་དོན་ཅན་
 དུ་ཐལ་བར་ཡང་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ནམས་ནི་དབྱུག་པ་དང་ཞགས་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་པོ་རང་
 དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱས་པ་ཡོད་ན་སྒྲ་བ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་
 པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྒྲོག་དོན་ཁས་ལེན་འདོད་ནས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་དམ་བཅས་པས་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་འགོག་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་བསྐྱབ་པ་ནི་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་
 འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟེན་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་ཁོ་ལ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་ཤིང་
 གྲུབ་པས་རང་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། སྒྲ་ཁོ་ལ་ལ་གྲགས་པར་མ་ཟད། སྒྲ་ཁོ་ལ་ལས་
 གཞན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པས་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་རྒྱས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་པོས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་པལ་ཆེར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ས་

འགོག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཤེ་ལས། ཉམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་སྤྱོད་ལོ་ན། ཉམ་མཁའ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་མཆན་ལས་སྤྱི་གྲུབ་ན། མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་བར། གཟུགས་ན་གཟུགས་ནི་རྒྱ་མེད་བར། ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དོན་གང་ཡང་། རྒྱ་མེད་བ་ནི་གང་ནའང་མེད། ཅེས་བ་དང་། སྤྱི་རན་འདས་བ་དངོས་པོ་མིན། རྒྱ་ཤིའི་མཆན་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར། རྒྱ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ཡི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིན་མེད་དེ། མགོན་པོས་ཆོག་ཅུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པར་བཞེད་ནས་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཏྲགས་སྒྲོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཆོག་ཅུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པར་བཞེད་ནས། ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཏྲགས་སྒྲོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། མགོན་པོའི་གཞུང་རྩ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་རྩ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་འགྲེལ་བས་དངོས་སུ་སྟོན་དགོས་པ། འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། ཅོད་བསྒྲོག་རྩ་བས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡང་རང་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་མ་སྦྱོར་སྒྲུང་ག།

༥ གཉིས་པ་སྒྲོན་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ལ། རང་རྒྱུད་
གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་པའི་འདོད་པ་བརྟུན་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆིགས་
ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཆིག་གསལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤའ་བ་དང་གསུམ།

རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པའི་འདོད་པ་བརྟུན་པ།

༥ དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་
འགྱུར་བ་ལ། ཆོས་ཅན་གྲོལ་བ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གྲོལ་
བ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མ་སྦྱོར་སྒྲུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་།
གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། མ་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བརྟུན་པ་དེ་
ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱུང་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་བརྟུན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བཟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཐལ་
རང་གཉིས་པོ་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་དུ་བྱས་ནས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན།
ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མ་སྦྱོར་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བ་མེད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དེས་ཆོས་ཅན་
འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེ་རང་དོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན་
ལ་མ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དེས་ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆད་མ་
དེ་རང་དོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡང་མི་འདོད། དེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེས་རང་དོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པས་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྤྱོད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱོད་བར་མི་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་པ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། མིང་བདུན་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ། སྤྱོད་པ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་། བྱེད་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆད་མས་བྱུང་པར་ཁས་ལྗངས་པའི་ཁས་ལྗངས་ལ་དགྲིས་ནས་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

དངོས་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་བཏང་ནས། ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པར་དུ། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་བ་ནི་མེད་དེ། དེས་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དཔེ་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་ལ་
གྲགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། དེའི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བའི་
ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་ལ་མི་བཟོ་བ་དེ་མིག་དོན་དམ་པར་གཞན་ལ་མི་བཟོ་བར་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས། བཟོ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་
ནི། །དེ་ལ་བཟོ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་བཟོ་བ། །དེ་དག་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་
བཟོ། །ཞེས་དང་། ཆིག་གསལ་ལས། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྒྲུབ་ཏེ།
རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལྟར་གཞན་མིག་བཟོ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་དེ་ནི་མིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བཟོ་བའི་ཆོས་
ཀྱང་འདོད་ལ། གཞན་ལ་བཟོ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་བཟོ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་བཟོ་བ་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་ལ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་བཟོ་བ་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བཟོ་བ་ཡང་འདི་ལ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བཟོ་བ་
དང་འགལ་བར་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་བཟོ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་མིག་རང་ལ་མི་བཟོ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་གཟུགས་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་བཟོ་བ་ཐ་སྙད་ཅན་དུ་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་
ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ན་རང་ལ་མི་བཟོ་བའི་ཉམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བཟོ་བ་
འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མིག་རང་ལ་མི་བཟོ་བ་དེ་མེད་ན་མིག་རང་ལ་བཟོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གཟུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བཟླ་བ་དེ་ཡོད་ན། རང་ལ་མི་བཟླ་བའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ་མི་ཞིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་ལ་མི་བཟླ་བའི་ཉགས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལ་
 མི་བཟླ་བར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆིགས་རང་ཉིད་གྱིས་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་།
 དགག་བྱ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ལུགས་ལ་དབྱེ་
 ལུས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་རང་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་
 པས་རང་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པར་མ་ཟད། སྤྱི་རྒྱུ་
 ལས་གཞན་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པས་ན་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆིགས་དངོས་སྦྱབས་ཆད་
 མས་ངེས་ཟེན་པས་སྦྱབ་མི་དགོས་ཤིང་། རྒྱབ་འབྲེལ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱི་རྒྱབ་ངེས་པར་བྱེད་
 པའི་ཚུལ་དང་། དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚུལ་གཤེར་བ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་དེ་དང་
 ལྟན་པའི་ས་ལ་བརྒྱན་དམིགས་པ་འཐད་ཀྱི། ཚུལ་གཤེར་བ་དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་དང་ལྟན་པའི་
 ས་ལ་བརྒྱན་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་ན། དང་པོ་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རྗེས་གཞན་ལ་དམིགས་དགོས་སོ་
 ཞེས་སྤྱི་རྒྱབ་ངེས་སུ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། མིག་རང་ལ་བཟླ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན།
 དང་པོ་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རྗེས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྒྱང་བ་དང་ཆོགས་པ་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་བཟླ་བ་དམིགས་དགོས་པ་ཞིག་ན། མིག་རང་ལ་བཟླ་བ་མེད་པས་གཞན་གཟུགས་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བཟླ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མིག་རང་ལ་མི་བཟླ་
 བ་གཞན་གཟུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཟླ་བས་མ་བྱུང་། རང་ལ་མི་བཟླ་བ་གཞན་གཟུགས་ལ་

རང་བཞིན་གྱིས་མི་བཟླ་བས་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བཟླ་ན། དེ་མིག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་དགོས། དེ་མིག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་ན། རང་ལ་མི་བཟླ་བ་དང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བཟླ་བའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དེ་རྒྱུན་ལ་མི་བཟློས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མིག་རང་ལ་མི་བཟླ་ན་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བཟླ་བས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། མེས་རང་ཉིད་མི་བསྟེན་པ་ཀྱང་བྱུང་བའི་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདིར་ནི་མིག་གཟུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བཟླ་བ་འགོག་པ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བཟླ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་གྱི་དཔེ་དེས་ཐ་སྙད་དུ་མེས་བྱུང་བའི་བསྟེན་པ་འགོད་ན་ནི། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བསྟེན་པ་འགོད་ན་ནི། མེ་དང་བྱུང་བའི་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེས། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྟེན་པ་སྟེན་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་ཁྲེགས་པའི་བྱིར།

དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ།

༥ གཉིས་པ་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཞིག་གི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

ཆིག་གསལ་དང་སྦྱར་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

༥ གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་གསལ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོག་གཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་འདོད་ནས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་དེའི་ཆེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་འགོག་པར་འདོད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ནང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་རྟོག་གཏེ་པ་འདི་ནི་བདག་ཉིད་རྟོག་གཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་འདོད་པས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆིགས་ཀྱིས་གནས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། དེ་ལ་དེ་དག་གི་གང་འདི་སྐད་དུ་འདིར་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། རོན་དམ་པར་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་སྒྲངས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེའི་སྦྱོར་བའི་མཆན་གཞིའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཙན། རོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྟེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐྱར་བ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། དེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐྱར་བ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐས་སློབ་སྐྱར་བ་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་སྐྱར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱི་ཆོལ་དབུ་མ་བ་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་སྐྱར་མི་རིགས། ཕྱི་ཆོལ་གངས་ཅན་ལ་ལྟས་ནས་ཀྱང་སྐྱར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་སྐྱ་གུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་བཞེད། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གསུངས་ཤིང་། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་གུ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན། བདག་གིས་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས། བང་སྐྱ་གིས་མ་བྱས། རུལ་སྐྱ་རབ་ལས་མ་བྱུང་། རང་བཞིན་ལས་མ་བྱུང་། རོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་བྱུང་། རྒྱ་མེད་ལས་མ་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ས་བོན་ཡོད་ན་སྐྱ་གུ་རྩི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྐྱ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་

ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཚོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་
ལས། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་
ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཆད་མིན་རྟག་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གངས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ཉམས་པས་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱོར་བ་ལས་སྤྱིར་བདག་སྦྱེ་
བཀག་པ་དོན་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐས་སློམ་བསྐྱུར་བའི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ་དོན་
དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེས་མིག་སོགས་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་དང་གཞན་ལས་
སྦྱེ་བ་མ་དབྱེད་པར། དེས་སྦྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་གྱི། གལ་ཏེ་དེས་བདག་སྦྱེ་ཁས་ལེན་ན་དབུ་
མ་པས་ཀྱང་བདག་སྦྱེ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་
རྟེན་པ་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུ་བཤའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
ཀྱིས་བདག་སྦྱེ་འགོག་བྲེད་གཏན་ཆིགས་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཆིགས་གཞན་རྣམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་
བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུ་བཤའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། དེ་ཡོད་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྦྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཉེས་སྦྱོང་གི་ལན་
དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པར་བྲེད་པ་ལ། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་
དང་། ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཞོད་པའི་ཡོད་པ་དེ།
 མིག་སོགས་རྣམས། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་
 སོགས་དོན་དམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་
 གྲུབ་ན། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་
 བ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ལ་སྟོར་བྱས་པ་ལ། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་
 དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྟོར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མིག་
 སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བཞོད་ན་ཡང་གྲངས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲངས་
 ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་གུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

ཉེས་སྟོང་གི་ལན་སྐབས་ལེགས་ལྡན་གྱི་འདོད་པ་བརྟུན་པ།

གཉེས་པ་ཉེས་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ། དེ་བརྟུན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉེས་ལས། དང་
 པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ན་རེ། མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེ།
 བདེན་གཉེས་གང་དུ་གྲུབ་བརྟགས་པའི་སྟོན་མཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གཉེས་
 གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་ཙམ་ཞིག་ ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན། སངས་
 རྒྱས་པས་འདོད་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་སྐྱ་ཡང་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འདྲི་ན།
 བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པའི་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ཡང་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འདྲི་ན་པར་སྐྱ་
 ཙམ་བཟུང་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་

པ་དེའི་ཆེ་ན། གྲེ་བྲག་པས་འདོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཡང་ཆོས་ཅན་དུ་མི་
འཛིན། གསལ་བྱེད་པས་འདོད་པའི་སྤྱི་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྤྱི་
ཡང་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པར་སྤྱི་ཅམ་བཟུང་ནས་སྤྱི་བ་དང་།

སངས་རྒྱས་པས་གྲེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བ་དེའི་ཆེ་ན། སངས་རྒྱས་པས་
འདོད་པའི་འཛིན་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡང་བསྤྱི་བ་བྱར་མི་འཛིན། གྲེ་བྲག་
པས་འདོད་པའི་འཛིན་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་བཅས་ཀྱི་འཛིན་པ་བསྤྱི་བ་ཆོས་སུ་མི་འཛིན་པར་
འཛིན་པ་ཅམ་ཞིག་བསྤྱི་བ་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ངེ་ལྟར་སྤྱི་མི་རྟག་ཅས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྤྱི་
ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་
སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱི་འཛིན་ན་ནི། པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་
པོ། ཁོན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་ནི་དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གྲེ་བྲག་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བ་ན་ཡང་། བྱས་པའི་སྤྱི་འཛིན་ན་དེ་གཞན་ལ་མ་
གྲུབ་པོ། ཁོན་ཏེ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཅི་རིགས་པར་འཛིན་པ་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཁོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེ་
ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བྱད་པར་དོར་བའི་
ཆོས་ཅན་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་དངོས།

གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ། རོན་དགག་པ། དཔེ་རོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བསྟུ་བ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། དབྱ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་པའི་ངོ་མོར་མིག་བདེན་པའི་སྤྱེ་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ་ན། ཆད་མས་
བྱུང་ཚུལ་མ་བྱུན་སྤྱང་པའི་ཆོས་ཅན་མིག་དེ་མེད་པར་ཐལ། དབྱ་མ་པས་མིག་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་
པའི་ཆད་མའི་ཆེད་རོན་དུ་ཁས་སྤངས་དགོས། དངོས་སྤྱོད་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འབྱུང་པའི་
ཆད་མའི་ཆེད་རོན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་གང་ཞིག །འབྱུང་པའི་ཆད་མའི་ཆེད་རོན་དང་མ་འབྱུང་པའི་
ཆད་མའི་ཆེད་རོན་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱ་མ་པས་
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། དབྱ་མ་པས་མིག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་མིག་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ལ་འབྱུང་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་དེ་བདེན་པའི་སྤྱེ་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་
པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་མིག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ། མིག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
པ་ལ་མ་འབྱུང་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་ཁས་ཀྱང་སྤངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་བདེན་
བྱུང་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
གང་གི་ཆེ་འདིར་སྤྱེ་བ་བཀག་པར་བསྤྱོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་
རྟེན་ཆོས་ཅན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཆེད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདིས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་དོ། །བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲིལ་བའི་ངོ་བོར་མིག་སོགས་བདེན་
 པའི་སྒྲིལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་
 ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་ཆད་
 མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དུ་ཡང་མེད།
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསེ་
 རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་འཇག་པར་སྒྲུབ་པའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་མིག་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་མིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲུབ་པའི་ཆད་མ་དེ་མིག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་འཇག་པར་སྒྲུབ་པའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་
 མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་འཇག་པར་མི་སྒྲུབ་པའི་
 རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་མིག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་པ་སྟེ་མི་
 སྒྲུབ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མ་སྒྲིལ་པ་དེའི་ཆེ་ན། ཆད་མ་དེའི་གཞིགས་ངོར་
 མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་མིག་ཅུམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལ་ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 མ་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་གཉིས་པན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ནམས་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མཛོན་སྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་པས་དངོས་སྒྲིལ་བའི་རིགས་པ་མི་
 མཚུངས་པའི་སྒྲིལ་ལན་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། དེའི་ཕྱིར།
 གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅུམ་ཡང་དམིགས་པ་གཤམ་འགྱུར།

གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་མི་འདོགས་པ་དེའི་ཆེན་ཡང་གང་གིས་ན་དེའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་
ཞལ་སྤྲོས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་
ནི། །སྐྱབ་པའམ་བསྒྲིག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ང་ལ་སྐྱོན་ཀ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུས་ཏེ་དགག་པ་ལ། དབུ་མ་པས་དངོས་སྤྱི་བའི་ངོ་བོར་མིག་བདེན་པའི་
སྤྱི་མེད་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེན་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་དེ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་སྤྱི་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆད་མ་དེའི་གཞིགས་ངོར་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་
བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དབུ་མ་པས་དངོས་སྤྱི་བའི་
ངོ་བོར་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྤྱི་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆོ། སློབ་དཔོན་ལགས་ལྟར་འབྲེད་ཀྱིས་ཆོས་
ཅན་གཞན་དབང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། གཏན་ཆོགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་
སྦྱོན་སྦྱོང་མི་རུས་ཏེ། སྤར་བ་ཤད་པའི་ཉེས་སྦྱོང་གི་ལན་དེས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་
དད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོན་བསྒྲིག་པ་མེད་པ་ཉིད་པས་
འདི་ལན་མིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་
ཏེ། བད་མྱེ་དངོས་སྤྱོད་བས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ། ཆོལ་བ་སྤྱོད་བྱེ་གཉིས་
ཀས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྤྱོད་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་མཐུན་
སྤྱོད་དུ་བྱུང་བ་ཡོད། དབུ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་མེད་དུ་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་ན། བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་མཐུན་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བ་མེད་
པའི་སྤྱོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་སྤྱོད་དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་འབྱུང་འབྱུར་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱོད་མེད་ཅིང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྤྱོད་དེ་ཡང་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་
ལུགས་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་མེད་ཅིང་། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱུར་པའི་སྤྱོད་
དེ་ཡང་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད།

རང་ལུགས་ལ། སྤྱོད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བད་མྱེ་
དངོས་སྤྱོད་བས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྤྱོད་འབྱུང་འབྱུར་ཡིན་པའི་
ཆ་ལ་ཡང་ཆད་མར་མ་སོང་། དེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཡང་ཆད་མར་མ་སོང་བར་
སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆད་མའི་ཆེད་དོན་དུ་བྱུར་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བ་ཡོད། དབུ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་མིག་སོགས་བདེན་
པའི་སྤྱོད་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ན་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་ཅམ་ལ་
ཆད་མར་སོང་བའི་ཆད་མའི་ཆེད་དོན་དུ་བྱུར་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་མིག་གཉིས་
ཀ་ལ་མཐུན་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གང་རུང་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་། དེར་
ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་
གྱི་སྤྱོད་ཁྱད་པར་བརྟན་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྤྱོད་

སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་དག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྒྲུངས་ལ། འོན་
དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འབྲུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ། དབྱ་མ་པས་དངོས་སྤྲོ་
བའི་ངོ་བོར་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྤྱི་མེད་དུ་སྤྲོ་བ་པ་དེའི་ཆེ་ན། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་། གཏན་ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དེ་དག་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་
མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་འདྲ་བའི་
སྟོན་དེ་དག་འབྲུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་
བརྗོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི། ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་མ་
གྲུབ་པའི་སྟོན་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་སྤྲོ་བ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོན་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པར་བསྟན་པ་ལ།
སྤྲོ་བ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་། གཏན་ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་དག་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲེ་བྲག་
ཏུ་སྤྲོ་བས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ངེ་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཉགས་སུ་སོང་ཆོད་དེ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པས། དེ་ཀྱན་

རྫོག་ཏུ་གྲུབ་བཅ། རྫོག་དམ་དུ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་རང་ལ་གཏན་ཆིགས་གཞི་
 མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེད་དབུ་མ་པ་ལ་གཏན་
 ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་
 པའི་ཆད་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་
 རྫོག་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་རྫོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་
 འབྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་རྫོག་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན། མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་རྫོག་
 འདི་ནི་རྟོག་གེ་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་གི་སྒྲིལ་ཆད་
 རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ལ། འདིར་
 ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྫོག་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོག་ཏུ་དེ་
 སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་རྫོག་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོག་ཏུ་ན་
 བེ་རང་ལ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྫོག་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །འོན་ཏེ་རྫོག་དམ་པར་ན་ནི། གང་གི་ཆེ་ཆོས་
 བེ་ཡོད་པ་དང་། མེད་དང་ཡོད་མེད་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། གཉིས་
 ཀའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་བསལ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མི་རིགས་
 སོ། །དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རག་གི་རྫོག་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་རྫོག་
 དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་
 པའི་རྫོག་ཉིད་དང་འགལ་བའི་རྫོག་ཉིད་དོ་ཞེས་འདིས་སྒྲིལ་འདི་སྒྲུས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་

རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ཡོད་
 པའི་གཏན་ཆིགས་དེ། མིག་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཆིགས་གཞན། གཟུགས་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མིག་དབང་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་དང་། གཏན་ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆིག་གསལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདིས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པར་
 ཁས་སྐྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཇེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་
 པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་
 སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་
 དང་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་གཏན་ཆིགས་དང་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་གཉིས་བདེན་མེད་ཏུ་ཁས་སྐྱངས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་རང་ཉིད་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་
 པས། ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དེ་དག་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་མཚུངས་པ་སྐྱངས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཡོད་
 པའི་གཏན་ཆིགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་གཏན་
 ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་བརྗོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་བརྗོད་ཚུལ་དེ།

གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ཆོས་ཅན་གྲོལ་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་
ཚུལ་མཐུན་སྤང་བར་ཁས་སྒྲངས། དེད་ཀྱི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་
ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སྤྱོད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་དག་ལ་
ཉིས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཀྱི་ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སྤྱི་འགོག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༥ གཞན་སྤྱི་འགོག་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེད་བ་བཤད་པ། གཞུང་དོན་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། ཞེས་
བ་ནས། སྤྱོད་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་སྤྱི་འགོག་པར་
བྱེད་ན་དེ་ལྟར་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་སྤྱི་སྤྱིར་བཀག་པ་དང་།
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། ཞེས་བ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཞུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་
མ་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་བ་ནས། སྤྱོད་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། ཞེས་བ་ནས། གཉིས་
གཉིས་ལ་སྟེ་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་
འཆད་པ་ལ། གང་གི་རང་ལྟ་ལ་གནས། ཞེས་བ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་

ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དང་པོ་ལ། གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་བཏགས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཏགས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་སྤྱུ་བཞིར་བརྟགས་ནས་བཏགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་
ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་གང་གི་རྒྱ་དེས་རབ་ཏུ་བྱ་བར་བྱས་པ་དེ་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་དེ་འབྲས་
བུ་ལས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ཀྱང་། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་རྒྱར་
འཛོག་ཅིང་། ས་ལུའི་ས་བོན་དེ་ས་ལུའི་སྤུ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད། སྐྱེད་པར་བྱས། རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
ཉོགས། སྐད་ཅིག་སྤྲ་མའི་དུས་སུ་གྲུབ་པས་ས་ལུའི་སྤུ་གྲུ་ལ་བཟོས་ཏེ་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན།
ནས་སྤུ་གྲུ་ལ་བཟོས་ཏེ་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྷན་པས། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་
ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མེད་དོ་ཟེར་ན། འོ་ན། ནས་དང་བསྐྱེད་གོ་སར་དང་ཀེང་གྲུ་
ཀའི་མེ་ཉོག་རྣམས་ས་ལུའི་སྤུ་གྲུ་ལ་བཟོས་ཏེ་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྷན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་
ས་བོན་དེ་ཡང་ས་ལུའི་སྤུ་གྲུ་ལ་བཟོས་ཏེ་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ས་ལུའི་
སྤུ་གྲུ་ལ་བཟོས་ཏེ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ།
རབ་ཏུ་བྱ་བར་བྱས་པ་དེ་བྱིར་འབྲས་བུར་ངས་བརྗོད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ས་ལུའི་ས་བོན་ཡང་
ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་གྱི་བྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ།

༩ གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་བྱེ་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་བྲག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་ན་དེ་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དགོས་པ་ལས་དུས་མི་མཉམ་པའི་བྱིར། ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་ པ་ལ། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་བཏང་བར་བྱོས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས་ལྷ་གྲུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤང་མདའི་འགོ་མཇུག་གི་བྱ་བ་མཐོ་ དམན་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་སྤང་མདའི་འགོ་མཇུག་དུས་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་ བྱ་བ་དང་ས་བོན་འགགས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་བྱེད་པ་པོ་ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་གཉིས་ དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དཔེ་དོན་མི་མཆུངས་ཏེ། སྤང་མདའི་འགོ་མཇུག་གི་མཐོ་དམའ་ གཉིས་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། སྤང་མདའི་སྟེང་དུ་དུས་མཉམ་པ་དང་། ས་ལྷ་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་ གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡང་ས་ལྷ་གྲུ་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་ དུས་སྐྱ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དུས་སྐྱ་ལྷ་གྲུ་མེད། ས་བོན་གྱི་དུས་སྐྱ་ས་བོན་འགག་ བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དུས་སྐྱ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དང་བཅས་པ་འགོག་ པར་བྱེད་པ་ལ། རི་ལྟར་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག ཁེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་ འདི་ནི་རི་ལྟ་བུ་ན་སྤང་དང་མཆུངས་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོ་འང་ མིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་འགག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་སྡེ་བུ་པ་ལ་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་དུས་
 མཉམ་པ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡོད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་
 ཞེས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་རང་གི་རྒྱ་མིག་དབང་ཚོར་བ་འདུ་ཞེས་སོགས་ལས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མིག་ཞེས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་རང་གི་རྒྱ་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་
 དུས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྒྱའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད། དེའི་དུས་
 སུ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན། རྒྱ་འབྲས་སྡེ་བུ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 གཞོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་ལ་རང་གི་སྐྱེ་བྱེད་དུས་གཅིག་
 པ། ཞེས་པ་ནས། ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེས་ན་འདི་ལ་ཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

འབྲས་བྱ་ལ་སྦྱ་བཞིར་བརྟགས་ནས་འགོག་པ།

༥ གསུམ་པ་འབྲས་བྱ་ལ་སྦྱ་བཞིར་བརྟགས་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཞན་
 སྐྱེ་ན། རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་འཇུག་མེད་པར་སྐྱེ་འཇུག་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་འཇུག་
 མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་སྐྱར་ཡང་རྒྱས་སྐྱེ་
 བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེ་
 དུས་རྟག་ཏུ་མེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་དུ་རྒྱས་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེ་རྟག་ཏུ་མེད་ན། དེ་རྟག་ཏུ་མེད་ན་
 རྒྱས་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་

པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས།

གཞན་སྒྲི་བཀག་པ་ལ་ཚད་སྤྲོད།

༥ གཉིས་པ་ཚད་པ་སྤྲོད་པ་ལ། ཚད་པ་དང་ལན་གཉིས། ཚད་པ་ལ། འདིར་གཞན་སྒྲི་བཀག་
པ་ལ། དངོས་སྒྲི་བ་རྣམས་ན་རེ། གཞན་སྒྲི་འགོག་ན། ས་བོན་ལས་སྒྲི་བྱ་སྒྲི་བ་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྒྲི་བྱ་སྒྲི་བ་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་
གྱིས་མཐོང་། འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲི་འཛིག་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་འབྲུག་པ་ལིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་སྒྲི་བྱ་བ་པའི་
ཐབས་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚད་པ་དེ་འགོད་པ་ལ། གང་གི་རང་ལྟ་ལ་གནས། །ཞེས་
པ་ནས། དེགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་པ་དེ་སྒྲི་བྱ་སྒྲི་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་མི་སྒྲི་ན་མི་སྒྲི་བར་འདོད་པས། བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་མི་རུང་གི་ཚད་
པ་ཡིན་ཞིང་། ཚད་པ་དེ་སྤྲོད་པ་ལ། དུལ་བདེན་པ་གཉིས་དང་། དུལ་ཅན་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་དགོས་པས། དེ་ལ་གཞན་སྒྲི་བཀག་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ་
དང་། མི་གནོད་པ་ཅུ་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ།
དངོས་ཀྱན་ཡང་དག །ཅེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྒྲི་བ་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་སྒྲི་བྱ་ས་བོན་ལས་གཞན་
མིན། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་གསུངས། དང་པོ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
གཞན་སྒྲི་བཀག་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དབྱེད་པའི་སྐབས་

སུ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་པས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་། གཞོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་དང་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲར་བ་
 དང་། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྒར་གྱི་
 ཚོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི། དུལ་བདེན་གཉིས་དང་དུལ་ཅན་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་
 ལ་མ་པབ་པའི་ཚོད་པ་ཡིན་པས། དེ་འགོག་པ་ལ་དུལ་བདེན་གཉིས་དང་དུལ་ཅན་ཆད་མ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་དགོས།

དེ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་དེ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་ནིང་
 འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་གུ་ས་བོན་
 ལས་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཆད་མ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆད་མས་མཐར་ཐུག་
 གི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་ལ་མི་གཞོད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་པ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་དོན་
 དམ་པའི་ངོ་བོ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པས། དུལ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་
 ཆད་མའི་རྙེད་དོན་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དུལ་བརྒྱན་པ་མཐོང་བའི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པ་
 ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་ཤེས་ངོ་ལ་བཟློས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དེ། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དུལ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་བཟློས་
 པའི་དུལ་དུལ་ཅན་ལོག་པ་དང་། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དུལ་དང་བཅས་
 པ་དེ་ལ་བཟློས་པའི་དུལ་དུལ་ཅན་ཡང་དག་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟློས་པར་ལོག་
 ཤེས་སུ་འབྱུང་བ་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ངོས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དུལ་
 ཅན་ལོག་པའི་མཚན་གཞི་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་ཡང་

དག་བརྩུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསེ་རུའི་ནང་
དུ་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་བས་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མ་མཐོང་བ་
ལ་མི་གཞོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་ཤིང་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱལ་བར་སྤང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས། རྒྱ་འབྲས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་
ཡུལ་ལ་མི་གཞོད་དོ་ཞེས་སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་བར་བྱེད་པ་ལ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་
ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། རི་མེད་སྒྲོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཆན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གཉི་ཟུག་བདེན་འཛིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པ་དང་། གཟུགས་
སྐྱ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བར་སྤང་བར་
བཅོས་པའི་བཅོས་མའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དེ་ཉན་རང་དག་བཅོས་དང་དག་ས་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། རབ་རིབ་
ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་སྤང་བ་སྐྱེ་ཤད་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་མ་ཡིན་ཞིང་། རབ་
རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མ་མཐོང་བ་དེ་སྐྱེ་ཤད་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བར་སྤང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་
གཟུགས་ངོར་གཟུགས་སྐྱ་སྤང་བ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་གཞི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བདེན་
མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་ངོར་དེ་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། གཉི་ཟུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་

ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་གཞོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱེ་བ་གཤམ་པ་ལ། ས་བོན་ལས་སུ་གྲུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་དེ། དེའི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་མར་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་དུ་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཤམ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཆད་མ་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གཞོད་པ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གང་བཀག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་རྩས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གྲུ་སྐྱེ་བ་བཀག་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གསལ་ཉིད་ཀྱིས། །གཤམ་ཏེ་སེལ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱེ་བ་གཤམ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འཛིན་པ་མེད་པས། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་གི་ས་བོན་བཙུགས་ནས་ཕྱིས་སྔོང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་བདག་གི་ཤིང་སྔོང་འདི་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་། གཞན་སྐྱེའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པས་གཞན་སྐྱེ་བ་གཤམ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་མི་གཞོད་དོ་

ཞེས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་སོན་ཅམ་བཏབ་ནས། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྒྲི་
བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཞན་སྒྲི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྤྱི་མཐའ་དབུང་པ་ལ། གཞན་སྒྲི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། རང་སྤྱེ་དངོས་པོར་སྤྱོད་བ་ལྟམས་ན་རེ། བདག་ལས་སྒྲི་བ་སྤྱར་གྱི་རིགས་པ་དེ་དག་
གིས་ཁྱེད་ལས་བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲི་བ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་མེད་
ལས་སྒྲི་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་མེད་ཀྱང་། གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་ ཅེས་གཞན་སྒྲི་འགོག་
པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷུང་དང་འགལ། མངོན་སྲུང་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྷུང་དང་
འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལྟམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་
གང་རུང་ལས་སྒྲི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་དངོས་པོ་
ལྟམས་སྒྲི་དཔར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་ལྟམས། དངོས་པོ་ལྟམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་
ཅི་རིགས་ལས་སྒྲི་ཞིང་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་དུག་གི་ནང་ནས་བྱེད་
རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ལྟ་པོ་དེ་རྒྱའི་རྒྱུ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུ་དང་། ལྟ་
མེད་ལྷུང་འདས་ལ་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་སེམས་བྱང་ལྟམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་།
བྱེད་རྒྱ་བདག་རྒྱུ་དུ་འདོད་དེ། མདོད་ལས། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དམིགས་
པ་ཆོས་ལྟམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱང་སྒྲིས་པ་ལྟམས། །ཐ་མ་
མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་དུག་ཏུ་

འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་
པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ནམ་སྒྲིབ་ཏེ། །རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བྲུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུ་བཞི་པོ་དེ་བསྟུན་གསུམ་དུ་བསྟུ་སྟེ། བདག་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་
ཐག་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་། དམིགས་རྒྱུ་མདུན་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱའི་
གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པ་ནས་མདོ་སྟེ་པའི་བར་གཞན་སྟེ་འདོད་པའི་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རྣམས་རང་
ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་
སྟེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སྟེ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལུང་གིས་དགག་པ་དང་། རིགས་པས་དགག་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། དེ་ལྷ་བྱའི་གཞན་སྟེ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ས་ལུ་ལུང་པའི་མདོ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་ལྷ་གྲུ་དེ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པས་དགག་པ་ལ།
ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་དགག་པ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་
གཞན་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྟེ་ན། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་
ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་
ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། མེ་ལྷེ་ལས་
ལུན་པ་སྟུག་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུང་གཉིས་པོ་བསྟོན་པ་དོན་

ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མི་སྒྲིལ་སྟེ། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མི་སྒྲིལ་སྟེ། མེ་ལྷེ་ལས་ཐུན་པ་སྦྱག་པོ་མི་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་གཉིས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གཞན་སྒྲིལ་སྒྲངས་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྲིལ་བས་བྲལ། གཞན་ལ་དུས་མཉམ་པས་བྲལ་བས། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་དང་། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། གཞན་སྒྲིལ་སྒྲངས་པ་ལ་མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲིལ་བ་དང་། འགལ་རྒྱུན་ཀྱིས་ཟེན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲིལ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདིར་གཞན་སྒྲིལ་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལས་སྒྲིལ་བ་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྒྲིལ་བ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྒྲིལ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས། འབྲེལ་

མེད་དོན་གཞན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་འཐད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་
 ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་
 འུ་གཞན་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱན་རྩོམ་གྲུབ་
 པར་ཁས་ལེན་གྱི། འོགས་བཞེ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སློན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་
 བཅས་པ་སྤྱོད་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་ཚྭ་སྤྲང་།

༥ གསུམ་པ་ཚྭ་བ་སྤྲང་བ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་ཚྭ་བ་སྤྲང་
 བ་དང་། གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་ཚྭ་བ་སྤྲང་
 བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེ་བརྒྱུག་དོན་ཚུལ་གསུམ་
 འཕེན་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། །ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་
 ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སློན་མེད་དེ། འགྲེལ་པ་དེས་ཐལ་འགྱུར་
 མཐའ་དག་གི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་མི་ལེན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པོ་དེའི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་སྒྲངས་པའི་སློན་ནས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སློན་མེད་
 པ་དང་། ཁས་ལེན་འདོད་མེད་ཀྱང་བཀོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་དང་། ཁས་ལེན་
 འདོད་ནས་མ་བཀོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་ལ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་སྤྲང་བ་དང་།
 དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སློན་བརྩོན་པའི་ཚུལ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སློན་དེ་སྤྲང་བའི་
 ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ནི་དངོས་

པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སློན་བཞེད་པ་ལ། གཞན་སྤྱི་འགོག་པ་དེ་གཞན་
སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པ་འགོག་གམ་དོན་དམ་ཏུ་འགོག་དང་པོ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་
བསྐྱེད་སྤྱིས་གཞན་སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་རང་ལས་གཞན་
པའི་ས་པོན་ལས་སྤྱི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་གཞན་
སྤྱི་འགོག་ལུས་ཀྱི་གཏུག་ཆོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དངོས་ཟིན་
ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རིགས་པས་ན་
དངོས་ཟིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱོད་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྤྱི་བ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་
མཛད་ན། དེ་འགོད་ན་དངོས་ཟིན་ཀྱི་རྟགས་བསྐྱོད་ན་དངོས་ཟིན་ཀྱི་དམ་བཅའ་བསྐྱོད་དགོས་པར་
མཚུངས་པས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྤྱི་བ་གཤག་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་བ་ཞིག་བསྐྱུབ་དགོས།
དེ་སྐྱུབ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་གང་རུང་ལས་སྤྱི་བ་འཕེན་དགོས།
དེ་འཕེན་ན་དོན་དམ་པར་གཞན་སྤྱི་མེད་པར་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མེད་དགག་
ཏུ་ཁས་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སློན་བཞེད་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ནི། དེས་ན་དེ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱོད་པར་བྱས་ནས། དངོས་
པོ་རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་
ཞིག་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཚུགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཏུ་ན་ཡང་ཐམས་
ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་སྐྱུབ་པ་དང་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ཉིད་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སུན་འབྱེན་སྤྲུལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདིས། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྐོན་ནས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་དང་། སྤར་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱས་པའི་གཞན་ལ་བྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆིག་གསལ་ལས། འདི་ཡང་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་ཁོ་ནར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་དོན་སུན་འབྱེན་པར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གྱི་ནལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་གཞན་ལས་མེ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་འབྲས་གཞན་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་པ་མོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཐ་སྟོན་དུ་གཞན་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྷ་གྲུའི་གནས་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་བདེན་གཉིས།

༩ དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྩན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་དེ། བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེའི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་གཞི་སོགས་པལ་
ཆར་མ་ཐུན་ཀྱང་། མཆན་གཞི་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་པས་གཟུགས་སོགས་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པ་དང་། སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་དེ་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་གཞིར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་གཟུགས་སོགས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་
པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་གཞི་དང་། མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཆན་གཞིར་འདོད་པའི་བྱིར།

དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་
ཡོད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཅིང་། ཐལ་
འགྱུར་བས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་
པ་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དང་། འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་
པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

དབང་ཤེས་བསྐྱད་བྱེད་ཀྱི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཡང་། ཅན་ན་ཡོད་པ་དང་། བྱི་ན་ཡོད་

བ་གཉིས་ཡོད་པས། རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་དང་ད་དུ་ར་ཟོས་པ་སོགས་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། ཚུ་
དང་ཉིལ་མར་དང་བྲག་ཕྱག་གི་སྐྱ་དང་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མ་སྐྱ་ཐོའི་ཡུལ་དང་ཉི་
བ་རྣམས་རྒྱུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསེ་རུའི་
ནང་དུ་སྐྱ་ཤད་འཛུགས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་།
གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དང་། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུ་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་
རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཡིད་ཤེས་སྤང་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་དང་། གཉིད་དང་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཤད་འཛུགས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་།
དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་མི་ཡོད་པར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྐྱ་རྟོག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། སྤྱི་གཙུག་ཐོ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ནང་གི་འཕྲུལ་རྒྱ་དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་
པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུ་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི།
རྒྱུ་ནང་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ནས་ལྟོན་ཤིང་འགོ་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་
རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། ས་གཞི་དམར་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དང་།
བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཤད་འཛུགས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་འཕྲུལ་རྒྱ་བདག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱ་ས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་ཤེས་འོ་
ལ་བལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བལྟོས་པར་འཛིག་རྟེན་

རང་ཁ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། བྱད་བཞིན་
 དང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འཛིག་རྟོག་ཤེས་འོ་ལ་བཟོས་པའི་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤང་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཛིག་རྟོག་རང་ཁ་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྟོགས་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། སྤང་ཉིད་
 རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་འཛིག་རྟོག་རང་ཁ་བས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱིས་པ་དང་། ཞེན་
 ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པས་མ་བྲལ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བསྐྱད་པའི་བདག་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་གཉིས་པོ་དེ་སྤང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་འཛིག་རྟོག་རང་ཁ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་
 ཤེས་དང་། ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་སྤང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བཟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་སྤང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱིས་པས་
 མ་བྲལ་སྟེ། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཀྱན་
 བཏགས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་མི་ཀྱས་
 པའི་ཕྱིར།

འཛིག་རྟོག་ཤེས་འོ་ལ་བཟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་ཡིན་ན། ཡོད་པས་
 བྲལ་ཀྱང་། དེ་ལ་བཟོས་པའི་ཡུལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་ཡིན་ན། ཡོད་པས་མ་བྲལ་སྟེ། སྤྲོ་རྟག་
 པ་དང་། སྤྲོ་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བཟོས་པའི་ཡུལ་ལོག་པ་དང་། བདག་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བཟོས་པའི་ཡུལ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་
 བཟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དང་། དེས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་
 བཟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟོག་ཤེས་འོ་ལ་བཟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡང་དག་དང་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྲལ་སྟེ། འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དང་།

འཕམ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་བྱིར།

ཐལ་འབྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་
 རོ་ཉིད་ལ་བལྟས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་རོན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་བལྟས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས། རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་དང་འགྲོ་
 འོང་སོགས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་རོལ་བལྟས་ནས་འཛོག་པས། རང་ལུགས་ལ་དེ་ཁས་མི་
 ལེན་པར་འདོད་དགོས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར།

འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 བྱད་བཞིན་དེ་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་ལ་
 བསམས་ནས་ཡང་དག་དང་། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་
 སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་ལ་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་
 ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཚད་མའི་རྟེན་དོན་དུ་གྲུབ་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ན།
 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར།

འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བལྟས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་
 བལྟས་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། བྱད་བཞིན་
 དེ་རང་གི་རོ་བོར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སྒོ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སོང་བའི་སྒོ་
 མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལོག་པར་སོང་བའི་སྒོ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བྱད་བཞིན་
 དེ་སྒོ་གང་ལ་བལྟས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་འཛོག་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། དེ་གང་ལ་བལྟས་ནས་ལོག་པར་

འཛོག་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། སྤང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤང་ཞིང་གནས་ཚུལ་
གཞན་དུ་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་བརྟུན་པར་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ། རང་གི་སྤང་ལུལ་ལ་
འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ལ།
གཟུགས་མིང་བཅས་བཞག་ཅེས་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་
གང་ཞིག་། དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དེ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཡང་དག་
ཡིན་ན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་དགོས། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་
ན། དེ་སྤང་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་འབྲུལ་མ་
འབྲུལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་

དབྱེ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ལ་ཐུག། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་ཐུག་
 པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་དེ། རང་ཉིད་དབྱེ་མའི་
 ལྟ་བུ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་མི་འཐད། འཛིག་ཏེན་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་
 འཐད་པས། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། བྱད་
 བཞིན་དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ལ་ལོག་པ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཀ་ལོག་པ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་སྤང་ཅམ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ཡང་མཚུངས། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་བཞིན་བྱད་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བསམས་ནས་བྱད་བཞིན་
 ལ་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་བཞིན་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་བཞིན་སློང་གང་གི་ངོ་ཐོར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སློང་ཡིན་ན། ལོག་ཤེས་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་དོན་དེ་མ་འཁྲུལ་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དེ་ཐ་སྙད་ལོག་པ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་འབྱུང་བར་
 དེས་པ་ལ་བསམས་ནས། ལས་འབྲས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་བསམ་དོན་མ་འཁྲུལ་
 ཡང་། ཐ་སྙད་ལོག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་སྙད་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལས་འབྲས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་མ་ཟད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་མེད་དེ། རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་
 གཉིས་སྤྱི་མི་བྱེད་ཀྱང་། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛོག་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་ཆད་མས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ཀུན་

རྫོག་འཛོག་ན་ཡང་དེ་ལ་བཟོས་ནས་འཛོག་དགོས་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་
འབྲུལ་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
གསུང་དེས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་
མེད་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡོད་ན་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་འཛོག་དགོས་པ་ལས། དེ་ཐ་སྐྱད་
པའི་ཆད་མས་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོག་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
མ་བཟོས་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་ཀུན་རྫོག་ཏུ་འཛོག་མི་རྒྱས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོག་
ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་བརྒྱུན་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
ན་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་འཛོག་དགོས་པ་ལས་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོག་ཡིན་
ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཀུན་རྫོག་ཏུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གསུང་དེས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྤང་བའི་བདེན་སྤང་དང་། དེ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོག་གི་མཆོད་གཞི་བྱམ་སྒྲུལ་སོགས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དག་གྲང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་ལོག་པར་འཛོག་དགོས་པ་ལས་
འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་སྤང་བ་དེ་ལོག་པ་
དང་བདེན་འཛིན་དེ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུང་དེས་
དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་བདེན་པར་ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྒྱུན་དང་དེ་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་བདེན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་

བ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་སྤང་བ་དེ་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུགས་འདི་ལ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་དེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འབྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ནི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དུག་དང་། དེ་ལས་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དུག་དང་། བྱི་མ་དུག་གིས་བརྒྱང་བའི་ཡུལ་དུག་སྟེ། ལོག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུག་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་། མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུག་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལ་བཟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་གི། །འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་བཟོས་ནས་མ་ཡིན་པས། དབྱུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་། སྟོ་སོགས་སྤང་བ་གཉིས་ལ་སྤང་ཡུལ་ལ་བཟོས་ཏེ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་དེ། འབྲུག་པ་ལས། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་དེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བ་དང་། སྟོ་སོགས་སྤང་བའི་ཆེ་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ཀྱས་པར་ཡང་མཚུངས། དེ་གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་ཀྱས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུལ་

གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱད་པའི་འཇུག་ཤེས་ཡུལ་དུག་དང་བཅས་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བཟློས་
 པའི་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱད་པའི་འཇུག་ཤེས་དུག་
 ཡུལ་དང་བཅས་པ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བཟློས་པའི་ལོག་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་འཇོག་གི་མཐར་ཐུག་གི་ཆད་མས་འཇོག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇུག་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ལུགས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ། རང་གི་
 མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གང་སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སྒྲུབ་པར་
 བཞེད་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟློས་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་
 རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
 གྱང་། དེ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟློས་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ཀྱས་པ་དང་།
 འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་ཀྱས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་གྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་
 བཟློས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་བཟློས་ནས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིར་བསྟན་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་ཡང་དེ་དག་མཆོད་ཉིད་པ་ལ་མི་བྱེད་དེ། སྒྲོང་པ་ཉིད་རྟོགས་སྤྱོད་གི་གང་ཟག་རྣམས་འདིར་
 བསྟན་པའི་འཕགས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་
 རྣམས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སོ་སྐྱེར་འཇོག་པའི་བྱིར།

ལུགས་འདིའི་སྐྱབ་བཀའ་སྒྲིམ་གཞག་གཞག་

༥ གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྐྱབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་
བ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོ་བོར་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་བྱུང་པར་བཤད་
པ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྤང་མི་སྤང་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱེ་ལས་གསལ་
བལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་།
ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བཀའ་སྒྲིམ་གཞག་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།

ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོ་བོར་བདེན་མི་བདེན་དངོས་བཤད་པ།

༥ དང་པོ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་
བདེན་པར་བྱུང་ཁྱད་། དོན་ལ་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིད།

བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་སྤང་བར་བཅོས་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ངོ་བོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་བཅོས་མའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིད། དར་ཐལ།
དེ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་བྱིད།

བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་ཡང་། དོན་ལ་མི་བདེན་པའི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
དང་། སློ་ངོར་བདེན་པ་མ་ཐད་དོན་ལ་ཡང་བདེན་པའི་ཕྱང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་
བརྟན་ལ་བྱུང་བའི་འཛིན་ཉེན་པ་དང་། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ནས། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་ངོ་བོར་བྱུང་བཞིན་ཏུ་སྤང་ཡང་།

བྱད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོན་པོ་དང་ཤེས་པ་སོགས་སྡོན་པོ་
 སོགས་སུ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པ་དེ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་
 གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་
 གྱི་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྟན་ནས་བྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་
 གཅིག་ནི་བརྒྱན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་ལ། སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
 དང་སེམས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་གཅིག་ནི་བདེན་པར་སྤང་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་མ་
 རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྒྱན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་བ་དེས་གང་ཟག་དེའི་ངོ་བོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་ལ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་
 མ་གྲུབ་པའི་བརྒྱན་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བརྒྱན་པར་རྟོགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ། གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་པའི་ཀྱི་ཞེན་
 ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་པའི་ཀྱི་
 དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་ཀྱང་། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་ཅུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་

སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་
ཚོལ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཟུགས་སོགས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་ངོ་བོར་བཅོམ་མའི་ཀྱན་ཚོལ་
ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྗེས་སློབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་པར་སྤང་ཡང་
དེར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་ས་སོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་
པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདྲ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་
དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོམ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱེ་བ་གཉིས་རྣམས་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པ།

༥ གཉིས་པ་ལུགས་འདིའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ།
སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱེའི་རྣམས་གཞག་བཤད་པ། ལུགས་འདིའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་བཤད་པ། སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་ཆུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ས་ལས་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཙོ་བོ་གོགས་བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། སྐྱེ་བའི་
མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉོན་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རིགས་
སུ་གནས་པ་དེ། ཉོན་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་

པས། གུན་བཏགས་ནི་བྱུང་མཐུན་སྒོ་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བསམས་པའི་སྒོ་
ནས། ལྷ་གྲུ་གཞན་ལས་སྒྲིབ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་ཡིན། ལྷན་སྒྲིབ་ནི་རྒྱ་
མཚན་མང་དུ་བསམས་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་བ་དེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན།

སྒྲིབ་པ་གུན་བཏགས་ཡིན་ན། མཐོང་སྤངས་ཡིན་པས་བྲུབ་ཀྱང་། མཐོང་སྤངས་ཡིན་ན་
སྒྲིབ་པ་གུན་བཏགས་ཡིན་པས་མ་བྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐུན་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
མཐོང་སྤངས་རྟོག་པའི་ས་ཐོན་དེ་མཐོང་སྤངས་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གུན་བཏགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐུན་དན་པས་སྒོ་བསྐྱར་ཁ་མའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་མ་བྲུབ་
སྟེ། འབྲུག་ཤེས་བྱུག་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྲུབ་པར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཅམ་
སྒྲིབ་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། རང་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ། ཟེས་སུ་བཞོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་སྤྱུག་པ་དང་། བོམས་པ་དང་། ཅ་བ་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྲ་བ་ནི་རྣམ་
གངས་དག་གོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཐིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉིལ་མར་དང་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་
ཐིན་ཀྱང་། བྱམ་པ་དང་སྤྱུག་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་སྤང་བས་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་མོ་དམིགས་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཛོལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཤེས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་གྱུར་བ་དང་། ས་བོན་
ཀྱི་ཆ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲུག་ཤེས་བྱ་གཞུང་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་
འབྲུལ་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཚོངས་པའི་སེམས་བྱང་ཚོངས་པ་ལྟ་བུ་མངོན་གྱུར་བ་དང་། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་ས་བོན་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོངས་པ་དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་བ་ལ་ཚོངས་པ་དང་།
ཡུལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་།
ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་ལ་ཚོངས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མོ་འབྲུག་ཀྱིས་བྱས། རང་གི་མ་བྱང་
ཕྱོགས་འོད་ཟེར་ཅན་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུན་རིང་
དུ་བརྟགས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་
པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཚོངས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོངས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་ཁྲིམ་བདག་
དཔལ་སྐྱེས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཡོད་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུན་རིང་དུ་བརྟགས་
ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཤེས་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་
ལས། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འཆལ་ལས། བདེ་
བར་གཤེགས་པ་མ་འཆལ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། སྤྲ་གཅན་
འཛིན་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། མ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི། རྒྱ་ཡི་རྣམ་པ་རི་སྟེང་
པ། ཀྱུན་མཁྱེན་མིན་པའི་རྟོགས་བྱ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་

ལས། ངས་ནི་དེ་ཡི་ཐར་པ་ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དག། མཆོ་འཕུལ་དོ་ཡི་གསེབ་དག་ཏུ། །བག་ལ་ཞ་བ་ལྟ་བུར་གཞིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་འདྲུག་ཤེས་བྱ་གཤམ་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུ་བར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་
ཆ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་
ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་འཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་
བརྒྱ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་འཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ལུས་
ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བ་པ་གང་ཞིག་ ཉོན་སྤྱི་བ་དང་། ཉོན་མས་འདྲུག་གི་སྤྱི་བ་
པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་གཉིས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་
ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་འདྲུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་
ལ་ལྟོག་པར་འབྱུང་གི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཐོང་སྤངས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱན་བཏགས་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་བྱུ་བ་མཐའི་
དབང་གིས་འདྲུག་ཤེས་བྱ་གཤམ་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུ་བར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་
འཐད་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉོན་
སྤྱི་བ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
བྱུ་བ་མཐའི་དབང་གིས་དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུ་བ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་བདེན་འཛིན་

ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པའི་རྟགས་པ་སྟོན་
 དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྐྱེའ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་འབྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ས་
 བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ས་བདུན་
 པ་མན་ཆད་གྱི་སྤང་བྱའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གཉིན་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉོན་སྐྱེའ་གང་ཞིག །དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྒོ། ཉོན་སྐྱེའ་མངོན་གྱུར་བའི་མཆོན་
 ཉིད། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་གྱུར་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འབྲ་བྱི་མ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་བའི་བག་ཆགས་དེ། ས་ཐོན་དུ་གྱུར་བའི་ཉོན་སྐྱེའ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཅིང་། རང་འབྲས་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེའ་པ་
 གང་ཞིག །ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་
 འབྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྐྱེའ་པ་དེ། ཤེས་སྐྱེའ་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ། རང་རྒྱད་པ་མན་
 ཆད་གྱི་ནང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 རྟག་པ་ཉོན་མོངས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་། རང་སྡེ་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་འཛིག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་དེ། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་པོའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་
 རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། རང་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། ང་ཡི་བ་རྣམས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ང་དེའི་
 དབང་བསྒྱུར་བྱུང་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ང་ཡི་བ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དུག་གསུམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་ངན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཉོན་

མོངས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདི་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་
 གྱིས་མ་བྱུང་གྱང་། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ལ་ཀུན་བཏགས་གྱིས་བྱུང་། གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་
 བཏགས་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། འཇུག་པ་ལས། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདི་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་
 གང་ཟག་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆོས་དང་གང་
 ཟག་གི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཉི་ཕྱག་དང་། འཁོར་པའི་རྩ་བར་
 གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་
 འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བ་ལ་མོངས་པས་ན་གཉི་ཕྱག་སྟེ། མ་
 རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་མཐོང་བ་
 ལ་སྤྱི་བ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 དེ་འབྲེལ་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མ་ཡིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འགལ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ལུས་དབང་ཟུར་དུ་བཞག་པ་ལས་མིག་གི་དབང་པོ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆགས་
 སོགས་རྣམས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ན། བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས། མཐར་དེ་དང་
 མཚུངས་ལྷན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་
 དུ། །གཉི་ཕྱག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཉི་ཕྱག་བཅོམ་
 པས་བཅོམ་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས། གཉི་ཕྱག་ནི་དེ་རྣམས་

དེ་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་
པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འབྱུག་གོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཉི་ལྷག་གིས་ཀྱུན་
ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོན་ལ། ལྷག་པ་དང་མི་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་
སྒྲོ་འདོགས་པར་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉི་ལྷག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འབྱུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉི་
ལྷག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གཉི་ལྷག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དམིགས་ལུལ་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པའི་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་མི་འོང་དམིགས་པའི་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་ཞིང་།
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཆགས་སོགས་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་དེས་དངོས་སུ་བྲངས་
པའི་འདོད་ཆགས་དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་
སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཞེན་ལུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་དམིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་འཛིན་སྒྲུངས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
བདེན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་འདོད་ཆགས་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། དེ་མ་ལྡོག་བར་དུ་འཁོར་བ་མི་ལྡོག་པ་དང་། དེ་ལྡོག་
པ་ཡང་སྤང་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམས་
པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་།

འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས། འཁོར་བ་ལྡོག་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། སྤྱིང་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྒྲིལ་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིང་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །རི་སྐད་བཏགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས། ཆགས་པའི་རྒྱ་སྤྱིང་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ལ་བཞེད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

བདེན་འཛིན་དེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བདེན་འཛིན་གང་རུང་གཅིག་གི་དམིགས་གཏང་བྱེད་པ་གཅིག་རྟེན་ན་སེམས་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུལ་གདུག་གིས་ཟིན་པར་གྱུར་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་རྟེན་ན། །ཉོན་མོངས་སྒྲུལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟིན་པར་འགྱུར་རོ་གང་གིས་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འགྱུར། །གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྟན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་འབྱུངས་ངེས་པར་ལྡོག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་འབྱུང་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གཡོ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལྡོག་པར་དགའོ། །ཅི་སྟེ་མི་མཐུན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་ཆོག་པ་ཟ་བ་ལྡོག་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྤྱོད།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱལ་པའི་ལོག་ཤེས་དང་བདེན་འཛིན་དུ་གྲུབ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་གྲུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་
 ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོངས་བར་གྲུབ་པས་དེ་མ་ཟད་
 བར་དུ་འཛིག་ལྟ་མི་ཟད། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་འཁོར་བ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་འཛིག་ལྟའི་སྒོར་ལ་དབྱེད་པ།

འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 ལ་འཛིག་ལྟས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྟས་སྤྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚོད་སྤྱིན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་དེ་འཛིག་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་
 གཙོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟུང་པའི་སྒོར་རང་གི་རང་གིས་སྤྱོད་བཞིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་
 ཞིག ། ལྟས་སྤྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཚོད་སྤྱིན་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟུང་པའི་སྒོར་རང་གི་རང་གིས་མི་
 སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་
 དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་སྒོར་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་སྒྲངས་མི་འདྲ་བའི་སྒོར་ནས་མི་འཛིག་
 པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་འཛིན་སྒྲངས་མི་མཐུན་པའི་སྒོར་ནས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ་དགག་བྱ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་སྒོར་ནས་མི་འཛིག་པར། དགག་གཞིའི་གཙོ་བོའི་
 སྒོར་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་སྤང་སོགས་རྣམས་ཀྱི་
 རྟེན་དུ་བཀག་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་དང་། གང་ཟག་གི་རྟེན་དུ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལས་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་

པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་གཏོགས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་ལ་སྤྱི་བཞེར་ཅི་བ་ཡིན་ཏེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ངར་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་བྱ་ལྟས་སྤྱིན་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར་བྱང་བོ་འཛིག་ལྟའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་། འགྲེལ་པར་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་བདག་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་བྱིར། འཛིག་ལྟ་གཉིས་པོ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཟག་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛིན་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་ང་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་ང་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེས་ང་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་མིག་སོགས་ང་ཡི་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ངར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་ཡི་སྒྲིལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཛིག་ལྟ་གཉིས་པོ་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ངར་འགྲེལ་ལས། ངར་འཛིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྒྲིལ་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་

ནས་འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་
འཛིན་ལྟ་དེས་ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་མིག་སོགས་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་
ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་ལས་ཤེས་སྤྱིབ་འཛིན་ཏོག་འཆད་པ་དེའི་ཆེ། ལོངས་
སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཏོག་པ་གསུངས་པ་དང་། མངོན་ལས་ཤེས་པ་པོའི་བདག་དང་།
ཆོར་བ་པོའི་བདག་དང་། དམན་པའི་གནས་ནས་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མིག་སོགས་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་
པ་ཅ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིས་བྱ་འདི་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་ལ། སྤྱིས་བྱའི་དབྱུག་པ་
ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགེལ་ཆུང་ལས། བྱད་པར་མ་བཟུང་བར་བྱད་པ་ཅན་
གྱི་སྒོ་མི་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་ང་ཡི་བ་རྣམས་དེའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཡང་མི་
འཛིན། ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིན་
ལྟ་སྟུང་སྤྱིས་གྱི་དམིགས་པ་ནི། ང་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་མི་
བཟུང་ངོ། །རྣམ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ང་ཡི་
བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་མིག་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། མིག་སོགས་རྣམས་ང་ཡི་བར་
འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།

ང་ཡི་བ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་དེ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་དགོས་པ་ལས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་འོ་སྤྲུལ་དུ་རང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
 པོའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས། བདག་གི་བ་
 ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་གི་བའི་མཆོན་གཞི་མིག་སོགས་དམིགས་
 པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འཛིན་ལྷ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་མི་འགལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ང་ཡི་བ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་དེས་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་མི་འཛིན་ཀྱང་
 ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲིང་ཇེ་དེས་
 དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཅན་དང་། དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་དམིགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སེམས་
 ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་ཇེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྲིང་ཇེ་གསུམ་པོ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེའི་སྒྲོན་ས་
 འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། འཛིན་སྤངས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོན་ས་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་བདག་
 གི་བར་སྤྲང་ནས་ང་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་
 པའི་བཏགས་དོན་བཅས་པའི་ཆེ་ན་རྟེན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་གང་ཞིག །ང་ཡི་བའི་
 གདགས་གཞི་མིག་སྤྱོད་སོགས་ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།

ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་མིག་སྒྲ་སོགས་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་སྒྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་གང་ཞིག་ །ང་ཡི་བ་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་ཁྱབ་ན། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་མཆོན་
གཞི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ན་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ལྷས་སྐྱིན་གྱི་གདགས་གཞི་མིག་སྒྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་
མཆོན་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ང་ཡི་བ་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ཆོས་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡིན་ན།
འཛིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུལ་ཕུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དུལ་ཕུལ་ཡིན་ན།
དུལ་ཕུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་དང་གང་ཟག་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་པ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུལ་ཕུལ་ཡིན་ན། དུལ་ཕུལ་ཅན་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དུལ་ཕུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ང་ཡི་བ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན། གང་ཟག་
ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུལ་ཕུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་

པའི་ཚོས་མེད་པའི་བྱིར། ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་པན་
ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབུ་མ་སྤྱོད་བ་ལས། ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་བྱེ་ཐག་ལྟེ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟེ་དེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གང་རུང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟེ་དེས་དེ་བདེན་པར་བརྒྱུད་བ་གང་ཞིག་ང་ཡི་བ་
དེ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚོས་ཀྱང་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་དེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟེ་དེ་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་ལ་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟེ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟེ་དང་།
དེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་སྒོ་ནས་འཛིག་པ་
དང་། དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པར་འཛིན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཟག་གི་
གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་གནས་
ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་
པ་ལྷ་གྲུའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ།

རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ། ལྷ་གྲུའི་བྱང་ཆོས་སུ་
 གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དེ་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་རྟེན་དུ་འགག་སོགས་བརྒྱད་མ་སྟད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གང་ཟག་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གང་ཟག་འགྲོ་བ་ཐོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་རང་ངོས་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་བ་གཉིས་ལམ་གང་གི་སྐབས་སུ་སྤོང་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
 དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལམ་
 གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་བྱས་
 རས་ཉོན་སྐྱེ་བ་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་། ལྷན་སྐྱེས་ལ་

ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ཏུ་སྒྲིབ་ནས་ས་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས། ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་གྱིས་སྤོང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤོང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་འཛོལ་པ་ལ་གཙོ་བོར་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནམས་དང་། སྒྲིབ་པའི་པར་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་འཛོལ་པ་ལ་གཙོ་བོ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡང་གཉིས་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་གིས། དམན་ལམ་སྤོང་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབུས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲིལ་དེ་ལ་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲར་བྱས་ནས། དང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་། ཆུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་པོ་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོན་ཏན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གསུམ་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ན། བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་དེ་ལ་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲིབ་བཞོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར་དང་། དེམ་ཅན་དུ་སྤོང་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ། ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲར་བྱས་པའི་དང་པོ་དྲུག་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་། སྒྲིབ་གསུམ་པོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་ནས། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲིལ་ལ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་དུ་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་འཛིན་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཟོས་པའི་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་

འཛིན་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ།
ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མྱོན་སྤངས་པ་ཁས་སྦངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ལ་བྱུག་ཏུ་བྱས་ནས་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཅི་ལྟར་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་དེ་ལ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་བྱས་ནས་བྱུག་པོ་དེ། ས་དང་པོའི་རོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
བར་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སྟོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྤྱིས་ཆེ་འབྲིང་བྱུག་ཏུ་བྱས་ནས་ས་
གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྟོང་བའི་ས་འདྲིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ནས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ས་དང་པོ་ནས་སྟོང་བར་ཁས་སྦངས་པ་དང་
འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ས་དང་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། རང་
གི་རོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་
རིགས་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྤྱི་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཞིག་
རང་གི་རོས་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྤྱི་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་
པ་ལ། སྤང་བྱ་གཅིག་ལ་བསྟོས་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱུག། ཅ་བའི་རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་ཉོན་སྤྱི་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཉོན་སྤྱི་བ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྟོང་

དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདྲུག་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ངི་མ་དེ་དག་ཅ་བཅས་ཉེ་བར་
 ཞེ་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་འགྱུར་ཆིག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འོ་ན། ས་བདུན་པའི་ངོས་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཡོངས་སྤྲོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
 ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཡོངས་སྤྲོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། དེའི་
 ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྤང་བྱ་གཅིག་ལ་བཞུགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དབང་བཅུ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་འགྱུར་ཆིག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུང་བྱས་ནས་སྤངས་པར་ཐལ།
 དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུང་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག་ ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོད་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་
 སྤངས་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པའི་ལུགས་འདི་ལ། ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་བ་
 ན། བདེན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་སྤྲོད་དགོས་པས། ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
 པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་རེ་ཡང་གཏན་ཟད་མི་རུས་པས་ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་

སུ་སྤྱོད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་
 ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མི་
 སྤྱོད་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷགས་འདིར་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྤྱར་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་
 བ་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་པ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་
 ཡིན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤྱོད་བའི་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་བམ་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་བག་ཆགས་གྱིས་སྤྱིབ་པ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འདོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤྱོད་བམ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 ཤེས་སྤྱིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྲལ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྤྱོད་མོ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
 གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་ཟེར་བ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་སྤྱོད་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཅམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་དེ་དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་
 གྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྟོགས་
 པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྦྱོར་བ་དང་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 ཆོགས་སྦྱོར་བ་གཉིས་པོ་དེས་ས་གསུམ་པ་འཛོལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག
 ས་གསུམ་པ་བ་དེས་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ས་གསུམ་པ་འཛོལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་
 སྟོང་། དེ་རྗེས་འགོ་བ་གཞན་ཀྱིས་ས་གསུམ་པ་འཛོལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་སྦྱིབ་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུག་པ་ལས། རང་རྟོག་སྟུན་ནམས་དང་པོར་ཡང་དག་བསལ་བྱས་
 བས། །འགོ་བའི་སྟུན་པ་ནམ་པར་འཛོལས་པར་མཛོན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་བྱང་པར་བཤད་
 པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ནམས། ཉན་རང་དག་བཙུག་པ་དང་དག་པ་ས་གསུམ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་མ་བྱུང་བའི་དེའི་ངོར་བདེན་
 པར་སྤང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ངོར་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་
 ཐོབ་སྤང་བཙུག་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་སྤང་མེད་རྟོག་བྱལ་གྱི་སྐབས་
 སུ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་ནམས་ལ་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་འབྱུང་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཀུན་
 ཏུ་སྟོང་པའི་འཕགས་པ་སྤང་བ་དང་བཙུག་པས་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ནམས་ལ་སྤང་གི་སྤང་བ་མེད་པའི་
 སྟོང་ཡུལ་མངའ་བ་ནམས་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། མཉམ་གཞག་སྤང་མེད་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ནམས་

ལ་ཀུན་རྫོབ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུང་བ་ལ་མཉམ་རྗེས་དེས་འཛོག་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་མཁུན་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ལོག་པ་དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ལོག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འཛིག་རྟོག་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དུས་གཅིག་ཉིད་ལ་བྱི་བ་ཞུ་ཞུས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་སྤྲུགས་ཆུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་ལན་ཡང་སོ་སོར་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་དེ་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ལ་བྱེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱད་དུ་མདོ་ལས། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་འཕགས་ལ་བསྟོས་ཏེ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཆུང་ལ་བཤད་པ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དོར་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་སྟོན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དང་།

དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
ཅམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སོ་སྐྱེའི་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་འཕགས་པ་ལ་བལྟས་ནས་དོན་དམ་
པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བལྟས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་སྟོ་གང་གི་ངོ་བོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་། སྟོ་དེའི་ངོར་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མ་ཁེགས་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་སྟོབ་པ་ལ་མཉམ་
གཞག་སྤང་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མིན་གྱི་རེས་འཛོག་
འབྱུང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གནས་ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་དེ་ལ་དུས་ཉག་ཏུ་སྤང་མི་
ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བདེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་

པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྒྲོབ་པའི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྒྲོང་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་བདེན་པའི་དཔེ་བཤད་པ།

༄ རབ་རིབ་མ་བྱ་ཡིས་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བས་སྤྱི་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་གསུངས་པ་དེ་རབ་རིབ་ཅན་དང་
རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་དགོས་པས། དེ་ཤེས་བཞིན་
ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་མི་བྱས་པ་དང་། ཉན་པ་པོས་འཆད་པ་
པོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་ཡུལ་
ལས་འདས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱིས་བཞིན་པར་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་འདུག་
པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རབ་རིབ་
དང་བྲལ་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ལྟར། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྟོན་མི་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་མེད་པར་སྟོན་བྱས་པ་
དང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སྤྱི་མས་རྟོགས་པ་ལྟར་རྟོགས་མི་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་བསེ་རུའི་
ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་མེད་པར་རྟོགས་བྱས་པ་ལྟར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་རབ་རིབ་དང་བཅས་བྲལ་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཚུལ་
གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབབས་ན། དེའི་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་ལ་དངོས་དང་། ཚོད་
པ་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དཔེ་བཤད་པ་དང་། དོན་ལ་སྤྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། དེ་དང་བྲལ་པའི་མིག་ཤེས་གཉིས་བསེ་རུ་གཙང་མ་གཅིག་

ཉིད་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེན་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་དེའི་
ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་སྒྲིབ་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། བྱི་མ་ལ་དེའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་སྒྲིབ་གཉིས་
ཀྱི་མེད་པའི་བྱིས། དེས་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤང་སྒྲིབ་ཞིང་ཞེན་ནས་དེ་སེལ་བ་
ལ་བཙོན་པ་དང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ན། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་
ཤེས་ཀྱིས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་མ་མཐོང་ཞིང་རྒྱ་མཚན་དུ་མའི་སྒྲིབ་ནས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་
པས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་སྐྱེ་ཤང་བ་བྱུང་བ་བྱུང་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲིབ་བའི་སྐྱེ་ཤང་གྱི་ཡིན་ཚུལ་དེ། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསེ་
རུའི་ནང་གི་སྐྱེ་ཤང་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དོན་དེ་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་
ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྗེ་ལྟར་སྒྲིབ་བའི་དོན་དེ་དེའི་ཡིན་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། བསེ་
རུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་མེད་པའི་བྱིས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྗེ་ལྟར་སྒྲིབ་བའི་སྐྱེ་
ཤང་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བའི་སྐྱེ་ཤང་ཡོད་དེ། རྒྱ་མ་མཐོང་གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་
ན་སྐྱེ་མའི་རྟ་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་དོན་ལ་སྐྱེ་ཤང་བ་ལ། དཔེ་དེ་བཞེན་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
ཤེས་པ་དང་། དེས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཅིག་ཅར་
དུ་བལྟས་པའི་ཆེན། སྒྲིབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོས་རབ་རིབ་ཅན་བཞེན་དུ་
ཕྱང་སོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་ནས་ཕྱང་སོགས་ལ་དམིགས། བྱི་མས་རབ་རིབ་
དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤང་འཛིག་པར་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་བ་ཅམ་ཡང་མ་
མཐོང་བ་དེ་བཞེན་དུ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་བ་ཅམ་
ཡང་མ་མཐོང་བར་དོན་དམ་བདེན་པ་དམིགས་པའི་བྱིས། དེ་ལྟར་གྲུས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དེས་མ་

བསྐྱད་པའི་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་སྤང་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
རྣམས་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རི་ལྟ་
བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཞིགས་པར་ཐལ།
དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་འཐད་པ་གང་ཞིག །རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་གྱིས་བསེ་རུའི་ནང་
དུ་སྐྱེ་ཤད་འཛག་པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པའི་སློབ་སྤང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ན་རི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཞིགས་དགོས་པ་ལས་མ་གཞིགས་པའི་
བྱིར། དང་པོ་དར་ཐལ། རི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞིགས་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། རི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པའི་
དབང་གིས་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་སྤང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ལྟར་སྤང་མཁན་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་།
དངོས་ཀྱི་ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་གཉིས་རི་
ལྟར་གཞིགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཞིགས་པའི་ཆོད་ན། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་སོགས་
ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཞིགས། རི་སྟེང་པ་གཞིགས་

པའི་ཆེ་ན། མི་སྣང་བའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཚུལ་ལོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ལ། སྣང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་པས། ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་སྣང་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཟིགས། རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་གཟིགས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་བཅས་བྱུང་གང་གི་སྟོན་པ་ཀྱང་མ་གཟིགས་ཏེ། གཉིས་སྣང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་གཟིགས་ན་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་པར་འགྱུར། གཉིས་སྣང་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཟིགས་ན་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་བྱུང་གང་གི་སྟོན་པ་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ལུང་དེ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་སྣང་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཟིགས། ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་རང་ལས་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་གཟིགས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཟིགས་ཀྱང་། རང་ཉིད་རང་

ཉིད་གྲིས་དོན་དམ་པར་གཟིགས་མི་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གཟིགས་ན་དོན་དམ་པར་གཟིགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་གཟིགས་ན་དེས་དེ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་རང་ཉིད་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྒྲུབ་བར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་བར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་བསྟོན་ཏེ་གྲུབ་སྟེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་དེའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྲིས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་ལུལ་གཟིགས་ཚུལ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་ལུལ་གཟིགས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དམ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་གྲོལ་བ་རྟོགས་ལྡན་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་

འཕགས་པས་ཡུལ་གཞིགས་ཚུལ་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་ཡུལ་གཞིགས་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་མེད་
དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཚོལ་བ་རྟོགས་ལྡན་ལ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། རྫོང་འཛིན་རྫོང་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་
གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་ན། རྫོང་འཛིན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སྣང་
རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་
དད་པའི་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་གཉིས་
སྣང་རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ལམ་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྣང་
རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྣང་
རྒྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པ་ལྟར་
སྣང་གི་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། སོ་
སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་བདེན་
པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་སློན་ནས་རྟོགས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་གཉིས་སྣང་བཅས་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྣང་
བ་དང་བཅས་པའི་སློན་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་བའོ། །མདོ་ལས།
གཟུགས་ནི་གཉིས་སྣང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་དང་བཅས་
ནས་རྟོགས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་ནས་རྟོགས་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་
ཅན་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་སྣང་བ་ན། བདེན་པར་སྣང་བའི་སློན་ནས་ཡུལ་ཡུལ་

ཅན་འབྲེལ་མེད་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་སྤང་བ་འབྱུང་། རྣམ་མཁུན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་དེའི་རིགས་
སྤྱ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁུན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སློན་ས་མཛོགས་པར་
ཐལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྤང་ཡང་མ་བྱུག། ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྤང་བ་ཡང་མ་བྱུང་བར་
དོན་དམ་པ་མཛོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སློན་མེད་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་མེད་
རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སློན་ས་མཛོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལན་དངོས་བཤད་པ་ལ། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཅན་
གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྤྱོད་ཤིང་ལྔ་པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་ཅུ་མ་ཡང་མ་མཐོང་བར་
བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྤྱོད་ཤིང་མཛོགས་ཀྱང་། རྣམ་མཁུན་གྱིས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བའི་སྤང་བ་དེ་མ་མཐོང་བར་རི་ལྟ་བུ་གཉིགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །སྤང་བ་དེ་རྣམ་མཁུན་ལ་མི་སྤང་ན་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་ན་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁུན་རང་ཉིད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བའི་སྤང་བ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རི་ལྟ་
བ་གཟིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་གཟིགས་ན། དེས་རི་
ལྟ་བ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སློན་ས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་དེས་དེ་ལྟར་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར།
རྣམ་མཁུན་དང་རི་ལྟ་བ་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་དེ་
རྣམ་མཁུན་གྱིས་གཟིགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
ངོར་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་སློན་ས་མ་གཟིགས་པ་དེ་བདེན་མོད་ཀྱང་། དེས་རི་ལྟ་བ་མ་

གཟིགས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གཉིས་སྤང་དེ་དག་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་
 ཕྱིར། ལན་དེ་ཚྱད་བ་དེའི་ལན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས།
 འདི་ཚྱད་པའི་ལན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། ངེ་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་སོགས་རྣམས་གཟིགས་ཅོ་དེར་མ་གྲུབ་བ་དེ་དག་
 གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་སོ་བྱས་བ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་
 མངོན་སུམ་དུ་མངོང་བས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སྤྲུང་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པར་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་
 པར་ཐལ། དེ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུག་ འདོད་
 ན། མི་འཐད་དེ། དེས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསལ་བ་ཁྱོད་
 རང་གི་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར། སྤང་
 སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དངོས་སོ་བྱས་བ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས།
 མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་བ་ལས། གཟུགས་
 རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདྲུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་
 ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཉིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །རྣམ་མཁྱེན་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །རྣམ་
 མཁྱེན་མཐོང་སྟེ་དེ་འདྲིར་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་དང་པོའི་དོན། དུལ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་དམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མཐོང་བ་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། རྣམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པས། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་མ་མཐོང་བ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་འོར་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེའི་གཟིགས་འོར་དེ་མེད་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་ཐལ། མདོ་ལས། གང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཆོས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་དུལ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་མདོས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་མཐོང་བ་དེ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཐེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་པར་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་སོགས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟར་གཟིགས་འོར་ཤིང་ཡོད་ན། སྒྲིམ་པ་མ་ཆོད་པས་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཐེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིང་ཆིག་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟངས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་འོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་པ་དང་། སྤྱི་འགག་དང་། བརྗོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་དང་། ཤེས་

བྱ་ཤེས་བྱེད་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གལ་
 ཉེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་
 བ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་
 །ཀྱང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་
 བྲག་མེད་པ། མ་སྒྲིལ་པ། མ་འགག་པ། སྤྲ་བར་བྱ་བ་དང་། སྤྲ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་
 པ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རིམ་བུ་བ་གཟེགས་པའི་གཟེགས་རོར་རིམ་བུ་བ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྒོ་
 རས་གཟེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྤྲ་
 དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་མེད་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་ཞིང་། སངས་
 རྒྱུ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྒོ་རས་གཟེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་སྤང་དེ་བརྟུན་
 པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་
 ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དེ་ནི་བརྟུན་ཏེ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། རིམ་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་རིམ་བུ་དུ་བརྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རིམ་བུ་
 པ་ལ་བསྟོས་ནས་རིམ་བུ་དུ་བརྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིམ་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། རིམ་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 ལས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་དང་དག་དང་འགྲོ་བ་དང་། །ཐ་དད་མེད་ཅིང་
 འོད་དང་ཟེར། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། མཐའ་དུས་དང་གྲུབ་དུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པ་ན། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ད་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅིང་། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་གཞིགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་གཞིགས་པས་མཐའ་པ་གཉིས་སུ་འདོག་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱུང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། མཐའ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ནམ་མཐའ་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཞིགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་མ་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཇི་སྟེད་པ་གཞིགས་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་འོར་ཇི་ལྟ་བ་མ་གཞིགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་འོར་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཞིགས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟ་བ་གཞིགས་པ་ལྟར་དུ་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཞིགས། ཇི་སྟེད་པ་གཞིགས་པ་ལྟར་དུ་ཇི་ལྟ་བ་མ་གཞིགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་བྱུང་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། མདོ་ལས། མིག་དང་ན་བ་སྒྲ་ཡང་ཆོད་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ནམ་མཐའ་ཀྱིས་ནམ་མཐའ་བདེན་སྟོང་གཞིགས་པ་ལྟར་དུ་ནམ་མཐའ་མ་གཞིགས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེས་རྣམ་མཁྲིན་བདེན་སྟོང་གཟིགས་པ་ན་ཚུལ་ཚུལ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་རོ་མཉམ་དུ་
གཟིགས། རྣམ་མཁྲིན་གཟིགས་པ་ན་དེ་ལྟར་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་ངེ་སྟེང་
པ་གཟིགས་པའི་སྒྲོན་པ་ངེ་ལྟར་གཟིགས་ཀྱང་། ངེ་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེ་ལྟར་
གཟིགས་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱུན་མཐའ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲང་མི་ལྡང་བར་མཉམ་
པར་བཞག་ཀྱང་། དེ་ལ་སྤྲང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་མཁྲིན་དང་ངེ་ལྟར་གཉིས་འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ངེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
འོར་འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་
ཤེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་དེ་
གཉིས་འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་
མཁྲིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་གཟིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་གཟིགས་འོར་སྤང་པོ་མེད་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་ངེ་ལྟར་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་སྤང་པོ་མེད་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་
གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སྤང་པོ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་འོར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་འདི།
དེའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་སྟོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བ་ལ་བྱུང་བ་
ཡོད་དེ། མཐའ་བདུན་དུ་མ་བྱུང་བ་དེ། གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དེའི་
གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན།
དེར་ཐལ། དེ་དེའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་འཇུག་འགྱུར་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཛོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
གཟིགས་ངོར་སྤང་པོ་མེད་པ་དེ་དེའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྤང་དེ་དང་
འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། སྤང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། དེའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེའི་
གཟིགས་ངོར་མེད་པས། དེའི་སྟོན་སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་མཐའ་གཉིས་སྤྲོད་སྦྲུལ།

༺ གཉིས་པ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ། འདིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད། ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤྲོད་སྦྲུལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་
ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ས་བོན་གྱི་དུས་སྤྱ་གུ་ཡོད་མི་
དགོས་པས་རྟག་མཐའ་སྤྲོད་བ་དང་། ས་བོན་སྤྱ་གུའི་དུས་སྤྱ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཁས་སྤངས་པས་
ཆད་མཐའ་སྤྲོད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་སྤྱ་གུ་ས་བོན་ལས་
གཞན་མིན། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱ་ག་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་
དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དཔེའི་སྟོན་སྤང་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་ དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་རིགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་

གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྒྲིལ་བ་འགོག་མི་རིགས་ཏེ། དེ་མི་སྒྲིལ་ན། དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མ་ཡིན་ན། དེ་མེད་དགོས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོའི་འདིག་རྒྱར་ཐལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དབྱུང་བཅོད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྒྲིལ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་བཅས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནས། །ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་མི་སྒྲིལ་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲིལ་བ་བྱད་བཞིན་དང་། དེའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོ་སྒྲོང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། །སྒྲོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་དུ་སྒྲིལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཞན་སྒྲིལ་བ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་བཀའ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲོང་སྒྲིལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་སྐྱུང་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར། །དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཞན་སྒྲིལ་བ་བཀའ་པ་ལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲོང་སྒྲིལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། གང་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགགས་པ། །ཞེས་པ་ནས།

འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྲུང་བ་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ཚྭ་པ་སྒྲིང་བ་ལ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་
དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྒྲིང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་ཕྱིར་རང་
བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་བཀག་ནས་ལས་
ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་དག་མི་དགའི་ལས་གྱིས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྤང་བའི་ལས་
གྱིས་སྤང་ཡང་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚྭ་པ་དེ་མི་ལམ་གྱི་དཔེའི་སྟོ་
ནས་འགོག་པ་ལ། མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ལས་འབྲས་
རྣམས་ལ་སེམས་པ་འང་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

ཚྭ་པ་གཉིས་པ་ལ། ཀུན་གཞི་མེད་ན། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་
ཟེར་ན། འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལུང་པོ་བདེན་གྲུབ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལུང་པོ་བདེན་
གྲུབ་སྟོན་པའི་ལུང་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
ལུང་ཡང་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་
ཉིད་ཡོད་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ།

༥ གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ། བྱོགས་སྤྲ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ན་རེ།
དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པས། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་

འགོག་རིགས་ཀྱང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་ན། དེ་གཉིས་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར།
 དེ་གཉིས་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོལ་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་མེད་དགོས་པས། ཤེས་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདིར་སྐྱས་
 པ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་རག་མོད། གཟུགས་
 དང་། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་དམིགས་པ་དེ་
 དག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
 བ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཅི་སྟེ་བཞིན་དེ། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོའི་ཕྱི་རོལ་པ་
 ཡང་མེད། ཉན་སྡེ་དངོས་སྔ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་མེད་དེ། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱི་
 རོལ་པ་ནམས་ཀྱིས། དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག །གཞུང་
 འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེས་དངོས་པོ་
 ནམས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་
 པ་གང་ཞིག གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོས། དངོས་པོ་ནམས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་
 སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་སོགས་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་དེ། དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག མཉམ་གཞག་དེའི་ཆོ་

ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡོད་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟིགས་དགོས་
 པ་ལས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ན་དེས་གཟིགས་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་
 སུ་གྲུབ་དགོས། དངོས་པོ་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ན་དེས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་གྲུབ་
 ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡོད་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་སྟོང་ཁས་ལེན་པའི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྤང་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 གྲུབ་པ་རང་སྟོང་གི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྤང་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་
 དང་། སྤང་སོགས་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རང་སྟོང་གི་དོན་
 དུ་མཚུངས་པར་འདོད་ན། སྤང་དང་ཡང་འགལ། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྤང་དང་
 འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་། དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་
 རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ནི་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་
 དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་སོགས་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་རང་སྟོང་གི་དོན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤང་
 སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། ཆད་མས་རྟོགས་ཤིང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་མི་འབྱུང་ཞིང་། སྤང་སོགས་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་
 རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་རྟོགས་ཤིང་། བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོ་
 འདོགས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྟོང་པ་དེ། རང་
 སྟོང་གི་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་མེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ལ། དེ་མེད་དེ། དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་གང་ཞིག དེ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱལ་ན། དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་དགོས།
 དེ་མ་ཡིན་ན་དེ་མེད་དགོས་པས། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད་པ་དེ།
 སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པ་ལ་བདེན་པར་བྱས་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལ་
 བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནས། བདེན་པར་བྱལ་བའི་བདེན་པ་ལ་བྱས་
 རས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ལས་
 གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་མི་སྒྲིལ་
 བའི་བདེན་པ་ཡིན་ན། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར་མདོ་
 བངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག བདེན་པ་རྟོན་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་
 སུ་བྱས་པའི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་པ་དེ། བདེན་བྱལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 རིགས་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། བདེན་པར་བྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 མ་ཡིན་པར་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་ན་བདེན་པར་བྱལ་དགོས། བདེན་པར་བྱལ་ན་སྒྲུང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་དུ་མ་ཐུན་པའི་མི་སྒྲིལ་བའི་བདེན་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རྟོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་

རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱེད་བཞེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་བརྟགས་པའི་བརྟགས་དོན་བཅས་
བའི་ཆེན་ཉིད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐ་སྙད་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པ། རྗེ་རྒྱུ་གཞེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་འགོག་མི་ཅུས་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞུགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་འགོག་ཅུས་མི་ཅུས་
རྒྱ་མཆན་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ཚད་སྤྱོད།

༥ དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། རྒྱགས་སྡེ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་
མེད་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་མཛོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། རི་ཐོང་གི་རྩ་ཡང་མཐོང་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་ཁྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་འགོད་པ་དང་། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་
ལ། མེ་མོང་ནང་གི་བྱེད་བཞེན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ། བྱེད་བཞེན་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་ཀྱང་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་སོགས་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་
མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རང་ཉིད་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་དང་།
ཤེས་པའི་རྣམས་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
བྱེད་པས་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱད་བཞིན་དུ་
མ་གྲུབ་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དོན་ལ་སྒྲུབ་བ་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྤྲོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱ་ལྟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་འདུས་
བྱས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམས་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་
སྤྲོ་གྲུབ་པ་སོགས་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རགས་པར་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པའི་འཛིན་ཉེན་པས་དེ་རྟོགས་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤང་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེར་བཞོན་
པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། འཛིན་ཉེན་ལ་གྲགས་པའི་བརྟུན་པ་ཅ་མ་ཞིག་དབུ་མ་པས་བཞག་
པའི་བརྟུན་པའི་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་དཔེར་བཞོན་པའི་བྱིར། འགོད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་
བརྟན་སྤང་ཅ་མ་ཉིད་ནས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་། གང་སྤང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་
ནས་བྱད་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་སྤྲོང་བའི་རྒྱ་ལྟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་སོགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྤང་ཅ་མ་ཉིད་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་། ཆ་ཐམས་ཅད་

ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཐ་སྙད་
དུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཉག་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
ཁས་སྐྱངས་པས་ཆད་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས།
གཞུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་རྣམས་པར་གཞག་པ་ཡང་། ཤེས་བཞིན་
དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་
པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་
བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་བ་གཉིས་ལྷན་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅོད་
པ་ན། དངོས་སྤྱོད་བས། དབུ་མ་པས་བཞག་པའི་བརྟན་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་
དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཉགས་འགོད་པ་སྐྱབས་
སུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཚྲོལ་ཡང་དག་གིས་མཐུན་དཔེ་གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ། དབུ་མ་པས་བཞག་
པའི་བརྟན་པ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་སྟེང་དུ་ཉེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གིས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དབུ་མ་པ་དང་ཅོད་པ་དེའི་ཆེན་། དངོས་སྤྱོད་བ་བདེན་མེད་སྤྱོད་པ་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཚྲོལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱ་གུ་བདེན་
མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཚྲོལ་ཡང་དག་དེས་མཐུན་དཔེ་
གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་ན། དངོས་སྤྱོད་བས་དེ་ལྟར་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སྤྱོད་བ་དེ། བདེན་མེད་སྤྱོད་པའི་ཉགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཚྲོལ་

ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་སྟངས་དུ་
མཐའ་གཉིས་སྟོང་བ་ཞིན་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མེ་ལོང་ཞིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། ཇི་
ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིས། །གཟུགས་བརྟན་སྟངས་བ་དེ་བཞིན་དུ། །སྟོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མེན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་གྱི་དམ་བཅའ།

༥ གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲུབས་སུ། ལས་འབྲས་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཆོས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་དོན་བཤད། ཅ་བའི་ཆོག་
དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་
གྱིས་སྒྲེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐའ་སྟོང་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་འབྲས་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་སོགས་
བྱུང་མཐའ་འོག་མ་པ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཆོས་དུ་མའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། རང་
འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཏྲག་བ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་
དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་
གྱི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་གྱི་རྒྱུན་དང་། རྒྱུད་མི་
ཟ་བ་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཆོས་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
ཅ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོན་སྟེ། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྟེང་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། གུན་གཞི་མེད་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་མེད་པ་དང་། གཞན་སྤྱི་མི་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་དགག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་དང་། སྤང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྲུབ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་བྱུང་པར་བཞིག་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་གུན་རྫོབ་མི་བཞེད་པ་དང་། སྤྱོད་གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཚུལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྲུབ་པ་དང་། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། གཞི་བྱུབ་ན་སྟོག་གྱུར་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་ལ་ཆད་མས་བྲུབ་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་པོ་ཁས་ལེན་པ་དེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྟེང་གིས་མ་བྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་གཉིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་

གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲུལ་
 མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་ན། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་
 ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་སྟོང་གིས་མ་བྱུང་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་
 ཏུ་མི་འདོད་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་གང་
 ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་དེ། ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོང་མི་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་
 པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་
 གྱི་སྟོན་པོ་མཐོང་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་སྟོན་པོ་དེ་སྟོན་
 འཛིན་ཤེས་པའི་རྣམས་སྤྱོད་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པའི་དུས་སྤྱོད་ཞིག་ཅེས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ། དེ་རང་
 གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སྤྱོད་པའི་ཆ་དེའི་ཞིག་པའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་སྒྲངས་
 པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་
 ཏེ། བདག་གིས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་འདི་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་
 བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་
 དུ་བག་ཆགས་བཞག་པ་རྣམས་སྤོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་མི་དགེ་རྣམས་སྤོང་གྱི་འབྲས་བྱ་སྟོང་
 དགོས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འདོད་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་
 པ་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སྤྲུལ་ཅེས་
 པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་། ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་། གཉིས་
 སྟོང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམས་ཡན་གར་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འདོད་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཐུག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོལ་བ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། བྱད་པར་བྱི་ཆོལ་
 ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་དཀྱིས་ཏེ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་ལུས་པར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བའི་
 གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། གཞན་སྐྱེ་
 འདོད་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་
 སྐྱེ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན། རང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༥ གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
 དགེ་མི་དགའི་ལས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་གི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་
 ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་སྐྱེས་མ་ཟེན་པའི་བར་དུ་ལས་དེ་གཉིས་གནས་སམ་མི་
 གནས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལས་ཉྱལ་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད། གཉིས་པ་ལྟར་
 བ། མི་འཐད་དེ། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་བྱིར། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་
 བསྐྱེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་
 པ་བརྒྱུར་ཡང་རྒྱུད་མི་ཟ། །ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བྱ་སྤྲིན་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་པས་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། རང་

ལུགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་ལས་གཞན་
 པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་མི་དགའི་ལས་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་
 བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་བ་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མ་བསྐྱེད་མ་
 ཟེན་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མི་གནས་ཀྱང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མ་བསྐྱེད་པའི་
 སྒྲོན་མེད་དེ། ལས་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཐོབ་པ་རྗེས་གྲུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་གིས་
 རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ལས་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱ་ལོན་ཀྱི་དཔང་རྒྱ་སྟེ་
 ཡི་གེ་དང་འབྲ་བ་ཚུད་མི་ཟ་བའི་རྗེས་གྲུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་གིས་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལས། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་
 རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཚུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྤང་པོའི་རྒྱན་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 བསྐྱོས་ནས། དེ་སྒྲིབ་པ་ན་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་རྒྱན་འདི་
 དག་ལ་དགེ་མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད། ཅས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། བདག་
 ཏུ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྤང་པོའི་རྒྱན་འདི་ཁོ་ན་ལ་འདུག་གི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་དང་། སྤང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་
 ལྟ་བུའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་ དེ་ལ་ཕྱིས་
 རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

མདོ་སྟེ་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་དབུ་

མ་རང་རྒྱད་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་
ཞིག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྡེད་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག། དེ་ལ་བྱིས་སྐྱོན་གྱིས་
གསོས་བཏབ་ནས། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ།
རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྦད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྐྱ་དངོས་སུ་
འདོགས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ། དགེ་མི་དགའི་ལས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་གི་བར་དུ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་ཅིང་། ལས་
དེ་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་དུ་མི་གནས་ཀྱང་།
ལས་དེས་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་འཛིག་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
འཛིག་ཅིང་། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་གྱི་སྡེད་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག། དེ་ལ་བྱིས་
སྐྱོན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་བསྐྱེད་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅིང་། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་
མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་འདི་ལ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་
གནས་འགྱུར་གྱི་རིགས་པས་མི་གཞོད་པའི་བྱིར།

སྲིད་ཅེད་རྟོན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྟོ་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྲིད་ཅེད་སས་
བསྐྱས་པའི་བཏགས་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་སྲིད་ཅེད་
སས་བསྐྱས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པ་ལ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་
ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་

ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་ཅིང་། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་ཐ་སྙད་བརྟགས་པའི་བརྟགས་
དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་ཉིད་པར་ཁས་སྦངས། ཐལ་འགྲུར་བས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར།

དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འདོག་པའི་
ལྷགས་འདི་ལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་གང་
རུང་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་གོས་ཀྱང་། དེ་འབྲ་བའི་གང་ཟག་དེ། དེའི་
བག་ཆགས་ཀྱིས་གོས་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱིད་ཅེའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། ཅི་ཡང་
མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་རྩི་རྩི་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་མངོན་དུ་བྱས་
པ་དེའི་ཆེན་། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་བཞི་པོ་དེ་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་འབྲ་
བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་
ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་གོས་ཏེ། དེའི་གཟུགས་ཕྱང་ཡང་དེས་མ་གོས། ཆོར་བའི་ཕྱང་
པོ་དང་། འདྲ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ཡང་
དེས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར། ཆོར་ཕྱང་དེས་མ་གོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས། རང་རིག་
ཀུན་གཞི་མེད། ཡིད་ཤེས་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཤེས་སྤྱིབ་ལྷན་སྤྱེས་མ་སྦངས་ཀྱང་། རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་
གིས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་ལྷན་སྤྱེས་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་ལ་བརྟགས་པའི་ང་ཅམ་ཡང་དེའི་བག་
ཆགས་བསྟོ་གཞིར་ཁས་མ་སྦངས། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་ཡང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་
གོས་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཕྱང་པོ་ལ་བརྟགས་པའི་ང་
ཅམ་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིར་འདོད་པ་ལྷགས་འདིའི་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ང་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེས་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་
པ་དང་། ཞེས་དང་། འོག་ཏུ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ངོས་འཛིན་པའི་ལུགས་སྒྲན་མེད་པ་འདིའི་
བྱང་ཚུལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ།

༥ གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་པ་དེ། ལས་འབྲས་
གི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེའི་
ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་གི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་རི་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་
དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ལས་འགགས་
པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྒྲར་གི་དོགས་པ་དེ་སོ་ན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མ་
ཡིན་པས་ནམ་སྟེན་གི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་འབྲེན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྟད་
དུ་ལས་འགགས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། ཞེས་
པ་དང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ། ཞེས་པ་དང་། མགོན་པོས་ཀྱང་། ཐ་སྟད་
ཚུལ་དུ་འགགས་པར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཏུས་གསུམ་གི་ནམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་
དང་། འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་འགགས་པ་དེ། ལས་འབྲས་གི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་འགགས། དེས་ན་ལས་འགགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་

དུ་ཡོན་ཡང་། ལས་ཞིག་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པའི་ཕྱིར།

ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་པའི་ལུགས་ལ། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རུང་བ་ཡིན་
 ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་ལུགས་ལ་སྤྱ་གྲུ་ཞིག་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྤྱ་གྲུའི་ཆ་ཤས་གྱི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ལོག་སྤྱ་གྲུ་ཞིག་པ་དེ་ཀ་བ་དང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མ་
 རོབ་པས། སྤྱ་གྲུ་རང་གྲུབ་དུས་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སྤྱ་ཞིག་པ་ཙམ་ཞིག་སྤྱ་གྲུ་འདས་
 པའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་སྦྱངས། དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱ་གྲུའི་འདས་པ་དེ་རྟག་པ་དང་མེད་དགག་ཏུ་
 ཁས་སྦྱངས། སྤྱ་གྲུའི་ཞིག་པ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཛོག་པའི་ལུགས་ལ། སྤྱ་གྲུ་ཞིག་པ་དེའི་
 ཆེ་ན། སྤྱ་གྲུའི་ཆ་ཤས་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་
 ངོ་བོ་མ་རོབ་ཀྱང་། སྤྱ་གྲུའི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དཔེར་ན། སྤྱིས་བྱ་ལྟས་ཕྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་། ཆོགས་ཙམ་དང་། དབྱིབས་དང་། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་དོན་གང་ཡང་ལྟས་ཕྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ལྟས་ཕྱིན་དེ་རྣམས་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 དེ་རྣམས་ལ་བརྟགས་པའི་ལྟས་ཕྱིན་དངོས་པོར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་དུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་དུས་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་གྱི་
 ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ཐལ་འགྲུར་བ་རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བ་
 རྣམས་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པས། སྤྱ་གྲུ་དེ་རང་གི་འདས་མ་འོངས་
 གྱི་དུས་སྤྱ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

དེ་ཡང་བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ནི། སྤྱ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་
 འདས་པར་འཇུག་པ་ན། དངོས་པོ་འགྲུར་བ་ཡིན་ལ་རྗེས་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་

གྱི་སྟོད་གཅིག་རྒྱ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། དངོས་པོ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རྣམས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ནི། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བུའི་དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་མོད་ཀྱང་། གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་སྟོན་ས་འདས་པ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། སྟེས་བུ་ཞིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཁྱུ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོར་ཕྱིན་པ་ན་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་སྟེ། དེལ་བུ་གཅིག་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཤོ་མིག་ཏུ་རིམ་གྱི་བཞག་པ་ན། གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ནི། བྱད་མེད་གཅིག་ཉིད་རང་གི་མ་ལ་བཟློས་ནས་བུ་མོ་དང་། རང་གི་བུ་མོ་ལ་བཟློས་ནས་མར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་སྐད་ཅིག་ལྷ་མ་ལ་བཟློས་ནས་མ་འོངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་བཟློས་ནས་འདས་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་དེའི་ཆོ་ན། དངོས་པོ་འགྱུར་ཞིང་རྣམས་མི་འགྱུར་བར་འདོད་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམས་འགྱུར་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དུས་གསུམ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་ན། དུས་གསུམ་འཆོལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་གྲུ་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས། རང་གི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་
མི་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་བཞི་པ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་དེ་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྲུལ་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་
ལ་བལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པས་དུས་གསུམ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་རང་གི་དུས་གསུམ་གའི་དུས་སུ་ཡོད་
ན། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་བ་འདས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དངོས་
པོ་དེ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་སྤྱེས་པའི་ཆ། དངོས་པོ་དེའི་
མ་འོངས་པ་དང་། དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་ལ་མ་འགག་པ་དངོས་པོ་དེའི་དུས་བ་དང་། དེ་རང་གྲུབ་དུས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཞིག་པའི་ཆ་དེའི་འདས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་འདྲིལ་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་
པ་མཚུངས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་དངོས་
པོ་རྣམས་རང་གི་དུས་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་
མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་འདས་མ་འོངས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དུས་བ་
གཙོ་བོར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་དུས་བའི་དུས་
སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །དུས་བའི་དུས་བའི་སྤྱི་ལ་མ་འགགས་
པའོ། །དུས་བའི་དུས་བའི་དུས་བའི་དུས་བའི་སྤྱི་ལ་མ་འགགས་པའོ། །དུས་བའི་དུས་བའི་དུས་བའི་
བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིའི་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་ལ་མཚན་ན་
 སྤྱིར་ལྷ་གྲུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། དགུན་དུས་ཀྱི་ཞིང་ལྷ་བྱ་རེ་ཞིག་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་
 ལུལ་དུས་དེར་ལྷ་གྲུ་མ་སྤྱིས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ། ལྷ་གྲུའི་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷ་གྲུའི་ངོ་
 བོར་སྤྱིས་པའི་དངོས་པོ། དེའི་ད་ལྷ་བ་དང་། དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
 ཞིག་པའི་ཆ་དེ། དེའི་འདས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་
 རྣམས་མ་སྤྱིས་ཤིང་མ་འོངས་ཀྱང་། དེ་དག་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་བཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མངོ་ལས། མ་འོངས་པ་ནི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་མ་སྤྱིས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐལ་ཐེན་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། མ་སྤྱིབ་པ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་མངོན་པའི་ལུང་དེའི་རྣམ་བཅད་མ་གོ་བའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་
 ཏེ་ཆེན་པོ་རྣམས་འདས་པ་མ་འོངས་རྣམས་ད་ལྷ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་འཛོག་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་
 རྣམ་མཁའི་མ་འོངས་པ། དེའི་ད་ལྷ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་འཛོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 མཁའའི་ད་ལྷ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པ་དེ་སྤྱིས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་སྐད་ཅིག་
 རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱིས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་གྲུའི་ཞིག་
 པ་སྐད་ཅིག་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་རིགས་འདྲ་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་
 ཐམས་ཅད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འདས་པའི་ཆ་ལས་འཛོག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་
 རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་མ་སྤྱིས་པའི་ཆ་ལས་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྷ་བ་ལ་དེ་ལྷ་བྱའི་བྱང་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུ་གྲུ་ཞིག་པ་སྒྲུ་གྲུ་ཞིག་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྒྲུ་གྲུ་འདས་པའི་དུས་སྒྲུ་གྲུ་མ་འདས་པར་ཐལ། སྒྲུ་གྲུ་འདས་པ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། དགག་པ་གཉིས་རྣལ་མར་གོ་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། སྒྲིར་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཡང་རྒྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་དགུན་དུས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སྒྲུ་གྲུ་མ་སྒྲེས་པའི་ཆ་དེ་སྒྲེས་སམ་མ་སྒྲེས། སྒྲེས་ན་ཁྱོད་རང་གི་དེ་འདུས་མ་བྲས་སྒྲུ་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་འགལ། མ་སྒྲེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ལ་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲེས་པར་ཐལ། དེ་མ་སྒྲེས་པ་དེ་མ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ན། དགག་པ་གཉིས་རྣལ་མར་མི་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན། སྒྲུ་གྲུ་འདས་པ་སྒྲུ་གྲུ་འདས་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་། སྒྲུ་གྲུ་འདས་པའི་དུས་སྒྲུ་གྲུ་འདས་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ་དགག་པ་གཉིས་རྣལ་མར་མི་གོ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུ་གྲུ་འདས་པ་དེ་སྒྲུ་གྲུ་འདས་པ་དང་། སྒྲུ་གྲུ་མ་འོངས་པ་གང་རུང་དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གཉིས་མ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱང་གསུམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྒྲེས་ལ་མ་འགག་པ་ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྒྲེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྒྲོགས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་སྒྲེ་ལ་མ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུ་གྲུ་མ་འོངས་པ་དེ་སྒྲེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྒྲོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་བསྟོན་ནས་བཞག་དགོས་པའི་བསྟོན་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་དུས་ལས་ཐལ་ཟེན་པ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་བསྟོན་ནས་བཞག་དགོས་པའི་བསྟོན་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སྒྲུ་མ་སྒྲེབ་པའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་

ན། ལྷ་གྲུའི་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་
 གྲུ་དེ་ལྷ་གྲུའི་མ་འོངས་པ་མ་འོངས་པར་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ལྷ་གྲུའི་མ་འོངས་
 པ་དེ་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་སླེབས་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུའི་འདས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་དེ་ལྷ་གྲུའི་འདས་པ་འདས་པར་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག
 ལྷ་གྲུའི་འདས་པ་དེ་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་མ་སླེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་གྲུའི་དུས་སུ་མ་
 འདས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་
 འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་བཟོས་
 ནས་བཞག་དགོས་པའི་བཟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་དུས་སུ་མ་སླེབས་པ། མ་འོངས་
 པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་བཟོས་ནས་
 བཞག་དགོས་པའི་བཟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་དུས་སུ་ཐལ་བའི་ཆ། འདས་པའི་
 མཆན་ཉིད། སྤྱི་ལ་མ་འགག་པ་གང་ཞིག རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་རང་གི་འདས་མ་འོངས་གང་
 རུང་གི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་བཟོས་མི་དགོས་པའི་ཆོས། ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་རིམ་བཞིན་དུ་འཛོག་གོ།

གསུམ་པ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་ཚུལ་ལ། ལུང་གིས་སྐབ་པ་དང་། རིགས་
 པས་སྐབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་པོའི་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
 ཅན་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 རང་རྒྱ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཛོག་པར་བྱེད། རང་

འབྲས་མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀླ་ཤི། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ཤི་བ་ཡང་
བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བྱེད་འཛིག་པ་བྱེད་ལ། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་
མི་ཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ལྷ་གྲུ་དང་། དེའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ལྷ་གྲུའི་འདས་པ་
གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་ཤེས་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མར་མེ་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མར་མེ་ཤི་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་བད་
ཉིད་ལས་ཤི་བ་ནི། །བད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པ་ལས་ཀྱང་། མར་དང་སྟོང་པོ་ལྷ་བྱུང་རྒྱ་བད་པ་མར་མེ་ལྷ་བྱུང་འབྲས་བྱ་བད་པའི་རྒྱར་གསུངས་
པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ལྷ་གྲུའི་འཛིག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཟློས།
དེ་ཞིག་པ་རྒྱུན་ལ་མི་བཟློས་ན། ལྷ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིག་རྒྱ་རང་གི་སྐྱེ་
བྱེད་ལས་དོན་གཞན་ལ་བཟློས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིག་པ་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་མི་བཟློས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷ་གྲུའི་འཛིག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཟློས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་ཞིག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་མི་བཟློས་པའི་དེ། དངོས་པོ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་
གཞན་ལ་བཟློས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འགྲིག་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་
 ཅིག་མར་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་མེད་པའི་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་དང་འཛིག་པ་
 དང་བལ་བ་ནམས་འདུས་བྱས་སུ་ངེ་ལྟར་འབྱུང། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པར་འབྱུང་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་བསྟན་ན། ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མི་བཟོས་པར་ཞིག་པ་
 ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ལྷ་གུའི་འཛིག་པ་རྒྱ་ལ་མི་བཟོས་པར་ཐལ། ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་
 མི་བཟོས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ལྷ་གུ་འཛིག་པ་དེ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ལ་འཛིག་པ་གང་ཞིག་ཞིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྒྱས་བསྐྱེད། ཞིག་པ་རྒྱས་མི་བསྐྱེད་
 པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྒྱས་བསྐྱེད། ལྷ་གུ་བསྐྱེད་
 པ་རྒྱས་མི་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན། ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་བཟོས་པར་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པ་
 ནམས་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་བཟོས་པར་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་འཛིག་རྒྱས་
 བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱགས་ལ། འདུས་བྱས་ནམས་སྐད་ཅིག་མར་འབྱུང་
 སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་ཆ་ཤི་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཤི་བ་དེ་
 རང་རྒྱ་སྐྱེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དེ་
 བཞེན་དུ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱ་འཛིག་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པས། དེ་ནམས་སྐད་
 ཅིག་མར་འབྱུང་སྒྲ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་གུའི་དངོས་པོར་མེད་པ་
 གང་ཞིག་ དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་སྤྲུལ་ཡང་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 ལྷ་གུ་ཡང་རང་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ཟེན་པ་གང་ཞིག་སྐྱེས་ཟེན་པ་སྤྲུལ་

ཡང་རྒྱུ་ས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུའི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུ་གྱུའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གྱུ་ས་ཐོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་།
རང་དུས་སུ་ཡོད་པའི་འདུས་བྲས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་གྱུའི་ཞིག་པ་དེ་རྒྱུ་གྱུའི་དུས་སུ་མེད་
ཀྱང་། རྒྱུ་གྱུའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མར་དང་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཟད་པ། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱིང་བྱ་
སྤྱིང་ལྟ་བུ་ཟད་པ་མར་མེ་མི་བའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་
མཐའ་མའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་རྣམས། རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བ་ཅ་མ་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མར་མེའི་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་
འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཆང་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་ལྟ་བུ་ཟད་པའི་ཆེ་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མཐའ་མའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་རྣམས་
རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བ་ཅ་མ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཆང་ན་དེ་ལས་
སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རྒྱུ་གྱུའི་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཛོག་པའི་ཤུགས་ལ།
རྒྱུ་གྱུ་དང་དེའི་ཞིག་པ་དང་། མར་མེ་དང་དེའི་ཞིག་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་རྒྱུ་མཆོན་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་སྐྱེ་བར་མཚུངས། བརྟགས་
ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་མི་སྐྱེ་བར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྒྱུ་གྱུའི་འདས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུ་གྱུའི་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་སྐྱད་ཅིག་
གཉིས་པ་པན་ཆད། རྒྱུ་གྱུའི་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རྒྱུ་གྱུའི་འདས་

པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འདས་པར་འཛོག་པའི་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་
འདས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་འདས་པར་འཛོག་པའི་ད་ལྟ་བའི་དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ད་ལྟ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་འཛོག་པས་ད་ལྟ་བ་
གཙོ་བོ་དང་། གཞན་གཉིས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་གྲུའི་འདས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ལྷ་གྲུ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འདས་
པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་འདས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ལྷ་གྲུའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལྷ་གྲུར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དགེ་མི་གའི་ལས་འགགས་ནས་བསྐལ་བ་བརྒྱ་ལྟ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པའི་
ནམ་སྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད།
ལས་དེའི་ཞིག་པས་ཀྱང་དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་
ཆད། ལས་དེའི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་དེས་ཀྱང་
དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད། ལས་ཞིག་པས་ཀྱང་དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད་ན། དེ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པ་ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྷ་
གྲུའི་སྤྱི་འཆར་བ་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་
ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དེའི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པའི་སྤྱི་འཆར་བ་དགོས། ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པའི་
སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྷ་གྲུའི་སྤྱི་འཆར་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་གྲུའི་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དགག་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམས་
རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་དགག་
ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་གང་ཞིག མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་ཞིག་པ་དེ་དགེ་བ་

དང་། མི་དགོ་བའི་ལས་ཞིག་པ་དེ་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཀླུ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པ་ནི་གང་ཞིག་དགོ་བ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད། མི་དགོ་བ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་བ་དང་གཟུགས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད། མི་དགོ་བ་དང་གཟུགས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་དགོ་བའི་ལས་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་དེ། དེ་གང་རུང་གི་མི་དགོ་བའི་ལས་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དགོ་བའི་ལས་གྱི་ཞིག་པ་དེ་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདས་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཀྱང་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་འཐད་པ།

༥ གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་རི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ། ངོ་སྤྲུལ་པའི་སྒོ་སྤྲུལ་སྒྲིམ་དེས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྒོ་གཞི་མེད་ན་མི་འཐད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡོད་དེ། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བདེན་འཛིན་སྤྲུལ་སྒྲིམ་གྱིས་བག་ཆགས་བསྒོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་བར་ཞེན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་པའི་ང་ཅམ་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ངོ་སྤྲུལ་དུ་དམིགས་པའི་ཀུན་གཞི་ལས་འབྲས་ཀྱི་

ཉེན་དུ་འདོད་པ། འདིའི་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ང་ཙམ་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞི་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞི་མ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། བསྟོག་བར་བྱེད་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། ང་ཙམ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་པའི་རྒྱུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་སྤྲེལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞི་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགའི་ལས་འགགས་པས། རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་དབེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིས་བྱས། མི་ལམ་དུ་ཡུལ་ཀྱི་བྱད་མེད་བཟང་མོ་མིས་ནས། སད་དུས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་མེད་འགགས་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་པས་ཆགས་པ་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་པ་གང་ཞིག །ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་མེད་དེ། བསེ་རུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་གཉིས་མེད་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཤད་འཛག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སྤྱོ། རི་བོང་རྩ་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་མི་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་དུ། འབྲས་བྱ་གཏན་ནས་སྤྱང་བེན་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་མི་འབྲིན་ཀྱང་། འབྲས་བྱ་སྤྱང་མ་བེན་པའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་

མི་འོང་ཅི་རིགས་པར་འབྱེན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ལས་འབྲས་ཀྱི་ཏྲེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་དེ་མ་བཀག་པར། མདོ་ལས། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འཇལ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་འཇལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དུས་དང་པོར་དད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོམ་ཤིང་གོང་དུ་འགོ་བ་ན་ཕྱི་མ་ལ་མཐོ་རིས་སུ་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཏྲེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། དགོས་པའི་དག ཁྱར་ཡོད་དོ། ཁྱར་ཁྱར་བ་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངར་འཛིན་མེད་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། མེད་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། རྒྱ་སྒྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་པའི་ཕྱིར་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་སོགས་ལས་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལས་དེ་ཡོད་པར་བསྟན། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལྷ་མའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པར་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོལ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཐལ་འགྱུར་བ་མཐའ་

དག་དང་། རང་རྒྱུད་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་སྒོལ་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སེམས་ཅམ་
 པས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་དེ་མེད་པར་འདོད་
 པའི་བྱིར། སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས།
 ལེགས་ལྡན་འབྲེད། ཨ་རྒྱ་ཀ་ར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀུན་གཞི་མེད་པར་འདོད། ཅན་གྱི་མི་དང་།
 ལྷ་བ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་བཤད་
 པ་དང་། གཞུང་དོན་རྣམས་ལ་མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྟོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་
 དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཅམ་པ་ན་དེ། བྱང་སེམས་ས་བྱག་པ་བ་དེས།
 མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཤེས་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུགས་སོགས་བྱི་
 རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོས་པའི་མ་དག་གཞན་དབང་རྣམས་ནི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་དང་བྱང་པར་
 ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང་། བྱི་རོལ་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྟོན་གི་སྟོས་པའི་ཡུལ་མིན་པ་དང་བཅས་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་

ལྡན་པའི་བྱིར་ཞེས། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གཟུང་བ་མེད་པར་
འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་དང་སྟོས་ཀྱན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་
པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་དགག་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དགག་པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དགག་པ་དང་།
གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། བྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །ཅེས་པ་ནས།
སྟོ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ།
གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། བྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་
བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། མངོན་གྱུར་མངོན་སྟོགས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་
གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དང་པོ་ལ། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དཔེ་དགག་པ་དང་། དོན་
དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ། བྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེའི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག དེའི་དཔེ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་དུ་ཁང་མིག་ཆུང་དུའི་ནང་དུ་སྤང་པོ་ཆེ་མེད་ཀྱང་། དེ་
སྤང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། བྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །ཅེས་པ་ནས། གཉི་ལྷག་
གཉིད་སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་དཔེ་ཡོད་དེ། བསེ་

རུ་གཅང་མའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མེད་ཀྱང་། དེར་སྤང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། བསེ་རུ་གཅང་མའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མེད་ཀྱང་དེ་སྤང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པས། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ལའང་བསེ་རུ་ནང་
དུ་སྐྱེ་ཤད་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་སྟོ་གང་
གིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། སད་དུས་གྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ཁང་མིག་རྒྱུད་དུ་འཛིན་དུ་སྤང་ཆེན་ཚོས་པའི་བྱ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་མཚུངས་པ་དང་།
རབ་རིབ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ། བསེ་རུ་གཅང་
མའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་མཚུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་དང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་
སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཅིང་། སད་དུས་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་དེ་
གཉིས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་
གྱི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མ་
འོངས་པ་དང་། དེ་འདས་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ།
གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྟོ་རྒྱས་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་ཉོགས་པར་རིགས་མ་
ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འགགས་པའི་ཆེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟངས་
དུ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གི་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་བཞག་པ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་ཅིང་། རང་གི་
ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་ཅིང་། དེ་གཉིས་བརྟེན་པར་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
སྤང་ཡང་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱུབ་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དེ་འགོག་པར་བྱེད་
པ་ལ། མིག་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་རང་བྱས་གང་ཞིག་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཚེད་འདིས་སེལ་བྱེད། ཅེས་པའི་
བར་གསུངས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱི་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ལུགས་ལ། མདོ་སྡེ་འགར་ཡང་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱིས་ནི། །འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། ཀེང་རུས་གསལ་སྤང་
ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀེང་རུས་གྱིས་བྱུང་བར་སྤང་བ་དེའི་ཆེ་ས་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཀེང་རུས་གྱིས་མ་བྱུང་གྱང་དེར་སྤང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཟེར་ན། ཀེང་རུས་གསལ་སྤང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་མཚུངས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསེ་རུའི་ནང་
དུ་སྐྱེ་ཤད་འཛིན་སྤང་གི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ཚུ་སྤྱང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་
གྱི་མིག་ཤེས་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་
བོ་ཞེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས། ཞེས་
པ་ནས། སྤོ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྐྱུབ་བྱེད་ཆད་མ་དགག་པ་ལ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱུབ་བྱེད་རང་རིག་

འགོག་པ་དངོས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་
 དང་། དེས་ན་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དབང་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐ་སྟོང་བཀག་པ་མཚུངས་པ་སྤང་པ་
 བཅས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་
 ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། ཕྱིས་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་
 དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།
 མདོ་དང་པོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་དོན་བཀག་
 པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་མ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཕྱི་དོན་
 བཀག་ཀྱང་། དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་བྲང་དོན་དུ་
 འགྲེལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། གཞན་དབང་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བཅས་པ་རྣམས། དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་
 བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་དང་། བྲང་ངེས་གྱི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོན་གྱུར་མདོན་ཕྱོགས་བྲང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས།

གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲོ་རུས་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྣམ་
 ཤེས་གྱི་རུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་མེད། རྣམ་ཤེས་མ་
 འོངས་པ་ལ་ཡང་མེད། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་ལ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། རུས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ངེ་ལྟར་

སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་བའི་རྒྱུ་ལ་
ལ་རྒྱུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེ་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་
དགོས། དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་དེ་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་
ད་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སུ་མེད། དེ་མེད་པས་དེའི་རུས་པ་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རུས་
པར་མེད། དེ་མེད་པས་དེའི་རུས་པ་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ལས་སྒྲིལ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སུ་མེད་ཀྱང་།
མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་འགྱུར་ལ་བསམས་ནས། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིལ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་
ཡང་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་རང་བྱུང་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་
ལ་བསམས་ནས་འབྲས་ཆེན་ཆོས་ཤིག་རས་ལུག་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྲིལ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བལྟས་
ནས་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ལ་ཡོད་
ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་འགགས་པའི་རུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་སྒྲིལ་བར་
ཐལ། རྣམ་ཤེས་རུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་མཆོན་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉིད་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ། རྒྱུན་གཅིག་དང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་མི་འཐད་པ་གཞན་སྤྱི་བྱིར་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

ཚུ་འབབ།

༥ ཚུ་འབབ་སྐྱུང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒོ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཚུ་སྐྱུང་ནག་ཁག་ཏུ་སྐྱུང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤིང་འཛག་པར་སྐྱུང་བའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ས་གཞི་ཀའ་རུས་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྐྱུང་བའི་ཀའ་རུས་གསལ་སྐྱུང་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དང་། དེར་ཡོད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་རི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡི་ནི་ཐ་དད་བྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་བཤད་སྒྲུང་དག་བསྟེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པ་ལས། ཚུ་སྐྱུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ནག་ཁག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྒོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་དྲངས་པ་དང་བསིལ་བའི་རྒྱུ་རྟོགས་ཤིང་འཐུང་ངོ་། །ཁྱུས་བྱེད་དོ། །དེར་འཇུག་གོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་

ཞུགས་པའི་ལྷ་ཀླུ་མ་གྱིས་ནམ་མཁར་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀླུ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་བཞག་ཏུ་ཕྱིར་བ་
སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བརྒྱུད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་
ལ་མཆོག་དམན་སོགས་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བརྒྱུད་
དུ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་
སུ་མཆི་ལགས་ཀྱི། །ཅི་སྤང་ཅི་ན་བྱེད་ཉིད་ནི། །སྟོན་མི་མངའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་ལ། ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་
ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་རོ་བོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་བདེན་པས། བརྒྱན་ཞིང་
གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་པོ་དེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་རོ་བོར་ནག་ཁྲག་ཏུ་བདེན། མིའི་རོ་བོར་རྒྱུ་བདེན།
ལྷའི་རོ་བོར་བདུད་ཅིར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེའི་ཆེ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་
ཐམས་ཅད་ཆད་མ་ཡིན་ནས། འགའ་ཞིག་ཆད་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་པོ་དེ་ནག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་ག་ཡིན་པ་
དང་། འགའ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། པོར་བ་གང་པོ་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་ཀར་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་ཐམས་
ཅད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
གསུམ་པོ་འགའ་བའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་པོ་དེ་པན་རྒྱུ་སྤངས་འགའ་ཀྱི་དངོས་

འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་
མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་ནག་ཁྲག་དང་། བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་
བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལས་འབྲིང་
པོའི་དབང་གིས་ཚུར་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལུས་ཤེས་ཚད་མ་དང་ཉན་ཤེས་ཚད་མ་
ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བའི་
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་ངེས་ཤེས་འཛོངས་པ་དང་། སློ་འདོགས་
ཚོད་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་
ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་ལ། ལས་ཅན་གྱི་
ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། རྒྱ་པོར་བ་གང་པོ་དེ་དངོས་པོ་གསུམ་
གྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཚད་མ་ཚུངས་གསུམ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཤིང་། བརྒྱན་
ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་དང་པོར་གྲུབ་ཅམ་
ནས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གནས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་བ་གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་།
ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་ནག་ཁྲག་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། མིའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྒྱུར་སྦྱེ་བ་དང་།
ཡང་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས། དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བདུན་ཅིར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེའི་ཆེན་བརྒན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་ཆུ་ཐོར་བ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
གསུམ་གསུམ་གསུམ་ག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་
ཅག་ཁག་དུ་མཐོང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འོག་མ་གཉིས་
ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་བརྒན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་
པོ་དེ་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལག་དུ་སྒྲངས་ནས་
འོངས་སྒྲོད་པར་བརྩམས་པ་དེའི་ཆེན་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འོངས་སྒྲོད་བྱ་ཡིན་པས། རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ཅག་ཁག་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

དང་ཐོར་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྒྲོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ནས་སྒྲངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མིའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་མིའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཆུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་
ནས་སྒྲངས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཆུ་ལྷང་ལ་བལྟས་པ་ན་
ཅག་ཁག་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྲགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡི་དྲགས་ལ་བྱིའི་སྐྱིབ་པ་ཅན། ནང་གི་སྐྱིབ་པ་ཅན། ཟས་སྒོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱིབ་པ་ཅན་དུ་
མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བརྒན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་པོ་ལས་ཅན་ཀྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་
དེའི་ཆེན་དངོས་པ་ཆོད་མས་བྱུང་བ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་
པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་ལྷགས་སྒྲགས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ལྷགས་སྒྲགས་བཏབ་པའི་ལག་པས་རིག་པ་དེའི་ཆེན། ཆ་བའི་རིག་བྱ་མི་སྒྲོང་རིག་བྱ་

གཞན་ཞིག་སྤོང་བ་དང་། ལྷགས་སྒྲགས་མ་བཟུང་བའི་ལག་པས་རེག་བ་དེའི་ཆེ་ན། ཆ་བའི་རེག་
བྱ་སྤོང་རེག་བྱ་གཞན་མི་སྤོང་བ་དང་། སོས་ཀའི་དུས་སུ་ཁྱེ་བའི་རེག་བྱའི་ཆ་ལས་གཅིག་གིས་
ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་
ཤེས་ཀྱི་སྤོང་བྱར་གྱུར་བའི་ཆ་བའི་རེག་བྱ་སྤྱོད་བ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཉི་མའི་རེག་བྱའི་ཆ་ལས་
གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤོང་བྱར་གྱུར་བའི་གང་བའི་རེག་བྱ་སྤྱོད་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། །ཁྱེ་བའང་ཆ་ལ་
དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་བྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་
དབང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་གང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མེད།
ཁྱེ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་བའི་རྣམས་མེད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་པོ་ལ། ལས་ཅན་གྱི་
འགོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་པོ་དེ། ཆ་
ལས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཆ་ཅན་དུ་སྤྱོད་ཀྱང་། འགོ་བ་གསུམ་པོ་དེས་རང་རང་གི་སྤྱོད་མཛུང་མ་ཡིན་
པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས། འགོ་བ་རེ་རེས་དངོས་པོ་གསུམ་ག་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤྱངས་པ་ལ།
ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དང་འགལ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞུང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་
གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །ཞེས་དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟས་པ་
དེའི་ཆེ་ན། སྤྱོད་བྱ་དེའི་གཟུགས་མཛུང་མི་མཛུང་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་། གཟུགས་དེ་དང་
དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་གཟུགས་སྤྱོད་པས། དག་གཉེན་གཉིས་པོ་དེས་གཟུགས་
མཛུང་མི་མཛུང་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ། གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྤྱངས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་

བ་ཁ་སྒྲོམ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་
 བེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དོན་དང་། རྩོགས་སྤྲུལ་བ་པོའི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་
 པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དོན་ནི། བྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱང་རིང་
 རྒྱང་གི་གཟུགས་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། རྒྱང་རིང་རྒྱང་གི་གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དུ། ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་སྒྲེ་བའི་དབང་གིས། གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲང་མི་སྒྲང་
 འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོན་པ་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲང་མི་སྒྲང་འཛོག་
 པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་གཟུགས་གཉིས་པོ་དེས་རྒྱང་རིང་རྒྱང་གི་
 གཟུགས་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱེད་སྐྱེས་མ་མ་བསྐྱེད་སྐྱེས། བསྐྱེད་སྐྱེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་གཉིས་
 པོ་དེ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱེབ་པའི་ཕྱིར། མ་བསྐྱེད་སྐྱེས་ན། མིག་ཤེས་དེས། ལས་གཟུགས་
 གཉིས་དང་རྒྱང་རིང་རྒྱང་གི་གཟུགས་གཉིས་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་མ་
 བསྐྱེད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྩོགས་སྤྲུལ་མས་
 བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་པ་གང་ལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན།
 བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་པ་གང་པོ་དེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྐྱབས།
 སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཡང་ཁས་མ་སྐྱབས། ཡི་དྲགས་
 ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་ཆུ་རྒྱང་གི་བར་དུ་ནག་ཁྲག་གི་ལས་གཟུགས་སྒྲེ་བར་ཁས་མ་སྐྱབས། ཡི་དྲགས་
 ཀྱི་མིག་གིས་ནག་ཁྲག་གི་ལས་གཟུགས་དང་ཆུ་རྒྱང་གཉིས་ཀ་མཐོང་བར་ཡང་ཁས་མ་སྐྱབས།
 ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱང་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དང་། ཁྱོད་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནད་
 ལྟ་དང་། འབྱུང་བ་ལྟ་དང་གདོན་ལྟ་དང་བཅས་པ་ནམས། ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྟའི་དངོས་འབྲས་
 ལས་སྐྱབས། ལྷ་སྟེགས་ཁྱེད་ཀྱི་བད་ཀན་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱ་འབྲས། མཁྲིས་པ་དང་ཞེ་སྒྲང་
 རྒྱ་འབྲས་སོགས་སྤྲུལ་སྐྱབས་པ་ལ། བད་ཀན་དང་འདོད་ཆགས་ཇེས་སྤྲུལ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས།

མཁྲིས་པ་དང་ཞེ་སྤང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འཁྲུལ་པས་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི། འཁྲུལ་བྱིར་རྒྱུང་སོགས་
 ཚེས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདོན་པ་སྦྱར་པའི་སློན་ས་ཁྲིད་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར་དང་། འདུས་
 ས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྤྲག་དོག་གི་དངོས་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་བྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། །ཁྲིད་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གསུམ་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 འགོ་བ་གསུམ་གྱི་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། དངོས་
 པོ་ཚད་གྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྦྱིས་བྱ་
 གཅིག་གིས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྷས་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྦྱིས་བྱ་གཅིག་གིས་
 བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྷས་བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་བྱས་
 པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ལྷ་པོ་དེ་སྦྱིས་བྱ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས། དེས་
 བྱ་བ་བྱས་པས་སྦྱིས་བྱ་དེས་བྱ་བ་བྱས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྤྲ་མ་ཡང་དེ་དང་
 མཚུངས་ཏེ། རྟག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་
 པོ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་སྤང་བ་ན། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་པོ་དེའི་སྤྲེང་དུ་
 སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྤང་བར་འཛོག་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ། བན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་
 པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་འགོ་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་པོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་
 དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། དངོས་པོ་ཚད་གྲུབ་པ་གསུམ་སྤིད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། དངོས་པོ་
 གསུམ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པས་མི་གཞོད་དེ། དེའི་

ཆེན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་
བླངས། ཆད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པར་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྟས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལ་
ནག་གི་ཐེགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། ནག་གིས་གང་བའི་ཁྲུང་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ལས་ཀྱི་ནམ་པར་
སྤྱིན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་
གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་
མིག་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་ནག་དངོས་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། དེ་ལྟ་
བུའི་བཀལ་ལན་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྤྱོད་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། སྤྱིན་པོ་སྤང་བ་ན་སྤྱོད་འཛིན་སྤང་མ་འགགས་པའི་ཆེ། སྤྱོད་
འཛིན་ཕྱི་མ་སྤྱི་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་སྤྱིན་པོ་ཕྱི་
རོལ་ནས་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྤྱོད་སྤང་བ་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་
གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་ནས་དངོས་པོ་གསུམ་སྤང་བ་དེའི་ཆེན། རང་རང་
གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་རང་འབྲའི་རྣམ་
པ་གཏད་པའི་སྤྱོད་སྤང་དགོས། དེ་ལྟར་སྤང་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྤང་བ་མ་
ཡིན་པས། གང་ཟག་རེ་རེས་དངོས་པོ་གསུམ་གཏོགས་དགོས་པ་ལས་མ་ཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡི་དྲགས་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་
པའི་ནག་གི་ཐེགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་བའི་ནག་གིས་གང་བའི་ཁྲུང་ལྟ་ག་

ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནག་སོགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ་ནག་ཁག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་ན། དེས་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་མི་རྒྱས་པར་ཚད་པའི་ལན་དུ། བྱ་བྱེད་མི་ལམ་གཞོད་པ་
 འདྲ། །ཞེས་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་ལམ་སོགས་དཔེ་
 དུ་མས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཙན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་སྟོན་པས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོའི་ཆེད་དུ་སྟེ་བཀའ་དེ་ནི་དགོངས་
 པ་ཙན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་
 གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཙན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལུང་སྒྲ་མའི་དོན་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ནག་ཁག་གི་
 ཐེགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཚུ་སྒྲུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། ཚུ་སྒྲུང་བསྐྱམས་པ་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་ཙན་གྱི་ལྡོན་པ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། འབྲས་བུ་མེད་པ་
 ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་
 གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། ནག་ཁག་དངོས་གནས་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡི་
 དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དང་པོར་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཚུ་མ་
 མཐོང་ན་ཕྱོགས་དེར་ལོངས་སྟོད་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་པས། དང་པོར་ཚུ་མཐོང་ཡང་
 ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚུ་མ་མཐོང་བར་འོག་གཞི་གམ་སྟེག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་རྟོག་པས་ཚུ་བསྐྱམས་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ལྡོན་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་
 ཡང་ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བར་ཡལ་ག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་

སུ་ཉོག་པས་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་བྱེད་
 ཀྱིས་ཚུ་སྒྲུང་མ་མཐོང་བས། འོག་གཞི་གམ་སྟེག་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་
 སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཚུ་སྒྲུང་མ་མཐོང་ན། འོག་གཞི་གམ་སྟེག་མཐོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ཚུ་སྒྲུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེན་དེ་མ་བསྐྱམས་ཀྱང་། རང་གི་
 བལྟ་བྱར་སྒྱུར་པའི་ཚུ་སྒྲུང་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱར་སྒྱུར་པའི་ཚུ་སྒྲུང་བསྐྱམས་པ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་
 གསུམ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེན་ན། ལས་ཀྱི་དབང་
 གིས་རྣལ་ཞག་སོགས་དངོས་སོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 བྱས་ན། ཟས་སྒྲོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བཅུམ་
 ཀྱི་བར་དུ་བཟའ་བཏུང་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཚུམ་བ་ན། ཟས་དེའི་རིགས་འདྲ་
 ཕྱི་མ་རྣལ་ཞག་ཏུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི། རྣལ་ཞག་ཏུ་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ཙམ་གྱིས་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྲང་གཞིར་སྒྱུར་པའི་རྣལ་ཞག་མེད་ཅིང་དེར་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ཙམ་གྱིས་
 བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་སྤྲང་བས་འཆིང་བ་དང་།
 དེ་ལ་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བྱས་ལུས་ཟ་བ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུས་ཚུའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་སོགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤྲང་གཞིར་སྒྱུར་པའི་རྣལ་ཞག་མེད་ཀྱང་། རྣལ་ཞག་ཏུ་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ཙམ་གྱིས་བཟའ་
 བཏུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་དུད་
 འགྲོ་སོགས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེན་ན། ལྟ་མི་བདུད་ཅི་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བ་དང་། ཡི་དྲགས་ལ་རྣལ་ཞག་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲང་གཞིར་
 སྒྱུར་པའི་རྣལ་ཞག་སོགས་མེད་ན། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་མིག་ཤེས་དེས། དཔྱུལ་བའི་སྐྱགས་
 སྟེག་དང་། རལ་གྱིའི་ནགས་ཆལ་དང་། མོ་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་བའི་སྤྲང་བ་ཙམ་ལ་ཆད་

མར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་དངོས་གནས་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་
བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷགས་སྟེག་ལ་སོགས་པས།
དེར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བའི་ལུས་སྟེག་པ་དང་། གཏུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་གནས་པ་ཞིག་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། མིའི་མིག་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་
རྒྱ་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་ནག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆེ་ན་རྒྱ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱས་ལུས་འབྱུང་པ་དང་འཆོད་པར་བྱེད་
པ་མི་རང་གིས་སྤྱོད་བས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ཆེ་ན་ནག་ཁྲག་དངོས་གནས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་ནག་ཁྲག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟོ་བ་དང་དང་མགོན་པ་ལ་སོགས་པ་
འཆོག་པ་ཡི་དྲགས་རང་གིས་སྤྱོད་བས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ།
ཡི་དྲགས་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ། ཡི་དྲགས་རང་གི་སྒོས་སྒོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེས་
ན་མི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་མི་རང་གི་སྒོས་སྒོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། མི་ལ་ལུས་འབྱུང་པ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མི་རང་གི་སྒོས་སྒོམ་
པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཡི་དྲགས་ལ་ཡང་ལྟོ་བ་བསྟེག་པ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ཡི་དྲགས་རང་གི་སྒོས་སྒོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་མེད་པར་ཐལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། ནག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་
མེད་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་བསེ་རུ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མེད་པ་
གང་ཞིག་ །རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །རྒྱ་འབབ་ལྷང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒོ་
ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དབུ་སེམས་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་
མཚུངས་མི་མཚུངས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱ་སྤྱང་

རྒྱལ་ཁྲལ་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆེན་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུ་སྒྲུང་ལ་བལྟས་
པ་དེའི་ཆེན་། རྒྱལ་ཁྲལ་དངོས་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་
པའི་ཆེན་། རྒྱལ་ཁྲལ་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དཔུལ་བའི་ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེར་
སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་སུ་བྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་འབྲའི་བྱེད་པ་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིད་འབྲུག་ལས། ལྷགས་སྒྲིག་ས་གཞི་སུ་
ཡིས་བྱས། ⁽⁵⁾མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འབྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྒྲིག་སེམས་
ཡིན་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ལྷགས་
སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་ལྷག་ཏུ་བ་སོགས་གྱིས་སྒྲོའི་གཡོ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པར། དེར་སྒྲིམ་པའི་འགྲོ་བའི་སྒྲིག་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སྒྲིད་པའི་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲིམ་ནས་དེའི་
བདེ་བ་སྒྲོང་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སྒྲིད་པའི་སེམས་ཅན་དམན་པ་ངན་སོང་དུ་སྒྲིམ་ནས་
དེའི་སྤྱག་བསྐལ་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལ། འབྲུལ་སྒྲུང་བཟང་ངན་ཙམ་མ་གཏོགས་ལུས་གྱིས་བདེ་སྤྱག་
སྒྲོང་མི་སྒྲོང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་གྱི་རིགས་པ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཐོ་
རིས་གྱི་བདེ་བ་དང་། ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

དེས་ན། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་
དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། ཆད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན། པོར་བ་གང་པོ་
དེའི་ནང་དུ་གནས་གྱི་སྒྲོས་གནས་ཤིང་། ཐ་མལ་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིག་ཆགས་
སྤྲུལ་མའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་། དེའི་ཆད་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་གནས་པའི་
སྒྲིག་ཆགས་སྤྲུལ་མའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚོའི་ཆད་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ལྷ་

(5) བཅོས། མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། མ་ཟླ། མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་།)

མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལ། མཚོན་ཆ་ཕོར་གང་སྒྲིང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཆེན་ཆོད་མཚུངས་ངེས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་། ཆོད་མཚུངས་གསུམ་ཡོད་པ་སྟོན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ཆོད་གྲུབ་པ་གསུམ་བསྟེན་རྒྱས་པ་སྤར་གྱི་རིགས་པས་
འབྲུབ། དེ་བསྟེན་རྒྱས་ན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོད་ཆོད་མཚུངས་གསུམ་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ནྟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ། སྤྱིར་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་བཏྲས་པ་དེའི་ཆེན་གོ་ས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རི་རབ་བྱ་
བཞི་དང་། རླུ་པོ་ལ་སོགས་པ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་། རི་རབ་
གཅིག་གི་གོ་ས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་
བ་ཆ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷགས་སྤྲུགས་བཏབ་པའི་ལག་པས་རེག་པའི་ཆོ། དེའི་སྟོང་བྱར་གྱུར་པའི་
རེག་བྱ་དེ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བ་མ་ཡིན་པའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆད་འགོག་

༥ གཤམ་ཉེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། རྩོགས་སྡེ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།

རང་རིག་འདོད་པའི་རྩོགས་སྡེ་བཟོད་པ།

༥ དང་པོ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པར་བྱུང་ན། སྐབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་ན་མི་འཐད་པས། ཆད་མ་གང་གིས་འབྱུང་བྲལ་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། དེ་འབྱུང་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་རིག་
སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་རིག་པ་གཅིག་དང་། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་རྩོགས་ཤིང་། གཉིས་སྣང་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་འགར་བ་གཅིག་དང་གཉིས་སྐྱེ་བས། དང་པོ་གཟུང་རྣམ་
དང་ཕྱི་མ་འཛིན་རྣམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཤེས་གོང་གཡའ་དག་པ་རས་སྟོན་
པོའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེའི་ཆེ་ན། རས་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་དྲངས་ཆ་གཅིག་དང་། ཤེས་གོང་
རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲངས་པའི་དྲངས་ཆ་གཅིག་དང་གཉིས་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོན་མེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན།
དང་པོར་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱས། དེ་རྗེས་གཟུགས་གཞན་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར།
རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་པའོ་
ཞེས་བཟོད་པ་དེའི་ཆེ་ན། ལུས་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་གཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་
སྟོ་གཅིག་དང་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བར་སེམས་

ཅ་མ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། སེམས་ཅ་མ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་ཏེ། རང་
སྒྲུབ་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་
ནས་རང་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འགོག་པ་ལ། ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་རིམ་བུ་ཞིག་
སྒྲུབ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་གྱུར་། ཁྱོད་གྱིས་ཕྱི་དོན་
མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྟོགས་
ཤིང་། གཉིས་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པའི་འཛིན་རྣམ་གཅིག་གིས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། དེ་
འདྲའི་འཛིན་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་བདེན་གཉིས་རང་འགྲུལ་
ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་
ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་སྟོ་འཛིན་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་དེས་སྟོ་འཛིན་དང་རང་ཉིད་གཉིས་
ཀ་སྟོང་བ་ཡིན་གྱུར་། རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱེད་དང་སྟོ་འཛིན་ལ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་
གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་འགར་བ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲུལ་ལས།
རྟག་ཏུ་བདག་ལ་སྒྲུབ་མཛོན་སྟོགས། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་འཇུག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་
དེ། ཕྱིས་སྟོ་འཛིན་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སུ་མི་འགོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་བྱུ་
ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། མདོ་སྟེ་སྟོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོར་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་སྟན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོང་
བྱེད་ཡོད་པར་འགྲུབ། སྟོང་བྱེད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་སྟོང་བྱེད་དང་། རང་སྟོང་གཉིས་པོ་གང་རུང་

དུ་ངེས། གཞན་སྤྱོད་ཡོད་ན། སྤྱོད་བྱེད་སྤྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་འཛིན་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པོ་ལ་མི་
འཇུག་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པས་ཞེགས་པས་མི་འཐད། རང་སྤྱོད་ཡོད་ན། རང་ལས་རྒྱུ་ཆད་
པའི་རང་སྤྱོད་མི་འཐད་པས། དེས་ན་རང་རིག་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སྤྱོད་མེད་པའི་ཚུལ་ལ། སྤྱོད་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཡང་མེད། ཕྱིས་འབྲུང་བའི་སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་
པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན། སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་པ་དེ་ཡང་རང་དང་དུས་
མཉམ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་བར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འབྲུང་བའི་སྤྱོད་
བྱེད་དོན་གཞན་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན། དེ་ཡང་ཕྱིས་འབྲུང་གི་སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཞིག་གིས་
སྤྱོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱུག་མེད་དུ་འབྱུར། དེ་སྤྱུག་མེད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྤྱུག་མེད་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱུག་མེད་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཅུ་བའི་སྤྱོད་འཛིན་མེད་པས་ཅུ་
བའི་སྤྱོད་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། སྤྱོད་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། རས་སྤྱོད་པོ་མཐོང་སྒྲུལ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དྲན་
བ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་སྤྱོད་པོ་མ་སྤྱོད་ན་ཡུལ་སྤྱོད་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་
འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་བྱེད་སྤྱུག་མེད་དུ་འབྲུར་བའི་སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱོད་འཛིན་ཕྱི་མས་སྤྱོད་འཛིན་
སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོད་འཛིན་ཕྱི་མ་ཡུལ་སྤྱོད་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་འཛིན་
སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ཉན་གི་ཡན་ལག་ཉེ་བ་སྤྱོད་འཛིན་བཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་བོར་ནས།
ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱོད་འཛིན་ཕྱི་མ་དང་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་འཛིན་གཉིས་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་སྤྱོད་

ཇུས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་རེ་རེ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་བལྟས་པ་ན། གང་མཁན་གྱི་ཆས་གོས་སོགས་
མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་པ་ན། དེའི་ལན་དུ། སྐྱོན་
མེད་དེ། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་མདའ་གཅིག་གིས་སྤྲུག་པ་ན། རིམ་ཅན་དུ་སྤྲུག་
ཀྱང་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲུག་པ་མངོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འཁོག་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་
འབྱུང་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་མངོན་པ་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་སོ་དེས། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་
ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་
ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་
བ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་སོ་དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་
ལས། །རྒྱས་པ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷང་དེའི་དོན། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇུས་
ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཟ་འོག་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྡོ་སེར་ལ་
སོགས་པ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་པ་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་སྤར་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལུང་དེའི་དོན།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་
མི་སྐྱེ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཁྱ་འཛིན་དབང་མཛོན་སོགས་མེད་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལུང་དེ་རྟགས་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་
པ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འདུག་པ་སྐྱུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མཛོན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔེ་བསྟན་ཏེ་ལན་བཏབ་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་
འདུག་པ་སྐྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར།

སྐྱུ་བྱ་རང་རིག་དང་དེ་སྐྱུ་བྱེད་ལག་ལ།

༥ གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་ལ། སྐྱུ་བྱེད་དག་ལ་དང་། བསྐྱུ་བྱ་དག་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། དན་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འཛིན་ལ་སྒྲོང་བྱེད་ཡོད་པ་སྐྱུ་བྱ་པ་དེ། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དན་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན།
མི་རིགས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དན་པ་དེ་དང་རང་རིག་གཉིས་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པས། སྐྱུ་བྱེད་བསྐྱུ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བྱ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁྱབ་པ་མ་
དེས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཙམ་གྱི་རྟགས་ལས་མེ་ཤེས་དང་། ལུ་ཙམ་གྱི་རྟགས་ལས་ལུ་ཤེས་མི་འགྱུར་

བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བླ་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོང་བྱེད་ཡོད་པ་འགྲུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བླ་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོང་བ་ཡོད་པ་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་དུ་སྔོང་བ་ལ་རང་སྔོང་དང་གཞན་སྔོང་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་ཡང་མི་བྱེད། དེ་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ལུན་པས་ལུན་པ་སྐྱེབ་པར་ཐལ། མར་མེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལུན་ཁུང་ན་ཡོད་པའི་བྱམ་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། སྔ་མ་ལ་བྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅ་ཤེ་ལས། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །ལུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྐྱེབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བླ་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོ་འཛིན་སྔོང་བྱེད་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་བླ་པའི་བླ་ཤེས་དང་། སྔོ་འཛིན་གཉིས་པོ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམས་པས་སྔོང་བ་ཉེ་སྤྲས་ཀྱིས་མི་བླ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པ་ལ། སྔོ་འཛིན་སྔོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པ་པའི་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔེར་ན། རལ་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཙོད་པར་མི་བྱེད། སོར་མོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་མོ་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད། སྐྱེས་བུ་གཡེར་ཤིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡང་ཐོར་ཅན་དེས། རང་ཉིད་

ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐག་པ་ལ་འགོ་མ་བར་མི་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལང་
ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རི་ལྟར་རལ་བྱིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་
ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡིད་རིམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ལྷ་གུ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་
བུའི་རང་རིག་དང་ལྷ་གུ་གཉིས་ལ་ཡིད་རིམ་གཏད་ཀྱང་། དང་པོ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་།
ལྷ་གུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པ་མཚུངས་པ་གང་
ཞེས། །རང་རིག་དེ་རང་རིག་གི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་བྱ་
བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་
དེ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་རྩལ་ཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆ་མེད་པ་གཉིས་ལ་ཡིད་རིམ་གཏད་ཀྱང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་
རྒྱ་མེད་པ་མཚུངས་པས། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་
རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་རྩལ་སྤྱ་རབ་དག་གཉིས་སོ་མེད་པའི་དངོས་སོའི་ངོ་
སོ་མི་སྤྲང་ངོ། །མི་སྤྲང་བ་ལ་ནི་ཐ་སྤྲད་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡིད་རིམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་ཅིང་།
བན་པ་ཙམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པས། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤྲང་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྲང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་
ངས་པར་མི་ཟིན་སྟམ་པ་ན། དེས་ན་ཅི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཐ་སྤྲད་མེད་དོ། །སྤྲང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་
ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གན་འཆུ་ཐུང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བློ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བློ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དངོས་
དང་། ཚོད་པ་སྟོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞུང་འདི་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཞུང་གཞན་
ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྡོ་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་མེད་ཀྱང་། ངས་སྟོན་
པོ་མཐོང་སྟམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགའ་ཏེ། སྡོ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བློ་
ཤེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་སྡོ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྟོན་པོ་
དེ་དང་། བློ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོན་པོ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོ་འཛིན་དེ་ང་མ་ཡིན་
ཀྱང་ངའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས། དེས་སྟོན་པོ་མཐོང་བས་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྟམ་པའི་བློ་བ་སྐྱེ་
བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་པོ་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པོ་དེ། བློ་ཤེས་ཀྱི་
དུས་སུ་གྲུབ་སྟམ་པའི་བློ་བ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པོ་སྐྱེས་ལ་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་
བྱས་པའི་བློ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྡོ་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་སྡོ་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་
གྱི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་། ཕྱིས་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་སྟམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགའ་
ཏེ། དཔེར་ན། དགུན་དུས་སུ་བྱི་བས་རྒྱགས་པ་ན་དུག་ཞུགས་ནས། དཔྱེད་དུས་སུ་འབྲུག་སྐྱ་
ཐོས་ནས་དུག་ལངས་པ་ན། བྱི་བས་རྒྱགས་པ་མ་སྤངས་པར་བྱི་བས་རྒྱགས་པའི་དུས་སུ་དུག་
ཞུགས་སོ་སྟམ་པའི་བློ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྟོན་པོ་འབྲུག་
ལས། གཤམ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྒྱུ་ཤེས་བློ་བ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར། །གཞན་སྟོང་བ་དང་འབྲེལ་
བ་ལས། །བློ་ཤེས་ཀྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་
ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་དང་། །དགུན་དུས་སུ་བྱི་བས་རྒྱགས་པ་གཉིས་

ཆོས་མ་ཐུན་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོང་བྱེད་མེད་པ་དང་། གྱི་བས་སྒྲུགས་
པའི་དུས་སུ་དུག་ཞུགས་པ་མ་སྔོང་བ་གཉིས་ཆོས་མ་ཐུན་ནོ། །སྔོ་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ངས་སྔོན་
པོ་མཐོང་སྟེ་པའི་བློ་བ་དང་། གྱི་བས་སྒྲུགས་པ་མ་སྤངས་པར་དུག་ཞུགས་པ་སྔོང་པའི་
བློ་བ་སྒྲིལ་བ་གཉིས་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རང་རིག་
མི་བཞེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་བཞེད་དོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་
རྗེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ་རང་རིག་དང་། དེས་བློས་པའི་བློ་
ཤེས་གཉིས་བཀག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་
དུ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བློ་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། རང་རིག་པ་མེད་པར་ཡང་བློ་བ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྔོན་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཚྱོད་པ་སྔོང་བ་ལ། ཚྱོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐམས་ཅད་
བ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སོགས་འདོད་དགོས་པས། དེ་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན་རང་རིག་བཀག་པ་དང་འགལ། སྔོང་བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཞིག་
གིས་བྱུབ་ན། སྔོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འབྱུང་བས། འདུག་པ་ལས། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་
པར་འབྱུང་། །མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མི་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཚྱོད་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་མཆོངས་པར་འབྱུང་རོ་ཟེར་ན། དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། ལན་
དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་རིག་བཀག་པ་དང་མཆོངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་དེ། གཞལ་
བྱའི་གངས་ངེས་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་མའི་གངས་ངེས་འཛིན་པ་དང་། ཆད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་སློན་ས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་རྩུ་དུ་འབྲུབ་བྱེད་རང་རིག་སོགས་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་
པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དོན་ལ། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་
ཡིན་ན། དེའི་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དག་གི་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྡོ་པོའི་རྣམ་
པ་ཤར་བའི་སློན་ས་སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་གྲུབ། དེས་ན་སྡོ་འཛིན་རང་ཉིད་
གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་སྡོ་འཛིན་གྱིས་སྡོ་འཛིན་རྟོགས་པ་དང་སྡོང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡོ་འཛིན་ལ་ཡིད་ཅི་ཅམ་གཏད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
འདོད་ན། རང་རིག་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་ལུགས་གང་རུང་
དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེས་སྡོ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་ལུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སྡོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་སྡོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ལུ་ཅན་རང་ཉིད་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེས། ལྷ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ལྷ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱེད་དེས། ལྷ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལུགས་

ལ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་དེས་སྤྱི་གྲུ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་བཀག་ཤུལ་དུ་སྤྱི་
 གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་འཕངས་ནས་རྟོགས་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་
 འཐད་དེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱི་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་ཤུགས་གྱིས་རྟོགས་ལ་དེ་ཡང་
 རིགས་ཤེས་གྱིས་བྱུ་བ་པར་བྱ་དགོས་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་སྤྱི་
 ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱི་
 དེ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་གཞན་
 ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས། མེད་དགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་
 གྱི་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 དེས། སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྤྱི་བ་ལམ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་ཆད་མ་
 མི་འགལ་བ་དང་། དེས་ན་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 པ་དང་། མཉམ་གཞག་དེའི་གཞལ་བྱར་བྱུར་པའི་སྤྱི་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ། ཚོས་གཞན་དངོས་
 སུ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་

གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་གྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ལ་
རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡོད་ན། རང་རིག་བཞག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཆད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་
ཅ་མ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ཆད་མ་རང་ལས་ཆད་མ་འགྲུབ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན།
གཞལ་བྱ་ལ་མ་བསྟོས་པར་ཆད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། སྟོན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་འཛིན་འགྲུབ།
དེས་སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་གྱིས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྟོན་པོ་
གཞལ་སྟོབས་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། དེས་སྟོན་པོ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེ་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་
འབྲེན། དེ་འབྲེན་པའི་བྲན་ཤེས་དེས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྟོ་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་སྟོ་
འདོགས་བཅད་ནས། སྟོ་ཁ་སྟོགས་པ་ཅ་མ་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བྲན་པའི་བྲན་
ཤེས་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོ་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་བྲན་ཤེས་དེས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྟོ་འཛིན་
གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་སྟུང་པའི་བྲན་པ་དེ་སྟོ་
བའི་ཕྱིར། སྟོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེས་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་ཉིད་གྲུབ་ཀྱང་། དེས་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་སྟེ། སྟོ་འཛིན་གྱིས་
བྲངས་པའི་བྲན་ཤེས་དེ་སྟོ་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་
ཕྱིར་དང་། སྟོ་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པོ་རྟོགས་ན་སྟོ་འཛིན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྲས་ན། རི་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས།
དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཅད་ཅ་མ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ཚུལ་ཚུལ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་

ཅིང་། ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་ཤེས་དེ་ཆོད་མ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་འདྲ་བའི་བློ་ཤེས་དེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་ནས། ཡོད་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤའ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེ་ལྟ་ནའང་བར་དུ་ཆོད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས། རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་ཅུས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དཔྱད་པས་རིགས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་མོད་ཀྱང་། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་དེ་གཅོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོ་འཛིན་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཡུལ་བློ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་བློ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་འཛིན་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་བློ་ཤེས་བློ་ཤེས་དེ་ཆོད་མ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་འདྲ་བའི་དེས་ཤེས་དེས་སྟོ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤའ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྟོན་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡུལ་བློ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་བློ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། སྒར་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར། སྟོང་བའི་དབང་གིས་བློ་ཤེས་པ་དེ་འགྲུབ་པ་མིན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྟོ་འཛིན་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤའ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མས་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་སྟོ་འཛིན་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་གཉིས་པོ་དེ་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས།

རང་ཉིད་ལ་གནས་ལུགས་སྒྲུབ་བ་དེ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། སྒྲུབ་བ་དེ་དང་།
 དུལ་ཅན་རང་ཉིད་གཉིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཆོད་
 མ་གཞན་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས། དུལ་ཅན་
 དེ་དང་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་དེས་སྒྲུབ་བ་དེ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་དུ་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤུགས་ལ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་དེའི་དངོས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སུ་གྲུབ་ན་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་གནས་ལུགས་སྒྲུབ་བ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་གནས་ལུགས་གཟིགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་བ་
 གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་དང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་འཛིག་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་
 པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་ཏྱག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་གཉིས་ལ་སོགས་
 པའི་ལོག་ཤེས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་དང་། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྒྲུབ་བ་སོགས་
 ལ་ཆོད་མ་ཡིན་ཞིང་། དུལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བ་དེ་དང་དུལ་ཅན་
 རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན།
 དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་དེས་སྒྲུབ་བ་དེ་དང་དུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཞར་ལ་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་
 དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་གི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་དུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མི་
 སྐྱེ་བའི་རིག་པ། ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་བསྐྱེ་
 བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འདུ་

བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྗེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་པའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མ་འཁྲལ་བས་བྱུང་ཡང་། ལུགས་འདི་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྟེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤང་ཡང་། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཚེད་བསྐྱོག་རྩ་འགྲེལ་ལས། ལུང་ཚད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི། དཔེའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ནས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ལས་གཟུགས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རང་ཁ་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་

ཡོད་པར་གསུངས། ལུགས་འདི་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རང་ཁ་བའི་
 ཚུར་མཐོང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
 རང་ཁ་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དཔག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
 པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་
 སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་དང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན། དེས་
 ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉི་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཚོར་བ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་
 དབང་པོའི་སྒྲོན་མ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སོགས་རང་ཡུལ་སིམ་
 གདུང་བར་མ་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་སྒྲོན་མ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་མི་སྦྱ་བའི་
 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་རང་རིག་བཀག་
 པ་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་བྱང་ཚོར་བ་གསུམ་སོ་འཇལ་བྱེད་དང་། བདེ་སྤྱད་སོགས་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་ཁྲད་པར་ཅན་ཚོར་བའི་མཆོད་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། གང་ཉམས་སུ་སྒྱུང་ན་བདེ་སྤྱད་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྱུང་ཞེས་འཆད་དགོས་ཤིང་། འཇིག་
 རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཡིད་
 གཏད་པ་ན་ཚོར་བ་ལ་སྒྱུང་བྱེད་དང་བདེ་སྤྱད་སོགས་ལ་སྒྱུང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་ཡོད་པ་ལུང་
 རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པས། དེ་ལྟར་ན་རང་རིག་བཀག་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་འདྲ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
 གྲང་རུང་སྟེ། འཛིག་ཉེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན་ཀུན་མཁྱེན་
 ཡོ་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། རྟོག་གྱུར་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་མཐུག་ཏུ་ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་
 བ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའོ། །ཞེས་རྟོག་གྱུར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལུང་སྲ་མའི་དོན་ནི། དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྤྱི་གང་རུང་དུ་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཆོས་
 ཡིན་ན། རང་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གཉིས་སྐྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་
 ཁྲུབ། །ཤེས་པ་གང་ལ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་
 སུམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པས་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་དངོས་མིང་དང་། དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཡུལ་
 ཅན་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་བཏགས་ནས་འཐུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། གཉིས་སྐྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྐྱང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་སྐྱང་བ་དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་རང་ཡུལ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཁྲུབ། ཤེས་
 པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག་
 རང་གི་ཉེན་ཉགས་ཡང་དག་ལ་མ་བཟེན་པར་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་
 རིག་པ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་གཅིག་ཁྱེད་གཉིས་སུ་སྐྱང་
 བའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་། སྤྱི་ཉག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སོགས་
 པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱང་བ་དེ་ལ་
 བསྟོས་ཏེ་ཡུལ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱང་བ་དེ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་

རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེས་སྒྲུང་བ་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདྲིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་གཅིག་རྩ་བ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་ཉག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འདྲིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། མདོ་སྡེ་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་བྱུང་བར། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུང་བ་ཅམ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོན་ས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་མི་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱེད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྩ་གཅིག་རྩ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས། རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཆད་མར་འཛོག་བྱས་པ་དང་། སྒྲ་ཉག་འདྲིན་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཆད་མར་འཛོག་མི་བྱས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུང་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞེས། སྒྲ་ཉག་འདྲིན་རྟོག་པ་དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཉག་པ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུང་བ་དེའི་སྒྲུང་གཞི་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྟོན་པའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཞེས་སྟོ་འདྲིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྒྲུང་གཞི་སྟོན་པོ་དེ་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རྣམས། སྒྲུང་གཞིའི་གཙོ་

བོ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མར་མ་སོང་ན་དེ་དག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཚད་མར་སོང་བའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར། དུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བ་ཅུ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་ནས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་མེད་པའོ། ཡང་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་གང་རུང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་དུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་ནས་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་ཡང་རང་གི་དུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་སློན་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མར་འགོ་ཚུལ་ཡང་། རང་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་དུལ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཐ་སྐྱབས་པའི་ཚད་མས་མི་འབྱུང་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འབྱུག་པའི་འཛོག་རྟོག་པའི་སློན་ལྟན་སྤྱོད་པར་ཁ་བ་དེས། འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་དུལ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྐྱབས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྐྱབས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཚད་ཀྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པ་ནི། ཚད་མར་འགོ་ཚུལ་དེ་ཐ་སྐྱབས་བརྟགས་པའི་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་རྟེན་པ་ཁས་ལྷངས་

པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། ལུགས་འདིར་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་སྤྲེལ་མི་རྟག་
 རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེ། ལྷང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཞིང། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བར་
 འདོད་ཀྱང། ལུགས་འདིར་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་རྩ་གཅིག་
 རྩ་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དེ་རྩ་བ་ལ་
 འབྱུང་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 སློན་ས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། ལྷང་སྟངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་མེད་དང་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
 འབྱུང་མ་འབྱུང་གྱི་སློན་ས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་
 དཔག་དང། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོ་འཛིན་དབང་པའི་མངོན་སུམ་ལ་རང་དང་སྤང་སྟངས་འགལ་
 བའི་ཆད་མ་ཡང་ཡོད། དེ་གཉིས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཡང་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཆད་མར་འགོ་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་འཛིན་སྟངས་དང་ཞེན་སྟངས་མ་བྱེད་
 པའི་སློན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པས་ཡུལ་རི་ལྟར་དབྱེད་པ་ལྟར་དུ་བཟུང་བ་དེ་འཛིན་
 སྟངས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་མེད་ན། བདེན་འཛིན་གཉིས་དང་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་བྱུགས་པ་ཁས་བླངས་
 པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་

གྲི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱམ་སྟེ། སྔོན་པོ་དེ་སྔོ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་བསྟོས་ནས་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ལ་བསྟོས་
ནས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དངོས་དང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ། རང་
མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་བསྟོས་ནས་མངོན་སུམ་མཚན་
ཉིད་པ་དང་། དེ་འབྲ་བའི་མངོན་ཤེས་དེ་སྔོ་འཛིན་ལ་བསྟོས་ནས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན། ལུགས་འདི་ལ་བཅད་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་འགལ་ཞིང་། སྒྲོལ་འབྲས་
རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་འགལ་ཏེ། སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྲངས་ནས་སྒྲེས་པའི་བྲན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་
གི་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་སྔོང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་པའི་རིག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་
ནི་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་
དོན་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དབང་པོ་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་ཞེས་བྲས་ནས་བྲས་པ་དང་
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཡོངས་
སུ་དབྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་
བྱིར། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྫོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གཉིས་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་
དེ་སྔོ་འཛིན་གྱིས་དངོས་སུ་ཉོགས་པ་དང་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། སྔོ་འཛིན་དེ་ཡང་སྔོན་
པོས་དངོས་སུ་ཉོགས་པ་དང་། སྔོན་པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
ཡིན་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩ་ལས་བྱང་བའི་

མེ་ལ་རྩའི་མེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་གྱུར་དང་ལྷོག་གྱུར་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡོད་པས་བྱུང་།
རང་ཉིད་ལྷོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལྷོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་ཚུར་མཐོང་ཞིག་ཡོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པས་མ་
བྱུང་སྟེ། སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་ནས་སྐྱེས་པའི་བློ་ཤེས་དེས་རང་ཡུལ་
མངོན་སུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
དེ་འབྲའི་བློ་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་ན། དེ་དང་སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཉིས་
ཡུལ་རྟགས་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལོང་བས་ཀྱང་སྡོ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་
སོ་སྐྱེ་མེད་པ་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཉིང་འཛིན་དེ་ནས་འབྱོར་མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་
ལམ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་ནས་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་། ལུགས་འདི་ལ་ནི་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་དེ།
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་གཉིས་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར། རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། གང་
ཐག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩིས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཆད་

མ་རྩུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲིལ་བྱེད་གྱི་
ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་བསྒྲུབས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་ཆེ། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་
ཏོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཏོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྟོར་ལམ་དེ། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་བྱེད། རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་མངོན་
གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་
ཡོད། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྒྲིལ་བྱེད།
ཉིང་འཛིན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒྲོན་པ་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་
མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། སྟོང་ཉིད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིལ་པའི་སྟོན་པོ་བྲན་པའི་
བྲན་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྒྲིལ་བྱེད། རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པའམ། བདེན་
པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཏོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
གྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད།

རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་
རིག་པ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གསུགས་པའི་

རྗེས་དཔག་ ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱི་མའི་
མཚན་གཞི་ནི། རྩ་དང་མིག་པ་དང་ཚོག་དང་སྒོག་གཤམ་སོགས་པ་སྦྱང་དང་འབྲ་བའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་བ་མིན་བ་སྦྱང་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། གང་གི་བ་མིན་ཅི་འབྲ་ཞེས། །ཁྱོད་པ་དག་གིས་བྲིས་པ་
ན། །བ་སྦྱང་ཅི་འབྲ་དེ་འབྲ་ཞེས། །འབྲོག་པས་སྦྱས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་སྦྱེས་ཤིང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པའི་བྱིར། དོན་
དམ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དུས་སུ་མེད་ཅིང་། རང་དུས་སུ་ཡོད་
པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ན་སོང་
ཞེས་འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། ཕྱི་ལྷུ་ལ་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། གྲུབ་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་ལ་བལྟོས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ།
འགྲོ་འོངས་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་ཅིང་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
ལ་སྒྲིན་དེ་དག་ཡོད་དེ་ཟེར་ན། གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲིན་དེ་དག་
མེད་དེ། འགྲོ་འོངས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་། དང་སོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་
པ་དང་མཐུན་པར་འཛིག་ཅིང་། ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ཁྱོད་དང་འཛིག་
རྟེན་པ་གཉིས་ཅོད་པ་གྱིས་དང་། གང་རྒྱལ་བའམ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་
གྱི། དེད་དཔུ་མ་པ་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འགྲོ་འོངས་ལ་སོགས་

པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མ་ཐུན་པར་འཛོག་པའི་ཚུ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། བསྟོན་
མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པ་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་ལ། སྤང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ནས་རེ་ཞིག་
དེ་དང་མ་ཐུན་པ་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ལ་ཞེན་ཅིང་། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་
དེ་རེ་ཞིག་ཐར་པ་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་དེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་
དེ་རི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཐར་ལམ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་སྤངས་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྣམས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མངོན་པ་ལས་ཡོད་པར་
གསུངས། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ་
སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མ་ཐུན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་དྲང་ངེས།

༥ མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
མཐའ་དབྱད་པ་ལ། མདོ་སྟེ་ས་བརྩུ་བ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་
དང་། ཕྱི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས་སེམས་
ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་གསུམ།

ས་བརྩ་བ་ལས་སེམས་ཙམ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ།

༥ དང་པོ་ལ། ས་བརྩ་བ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དེས་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མདོ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་སེམས་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་
བོར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པར་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། ལུང་གིས་འཛིགས་ནས་དེ་མེད་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལས། དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། མདོ་
དེས་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མྱིན་པ་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་བདག་ཏྟག་པ་དང་། སྒྱི་གཙོ་བོ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཀག་ནས། སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལས། ལུགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ལ་རབ་ཏུ་ཏྟག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་པོ། སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྗོན་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་།
ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་མདོན་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་སྟམ་མོ། དེ་འདི་སྟམ་དུ་
སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་བྱུང་ཏོ། །གང་ན་བྱེད་པ་པོ་
མེད་པ་དེ་ན། དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སྟམ་མོ། །དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཁམས་
གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། མྱིན་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་རབ་ཏུ་བྱེད་སྟེ་བཀའ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཞན་ཡང་། ས་བརྩ་བའི་མདོ་
དེས་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། གང་ཟག་རྒྱན་དང་ཕྱང་པོ་
དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱན་དང་རྩལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་རྒྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་

ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། ས་བཙུ་བའི་མདོ་དེས། ཙམ་སྤྱི་སྤྱོད་པས་བྱེད་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་བཙུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་ནས་ཀྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་ལས་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་སེམས་མེད་ན་མི་འཐད་པས། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་ཞེས་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། གཙོ་བོའི་ཆོག་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཙམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མདོ་དེས་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་བྱིར།

དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་བྱེད་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་བྱུང་མཉམ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཆོད་མས་མ་བྱུང་མཉམ་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། ལུང་ལས་བསྟན་མ་བསྟན་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས།

གཟུགས་མི་དམིགས་ཚོར་བ་མི་དམིགས་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་
 བྱིར། མདོར་བསྟུན། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་བྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་བཞིག་
 ཅིང་། རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འབྱུག། བྱི་དོན་མེད་པར་ཡང་མི་འབྱུག་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་མདོ་གཞན་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱི་
 དོན་མེད་པར་ཐལ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་
 རྣམས་སུ་སྒྲང་། །ལུས་དང་མོངས་སྟོད་གནས་འབྲུག་པ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ནི། མདོ་དེས་བྱི་དོན་བཀག་པ་མི་
 བཞེད་དེ། དེའི་དོན། ལུས་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་དང་། མོངས་སྟོད་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང་།
 གནས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན། དེ་དག་གི་
 རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མེད་དུ་སྦྱེ་བ་བཀག་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་འབྲེད་བྱི་དོན་བཀག་པ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 དེས་བྱི་དོན་བཀག་པ་མི་བཞེད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མདོ་དེས་བྱི་དོན་བཀག་ཀྱང་བྱི་དོན་མེད་མི་དགོས་ཏེ། མདོ་དེ་དགོངས་
 གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྲུང་དོན་དུ་འབྲེལ་པའི་བྱིར། དགོངས་
 གཞི་ཡོད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ། གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་བ་དེ་སྒྲང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལ་དེ་ལྟར་སྒྲང་བ་སྒྲང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱི་རོལ་
 དོན་དུ་སྒྲང་བའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་དོན་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དུག་གསུམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་འགོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་

ཡོད་དེ། དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཡང་ག་ཤེས་ལས། རི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། སྒྲན་པ་སྒྲན་ནམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱལ་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅན་དུ་ཡང་རབ་དུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཕྱི་དོན་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཤེས་ནམས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཉིས་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ། སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་དེ། མཐར་ཐུག་གི་ཆད་མ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་འགོག་མི་རུས། མཐར་ཐུག་གི་ཆད་མས་དབྱུང་པའི་ཆེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སུ་མ་ཐད་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་མེད་པ་ལུགས་འདྲིར་མ་ཐད། སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་སྒྲན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། མཐར་ཐུག་གི་ཆད་མས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་པོ་ཁས་ལེན་ནང་འགལ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་མ་དབྱུང་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་སྒྲན་སྒྱུས་རང་ཁ་བས་མི་འགྲུབ། དེ་ཅན་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་ཕྱིའི་བེམ་པོ་དང་ནང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གང་དུ་གྲུབ་བརྟགས་ནས། ནང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ལེན་ཚུལ་མི་མཚུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་རྟུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཁས་ལེན། ཐལ་འགྱུར་བས་མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པར་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཅན་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

བྱས་ན། དྲལ་གི་ཅིག་ཅར་སྒྲར་བ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་དེས་
རྩལ་སྒྲན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས།
ལྷགས་འདིར་རྩལ་སྒྲན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་བྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་མདོ་སྡེ་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་དམན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་
ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པར་མཚུངས། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་
པས་བྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ། བྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་
པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་ཆེས་བཟང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་རྩལ་སྒྲན་
ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་བྱི་དོན་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་པས་དེ་མི་
འཐད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལས་དེ་མེད་པར་འདོད་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་གྱེད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱི་དོན་ཡོད་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བཞེད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་
བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་གཟུགས་མེད་དོ་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཟུགས་སོགས་ལྷང་པོ་ལྟ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལྷང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་རང་
གཞུང་ནས་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ལྷགས་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཇིན་
ཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་ན་
དེ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་

ལུགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་སྒོ་ཡོད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་ཀྱང་། བ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་
 ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཟེར། དེས་ན་འཇུག་པ་རྩ་འབྲེལ་ལས། དབུ་སེམས་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་
 མེད་མཚུངས་མི་མཚུངས་ཀྱི་བཀལ་ལན་རི་སྟོད་ཅིག་བྱས་པ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
 ཀལ་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མེད་པ་དང་། བ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

བླ་འོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བྱེད་མདོ།

༥ ལུགས་འདིར་ལང་ག་ཤེས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་བླ་འོན་
 དུ་འབྲེལ་པར་མ་ཟད། སེམས་ཅམ་པས་དེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་སྤངས་ཤིང་། ལུགས་འདིར་
 བླ་འོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་
 པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཀུན་
 གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཆན་གཞིའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཏགས་
 པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ལས།
 བཏགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་དང་ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་པོ། གཉིས་
 པ་ནི། དེའི་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏིང་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་དེ་ཅི། སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་བཤད་
 དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྲ། །ས་བོན་རྣམས་

ནི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་
 བེ་དེ་མ་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་
 བཟོད་པ་གཅིག་ཏུ་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་བཞིན་དུ་བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་ཞེས་པའི་དོན། བདེ་
 གཤེགས་སྣང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱི་དོན་མེད་
 པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་
 དོན་དུ་འགྲེལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 དེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་ཡིན་པར། ལྷང་འདིས་མདོན་
 པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱ་དེ་ཡང་། བྱི་དོན་མེད་པར་
 སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་མདོ་དེ་རྣམས་
 ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་སེམས་ཅམ་པས་དེས་དོན་ཀྱི་མདོར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་བྱི་དོན་མེད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་
 རྟག་བརྟན་བདེན་གྲུབ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་བྱང་དོན་ཀྱི་མདོར་འདོད་པའི་བྱིར། ལྷང་འདིས་ཞེས་པ་
 འདི་ཡང་ས་བཙུ་པའི་རྟོན་འགྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་ལྷང་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མདོ་སྟེའི་
 རང་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་པ་གཉིས་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་པས། བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་

དེ་ལ་བཞི་དགོས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མགོན་པོས་མདོ་ཀུན་ལས་
 བཏུས་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྒྱས་པར་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་བཟུང་བ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 འགྲེལ་པའི་མདོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། སྒྲོ་བློས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་
 སྐྱེས་པ་དང་། མི་གཉིས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་པ་འདི། ཞེས་དང་། འདི་ནི་མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡང་རུང་སྟེ་དག་ཏུ་དོན་འདི་
 ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 རིགས་པའི་སྒྲོན་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་ལྟེན་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་པ་མ་
 ཉོགས་པ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་བཤད་
 པའི་སྒྲོན་པ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 འདུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་
 ཕྱིར་ན་ཐུག་བསྐྱེད་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 དེ། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཉག་བཏུན་བདེན་བྱུང་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་
 དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར།

དེ་བླ་མ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

ཡོད་དེ། ཡང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་བཟོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས། ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད། མཚན་སྲུང་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བཟོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་བྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་དཀྱིས་པ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་བྲི་མས་བྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཉག་པ་བཟོན་པ་ཐེར་བྲག་པར་ནི་བཟོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་རི་ལྟར་འབྲུ་བ་མ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་། ཉག་པ། བྱེད་པོ་ཡོན་ཏན་མེད་པ། བྱེད་པ། མི་འཇིག་པའོ། །ཞེས་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པར་བབྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ང་ཡིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་བསྟན་པ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྤྱང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྤོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་བསྟན་པར་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོའི་སྤྱོད་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས། སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་པུལ་སྤོན་ཏེ། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་བྱིད།

དེས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཆུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་

བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་
མདོ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྒྲིང་གསུམ་དང་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཆོད་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། དེས་
བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་

བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བདེན་པས་
སྤྱིང་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་། སྒོ་བྱར་གྱི་
དྲི་མས་མ་དག་བར་དུ་སྒྲོབས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེས་དག་པ་ན་
སྒྲོབས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དོན་དགྲ་དཔེ་དགྲའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བསྟན། དེ་
བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྤྱི་མས་ཡང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བྱིར།

ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞི་མེད་ན། དེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་དང་
བྱེད་ལས་དེ་དག་གང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཁས་ལེན་
པའི་ལུགས་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆོས་དང་། བྱེད་ལས་སྒྲེ་བ་ལྷ་མ་ནས་འདིར་སྒྲེ་སེམས་དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་
འཆི་སེམས་དང་། ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་འཛིན་པའི་གཞི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀུན་ལ་བྲབ་པ་དང་།
ལུས་ཀུན་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་ཉོན་ཡིད་རི་
ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྲོམ་
དུ་འཛིན་པ་དང་། འཁོར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ཏུ་ཆོངས་པ་དང་། བདག་ཏུ་རྒྱལ་བ་དང་།
བདག་ཏུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ས་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱས་
པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། འདས་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མི་འདུག་པའི་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར།

དེ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལུང་རིགས་གཉིས་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ནི།
ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐབ་ཅིང་ཟ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཞོད་པ་ལས། རི་ལྟར་
ཟླ་བ་སྐར་ཆོགས་དང་། །མཁའ་ལ་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཡང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་གནས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་

པ། སྤྱི་ཅེ་འུ་ཆེན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཟག་མེད་མདོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་ཀྱང་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ལྟ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དུ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཐེག་བསྐྱས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་དང་། སུམ་ཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡོད་པ་བླང་ངེས་ཀྱི་ལུང་གིས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཁས་ཀྱང་ལེན་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ལ་ལེན་པ་དག་དང་གནས། སྤྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི། སྒྲེལ། ཞེས་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཆེན་རྣམས། ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྦྱིན་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པས། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་པ་མ་ཆད་པར་གསུངས། དེ་ཡོད་ན་བྱི་དོན་མེད་དགོས་པ་ལས་བྱི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པའི་ཐ་སྐད་པའི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ། བརྟགས་ཤིང་བཙལ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་རྒྱར་པའི་ཀུན་གཞི་རྟེན་ན། བརྟགས་དོན་བཙལ་བའི་ཆེན་རྟེན་པའི་ཆོས་མེད་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། དེ་འཛིག་ལྟ་སྐྱོས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་སྤང་བོ་ལྡོག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་

པ་རེ་རེ་བ་རྣམས་དེའི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར།
མདོར་བསྡུ་ན། གུན་གཞི་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཐ་སྟོན་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་
ཉིད་པའི་ཆོས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པ་དང་། བྱི་
དོན་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་གུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི།
གུན་གཞི་མེད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན། སྤང་པོ་དང་གང་ཟག་གྲང་མེད་པར་འདོད་
དགོས་པར་ཐལ། གུན་གཞི་མེད་པ་གང་ཞིག །འཇུག་པ་ལས། གུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་
ཡོད་ལ། །སྤང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་
གྲང་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་ཕྱུག་གུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་པ་དང་གུན་གཞི་བྱེད་པ་པོར་
གསུངས་པ་གཉིས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་པར་འདོད་པའི་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན། རི་ལྟར་རྒྱ་བས་སྐྱར་ཆོག་གས་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤང་དོན་འགོག་རིགས་པར་ཐལ། གུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོག་གས་
བརྒྱད་ཀྱི་གནས་འགྱུར་སོ་སོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་གུན་གཞི་ཡོད་
པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་འདོད་པའི་དོན་དེ། དེ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་
དམ། གུན་གཞི་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གུན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེ་
བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མདོ་དེའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་
ཉིད་དེ་གུན་གཞི་མ་ཡིན་གྲང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་དགོངས་གཞི་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གུན་
གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དགོས་པ་བདག་རྟག་པར་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་ཐུ་སྟེགས་

ཆམས་མེས་སུ་འཛིན་པའི་དགོས་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་བདག་ཏུ་པར་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་དང་། གུན་གཞི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་བློ་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་བཤེས་ལོན་པར་ཐུག་ཀྱང་། གུན་གཞི་དེ་ཆམ་ཤེས་ཆོག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་གུན་རྒྱུ་བདེན་པ་ལོན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ཆམ་ཤེས་མ་ལོན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གུན་གཞི་བདེན་གྱུ་བུ་སྟོན་པའི་མདོ་བློ་འཁོར་དགོངས་པ་ཅན་ལོན་པའི་དོན་ལོན་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤང་པོ་དང་གང་ཟག་མེད་པར་ཐུག་ཀྱང་། གུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐུག་པ་དེ། དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་ཐུག་ཟེར་རམ། དེ་དག་མེད་པར་ཐུག་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་བདེན་གྱུ་བུ་ཐ་སྙད་ཅེས་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པ་ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་བདེན་གུན་གཞི་མེད་པར་བཞེད་པར་ཐུག་ཀྱང་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་དབང་ལྷན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་གུན་གཞི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གུན་གཞི་མེད་པར་གྱུ་བུ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་ན། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིན་ཉེན་ཆམས་གུན་གཞི་མེད་དུ་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་སྤང་བ་ཅམ་ལོན་དགོས། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ལས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ལོན་ན། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྤེད་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཀག་པར་ཐུག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བུ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་བློ་འཁོར་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེགས་ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་ཆམ་རིག་མེད། །གུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་གོ་བ། །རྩོད་པ་ལྷ་བས་འདི་དག་ཏུ། །ཅེས་པའི་མདོ་དོན་བཀག་པར་ཐུག་ཀྱང་། ཁྱོད་གུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་སྡེ་བྱི་ཁས་སྒྲངས། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལྟར་ན། མདོ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོབ་དང་དོན་དུ་བཀལ་ན། མདོ་ཐམས་ཅད་བཀག་དགོས་
པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པར་ཐལ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་བ་དེ་བཞེད་པའི་
བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་ནི་
སྤྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྷན་བཞིན་སྤྱིར་བར་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཆེ་འགྲོ་
འོངས་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་
ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལྷས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེ་བྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ། སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པ་ན། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
བསྐྱོ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་གནས་ལྷགས་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་སྐྱེ་
སེམས་དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འཆི་སེམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་སྤྱིར་བའི་སྐྱོན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་
ནས་འདིར་སྐྱེ་སེམས་དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འཆི་སེམས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན།
ལྷགས་དང་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བ་ན་སེམས་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་བ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་
དེ། དེ་བཞེད་ན་བྱི་དོན་མི་བཞེད་དགོས་པ་ལས། དེས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་

བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག

༄ གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་
པའི་མདོ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རིམ་བྱ་
ཞེ་ན། དེ་ལ་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛིག་
ལུགས་གཉིས་ལས། བདག་མེད་སྤྱི་མེད་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྤྱལ་དེ་ཐག་ཁའི་སྟེང་དུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་
དང་། དེས་སྟོང་པ་ཐག་ཁའི་ཡིན་ཚུལ་དང་། སྤྱལ་དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་རོ་བོར་སྤྱལ་དངོས་སུ་
ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་གཞི་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་ཀུན་
བཏགས་དང་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དེ་རྟོག་འབྲེལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་དང་། མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པས་བཟུང་
བཞིན་པའི་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
སྟེང་དུ། ཀུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་
རོར་རང་བཞིན་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་བཞིན་ཡིན་ན། རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་
མ་བསྐྱེད་པ། འཛིག་བྱེད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་
གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ། ཅེ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་དག་
ནི་བཅས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱི་མ་

དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ངེ་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་ཀྱང་།
མཉམ་གཞག་དེས་ངེ་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་གཟིགས་པས། སངས་རྒྱས་
དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ཉི་མི་བྱམས་ཞུས་
གྱི་ལེ་ལུ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། སྤྱལ་ཐག་པ་
བསྟོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྤྱལ་དངོས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
རང་བཞིན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དག་
ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་བཟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བཞིན་པའི་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་གཟུགས་
བརྟན་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་
ཏེ། ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་
ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། གཞུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་གནས་
ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་བདེན་བྱུང་
སྟོབ་པ་ལྟགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། བཏགས་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་འཛོག་པ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐག་ཁ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྤྱུལ་འདོགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་། དེའི་
སྤྱིང་དུ་སྤྱུལ་དུ་སྟོབ་པ་ལྟགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། བཏགས་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཐག་ཁའི་
ཡིན་ཚུལ་དང་། སྤྱུལ་དེ་སྤྱུལ་དངོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་བྱུང་བཀག་པ་ལ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁེགས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁེགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རི་བཞིན་
པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དང་། སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་མདོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
དང་། ཕྱི་མ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བཀག་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

༥ གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུ། གཅེར་བུ་པ་ཁ་ཅིག་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞོད་
པས་མི་འཐད་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་

ལྷུང་པའི་སློག་དབང་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་པ་མ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྤར་བའདད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འབྱུང་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སྤར་བའདད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞོད་པས་མི་འཐད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མ་གྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་ཐོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བྱེད་པ་སོ་སྤྱུ་ཡང་མེད་པས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་འདིའི་བདེ་སྤྱད་རྣམས་སྐྱེ་བ་སྤྱ་མའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར། འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་སྤྱོས་པའི་རྒྱས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དངོས་སོ་དྲུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་དྲུས་སྤྱུ་ལོ་ཏྲིག་ཤུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ། དཔྱིད་དྲུས་སྤྱུ་ས་སོན་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱི་དེའི་བརྩོན་པ་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ལས། སྐྱེས་པ་སྤྱོས་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་འཕེན་དེ་དག་གིས་རྒྱ་མེད་པ་རྒྱར་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་སྤྱོས་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མ་ལ་མདོན་སྤྱུ་ཆད་མ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་། མདོན་སྤྱུ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་བསྟོན་མི་འདིང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱ་ཡོད་མེད་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས། རྒྱ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རང་དང་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་

དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་གང་རུང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཏེ། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་བདག་འགོག།

༥ ཉོན་མོངས་སྐྱོན་ནམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབུད་པ་ལ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབུད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་ནམས་དང་། སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱད་པ་ནམས་འབྱུང་། འཛིག་ལྟ་དེ་གཉིས་ལྟོག་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པ་དང་། དེ་གཉིས་མ་ལྟོག་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་། རིགས་པས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ཆད་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། རི་སྐད་དུ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་ན། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། ཡན་ལག་སྤ་མོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱམ་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ། འཛིག་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་བཏེ་བར་ཞིན། ཉོན་མོངས་པ་

དང་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱ་མ་རིན་
ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རི་སྲིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་བརྒྱུད་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་
རྣམ་ཏྲོག་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་། ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་གྱི་ཞེ་སྤངས་སྟེ། དེ་གཉིས་གྱི་དབང་
གིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་སྟེ་ཁྱ་འཆི་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་
བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་རྣམས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་སྤྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བ་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་
པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ན། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། རང་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་
དང་། དེ་གཉིས་གྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ་དང་། དེ་ཉིད་དང་
གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ། བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
ཅུ་ལ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་
པ་སྤངས་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་དབྱེ་ལས། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྤྱ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
དགག་པའོ། །

གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ།

༩ དང་པོ་ལ། ལུ་སྡེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་བྱ་དང་། ཡུང་པོ་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་པོའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གངས་ཅན་པ་དེས་བདག་རྣམ་སྤྲིན་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོའི་ཟབ་པ་པོ་དང་། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་། རྩལ་ལུན་སྤྲིང་སྤྲོབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། བྱལ་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། བྱ་བ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེད་བྲག་པས་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དང་། རིག་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཉིད་སྟོང་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གཅིག་ཉིད་ཡུང་པོ་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་གནས་སྐབས་དུ་མར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་བྱིང་།

གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟེ་གངས་ངེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གཙོ་བོའམ་རང་བཞིན་དང་། རྫོའམ་ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྡན་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྡན་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟེ་རང་འདོད་པའི་བྱིང་།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་གཙོ་བོ་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་འགྱུར་མིན་པ་དང་། རྫོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྡན་དང་བདུན་པོ་ཅུ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་རྣམ་འགྱུར་དང་། རང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བསྟོས་ནས་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལས། ཅུ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་

བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཙུ་བྱ་ག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྦྲེས་བྱ་རང་བཞིན་
མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་།

ཐུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྲེས་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འཛིག་
ལྟ་ལྟན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བ་སྟོད་དུ་ཡང་རྩལ་སྤུ་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་སྦྲེ་བ་དང་བལ་བའི་བྱིར། རྟགས་དཔེ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་གིས་བྱེད་ཆོས་ཟ་བ་པོ་དང་། བདེ་
སྤྱད་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་སྦྲེ་བ་
དང་བལ་བ་བདག་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་སྤང་པོ་ལས་ཡན་གར་དུ་
དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་
ལ་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྲེས་རང་གི་རང་གིས་སྦྲེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་བྱིར།

ནང་སྡེས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་ནང་སྡེས་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། ཐོགས་སྡེ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ནང་སྡེ་གནས་མ་བྱ་པ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྡེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་མང་བཀྱར་བ་རྣམས་ན་རེ། དགེ་སློང་དག དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྟེ་ཡུལ་དང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ལྷ་ག་བདག་ཏུ་འདོད། གནས་མ་བྱ་པ་རྣམས་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བཟོད་ཏུ་མེད་པའི་བདག་རྗེས་ཡོད་གཅིག་འདི་ག་ལྟའི་དམིགས་ལུ་ལ་སོགས་སུ་འདོད།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྡེ་བ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱིས། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་ཏུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ན། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་འཕྱོང་བར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱིས། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དབྱ་ཡང་ཡིན། །ལེགས་དང་ངན་པ་བྱེད་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། སེམས་དུལ་བས་བདག་དུལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནས་འཆི་སེམས་དང་། བྱི་མར་སྐྱེ་སེམས་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྡེ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོད་འབྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་མདོན་པར་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤང་པོའི་རྒྱན་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་བཟོད་པར་བྱ་བ་གཞན་དག་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེར་མ་ཐད་མདོ་སྡེ་པ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། འཕགས་སེང་གཉིས་དང་བཅས་

བ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་ཐ་སྟོད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་འོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ནི་ཡང་སྲིད་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན། ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཡང་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། རྒྱན་ཉིད་གང་ཟག་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མིས་ཀྱན་གཞི་བདག་ཏུ་བཞེད་དེ། ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། གང་ཡང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་འགྱུར་བཞེད་བ་ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་གི་མཆོན་གཞི་དེ་དག་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུས་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་འདོད་བ་དེ་ཉིད་འགོག་གོ།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་བ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་ཀྱི་ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་མེད་པར་འདོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཉན་རང་གཉིས་གང་ཟག་རང་ལྟོག་ནས་རང་རྒྱ་སྐབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པར་འདོད་བ་ཡིན་ཀྱི། དེའི་གཞི་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་རང་རྒྱ་སྐབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་རྟོགས་པར་འདོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་ལྟོག་ནས་བཏགས་ཡོད་དང་། དེའི་གཞི་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་རྩས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐབ་པའི་རྩས་སུ་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ནི། གང་ཟག་རང་གི་ལྟོག་པ་ནས་འདོད་བ་ཡིན་ཀྱིས། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མང་བཀུར་བས་སྤང་བོ་ལྟ་བདག་ཏུ་མི་འདོད་བ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་ནས་

རང་རྒྱུད་པའི་བར་གྱིས་ཀྱན་གཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་ཏུ་མི་འདོད་དོ་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་དང་།
 བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་
 སྤྲ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དཔལ་
 ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་འགོག་པ་དེའི་ཆེ་ན། ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 མ་བརྗོད་ནས་བཀག་པ་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་མ་ལོན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་དག་གིས་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད་པ་
 ཡིན་གྱི། བདག་ཏུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་གདགས་
 གཞི་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ན་
 གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྔར་འགྱུར་བ་དང་།
 ཕྱང་པོ་ལྔ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བདག་དེ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་
 པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་
 ནི་མིང་ཅུ་མ་བཏགས་པ་ཅུ་མ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པ་དང་ནམ་མཁའ་

དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་
 ཆོག་ས་རྣམས་ལ། བཞེན་ནས་ཤིང་རྩར་བཞེད་པ་ལྟར། འདྲེ་བཞེན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བཞེན་
 བས། གྲུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁྱོད་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་འཛིན་
 ལྟངས་དོན་མཐུན་གྱི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། སེར་པོ་སེར་པོར་འཛིན་པའི་སློ་དང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་འཛིན་པའི་སློ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བདག་རྒྱན་
 ཆད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་གང་ཞིག་ ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རང་
 བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་
 གྱུར་པའི་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དེ་ཆད་ལྟར་འདོད་པ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་
 ཅད་མཚུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་སྤྱི་འཛིག་བྱེད་པ་དེ་བཞེན་དུ། བདག་དེ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱད་
 ཅིག་སྤྱི་སྤྱི་འཛིག་བྱེད་པར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བདག་གི་ལུས་འདི་སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྟེ་བ་མི་བྲན་པ་དེ་བཞེན་དུ།
 བདག་སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྟེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀུས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པ་དང་། བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱང་
 པོ་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་སྤྱི་འཛིག་བྱེད་པར་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བ་ཡིན་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས། འབྲེལ་མེད་
 དོན་གཞན་ཡིན་ན། སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མས་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཅ་ཤེས་ལས། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་དང་
 འཇིག་པ་ཡིན། ཉེ་བར་སྤང་བ་ངེ་ལྟ་བུར། ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་བ་དང་། གལ་
 ཉེ་ཕྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྤྱི་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བདག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་མི་འཐད་པ། བྱམས་
 པ་ཉེར་སྤྲས་ལ་བཏྲེན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤང་པོ་ལྟ་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་
 ཏུ་འདོད་པ་དེ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་དག་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་ཕྱང་
 རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་
 དེ། བདག་དང་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དེ་
 སྤྱི་བ་ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་གྲོངས་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་
 བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། ལུས་སྟོག་རྩས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྩས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་
 བ་རྣམས་ཕྱང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་པས། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་ངེ་བ་ཡིན་ན།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱང་སྒྲིན་མི་རིགས་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །སྤང་པོ་
 མི་རྟག་པར་སྤང་སྒྲིན་རིགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ལྟ་
 འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། སྤང་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པར་
 ཐལ། དེའི་ཆེ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་སྤང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཆེ་ན་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན། རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས།
སྤང་པོ་མེད་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཟེར་ན། སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་ན། རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་
བདག་གིས་སྟོང་པ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
རྣམས་སྐྱེ་བ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ལ་དམིགས་ནས། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ།
བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། སྤང་
པོའི་ཆོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤང་པོའི་ཆོགས་
ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། བྱམ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དུག་འདུས་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ཡང་

དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། མདོ་དེས་དགག་ཕྱོགས་
ནས་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་བདག་
ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་གཞན་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན། ཆོར་བ་
བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་བསྟན་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། སྤང་
པོའི་ཆོགས་པ་ཙམ་ཞིག་བདག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རེ་རེ་བ་རྣམས་བདག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཤིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཆལ་ལོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཤིང་
གི་ཆོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ནགས་ཆལ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཤིང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བ་རྣམས་
ནགས་ཆལ་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་དེ་མགོན་དང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དཔང་པོ་སོགས་སུ་འདོད་
པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་མགོན་དང་འདུལ་བ་པོ་ལ་རྗེས་ཡོད་ཅིག་དགོས་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤིང་རྟའི་ཆོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་
ཙམ་ཞིག་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་ཏུ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་མདོ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བདག་དང་ཤིང་རྟ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྐྱར་ནས་
གསུངས་པ་གང་ཞིག་ །ཤིང་རྟ་དེ་ཤིང་རྟའི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སྤང་པོའི་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་

ན་རེ། སྤང་པོའི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་
ལ། བདག་དེ་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དབྱིབས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དང་། བྱུང་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་བདག་མེད་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཟུགས་
ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ལ། སྤང་པོ་ལ་བཟོས་ནས་ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་དང་། ཉེ་
བར་ལེན་པ་པོ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤང་པོའི་དབྱིབས་
ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཅ་ཤེས་ལས། དེ་
བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་གསལ་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གི
།དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་ཅམ་
ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ལས་གཞན་པའི་བདག་མེད་ཀྱང་། དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་ལས་
སྤྱི་བྱ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མེད་པས་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་དངོས་པོ་
ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་མཆན་ཉིད་མཆོན་བྱ་
རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། སྤང་པོ་ལྷ་ཀ་དང་། རེ་རེ་བ་དང་། སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་། དབྱིབས་དང་བཅས་
པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་བྱུག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་
བྱ་གང་ཟག་དེ་ནི་ཁམས་བྱུག་དང་། དེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་
བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཕྱང་པོ་མ་ཟད་བར་དུ་འཛིག་
ལྷ་མི་ཟད་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་ཟད་ན་ཕྱང་པོ་ཟད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱང་པོ་དེ་འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ། རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས། འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་མེད་པས།
བདག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན། རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྟོང་བྱས་ཀྱང་། འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་
སྟོང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་དུ་སྤྱང་པོ་ཆེ་མེད་པར་བརྩུང་བས། སྤྱང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོའི་འཛིགས་
པ་སྟོང་བྱས་ཀྱང་། དུག་སྒྲུལ་ཀྱི་འཛིགས་པ་སྟོང་མི་བྱས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་ཕྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་དགག་པ།

༥ གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱང་པོ་ལ་བདག་
རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྟེན་ན་རང་
བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདག་སྤང་པོ་ལ་ལྟན་པར་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བྱ་ལྟས་སྐྱིན་རང་གི་ན་བ་དང་ལྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྟན་པར་ཡང་
རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ། སྐྱེས་བྱ་ལྟས་སྐྱིན་རང་གི་གནག་དང་ལྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
ལྟན་པར་ཡང་རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་གྲིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་
པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་འདྲིལ་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ཞིང་། འདྲིལ་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་དེ་ལ་ཉི་
ཤུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གཟུགས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ལྟན་པར་རང་བཞིན་གྲིས་ལྟ་བ་དང་། བདག་ལ་གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྲིས་ལྟན་
པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་སྤང་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྤང་པོ་ལྟག་མ་བཞི་ལ་ཡང་བཞི་བཞི་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲིལ་ས་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དང་
དེ་གང་ལ་གནས་པའི་འདྲིལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རིའི་ལྟན་སྐྱུག་པོ་དེའི་ཆེ་མོ་ཀྱན་
བཏགས་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་
རྗེས་བཅོམ་ནས། དེས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་མདོ་ལས། དེ་ལ་འདྲིལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་ཆེ་མོ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ།

༥ བཞི་པ་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ་ལ། རྟོགས་སྣ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་སྡེ་གནས་མ་བྱ་པ་རྣམས་ན་རེ། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཡོད་པ་དང་། སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཡིན་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞོད་པས་མི་འཐད་ཅིང་། དེས་ན་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་ཡོད་ཅིག་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་ཤེས་བྱ་ག་གིས་ཤེས་བྱ་དང་། འཁོར་བར་འཆིང་བ་པོ་དང་། བདེ་སྤྱད་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཐྱོང་བ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། བདག་དེ་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཡོད་ཡིན་ན་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་རུང་ཞིག་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་སྤངས་པས། རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་རུང་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བཀྲགས་ཡོད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱམ་པ་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བཀྲགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་དེ་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཡོད་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སྤང་
ལ་བསྟོས་ནས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པ།

༼ ལྟ་བུ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅེས་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་ལ།
བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྤར་
མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་
ཅོད་པ་སྤོང་བ་དང་། མིང་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ། སྤང་པོ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྤང་པོ་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་
པར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པའི་སྟེང་དུ་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་
པ་ཅེས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྤོབ་དང་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། རོན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
སེལ་བྱར་སྤངས་པ་དེའི་ཆོན་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
འཐད་དེ། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩེ་མེད་
པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་གང་ཞིག །ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩེ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་
དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་རྩེ་
མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བ་དེ་ཤིང་རྩེ་
ཡིན་ནམ། དེ་བཏང་བའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་རྩེ་བསྐྱེགས་
པའི་གནས་སྐབས་ན་ཤིང་རྩེ་མེད་པར་ཐལ། མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་
དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བའི་དེ་ཤིང་རྩེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་དབྱིབས་ལ་ཤིང་རྩེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་རྩེ་མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཤིང་རྩེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་རྩེ་
མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་
བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་། དེ་མ་བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་དེའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་
བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན། ཚད་མས་བཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་ཚད་མས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་མཐོང་བ་
ན། ཤིང་རྩེ་མཐོང་བར་འཛོག་པས་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྩེ་ཡིན་ན་ཟེར་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་བཟོད་དུ་མེད་པས།
དེ་ལ་བཏགས་པའི་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་པ་དེ་ཤིང་རྩེ་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་རང་གི་བཏགས་གཞི་རྩུ་

ཡོད་དེ་ལ་འདོག་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིང་རྟའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་སྡོ་སངས་
དང་སྐྱེས་སངས་སོགས་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བུའི་གདགས་གཞི་དང་།
སྐྱེས་བུའི་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྟོ་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཆོགས་པ་མི་བདེན་པ་བཏགས་
ཡོད་ལས་དབྱིབས་མི་བདེན་པ་བཏགས་ཡོད་འདོགས་ཟེར་ན། ཕྱིའི་རྒྱ་ས་སོན་བརྩུན་པ་དང་།
ནང་གི་རྒྱ་མ་རིག་པ་བརྩུན་པ་ལས། འབྲས་བུ་བརྩུན་པ་ལྷ་བྱ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་
པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིང་རྟའི་ཆོགས་པ་བརྩུན་པ་བཏགས་ཡོད་པ་དེ་ལ། བྱིང་རྟ་བརྩུན་པ་
བཏགས་ཡོད་པ་དེ་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བུ་མ་པ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་འབྲར་བའི་གཞི་དེ་དང་། བུ་མ་པའི་ཡན་ལག་
ཆོགས་པའི་དབྱིབས་བུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིང་རྟའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། བུ་མ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་བུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐའ་གཞི་
ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ་མ་པའི་བཏགས་གཞི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིང་རྟ་མེད་པར་ཐལ། བྱིང་རྟ་བཏགས་དོན་
བཅའ་བའི་ཆེ་ན་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། བྱིང་རྟ་
ལོན་ཅིག་ཆོས་ཤིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལོ་ན། ཁྱོད་
རང་གི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིང་རྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་བྱིང་རྟ་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་སྟེན་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱིང་རྟ་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན། ཤིང་རྩ་རྩོད་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དེ། རྩོད་དམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བཏགས་དོན་
བཅའ་པའི་ཆེན་མཐའ་བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །འཛིག་རྩོད་ན་ཤིང་རྩ་རྩོད་
སྒྲིལ་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་ཤིང་རྩ་རང་གི་བདག་ས་གཞིའི་སྤྲོད་དུ་མ་བཏགས་མ་དབྱད་པར་འཛིག་རྩོད་པའི་
རིགས་པ་འདི་དག་ལ་བརྩོན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡན་
ལག་ལ་བལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བལྟོས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན་དང་། ཉེ་
བར་ལེན་པའི་སྤང་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་ལེན་པ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་མཐའ་འཛིན་གྱི་རྩོག་པ་སྤོང་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཤིང་རྩ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་ནམས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱར་བ་དང་། བརྩོན་ནས་
བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དང་། མཁས་ཚེངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་
གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་འདིར་ནི་བདག་དེ་
སྤང་པའི་སྤྲོད་དུ་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་དེ་མཐའ་
བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ལ་བརྩོན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་
ཆེག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ལ་བརྩོན་ནས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་མ་རིག་པའི་མིང་རྟོག་གི་
བསྐྱེབས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ལ་ངེས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མཐའ་བདུན་པོ་
གང་རུང་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལས། མཐའ་བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དབུ་མ་པ་རང་ལྷགས་ལ། དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་སོགས་མེད་དོ་ཟེར་ན། མི་

འཐད་པར་ཐལ། བདག་མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤང་པོའི་སྤྱིང་དུ་མིང་བཅས་བཞག་
པ་ཅམ་དུ་འཛོག་པའི་ལུགས་འདི་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་འིང་རྟའི་ཆོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན། འིང་རྟའི་ཡན་ལག་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དགོས། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། འིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། འིང་རྟ་མེས་འཆོག་ན་འིང་རྟའི་
ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཡང་མེས་འཆོག་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཆད་མས་འིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ་ན། འིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ འིང་རྟ་མེད་ན་འིང་རྟའི་ཡན་ལག་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། འིང་རྟ་བཞིག་པའི་
ཆོ་ན། འིང་རྟ་མེད་ཀྱང་འིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་
ལག་དེ་རྣམས་སྤར་འིང་རྟ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་འིང་རྟའི་ཐ་སྙད་བྱེད་
ཀྱང་། དེ་འིང་རྟའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་དུས་སུ་འིང་རྟ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འིང་རྟ་
དང་དེའི་ཡན་ལག་གི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡན་ལག་དེ་དག་འིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་
མི་འཛིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་དཔེ་དོན་དུ་སྤྱར་བ་ལ། བདག་སྤང་པོ་ལྟ་དང་སྤྱི་
མཆེད་དུག་སོགས་ལ་བཟོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་། ལས་སུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྤང་པོ་དང་
སྤྱི་མཆེད་དེ་དག་བདག་ལ་བཟོས་ནས་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་དང་། ལས་སུ་བྱ་བར་མིང་བཅས་བཞག་
ཅམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བཟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་

དང་། ཆ་ཤས་ལ་བཞུགས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན་སོགས་སུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས། བརྟེན་མི་བརྟེན་གང་
རུང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བརྟེན་པ་རྟག་པར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ། མི་བརྟེན་
པ་མི་རྟག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདག་རྟག་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་ན་སྟེ་བ་སྤྱི་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྟེ་བ་སྤྱི་ཕྱིའི་སྤང་པོ་
གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་བརྟེན་པ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། སྟེ་མ་དེར་ཐལ། བདག་མི་རྟག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་
པའི་བདག་མེད་པས་སྤང་པོ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱིར་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེ་འཛིག་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་ན། བདག་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་མེད་
དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དེ་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་
པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བདག་དེ་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་མིང་བརྒྱུས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བདག་དང་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་དན་དེ་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཅ་ཤེ་ལས། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་
ཡོད། །མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མཁས་སྒྲིངས་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་
གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐའ་བདུན་གང་རུང་དུ་བཟུང་ན་གྱིས་པ་
རྣམས་འཆིང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གང་རུང་དུ་མ་བཟུང་ན་རྣམས་འབྱོར་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ང་ཙམ་དེ། འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྷར་འཆིང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་བདག་འཛོལ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེས་
 བྱང་པོ་བདག་ཏུ་མ་རྟེན་པ་ན། བྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 བཟུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡི་བར་ཞེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་
 མ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་གྱི་ནང་སྡེ་རྣམས་གྱིས་བྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འགོག་བྱེད་
 གྱི་རིགས་པ་དེས་བྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཁྱེད་ནས་མ་མཐོང་བ་ན། བྱང་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་བཟུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡི་བ་ལ་ཞེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆིང་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ། མིག་སྒྲ་སོགས་ནང་གི་ཆོས་
 དང་། ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་བདག་གི་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 གྱེ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་མཁན་མེད་པས། དེས་བྱས་
 པའི་རྩ་བྱམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་
 ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གྲོལ་བ་མྱུང་འདས་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདག་དང་ཉིང་རྟེན་དབྱེད་པ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་བདག་དང་ཉིང་རྟེན་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ལ། བྱམ་
 ལྷམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་
 གཞན་གྱིས་ཅོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བདག་དང་ཉིང་རྟེན་དབྱེད་པ་དེ་དག་
 དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། བདག་དང་ཉིང་རྟེན་གཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཆེ་ན་མཐའ་
 བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་བཏགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་མིང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་

པ་དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་སྐྱམ་བུ་རེ་ལྟེ་དམག་ནས་བཟུང་སྟེ། མགྲོན་གནས་ཀྱི་བར་ནམས་ཀྱང་
བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་མཐའ་བདུན་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གྱུབ་པས། རང་གི་བཏགས་གཞིའི་
སྟེང་དུ་མིང་བདས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲེ་བོས་ཐ་སྙད་སྟོན་མེད་ཅི་ལྟར་བུས་པ་ལྟར་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ནམ་གཞག་
འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འཛིག་རྟེན་དང་མི་འགལ་བར་འདོགས་པའི་བྱིར།
དེ་སྟེང་དུ་ཡང་། དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་ར་དང་སྟོན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། ར་ནི་འཛིག་
རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། གང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་རས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་
འཛིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ར་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐ་སྙད་ཅི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆུང་ཡང་ཡོད་དེ། གྲོ་མོ་དེ་རྩ་བུམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། རྩ་བུམ་
དེའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་། མི་རིས་སྡོ་སངས་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྩ་བུམ་དེའི་ཡོན་
ཏན་ཅན་དང་། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་གང་ཟག་ཆགས་པ་ཅན་དང་། ཡུལ་ཡིད་
འོང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེད་པའི་སེམས་པ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་སྟེག་
བྱེད་དང་། མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྱུབ་སྟེ། ཤིང་རྩི་བཞིན་དུ་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲེར་ཆུང་ལ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་པན་ཚུན་
བསྟོས་ནས་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་ན་རྒྱར་བཞག་ཏུ་མེད། རྒྱས་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པས་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་འབྲས་བུ་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། དེས་ན། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྟོས་ནས་གྱུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་

རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་འབྲས་ལ། བྱི་རོལ་དུ་བྱུང་ངམ། བྱི་རོལ་དུ་བྱུང་ངམ། དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་འབྲས་སུ་རྒྱ་རྒྱར་འཛོག་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་འབྲས་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྒྱ་འབྲས་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པ་སྤར་ཡང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སྟངས་སྐྱེད་དམ་མ་སྟངས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱས་པ་གཅིག་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་བུ་སྟངས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་སྟངས་པར་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་བུ་མ་སྟངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྟངས་མ་སྟངས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་རྒྱ་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་ཆེད་པའི་སྐོན་ནས་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་དང་བལ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མེད་པའི་སྐོན་མེད་ཅིང་། འཛིག་ཏེན་ན་གསལ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སྐྱེ་མའི་རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ནང་པན་ཚུན་བཞུགས་ན་གྲུབ་ཅིང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ། སྐོན་

མཚུངས་པའི་ཚོད་པ་བཏོད་པ་དང་། རང་ལ་སྤྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ལྗམས་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་ནས་རྒྱ་ལྗམས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འགོག་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྟན་དབྱང་བྱེད་དེས་རྒྱ་
 ལྗམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་སྤང་ནས་སྟན་དབྱང་ངམ། མ་སྤང་པར་སྟན་
 དབྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྟན་དབྱང་བྱ་དབྱང་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་སྤང་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 སྟན་དབྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྟན་དབྱང་ཚུལ་གཅིག་མེད་
 པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལྗམས་བྱ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྟན་འབྱེན་དེ་སྟན་དབྱང་
 བྱ་དབྱང་བྱེད་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པས། དེ་ལ་རྒྱ་ལྗམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ལྗམས་གཉིས་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་སངས་
 རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མཚུངས་ཤིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་པས་མཐའ་ཆད་ཀྱི་
 རིགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་ནམས་ལ་སྒྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མ་སྤང་པར་སྤྱི་ན། མ་སྤང་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དགོས་པས་
 དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོ་ཁབ་ལེན་ཀྱིས་ལྷགས་དང་མ་སྤང་པར་ལྷགས་འདེན་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མིག་གི་དབང་པོས་གཞུགས་དང་མ་སྤང་པར་ཡུལ་དུ་རུང་བ་དང་ཚོགས་པ་ན་
 གཞུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་ལྗམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་ལྷགས་ལ་རྒྱ་ལྗམས་

བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། གཞན་ལུགས་འགོག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཁྱོད་སུན་ཅི་ཕྱིན་གྱི་ཚོལ་བ་པོར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལ་སྒྲིན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་ལ་སུན་འབྱིན་དང་
སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་
བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
གྱིས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྐྱབ་མི་ཀྱས་པ་དང་། འདིར་མ་བཤད་པའི་སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ལུགས་སུན་འབྱིན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་
དང་། རང་ལུགས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་
པའི་སྒྲོན་ས་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་དབྱུང་བྱེད་
སྤང་མ་སྤང་བཏགས་ཀྱས། མཚུངས་སོ་ཞེས་ཅོད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས། ཁོ་བོས་སུན་དབྱུང་བྱ་དབྱུང་བྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། ཐ་སྙད་
བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་ཉེད་དགོས། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་
ཉེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་དང་བལ་ཡང་། གདོང་པ་དང་འབྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་མ་རིག་པའི་བྲི་མ་སྦྱང་ཞིང་། བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་གཅིག་དུ་
བལ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་
བརྟན་ལ་བརྟན་ནས་ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཟུགས་
བརྟན་དེ་ཡང་ཉི་མ་དང་སྤང་མ་སྤང་མ་བཏགས་པར་བརྟན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། བརྟན་པ་དེས་ཀྱང་བྱད་

བཞིན་ལ་ཆགས་པའི་བྱི་མ་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་
འབྲས་མེད་མ་མེད་བཞགས་པའི་སྒྲིལ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པ་ལ། སྐྱོན་
དབྱུང་བྱ་དབྱུང་བྱེད་མེད་མ་མེད་བཞགས་པའི་ཐལ་བ་དེ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་བྱེད་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཁས་སྐྱེད་ན་དེ་ལྟར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁོ་
མོས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཁས་མ་སྐྱེད་པས་ཁྱོད་རང་ངལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱུབ་ཀྱས་པ་བཞིན་དུ།
གཞན་གྱིས་དེ་ལས་བསྐྱོད་སྐྱེས་སྐྱུབ་མི་ཀྱས་པར་བསྐྱོན་པ་ལ། དབུ་མ་བས་དངོས་སྐྱེ་བའི་འོ་བོར་
གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་སྐྱུབ་ཀྱས་པ་བཞིན་དུ། དངོས་སྐྱེ་བས་དབུ་མ་པའི་འོར་གཟུགས་
སོགས་བདེན་བྱུང་དུ་སྐྱུབ་མི་ཀྱས་ཏེ། དང་པོས་དེ་ལྟར་སྐྱུབ་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་ཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་
ཡང་དག་འགོད་རྒྱ་ཡོད། ཕྱི་མས་དེ་ལྟར་སྐྱུབ་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྤང་
དུ་བྱུང་བའི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་འགོད་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་ཞུགས་པ་ནི། ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིར་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟན་ནས་སྤྱི་བྱི་བདེན་མེད་དུ་སྐྱུབ་པ་དེའི་ཆེ། མ་ཐུན་དཔེ་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་དུ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྤྱིང་གིས་བྱུང་བ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་མི་ཀྱས་པར་བསྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་སྐད་དུ་
ཡང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིས་ནི་བདེན་མེད་སྐྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
རྟོན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་དུ་མ་ངེས་པར། བདེན་མེད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས། མ་སྐྱན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
བདེན་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་མ་སྐྱན་དཔེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་ཟེར་ན།
ཕྱི་ཚོལ་དེས་སྐྱ་གྱུའི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲ་བའི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་གྱུའི་སྟེང་དུ་དེ་ངེས་
ན། སྐྱ་གྱ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་སྐྱན་དཔེ་གཟུགས་
བརྟན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་གྱ་བདེན་མེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་སྐྱན་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དངོས་སྒྲ་བ་བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་གིས་སྐད་ཅིང་བཅོལ་ནས། དར་
གྱི་སྤྱི་བྱ་རང་གི་ཁ་མཆུས་འཆིང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་
གྱིས་བཅིངས་བཞིན་དུ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་འཆིང་བར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་འབྱེད་དེ། ཆོས་མ་སྐྱན་གྱི་ཚོལ་བ་གང་
གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས། རིགས་པ་ལྟར་སྦྱང་
གིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་
དང་འཇལ་བྱེད་མཛོན་རྗེས་ཆད་མ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེད་
དབུ་མ་པ་སྤྱན་ཅི་ཕྱིན་གྱི་ཚོལ་བ་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་ཕྱོགས་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་བཞག་ཏུ་
མེད་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཞིག་ན། དེད་དབུ་མ་དེ་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འདིར་མ་བཤད་པའི་སྤྱན་འབྱེད་ལྟག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། ས་བོན་ལ་
སྐྱ་གྱ་བརྟན་པས་རྟེན་འབྲུང་དང་། སྤང་པོ་ལ་བདག་བརྟན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་
དེའི་ཆེ་ན། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་མཐའ་བཞི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྤྱན་འབྱེད་ལྟག་མ་རྒྱ་འབྲས་
སྤང་མ་སྤང་བཏགས་པའི་སྒྲོན་ས་བཀག་པ་ལ། སྤྱན་དབྱུང་བྱ་དབྱུང་བྱེད་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་

པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་བསྐྱེ་བ་ལ་སྒྲི་བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་
མེད་པའི་ལན་འདི་ཉིད་ཀྱང་དེ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཚུད་པ་གཞན་ལ་ཡང་ལན་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྒྲོ་ནས་ལན་དོན་མ་ཐུན་ཐེབས་གཞན་གྱིས་མི་ཐེབས་པའི་བྱིར།

མདོར་བསྟུན། ཆོས་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཆད་མས་མི་འབྲུབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་དམ་བཅས་
པ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཚློལ་བ་སྒྲི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་སོགས་པ་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ།

༥ རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་ཡུལ་གྱིས། །ལེགས་པར་བསྟུགས་པའི་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་གྱི། །དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་རིམ་བ་ལུང་རིགས་གྱིས། །རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་སྒྲི་
སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་མཆོག་ །ཚུལ་བཞིན་འབྲེལ་མཛད་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཡིས། །འབྲེལ་མཛད་
གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་མིང་བདུས་བཞག་ཅུམ་ལ། །འཆིང་གྲོལ་
ཆེས་འཐད་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ། །འགའ་ཞིག་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཅུམ་མོས་ན་ཡང་། །དམ་པའི་
མགོན་དང་བསགས་སྤྱངས་སྟོབས་དམན་པས། །ཡོད་མེན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སོགས་
སྒྲི། །འཛིན་པའི་ཉེས་བཤད་ཅི་མས་སྟགས་པ་རྣམས། །ལུང་དང་རིགས་པས་ལེགས་པར་སྒྲི་
སྤྱང་ནས། །གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ། །སྒྲི་སྒྲུབ་སྟོང་པོ་སྒྲིར་ཡང་ཕྱོན་འང་
བའི། །སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་ལུགས་བཟང་མཛད་དུ་བྱུང་། །དེ་བྱིར་མགོན་དེའི་བཀའ་བྱིན་བསམ་
མི་བྱུང་། །དེ་བསམ་བྱིར་དང་དོན་གཉེར་འགའ་ཞིག་ལ། །པན་པར་སྤྱིད་སྟུམ་ཁོ་བོས་འདི་བྱས་
སོ། །དེ་བྱིར་གཟུར་གནས་སྒྲོ་གྲོས་ལྷན་རྣམས་གྱིས། །བསྟེན་བཀའ་དོན་གཉེར་ཅི་མས་མ་གོས་

པར། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འཇུག་དོགས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱིས། །འཇུག་པར་རིགས་སོ་བཅོམ་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིག །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་སྟོང་མན་བཅོམ་པ་ཆུང་། །ཤེར་ཕྱིན་དགོངས་དོན་མཆོ་ལྷར་གཏིང་ཟབ་པས། །ཟབ་མའི་ལམ་འདི་རྟོགས་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །དེ་ཕྱིར་རོར་འབྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་ལ་བཤགས། །དགོ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །བདག་གཞན་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །གནས་སྐབས་ཟབ་མའི་དོན་འདི་ལེགས་རྟོགས་ནས། །མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྦྱར་ཐོབ་ཤོག །དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྟོབས་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ། །བསྐྱེད་ལ་ས་སྟངས་འགྲན་ཆེ་མ་མཆིས་པའི། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ཉིད་འཆད་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །རྒྱལ་བའི་སྦྱན་སྲར་སྦྱོང་བར་ཞལ་བཞེས་པ། །ཞིང་སྦྱོང་གཟི་ལྡན་དབང་སྦྱག་འཁོར་བཅས་གྱིས། །གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཕྱོགས་བྱེད་ཤོག །ཅེས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱེ་དོན་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟོན་གསལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོམས་ལས་འཛིན་པ་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གྱིས་སྦྱར་བའོ། །

ཨོ་སྦྱ་སྟེ། སུན་ཆོགས་ལེགས་བྱས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལས། །ལེགས་འཛོན་སྦྱ་བཞིའི་བང་རིམ་མཆོག་གིས་མངོས། །སྟོན་བྲལ་འཕྲིན་ལས་གཟི་བྱིན་རབ་འབར་བའི། །སྦྱབ་དབང་ས་འཛིན་དབང་པོར་གྲུས་བྲག་འཆལ། །དེ་སྲས་སུ་པོ་ཇི་བཅུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །སྦྱ་སྦྱབ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་རྒྱ་བའི་ཞབས། །སྦྱབ་བསྟན་འཛིན་པའི་གཙུག་རྒྱན་མཁས་པའི་མཆོག། །ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་སྟོང་ནས་འདུད། །སྟོན་ཕྱོགས་སྟོན་ཡིས་སུན་པ་མཐར་བྱེད་ཅིང་། །བཟང་པོའི་ལེགས་བཤད་པད་ཆལ་རྒྱས་མཛད་པ། །བྲགས་པའི་འོད་སྟོང་སྲིད་གསུམ་རབ་སྟོན་བའི། །འཇམ་མགོན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་བྲག་གི་ཡུལ། །མཁས་མང་དགོ་འདུན་རྒྱ་སྐར་དབུས་གནས་ཤིང་། །ཕྱང་རྟོགས་བསྟན་པའི་སྦྱིང་བཞིའི་མཁར་འཕགས་ཏེ། །མཁྱེན་བཅའི་འོད་གྱིས་གདུལ་བྱ་ཀུན་དགའི་

ཆལ། །ཡོངས་སྤྱི་བཞེས་གཉིན་མཆན་མའི་མགོན་དེ་རྒྱལ། །ཟབ་བརྗིད་དོན་བཟང་ལེགས་
བཤད་རྒྱུ་མང་སྒྲུབ། །སྤངས་པས་ཐེ་ཆོམ་ནད་སེལ་སྟོན་གྱི་ལྗོན། །མ་རིག་ནད་གྱི་ཟུག་རྩ་ཞི་
བྱེད་པའི། །མཐའ་བྲལ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་སེལ་སྤྱི་སྤྱོད། །པས་ཆོལ་གཉིས་འཕྱང་ཆོགས་རྣམས་
ཐེལ་གྱིས་གཞོན། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་བཟང་ཆུ་གཏེར་ལས། །ལེགས་འཛོན་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ། །ལུང་དང་རིགས་པའི་བྱི་དོར་ཆེར་བྱས་ཏེ། །སྤུང་བསྟན་རྒྱལ་མཆན་
ཅེ་མོར་རབ་བཀོད་ནས། །ཡང་དག་ལྟ་བུའི་འབྱོར་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་
འཇད་མེད་ཀོར་གྱི་ཆར། །པས་པས་ལྟ་བུ་དབུལ་འཕོངས་ཞི་གྲུར་ཅིག །འདིར་འབད་དགེ་ཆོགས་
བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྟོས་པའི། །འབྲས་བུའི་ཆད་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མཐའ་སྒྲས་བ། །འགོ་བ་ཀུན་གྱི་
འདོན་པ་སྒྲ་མེད་མཆོག །ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་གོ་འཕང་སྒྱུར་ཐོབ་ཤོག །སྤུང་བསྟན་སྤྱི་པོ་
གསེར་མདོག་འཆང་བའི་སྤེ། །སྤྱི་དང་ཐོས་བསམ་ཀོར་བྱས་སྒྲུག་པའི་སྤྱིང་། །འཕེལ་རྒྱས་པན་
བདེའི་བྱི་བཟང་མངར་མའི་པོ། །སྤངས་པས་མཐའ་དབུལ་འགོ་རྣམས་བདེ་ལྷན་ཤོག །འདིའི་ཆེད་
རྒྱ་སྤྱོར་འབྲེལ་ཐོགས་འགོ་བ་ཀུན། །སྤོན་བསགས་སྤྱི་གསྤེན་ཅི་མ་ཀུན་སྤྱངས་ནས། །ལེགས་
ཆོགས་ཆེ་འབྱོར་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན། །སྤོན་བྱུང་ཀུན་མཁུན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །དགེ་
ལེགས་ཀུན་འབྱུང་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སྟེ། །འཕྱིན་ལས་ཀུན་སྤྱོད་སྤྱང་མའི་ཆོགས་སྤྱི་དང་། །ཁྱད་པར་
ཐའོག་ལི་བྱིན་ཏ་ར་ཆེས། །གཡེལ་མེད་སྤྱང་སྤྱོད་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་མཛོད། །

ཅེས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འབྱུག་པའི་སྤྱི་དོན་མཁས་བྱུང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་
གྱིས་མཇད་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོ་
གསལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། །སྤྱི་སོར་སེར་སྤྱད་རང་དབུ་བར་ཞིག་ཡོད་པར་སྤྱང་ཡང་སྤྱགས་
སྤྱལ་ལ་ཞུགས་གྱིས་རྒྱུན་དབང་དུ་སོང་བ་བཅས། །སྤྱི་དོན་འདི་བཞིན་སྟོ་གསལ་རྣམས་ལ་པན་
ཐོགས་ཆེ་དེས་ཡོད་སྟོབས་བསྟན་རྒྱུན་ལ་བསམས་གཞུང་ས་ནས་པར་གསར་བསྟན་བཞིན་
ཅེས་ཡོད་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་པེ་ཅིང་ནས་གཡུང་དགོན་ཞི་བ་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་བ་ཆོས་རྗེས་ཀྱང་བསྟུལ་

མའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན། སྟོན་ཡོད་པར་མ་ལ་ཡིག་ཚོར་ཕྱན་བྱ་ཡོད་པ་ནམས་རང་ལུགས་ཁས་
 ལེན་དང་མཐུན་བྱུང་སེར་སྦྲད་ཐོས་བསམ་ཚོར་བྱའི་སྤྱིང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཐོག་པ་གྲགས་པ་
 འཕྲིན་ལས་ནས་ཞིབ་འདུག་བགྱིས་ཤིང་། དགེ་བཤེས་རབ་འབྱམས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། དཀའ་བཙུ་འཕྲིན་ལས་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ནས་ཀྱང་ཆེད་དུ་ཡིག་ཆར་དག་ཐེར་སྟོན་སེལ་
 ལེགས་པར་བྱས། རོ་དམ་ཅེ་བྱང་སྦྱང་གོང་བསྐྱལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཡར་འཕེལ་དང་། ཨེ་སྟེའི་
 གྲེས་བཞོས་མཁས་བསྟུས་བཞི་བཙུ་སྟོར་ནས་མེ་བྱི་ལོ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་
 གཞུལ་མེད་ཁང་ལོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཉ་ལར་པར་གསར་བསྐྱུན་བགྱིས་དུས། པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་
 ཏུ་ཤུ་ཡའི་དགེ་སྟོང་དེ་མོ་ནོ་མི་ཉན་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོས་དགའ་ལྡན་
 གསར་ལྷགས་དགའ་ཆོལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་
 ཅིག །སྨྲ་མཁྱེད་ལོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་
འབབས་སྐྱང་། །ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་
མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་
དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདེན་ལྷ་ཀྱ་སེང་གའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་
སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ། །ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཚོས་སྦྱ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་འགན་འཛིན།

འགན་འཛིན་གཞུང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས།

ཁྱེད་ཀྱི་པ།

རིང་མིང་སྟོང་འཁོར་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་འབྲུལ་མཁན་ཆེན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

གཞུང་བྱང་ཅེ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་ཐེག་ཆེན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

སྟོ་འཁོར་དོ་གཞི་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཆ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

སྟོ་འཁོར་ལྷ་མ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། ཆ་མིང་བཏགས་བ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

གཞུང་མིང་བཏགས་བ་བསམ་གྱུ་བསམ་གཏན། ཆ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས། ཆ་ཀྱན་དགའ་རིན་ཆེན།

ཆ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཡིག་འབེབ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།

འགན་འཛིན་གཞུང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས།

དེབ་གཞུགས་རྒྱལ་མཆོག་དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།

སྟོ་འཁོར་ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་སྐུལ་དོར། ཆ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། སྟོ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས་ཆོས་འཕེལ།

བྱི་ལོ་ ༣༠༣༣ ལོའི་སེར་སྒྲུང་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་ནུམས་གྱི་

མཆན་གཞུང་གསལ་གསལ།

ལགན་འཛིན། སློ་འཁོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆོས་འཛིན་ཐར་བྱིན།

ལགན་འཛིན། རོང་པོ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་།

དངུལ་གཉེན། རྒྱལ་ཀན་བྱམས་པ་ཆེ་མེད།

ཡེར་ཀན་བྱམས་པ་ཤེས་རབ། གཞུང་ཀན་ངག་དབང་ལེགས་ཆོགས།

ཀོང་ཀན་སྐལ་ལྡོར། སློ་འཁོར་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཡེར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། སློ་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་པན་བདེ།

སློ་འཁོར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། གཙང་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།

རོང་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས། རྒྱལ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ།

གཞུང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཡེར་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་།

གཞུང་འཇམ་དབྱངས་སློབ་དཔོན། གཞུང་སློ་བཟང་དབྱིག་གཉེན།

ཐེ་ཆོས་འཕེལ་ཆེ་རིང་།

འབྲུལ་དེབ་སྤྱིག་པ་པོ། དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།